

Tilinpäätös 2023

Kunnanhallitus

25.3.2024

KIRKKONUMMI
KYRKSLÄTT

Sisällysluettelo

Toimintakertomus	3
Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2023	4
Kunnan hallinto ja organisaatio 2023	6
Kuntien yleinen taloudellinen kehitys	7
Kirkkonummen kunnan taloudellinen kehitys	8
Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
Riskienhallinnan seuranta	14
Tilikauden tulos ja toiminnan rahoittaminen	18
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	27
Kirkkonummen kunnan konserni	28
Konsernin rakenne 2023	28
Konsernin tuloslaskelma	29
Konsernin rahoituslaskelma	30
Konsernin tase	33
Käyttötalousosa	37
Yhteiset palvelut	43
Sivistyksen palvelualue	55
Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta	58
Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta	75
Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta	88
Yhdyskuntatekniikan palvelualue	99
Yhdyskuntatekniikan lautakunta	100
Rakennus- ja ympäristölautakunta	116
Toimitilapalvelujen lautakunta	126
Tuloslaskelmaosa	140
Tuloslaskelma	141
Rahoituslaskelmaosa	143
Investointiosa	145
Investointien toteumavertailun yhteenveto 2023	146
Muut pitkävaikutteiset menot	147
Kiinteät rakenteet	147
Tilinpäätöslaskelmat	165
Kunnan tuloslaskelma	166
Kunnan rahoituslaskelma	168
Kunnan tase	170
Konsernin tuloslaskelma	171
Konsernin rahoituslaskelma	172
Konsernin tase	173
Liitetiedot	174
Eriytetyt tuloslaskelmat	192
Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan allekirjoitukset	196
Tilinpäätösmerkintä	196
Liitteet	197
Liikelaitos Kirkkonummen Vesi	200
Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot Vesi	217

Toimintakertomus

Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2023

Kirkkonummen kunnan talous ja kasvu ovat tasapainossa. Kirkkonummen kunnan tilikauden tulos on 23,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Ylijäämää kertyi 7,0 milj. euroa talousarviota enemmän. Tämä johtui arvioitua suuremmista verotuloista (6,1 milj. euroa), poistoarvion alittumisesta 2,4 milj. euroa sekä valtionosuustulojen ylittymisestä (1,6 milj. euroa). Kunnan talous hyötyi siitä, että investointien määrä oli lähtökohtaisesti alhainen ja niihin varatuista määrärahoistakin (38,6 milj. euroa) jäi lähes kolmannes (12,4 milj. euroa) toteutumatta. Näin ollen uutta lainaa ei tarvittu ja vanhojakin lainoja voitiin lyhentää 23,1 milj. euroa ja tehtiin määräaikaista talletuksia. Tämän takia rahoituskustannuksia toteutui nettomääräisesti vain noin 44 000 euroa, joka alitti budjetin 0,6 milj. eurolla.

Kunnan palvelualueet pysyivät hyvin suunnitellussa talousarviossa varsin haastavasta toimintaympäristön muutoksista huolimatta. Talousarviossa 2023 henkilöstökulut oli arvioitu liian pieniksi, koska kuntien palkkaratkaisu oli odotettua suurempi. Henkilöstökuluihin haettiin ja saatiin lisämäärärahaa 2,1 milj. euroa. Verotulot vähenivät yhteensä noin 47,8 prosenttia, koska hyvinvointialueuudistus leikkasi veroprosentista 12,64 prosenttiyksikköä. Kunnan verotulot olivat yhteensä 116,5 milj. euroa. Ulkoisia toimintatuottoja kunnalle kertyi noin 26,6 miljoonaa euroa, mikä on 28,3 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Kirkkonummen kunnan ulkoiset toimintamenot vähenivät yhteensä noin 48,8 prosenttia eli noin 13,6 milj. euroa vuodesta 2022. Toimintamenot olivat yhteensä noin 142,9 milj. euroa.

Kunnan lainakanta oli vuoden 2023 lopussa 161,1 milj. euroa, kun vuotta aiemmin lainakanta oli 206,3 milj. euroa. Kunnan lainamäärä asukasta kohden oli 3916 euroa. Korkokulut olivat 0,8 milj. euroa. Laskua edellisvuoteen nähden oli 0,1 milj. euroa.

Aloittaessamme vuoden 2024 Kirkkonummen kunnalla on ns. kumulatiivista ylijäämää noin 44,9 milj. euroa. Ylijäämä toimii puskurina tulevien vuosien taloushaasteisiin. Haasteita luovat mm. kunnan tulevat investoinnit, aiempaa korkeampi korkotaso ja sitä kautta rahoituskustannusten nousu sekä sote-uudistuksen rahoitusjaon jälkitarkistukset, jotka todennäköisimmin leikkaavat kuntien valtionosuustuottoja. Lisäksi yleinen epävarmuus maailman- ja kansantalouden kehityksestä heijastuu myös Kirkkonummen talous- ja kasvunäkymiin.

Hyvinvointialueet

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, LUVN, aloitti toimintansa 1.1.2023. Kirkkonummen kunnan Perusturva, sosiaali- ja terveyspalvelut sekä palo- ja pelastustoimi siirtyivät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueelle siirtyivät palvelut, sopimukset ja henkilöstö vuoden 2022 lopussa. Sekä verokertymä että kunnan toimintakate lähes puolittuivat sote-, palo- ja pelastuspalveluiden siirryttyä hyvinvointialueelle. Vuonna 2023 on ollut tärkeää rakentaa yhdessä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, jonka vastuu on jaettu hyvinvointialueen ja kunnan kanssa. Keskiössä olivat toimivat yhdyspintatyön rakenteet hyvinvointialueen kanssa.

Kun verrataan talouden muutoksia hyvinvointialueuudistuksen myötä poistuneihin sote- ja pelastustoimen kustannuksiin, niin toimintakate kasvoi 0,6 % eli 0,7 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstömenot kasvoivat 7,2 % ja palvelujen ostot vähenivät 3,9 %.

Työ- ja elinkeinopalvelut

Lain työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) mukaisesti työllisyys- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtiolta kunnille 1.1.2025 alkaen. Uudistuksen myötä valtiolta siirtyy kunnille vuoden 2025 alusta TE-toimistojen, ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen palveluita ja tehtäviä. Rakennemuutoksella on vaikutuksia lakisääteisiin viranomais tehtäviin, toimintaympäristöön, kumppanuuksiin ja palveluihin. Näiden lisäksi uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia kuntien talouteen ja sen ennakkointiin. Kirkkonummen, Vihdin ja Siuntion kunnat tekivät kesäkuussa 2023 aiesopimuksen yhteisen työllisyysalueen muodostamiseksi. Kirkkonummen kunnanvaltuusto hyväksyi kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen ja suunnitelman työvoimapalveluiden järjestämiseksi lokakuun 2023 kokouksessaan ja esittivät sitä työ- ja elinkeinoministeriölle hyväksyttäväksi. Kirkkonummi vastaa vastuukuntana työllisyysalueen taloudenhoidosta. Kaikki työllisyysalueen palveluiden välittömät ja välilliset järjestämisestä, tuottamisesta ja organisoinnista aiheutuvat kustannukset jaetaan kuntien kesken. Valmistelua työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämiseen on tehty koko vuoden 2023 ajan hyvässä yhteistyössä Vihdin ja Siuntion kanssa sekä muiden muodostuvien työllisyysalueiden kesken.

Väestönkehitys

Kirkkonummen väestömäärä on kasvanut viime vuosina kestävästi. Vuonna 2023 asukasluku oli kaikkiaan vuoden päättyessä 41160. Kuntamme väestö kasvoi vuonna 2023 1,1 prosentilla. Vuonna 2022 kasvu oli 0,7 prosenttia. Kirkkonummen väestö kasvoi ennakkotietojen mukaan 438 hengellä. Kirkkonummen ja muiden kuntien välinen nettomuuttovoitto oli 31 asukasta ja nettomaahanmuuttoa oli 398 henkilön verran. Kokonaisnettomuutto oli 427 asukasta. Luonnollinen väestönkasvu oli 11 henkilöä.

Maankäyttö, asuminen ja kaavoitus

Kirkkonummelle valmistuneiden asuntojen lukumäärä oli 440. Rakennuslupia kuntamme myönsi yhteensä 197. Myönnettyjen rakennuslupien kerrosala oli 41 098 kem². Käyttöomaisuuden myyntitulot olivat 2,8 milj. euroa ja maankäyttösopimuskorvauksia kertyi 1,6 milj. euroa. Omakotitontteja luovutettiin 3 kpl ja tuottajamuotoisia asuntotontteja luovutettiin 4200 k-m². Yritys- ja liiketontteja luovutettiin 5600 k-m². Maankäyttösopimuksia allekirjoitettiin Läntisen Gesterbyn asemakaavamuutokseen 1 kpl ja

Tallinmäen asemakaavamuutokseen 6 kpl. Raakamaata hankittiin itäiseltä Kirkkonummelta noin 63 hehtaaria. Maanhankintamenot olivat noin 2,2 milj. euroa. Lainvoiman saivat vuonna 2023 seuraavat asemakaavat: Tallinmäen asemakaava (11.8.2023) ja Läntisen Gesterbyn asemakaava (28.4.2023). Lisäksi Munkinmäki korttelit 202 ja 203, asemakaavanmuutos sai valitusten jälkeen kokonaisuudessaan lainvoiman 12.5.2023, Bjönsinmäen asemakaava sai valitusten jälkeen kokonaisuudessaan lainvoiman 3.3.2023 ja Kolabackenin asemakaava sai valitusten jälkeen kokonaisuudessaan lainvoiman 17.2.2023.

Kuntastrategia

Vuonna 2023 käynnistyi Kirkkonummen kuntastrategian päivitys. Uuden kuntastrategian on tarkoitus selkeyttää, tiivistää ja tarkentaa nykyistä strategiaa. Strategiassa on huomioitu tulevat toimintaympäristön muutokset, kuten työvoima- ja elinkeinopalveluiden siirtyminen kunnan vastuulle vuonna 2025. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnan vastuualueet ovat muuttuneet merkittävästi. Kuntastrategiauudistus tehtiin laajasti eri sidosryhmiä osallistaen vuoden 2023 aikana. Ensimmäinen laadittiin kuntalaiskyselyyn, jonka tulokset saatiin toukokuussa 2023. Kuntalaisilta kysyttiin heidän näkemyksiään kunnan palveluista, toiminnoista sekä kehittämistarpeista. Strategiatyöskentelyyn osallistui kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus. Valtuustoryhmät antoivat kommentteja sekä strategialuonnokseen että strategiamittareihin. Kunnan henkilöstö käsitteli strategialuonnosta työpajassa ja henkilöstön oli mahdollista vastata avoimeen kyselyyn sekä kunnan johtoryhmien yhteiskokous käsitteli kuntastrategialuonnosta. Strategiapajat pidettiin kaikille vaikuttamistoimielimille ja asukasyhdistyksille. Kirkkonummen Businessforumissa yritykset osallistuivat strategiatyöhön arvioimalla elinvoimalupausta. Laadimme kyselyn oppilaskunnille.

Vuoden 2023 tavoitteiden toteutumisesta

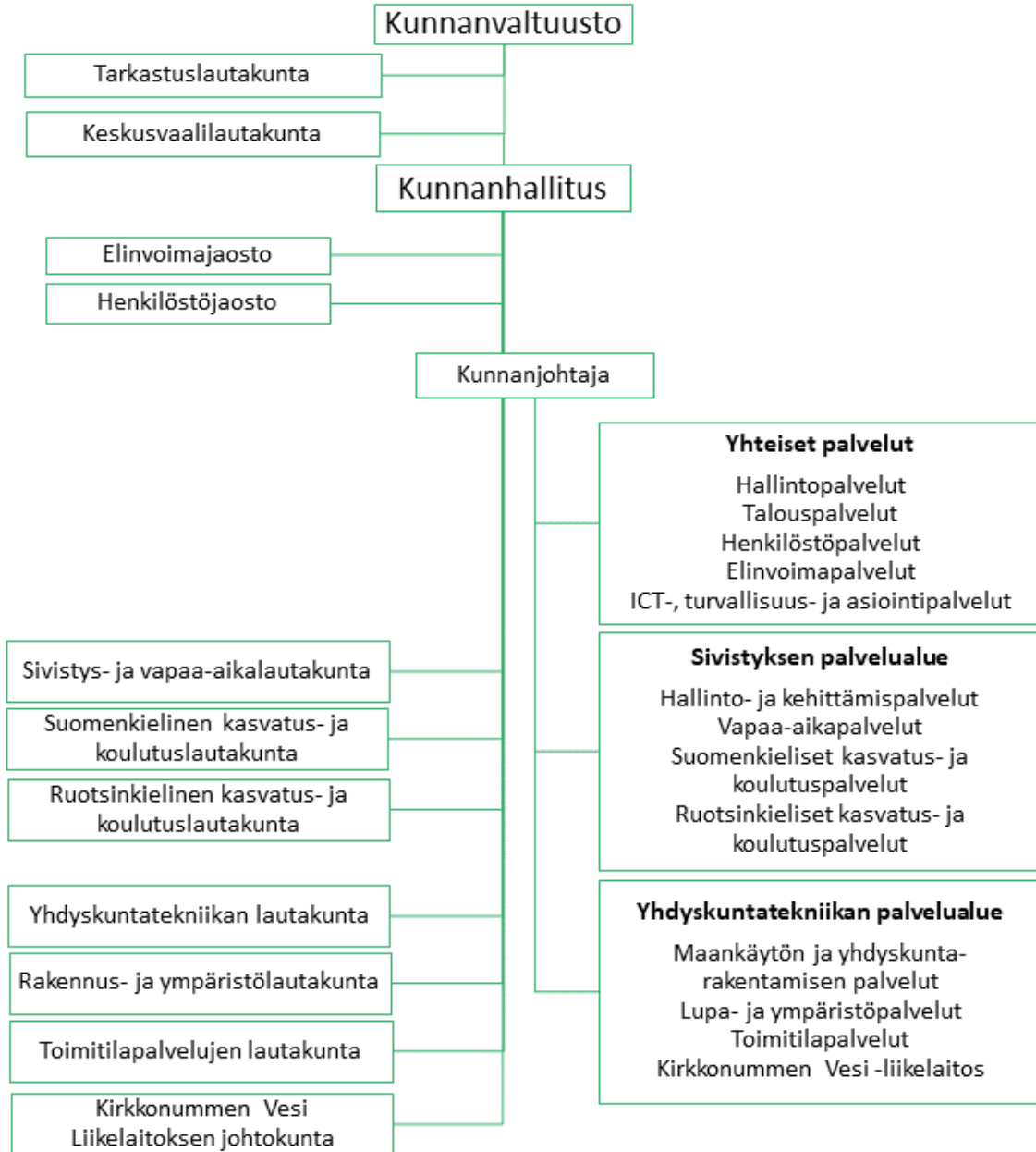
Pääosin tavoitteet toteutuivat tai muuten ainakin osittain. Yhteisenä kunnan tavoitteena oli osallisuuden edistäminen. Vuoden 2023 aikana käynnistettiin osallistuva budjetointi, kuntastrategia laadinta toteutettiin laajasti osallistaen sekä palveluverkkoselvitykseen tehtiin vaikutusten arviointia kuntalaisten kanssa. Kuntalaislähtöinen kehittäminen otti tärkeitä askelia. Palveluverkkoselvitys valmistui loppuvuodesta 2023 ja vuoden 2024 aikana laaditaan palveluverkkosuunnitelma.

Esitän päätöksentekijöille ja henkilökunnalle parhaat kiitokseni Kirkkonummen hyväksi tehdystä ansiokkaasta työstä. Olemme työskennelleet hienosti Kirkkonummen kunnan laadukkaiden palveluiden ja kasvun edistämiseksi! Tästä on hyvä jatkaa!

Kunnanjohtaja

Virpi Sailas

Kunnan hallinto ja organisaatio 2023

Kuntien yleinen taloudellinen kehitys (Suomen Kuntaliitto)

Vaikka kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon. Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä vuodelta 2023.

Kuntien vahva tilikauden tulos ohjautuu siis nopeasti kasvaneiden investointien rahoittamiseen. Kunnat käyttivät ylijäämäänsä myös lainakannan vähentämiseen alustavan arvion mukaan yhteensä 300 miljoonalla eurolla. Kuntien lainakanta on pienentynyt jo toista vuotta peräkkäin.

Valitettavasti kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruisiksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä. Kuntaliiton arvion mukaan verohäntä ylittää jopa 1,4 miljardiin euroon vuonna 2023.

Kuntien hyviä tilinpäätöstuloksia kuitenkin varjostaa se, että ilman poikkeuserien tuntuva apua kuntatalouden tila olisi ollut raskaasti alijäämäinen ja lähennellyt kuntatalouden vaikeimpia vuosia kiky-sopimuksen loppupuolella vuonna 2018. Kuntatalouden näkymät synkkenevät dramaattisesti lähitulevaisuudessa, kun sote-uudistuksen poikkeuserät poistuvat.

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille.

Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrää periä takaisin valtiolle vuosina 2025–2026. Kuntaliiton mielestä valtionosuuksien takaisinperintään ei ole perusteita kuntatalouden kokonaistilanne ja näkymät huomioiden.

Euromääräisesti suurin poikkeuserä oli vuodelle 2023 kertyneet vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot, jotka maksuunpantiin korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Nämä verotulot jäävät kertaluonteisiksi.

Kuntien toimintamenot supistuivat sote-muutoksen vuoksi arviolta 50–60 prosenttia, mutta verotuloissa muutos oli verohäntien vuoksi pienempi.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hillitymmin. Korkokulujen kasvulta on suojannut pääosin kiinteäkorkoisten lainojen käyttäminen. Noin 50 kunnalla on lisäksi korolta suojaavia korkojohdannaisia. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, kun kiinteäkorkoiset lainat joudutaan korvaamaan uudella lainanotolla, vaikka markkinakorot ovatkin laskeneet huipuistaan.

Kuntakentän eriytyminen kiihtyy edelleen

Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarvot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytyksen jatkumisesta viime vuonna.

Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022. Näin tapahtui vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta.

Maakunnista vahvimpaan tulokseen ylsivät Uusimaa ja Lappi, kun taas heikoimpana näyttäyty Kainuu. Yksittäisen vuoden taloutta voi maakuntatasollakin heiluttaa yhden kunnan kertaluonteinen omaisuuden myynti tai alaskirjaus. Lisäksi sote-uudistuksen jälkeen samankin maakunnan sisällä talous voi näyttäyty dramaattisesti erilaisena.

Kirkkonummen kunnan taloudellinen kehitys

Talous

Kirkkonummen lainakantaa saatiin pienennettyä noin 23 miljoonalla eurolla erityisesti vuoden lopun 2022 Hyvinvointikeskuksen myynnin ansiosta.

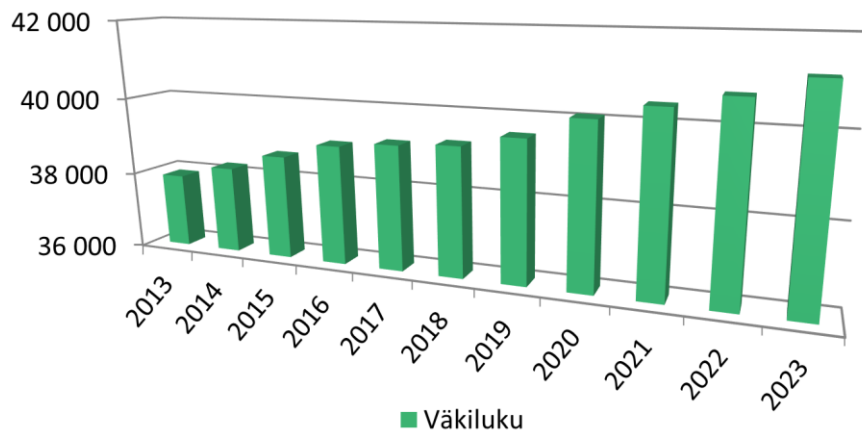
Väestökasvu

Kunnan väkiluku kasvoi vuoden aikana ennakkotiedon mukaan 438 henkilöllä (1,1 %). Vuonna 2022 vastaava kasvu oli 289 henkilöä (0,7 %) eli väestönlisäys nousi edellisvuodesta. MDI:n nykyisen syntyvyyden pohjalta vuonna 2022 tehdyn ennusteen mukaan vuosien 2021–2040 väestönlisäys Kirkkonummella on noin 280 henkilöä vuosittain ja vastaavasti tilastokeskuksen vuonna 2021 laaditun väestöennusteen noin 260 henkilöä vuosittain. Kuntien välinen nettomuuttoliike oli Kirkkonummella positiivinen (310 henkeä) myös vuonna 2022. Erityisesti nettomaahanmuutto on kasvanut (438 henkeä) ja ennusteessa väestönlisäys tulee pitkälti vieraskielisten maahanmuuttajien kautta.

Väestökasvun rakenne 2013–2023

Lähde: Tilastokeskus / väestömuutosten kuukausitiedot											
Kirkkonummi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Elävänä syntyneet	448	413	393	396	369	344	296	328	386	357	339
Kuolleet	178	206	200	235	235	211	274	233	257	294	328
Syntyneiden enemmitys	270	207	193	161	134	133	22	95	129	63	11
Kuntien välinen tulomuutto	2 081	2 275	2 520	2 553	2 592	2 536	2 713	2 997	3 224	2 828	2 848
Kuntien välinen lähtömuutto	2 178	2 274	2 336	2 506	2 671	2 617	2 496	2 733	3 178	2 778	2 817
Kuntien välinen nettomuutto	-97	1	184	47	-79	-81	217	264	46	50	31
Maahanmuutto	283	232	213	338	238	181	184	249	227	307	523
Maastamuutto	131	122	163	159	131	128	132	87	118	131	125
Nettomaahanmuutto	152	110	50	179	107	53	52	162	109	176	398
Väestönlisäys	325	318	427	387	137	92	291	521	359	289	438
Väkiluku	37 899	38 220	38 649	39 033	39 170	39 262	39 553	40 082	40 433	40 722	41 160
Väestönmuutos	0,9 %	0,8 %	1,1 %	1,0 %	0,4 %	0,2 %	0,7 %	1,39 %	0,90 %	0,71 %	1,06 %
*Vuoden 2023 ennakkotiedot											

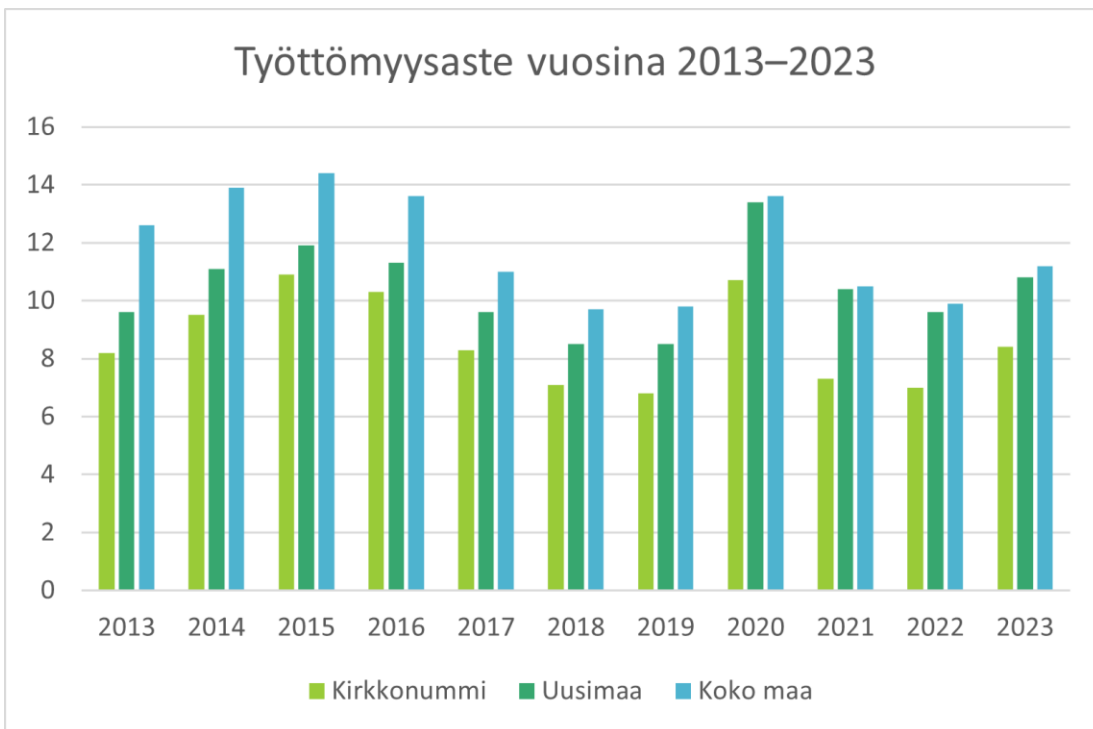
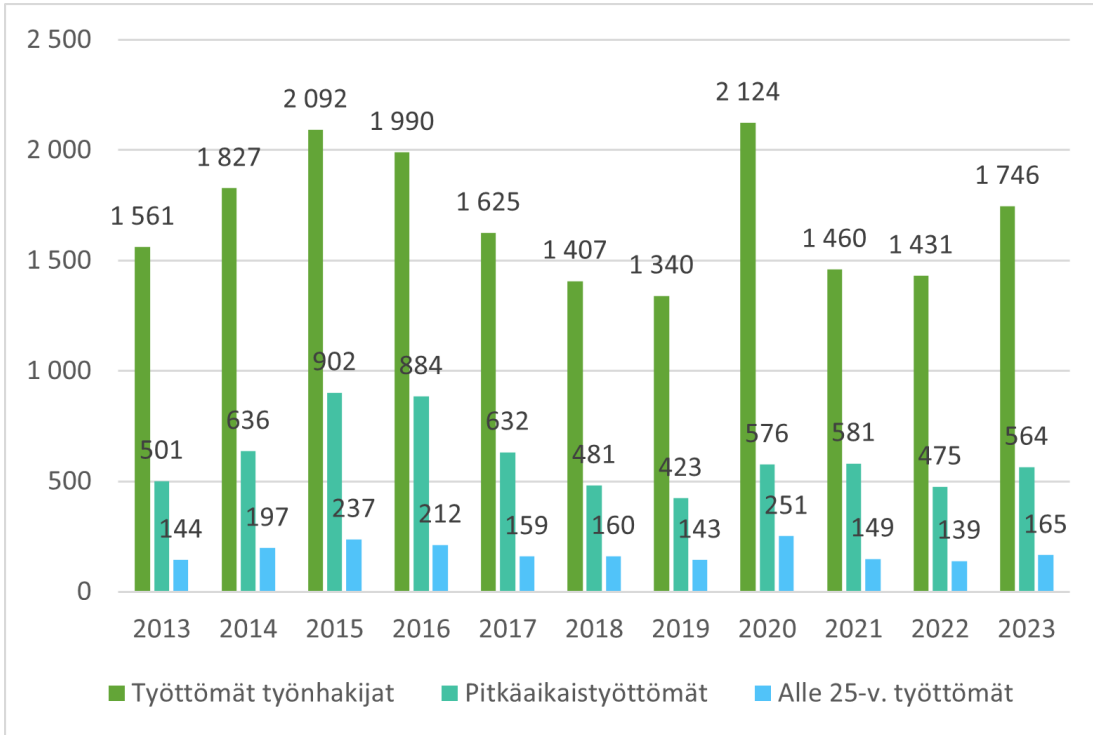
Kirkkonummi, väestömäärän kehitys

Työllisyyden kehitys

Työ- ja elinkeinohallinnon tilastotietojen mukaan vuonna 2023 kunnan työttömyysaste oli 8,4 %. Se oli alle Uudenmaan keskiarvon (10,8 %) ja koko maan keskiarvon (11,2 %).

Työttömyysaste nousi 1,4 prosenttiyksikköä vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Työttömien kokonaismäärä oli 1 746 ja heistä pitkäaikaistyöttömiä oli 564. Alle 25-vuotiaita oli työttömänä 165. Pitkäaikaistyöttömien ja alle 25 –vuotiaiden työttömien lukumäärä nousi vuoteen 2022 verrattuna.

Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Hallintosäännön muuttamisen valmistelu aloitettiin huomioon ottaen TE uudistus ja hallintosäännön rakenteen kehittäminen.

Valtionosuudet

Vuonna 2023 valtionosuuksia saatiin 37,7 milj. euroa ja ne kasvoivat 2,0 milj. euroa vuoteen 2022 verrattuna. Talousarviossa 2023 valtionosuuksien tuloarvio oli 36,1 milj. euroa.

Muutokset toiminnassa ja taloudessa

Hyvinvointialueuudistus puolitti sekä verorahoituksen että toimintamenot vuonna 2023. Kevään 2023 palkkaratkaisu korotti palkkakustannuksia arvioitua enemmän, jonka seurauksena henkilöstömenot ylittivät talousarvion määrärahan kolmella miljoonalla eurolla. Myös palvelujen ostoihin varattu määräraha ylittyi 1,5 milj. eurolla rakennusten erityisesti kunnossapito- ja puhtaanapitopalveluiden ja varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannusten osalta.

Verorahoituksen kehitys

Kirkkonummen verotulot lähes puolittuivat (-47,8 %) hyvinvointialueuudistuksen takia. Kunnallisveroprosenttia leikattiin tästä johtuen 12,64 prosenttiyksiköllä. Verotulokehitys on muutoin ollut kasvussa vuoden 2019 jälkeen. Tilinpäätöksessä 2018 verotulot olivat 189,3 milj. euroa, 189,9 milj. euroa vuonna 2019, 202,0 milj. euroa vuonna 2020, 208,1 milj. euroa vuonna 2021 sekä 223,2 milj. euroa vuonna 2022.

Vuonna 2023 tuloveroja kertyi 116,5 milj. euroa. Kunnallisverotuloja kertyi 95,9 milj. euroa ja ne laskivat 52,4 % eli 105,4 milj. euroa. Lisäksi kuntien yhteisöveron jako-osuuksia leikattiin vuodesta 2022, ja ne laskivat 21,6 % eli 2,0 milj. euroa vuoteen 2022 verrattuna. Kiinteistövero kertyi 13,4 milj. euroa, jossa kasvua 0,7 milj. euroa edelliseen vuoteen. Talousarviossa 2023 arvioitiin verotuloiksi 110,4 milj. euroa. Kunnan verotulot ylittivät talousarviossa arvioidun 6,1 milj. eurolla.

Talousarvion toteutuminen

Käyttötalousmenot ylittivät muutetun talousarvion 1,0 milj. eurolla. Lisämäärärahaa myönnettiin 2,9 milj. euroa. Käyttötaloustulot ylittivät muutetun talousarvion 1,2 milj. euroa. Käyttöomaisuuden myyntivoittoa kertyi 2,8 milj. euroa eli noin 0,7 milj. euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa arvioitiin. Maankäytösopimuskorvauksia kertyi 1,6 milj. euroa ja noin 1,5 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa. Poistot alittivat talousarvion 2023 noin 2,4 milj. euroa. Poistojen simulointiin hankittiin ohjelmisto, joka parantaa ennustamista ja tähän liittyen poistomenetelmiä muutettiin simuloinnin mahdollistamiseksi kaikilta osin. Vuoden 2022 poistoja kasvattivat Gesterbyn koulukeskushankkeen tieltä purettavien koulurakennusten ennakkolliset 6,1 milj. euron alaskirjaukset. Tämä pois lukien poistot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 0,9 milj. euroa. Verotulot puolestaan toteutuivat 6,1 milj. euroa yli talousarvion 2023. Valtionosuudet ylittivät talousarvion 1,6 milj. eurolla.

Toimintakatteen kasvu leikkautui noin puoleen (-50,8 %) hyvinvointialueuudistuksen takia vuonna 2023. Toimintakate pienentyi 112,1 milj. eurolla. Vuonna 2022 toimintakate kasvoi 17,75 milj. euroa eli 7,9 % vuoteen 2021 verrattuna. Kun hyvinvointialueelle siirtyneet kustannukset otetaan huomioon, toimintakate kasvoi 0,6 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuoden 2024 talousarvion ylijäämä on 5 971 704 euroa. Verotulot vähenevät korkeamman veroprosentin jälkitalitysten vähentyessä suhteessa vuoteen 2023.

Kunnan henkilöstöpolitiikka

Henkilöstömäärä ja henkilön jakautuminen palvelualueille.

Henkilöstömäärä väheni hyvinvointialueudistuksen takia olennaisesti. Vuoden 2023 lopussa Kirkkonummen kunnan palveluksessa oli 1 692 henkilöä. Vuoden 2022 lopulla kunnassa työskenteli 2 402 henkilöä. Naisten osuus henkilöstöstä oli 82 % ja miesten osuus 18 %.

Koko- ja osa-aikaiset palvelussuhteet

	Vakinaiset	Määräaikaiset	Yhteensä
Yhteiset palvelut	46	31	77
Peruskoulut ja lukiot	425	192	617
Varhaiskasvatus	360	101	461
Muu sivistystoimi	245	52	297
Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut yht.	1030	345	1375
Yhdyskuntatekniikan palvelualue	229	11	240
Yhteensä 31.12.2023	1305	387	1692

Henkilöstön ikärakenne pysyi entisen kaltaisena. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2023 lopussa 47 vuotta. Keski-ikältään nuorin henkilöstö on sivistys- ja vapaa-aikapalveluissa. Keski-ikältään vanhin henkilöstö on yhdyskuntatekniikan palvelualueella.

Henkilöstön keski-ikä 2023

	Vakinaiset	Kaikki
Yhteiset palvelut	48	48
Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut	46	44
Yhdyskuntatekniikan palvelualue	48	50

Pääosa työterveyshuollon kustannuksista oli ennaltaehkäisevää työterveyshuoltoa. Sairauspoissaolot vähenivät edellisvuoteen verrattuna. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset sen sijaan kasvoivat. Kustannukset nousivat noin 15 %. Vuoden 2023 bruttomenot olivat noin 850 000 euroa eli 110 000 euroa suuremmat kuin vuonna 2022. KELA korvaa työterveyshuollon menoista noin puolet. KL 1-luokan eli ennaltaehkäisevän toiminnan osuus oli 68 % ja KL 2-luokan eli sairausvastaanottotoiminnan osuus oli 32 %.

Kirkkonummen kunta tarjosi henkilöstölleen vuonna 2023 seuraavat henkilöstöedut:

ePassi (kulttuuri- ja liikuntaetu) lokakuusta 2023 alkaen (200 €/v)

pikapalkitseminen hyvin tehdystä työstä

Vapaa uintimahdollisuus Kirkkonummen uimahallissa

Merkkipäivälahja 50- ja 60-vuotispäivänä sekä 20, 30 tai 40 vuoden palveluksesta.

Kunnassa laaditaan henkilöstökertomus joka vuosi. Henkilöstökertomus kuvaa vuosittain henkilöstöä koskevien tavoitteiden saavuttamista ja henkilöstöä koskevaa tilaa.

Muut ei-taloudelliset asiat

Kirkkonummen kunnalla on käytössä kuntalain edellyttämä sidonnaisuusrekisteri, jossa on julkaistu tarkastuslautakunnan kokouksissa tarkastetut sidonnaisuusilmoitukset. Kirkkonummen kunnalla ei ole erillistä vastuullisuusraportointia. Korruption ja lahjonnan torjumisesta kunta huolehtii osana kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjä. Kunnassa otettiin vuonna 2022 käyttöön whistleblowing -ilmoituskanava.

Kirkkonummen kunta kuuluu Kohti hiilineutraalia kuntaa (HINKU) -verkostoon ja on sitoutunut 80 %:n päästövähennystavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä. Kestävän energian ja ilmastoinnoinnin toimintasuunnitelmassa (SECAP) määritellään ilmastomuutoksen hillitsemisen ja sopeutumisen keinot. Suunnitelmallisella ilmastotyöllä edistetään Hinku-verkoston kuuluvan Kirkkonummen houkuttelevuutta.

Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmaa on toteutettu yksikön toimesta sekä ylikunnallisissa yhteistyöhankkeissa. Virtavesien kunnostushankkeita on tuettu ympäristönsuojeluvuustuksilla.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kirkkonummen kunta on tulevaisuudessa kasvavissa taloushaasteissa korkean investointitason ja sitä myötä lainanoton lisätarpeen vuoksi, jota kohonnut korkotasoa lisää. Kirkkonummen kunnan velkaantumisen pysähtyi hyvinvointikeskuksen myynnin myötä, mutta jo vuonna 2024 uutta lainaa jouduttaneen ottamaan. Talousarviossa 2024 tilikauden tulos on positiivinen, mutta kunta-alan sopimusratkaisun sitominen ventialojen palkkaratkaisuun lisäsi palkkakustannuksia, joka osaltaan leikkaa ylijäämää. Taloussuunnitelmavuosien tulokseen vaikuttavat hyvinvointialueuudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset. Niitä tarkennettiin loppuvuodesta 2023 ja takautuvia lisäleikkauksia tullaan tekemään vuosina 2025 ja 2026, jotka voivat kääntää tuloksen alijäämäiseksi.

Vuonna 2023 sekä toimintakate että tulo-rahoitus puolittuivat hyvinvointialueuudistuksen takia. Vielä vuonna 2023 vuosikate eli varsinaisen omarahoituserä lisätynä käyttöomaisuuden myyntivoitoilla ja maankäyttösopimuskorvauksilla, riittää kattamaan suunnitelman mukaiset poistot tulevina talousarviovuonna. Jatkossa investointitahti on aiempia vuosia mittavampi ja poistot sekä rahoituskustannukset kasvavat on riskinä, ettei tulo-rahoitus riitä kattamaan nykypalvelutason mukaisia menoja. Hyvinvointialueuudistus tuo jatkossa kunnalle ennakoitavamman menokehityksen, mutta valmistelussa oleva valtionosuus uudistus voi aiheuttaa vuodelle 2026 tulomenetyksiä.

Sote-uudistuksen jälkeisiin valtionosuuksiin vaikuttaa sote-menojen kasvu vuonna 2021 ja 2022, joka kasvaessaan leikkaa kunnan valtionosuuksia pysyvästi. Vuonna 2024 ja 2025 joudutaan vanhoihin perusteisiin saatu liiallinen vuoden 2023 valtionosuus maksamaan takaisin. Syksyllä 2023 on tiedossa lopulliset siirtolaskelmat ja lopullinen valtionosuuden määrä. Uudistuksessa kunnan tulos vuodesta 2023 eteenpäin, muutosrajoitinta ja siirtymätasasta laskennassa käyttäen, ei voi parantua tai heikentyä enempää kuin 60 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2023 saatiin korkeamman, vanhan kunnallisveroprosentin (19,75 %) mukaisia jälkilitityksiä, joita ei vuonna 2024 tule. Vuonna 2024 kunnan veroprosentti on 7,1. Tänä osaltaan aiheuttaa haasteita.

Kunnan investointitahti jatkuu lähivuodet korkealla tasolla. Suurten investointien ja tulo-rahoituksen epätasapainosta aiheutuvaa velkaantumista tulee lähivuosina tarkastella erityisen kriittisesti sekä kiinnittää huomiota investointien pitkäntähtäimen suunnitteluun. Lisäpainetta tulevina vuosina aiheutuu talouden tasapainottamisessa korkotason lainarahoituskustannusten noustessa.

Vuoden 2023 jälkeen taseella edellisten tilikausien ylijäämiä on 40,0 milj. euroa. Valtionosuus uudistus, Ukrainan sotatilanne, palkkaratkaisun tuoma kustannusnousu, kunnan asukasmäärän kehitys, työttömyyden kasvu, korkotasoa ja inflaatio aiheuttavat epävarmuutta talouden tulevaan kehitykseen.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Riskit jaotellaan strategiaan ja taloudellisiin riskeihin, toiminnallisiin riskeihin sekä ulkoisiin riskeihin. Riskit liittyvät keskeisesti strategian toteuttamisen mahdollisuuksiin, jotka vaarantavat toiminnan edellytykset, ja vision toteutumisen ja etenkin ulkoisen toimintaympäristön muutoksiin.

Strategisten ja taloudellisten riskien arvioinnin yhteydessä organisaation on päätettävä, millaisia riskejä se on valmis ottamaan. Näiden riskien arviointiin sisältyy usein mahdollisuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen.

Talouden riskeillä tarkoitetaan lähinnä kuntakonsernin taloudenpitoon, maksuvalmiuteen, rahoitukseen ja sijoituksiin liittyviä valintoja ja riskitekijöitä. Näiden osalta kunnanvaltuusto on hyväksynyt 14.9.2020 § 308 erillisen rahoitus-, sijoitus- ja takaustoiminnan periaatteet. Tähän perustuen kunnanhallitukselle raportoidaan tilanteesta osavuositarkastuksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Strategian ja talouden riskeissä keskeisintä ovat valinnat ja päätöksenteko sekä näiden yhteydessä tehtävät analyysit näihin liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista.

Taloudellisia, toteutuneita riskejä ovat tällä hetkellä inflaatiokehitys ja energian hinta. Tuleviin vuosiin vaikuttaa hyvinvointialueuudistuksesta johtuva valtionosuuksien leikkautuminen, suurten rakennushankkeiden kustannusten nousu sekä niiden rahoittamiseen tarvittavien lainojen korkokustannusten nousu. Kunnallisen palkkaratkaisun sitominen ventialoihin lisää kustannuksia. Joukkoliikenteen (HSL) kustannuskehitys käyttäjämäärän vähennyttä ja infrakustannusten (metro ja raidehankkeet) kasvu ja lippujen vyöhykeuudistuksen vaikutus kuntaosuuksiin.

Ulkoiset riskit ovat organisaation ulkopuolelta nousevia tekijöitä, joiden syntymistä ei voida itse estää. Näitä ovat muun muassa talouteen tai sääntelyyn liittyvät muutokset sekä paikalliset tai globaalit kriisit ja katastrofit, jotka voivat muuttaa toimintaympäristöä hetkellisesti tai pysyvästi. Ulkoisen toimintaympäristön osalta suuri muutos on hyvinvointialuehallinnon tuleminen voimaan ja sen vaikutus kunnan talouden tasapainotilaan ja strategiaan. Tähän on valmistauduttu tekemällä linjauksia kustannussäästöihin ja niitä seuraaviin valtionosuusvaikutuksiin liittyen sekä käynnistämällä henkilöstöselvitys yhteisten palveluiden osalta.

Toiminnalliset riskit ovat organisaation henkilöstöön, toimintaan ja laillisuuteen, prosesseihin sekä tietoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvia riskejä, joilla on pääosin haitallisia vaikutuksia. Tämä riskinäkökulma kattaa myös henkilöstön tai ympäristön turvallisuutta ja omaisuutta uhkaavat vahinkoriskit. Toiminnallisiin riskeihin kuuluu myös vaatimustenmukaisuuteen ja

väärinkäyttöihin liittyviä riskejä, joiden toteutumista usein seuraa taloudellisten ja toiminnallisten vaikutusten lisäksi muun muassa henkilöstö- ja maineriskejä. Henkilöstöriskit toteutuessaan ulottuvat kaikkeen toimintaan ja vaikuttavat kunnan menestymiseen. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen kuntaan jäi hyvinvoinnin edistämistehtäviä sekä maahanmuuton koordinoituntehtäviä, joita korvattiin rekrytoinneilla. Riskinä on, että velvoitteita ei saada hoidettua yksittäisillä henkilöillä. Tulevaan TE-2024 työllistämispalvelu-uudistukseen vuoden 2025 alussa liittyy taloudellisia ja myös toiminnallisia riskejä toiminnan käynnistyessä.

Toiminnallisia riskejä ovat nyt ja jatkossa Ukrainan sodan vaikeuttama energian saanti ja ukrainaisten tulomuuton kasvusta ja kotikuntaoikeuden saannista aiheutuvat palveluiden järjestämisvelvoitteet. Henkilöstön vaihtuvuus ja saatavuus erityisesti varhaiskasvatuksessa. Kaavahankkeiden ja infrahankkeiden toteutuminen suunnitellussa aikataulussa. Jos nämä viivästyvät, väestönkehitys ja verotulot jäävät alle tavoitteen ja palveluverkon tarvelaskelmat pettävät.

Vakuuttamisella voidaan pienentää vahinkoriskien taloudellisia vaikutuksia. Pääsääntöisesti kunnalla on ainoastaan lakisääteiset vakuutukset. Kiinteistöt ja arvokkain irtain omaisuus on erikseen vakuutettu siten, että kunta pystyy vahingot kattamaan. Kunnan vakuutusperiaatteissa huomioidaan riskien todennäköisyydet ja omavastuun suuruudet.

Sisäisen valvonnan tavoitteet kohdistetaan todennettuihin tai oletettuihin riskeihin. Sisäisiä prosesseja on kehitetty lisäämällä prosessikuvauksia. Tietoturvariskit ovat lisääntyneet ja niiden torjuntaan on panostettu. Kunnan sopimuksia on käyty läpi, koska sopimuksia siirtyi mittava määrä hyvinvointialueelle.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kuntatasolla on tunnistettu ja on arvioitu kuntaan ja sen toimintaan liittyviä riskejä osana sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Riskeille on määritelty todennäköisyys ja toteutumisen vaikutus kunnan toimintaan.

Hallinnollisesti riskienhallinnan periaatteita uudistettiin ja niihin sisällytettiin sisäisen valvonnan ohjeet. Tämän pohjalta nostettiin esiin eri riskilajit, niiden hallintakeinot ja toimenpiteet, joilla pyritään tunnistamaan, arvioimaan, ennaltaehkäisemään ja pienentämään riskien todennäköisyyttä. Tämän pohjalta otettiin vuoden 2023 talousarvioon taulukkomuodossa kunnan tärkeimmät strategiasta johdetut taloudelliset ja toiminnalliset riskikohteet.

Riskienhallinnassa valmiussuunnittelun näkökulmasta on palvelualueiden eri yksiköiden osalta tehty riskikartoitus, riskien painoarvo ja todennäköisyys.

Kunnan omaisuus, asiakas- ja henkilöstöriskejä vastaan on suojauduttu vakuutuksilla, asiantuntija-apuna kilpailutettu meklari, joka hoitaa yhteydenpitoa kunnan ja vakuutusyhtiö Fennian välillä.

Valvontatoimenpiteinä on parannettu kunnan tietojärjestelmien suojausta, koska järjestelmiin kohdistuneet hyökkäykset ovat lisääntyneet huomattavasti.

Viestintää on tehostettu eri sähköisillä alustoilla erityisesti koronatiedottamisen osalta, jossa on onnistuttu hyvin. Kunnan internet sivujen uudistaminen eteni vuonna 2023 nykyohjelmiston päivityksen kautta.

Kunnan talousseurantaa on kehitetty ottamalla käyttöön talouden ja toiminnan seurantaohjelmisto Kuntamaisema, joka on myös luottamushenkilöiden käytettävissä. Lisäksi kunnanhallitus saa talouden ja verotulojen kuukausiraportit.

Kuntalain mukaan valtuuston tulee päättää konserniohjauksesta ja kunnan sekä kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Tytäryhtiöiden valvontaa ohjaa valtuuston 9.10.2017 hyväksymä konserniohje.

Yleisohjeen mukaan kunnan toiminnot on järjestettävä ja toimintaa johdettava niin, että organisaation kaikilla tasolla ja kaikessa toiminnassa on riittävä sisäinen valvonta. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttaminen ja toiminnan laillisuus. Kunnassa otettiin vuonna 2022 käyttöön whistleblowing -ilmoituskanava. Sisäisen tarkastajan palkkaamiseksi varattiin määräraha vuodelle 2024.

Riskienhallinnan seuranta

Strategien painopiste	Strategien tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Onnistuminen 31.12.	Riskiarvo
1. Houkuttelemme ja kasvamme	2. Tasapainotamme taloutta	Strategien ja taloudellinen riski	Ulkoisen toimintaympäristön muutosten vaikutus tulo- ja menojen riittävyyteen kuten inflaatio, korkotason nousu sekä hyvinvointialuehallinnon voimaantulo ja sen vaikutus kunnan talouden tasapainotilaan ja strategian toteuttamismahdollisuuksiin jatkossa.	Talousarviot laaditaan inflaation ja verotulokasvun antaman liikkumavaran perusteella ja pitäydytään siinä. Varmistetaan kunnan strategian toteuttamisen ja kasvun edellyttämä investointitaso.	Vuoden tulos oli 7 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Verotulot ylittivät talousarvion 6,1 milj. euroa. Asukasmäärä kasvoi 1,1 % eli enemmän kuin aiempina vuosina.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 3 6
	2. Tasapainotamme taloutta	Strategien ja taloudellinen riski	Kuntastrategian mukainen kunnan vahva ja suunnitelmallinen väestönkasvu ei toteudu	Riittävä resurssointi kaavoitusohjelman ja uusien asuntoalueiden toteuttamiseen. Houkuttelevien palvelujen varmistaminen. Panostaminen kuntamarkkinointiin	Väestö kasvoi 1,1 % eli riski ei toteutunut.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
	3. Johdamme tiedolla	Ulkoisen riski	Siirtolaisuuden ja pakolaisuuden kasvu. Väestön palvelutarpeen odottamaton kasvu. Tilapäisen suojelun päätöksellä Kirkkonummella asuvien kotikuntaoikeus 1.3.2023 lähtien mahdollistaa kuntalaisoikeudet palveluihin.	Kotoutumisen edistämisen palveluiden kokonaisuus järjestetään asianmukaisesti, esim. palkkaamalla maahanmuuttokoordinattori. Oppivelvollisuuden ohjaus ja valvonta sekä koulupaikkojen ja varhaiskasvatuspaikkojen lisäämiseen varautuminen, joihin haetaan valtion tukia.	Maahanmuuttokoordinaattori palkattiin 1.1.2023 yhteisiin palveluihin.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
2. Investoimme tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme taloutta	Strategien ja taloudellinen riski	Tulo- ja menojen puolittuminen, korkotason nousu ja inflaatio, erityisesti rakentamisen kustannusten nousu vaikeuttaa kunnan taloudellisia mahdollisuuksia toteuttaa investointeja	Rakennushankkeiden erilaisilla rahoitusmuodoilla ja investointien hankintakäytännöllä varmistetaan kustannusten ennustettavuutta	Gesterbyn koulukeskushanke rahoitetaan kiinteistöleasingillä, joka siirtää kustannusten maksamista vuoteen 2026. Elinkaarimallilla pyritään kustannusten ennustettavuuteen.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 3 6

	2. Tasapainotamme taloutta	Strategienn ja taloudellin en riski	Uusia työpaikkoja ei synny toivotusti	Yritysalueiden riittävä kaavoitus, riittävä resurssointi kaavoitusohjelman ja uusien yritysalueiden toteuttamiseen. Selkeä näkemys siitä, mihin / millaista yritystoimintaa halutaan houkuttaa. Yritysten houkutteluun / markkinointiin panostaminen	Kaavoitusohjelmalla on edistetty uusien työpaikkojen saantia.	Todennäköi syys: 2 Merkittävyys: 2 4
	2. Tasapainotamme taloutta	Strategienn ja taloudellin en riski	Rakennusten korjausvelan kasvu	Suunnitelmallinen ja ennakoiva kiinteistökohtainen ylläpito ja peruskorjaus ja riittävä määrärahavaraus.	Korjausohjelma toteutui suunnitellusti.	Todennäköi syys: 2 Merkittävyys: 2 4
	3. Johdamme tiedolla	Ulkoinen riski	Globaalien kriisien, kuten ilmastonmuutos ja energian riittävyys sekä näiden aiheuttamat torjunta-, muutos- ja korjaustyöt ja häiriöt kunnan palvelutuotantoon.	Varmistetaan riittävä resurssointi kunnan ilmastotyöhön. Energiakustannusten säästöihin tähtäävät investoinnit torjuvat samalla ilmastonmuutosta ja alentavat kustannuksia. Energian riittävyysriskeihin varaudutaan valmius- sekä pelastus- ja turvallisuussuunnitelmi lla, häiriötilanteen toimintamalleilla ja - ohjeilla sekä niihin kouluttamalla ja harjoittelemalla.	Osa suunnitelluista energiatehokkuus- investoinneista siirtyi vuodelle 2024. Vuoden aikana on edistetty SECAP suunnitelman mukaisia ilmastotoimenpiteitä. Valmiusharjoituksia on pidetty.	Todennäköi syys: 3 Merkittävyys: 2 6
	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallin en riski	Väestömäärän kehitystä ja väestörakenteen muutosta ei oteta riittävästi huomioon palvelurakenteessa, palveluverkossa ja kaavoitusratkaisuisa	Koulujen ja varhaiskasvatuksen tilojen mitoittaminen ja ajoittaminen, ikäihmisten asuntotarjonnan turvaaminen, kun omakotiasuminen ei enää ole mahdollista, ja elinkeinotoiminnan mahdollistaminen.	Suunnitelmissa on otettu huomioon tulevat tarpeet.	Todennäköi syys: 2 Merkittävyys: 2 4
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	2. Tasapainotamme taloutta	Strategienn ja taloudellin en riski	HSL maksuosuuden kasvu	Linjastosuunnittelu HSL:n kanssa yhteistyössä. Vaikuttaminen HSL:n infrakorvausjärjestelmä n uudistamiseen.	HSL:n tilinpäätöksen mukaan kunnan maksuosuus toteutui hieman ennakoitua suurempana.	Todennäköi syys: 3 Merkittävyys: 2 6
	4. Osallistumin	Toiminnallin en riski	Asukkaiden hyvinvointiin	Yhteistyön jatkumisen varmistaminen	Hyte-suunnittelija palkattiin 2.5.2023	Todennäköi syys: 2

	en ja viestintä toimivat		panostamisesta puuttuu kokonaisote ja -vastuu. Hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnat eivät toimi ja kustannusten kohdentaminen ei toimi vastuiden mukaisesti	hyvinvointialueen kanssa panostamalla muutoksen johtamiseen ja rakenteiden varmistamiseen. Tarkkuus kustannusten kohdentumisessa oikein. Palkataan yhtekoordinaattori kunnan hyvinvointityön kokonaiskoordinointiin.	yhteisiin palveluihin. Yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa on edistetty. Työttömyysaste on noussut valtakunnallisesti, mutta Kirkkonummen työttömyysaste on muuta Uuttamaata alhaisempi.	Merkittävyys: 2 4
	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Toiminnallinen riski	Pitkäaikaistyöttömyyden pysyminen korkealla tasolla/syrjäytyminen	Tuetaan pitkäaikaistyöttömien työllistymistä kuntaan esim. palkkatukityöllistämällä, työkokeilulla ja oppisopimuskoulutuksella sekä yrityksiin ja kolmannelle sektorille järjestelytuella. Tehdään yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa kuntouttavan työtoiminnan osalta. Nuorten pitkäaikaistyöttömien ohjaus hoidetaan nuorisopalvelujen kautta.	Aktiivisista työttömien työllistymisen edistämisen toimista huolimatta pitkäaikaistyöttömien ja alle 25-vuotiaitten työttömien määrä kasvoi. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on koettu haasteelliseksi.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
4. Luomme uuden työn paikkoja – täällä on tilaa ajatella	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallinen riski	Henkilöstön suuri vaihtuvuus ja pula koulutetusta henkilöstöstä	Kilpailukykyinen palkkaus ja palkitseminen Työssä jaksamisesta huolehtiminen Osaamisen, sijaisjärjestelyjen ja hiljaisen tiedon siirron varmistaminen	Järjestelyä korotuksilla pyrittiin vaikuttamaan palkkojen kilpailukykyyn ja tehtiin palkkatasovertailuja verrokkikuntiin. Aktiivisen tuen malli on käytössä ja työneuvotteluja käytiin sekä työtoimia toimeenpantiin tarpeen mukaan. Sijaisjärjestelyihin kiinnitettiin huomiota, ongelmana on kansallinen osaajapula.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 6
	3. Johdamme tiedolla	Strateginen ja taloudellinen riski	Kunnan keskuksen kehittäminen ei toteudu maankäytön ja kehityskuvien ja kaavoitusohjelmien mukaisesti	Kaavoituksella varmistetaan riittävät kaupalliset ja yritystoiminnan sijoittumismahdollisuudet kunnan keskuksissa	Kaavoitusta on viety eteenpäin kunnan kaavoitusohjelman mukaisesti.	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 2 2

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri, tavoitteet ja seuranta

Kuntakonsernia johdetaan valtuuston hyväksymien, talousarviokirjaan merkittyjen ja yhteisesti sovittujen tavoitteiden avulla. Kunnanhallitus valvoo ja raportoi valtuustolle em. tavoitteiden toteutumisesta. Toimielimet puolestaan raportoivat osavuositarkastuksessa tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallitukselle, joka arvioi, vastaavatko toteutumatiedot valtuuston tavoitetta. Raportointijärjestelmä on sovittu talousarviokirjassa. Tavoitteiden riittävää seuranta varten tulee olla tavoitteiden toteutumista koskevat toiminnalliset ja taloutta koskevat, yhteisesti sovitut mittarit.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta liittyvät vuosittaiseen talousarvio-, talouden seuranta- ja tilinpäätösprosessiin. Talousarviovuoden aikana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta on seurattu osavuositarkastuksessa. Kunnanhallitus antaa selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa. Kunnanhallituksen riskiarviot ja selonteot perustuvat kuntaorganisaation ja toimielinten sekä tytäryhteisöjen hallitusten toimintakertomuksissaan antamiin selontekoihin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen pyritään varmistamaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla. Ne ovat osa kunnan ja kuntakonsernin strategiaa, päätöksentekoa sekä operatiivisen toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa.

Palvelualueet ovat vuosittain käyttösuunnitelmissaan asettaneet ko. vuoden sisäisen valvonnan tavoitteet ja toimenpiteet. Toimielimet perustavat sisäisen valvonnan suunnitelmat riskianalyysiin, joista sisäisen valvonnan toimenpiteet johdetaan. Lisämäärärahojen hakemista tulee ennakoita, jotta myös valtuusto saa ennalta tiedon tilanteesta. Suunnittelukaudella alkavat kunnan kouluinvestoinnit suhteessa tulopohjan puolittumiseen aiheuttavat merkittävää painetta kunnan velkaantumiskehitykselle, mikä on huomioitava taloussuunnitelman valmistelussa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kuntalain 51 §:ssä säädetyn otto-oikeusmenettelyn avulla valvotaan, että toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset on tehty lakien ja säännösten mukaisesti. Otto-oikeuden käyttämisestä on määräykset hallintosäännössä. Muiden päätösten osalta laillisuusvalvonta on lautakuntien vastuulla.

Talouden seurantaa on kehitetty siten, että kunnanhallitukselle viedään tiedoksi kuukausittain käyttötalouden toteumaraportti ennusteineen sekä verotulojen toteumatiedot, joita annetaan myös tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Hankinnoissa tulee kiinnittää erityistä huomiota hankintalain säännösten noudattamiseen.

Muutoin ei ole havaittu kunnan ohjeistusten vastaista toimintaa tai puutteita.

Tilikauden tulos ja toiminnan rahoittaminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023 1 000 €	2022 1 000 €
Toimintatuotot	30 391	58 470
Toimintakulut	-142 268	-278 697
Toimintakate	-111 877	-220 227
Verotulot	116 492	223 215
Valtionosuudet	37 708	35 671
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	336	54
Muut rahoitustuotot	500	648
Korkokulut	-830	-967
Muut rahoituskulut	-51	-135
Vuosikate	42 280	38 259
Poistot ja arvonalentumiset	-18 612	-25 572
Tilikauden tulos	23 669	12 686
Tilinpäätössiirrot	13	13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	23 681	12 700

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	21,4	21,0
Vuosikate / Poistot, %	227	150
Vuosikate, euroa / asukas	1 027	940
Asukasmäärä	41 160	40 715

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

Tunnusluvulla kuvataan maksurahoituksen osuutta toimintamenoista. Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista

100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Toimintatuotot	30 390 924	58 469 887
Toimintakulut	142 267 548	278 697 289
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön	142 267 548	278 697 289
	21,4	21,0

Vuosikate prosenttia poistoista

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Mikäli vuosikate on vähintään vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Oletusta voidaan pitää päteväenä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot.

Jos vuosikate on negatiivinen, kunnan tulo-rahoitus on heikko

100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate	42 280 385	38 258 588
Poistot ja arvonalentumiset	18 611 871	25 572 150
	227	150
Vuosikate, euroa / asukas		
Vuosikate	42 280 385	38 258 588
	1 027	940

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	42 280	38 259
Tulorahoituksen korjauserät	-3 695	-17 737
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-26 451	-25 830
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34	232
Pysyvien vastaav.hyödykk.luovutustulot	3 430	65 761
Toiminnan ja investointien rahavirta	15 599	60 684
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	636	54
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-23 124	-24 745
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-22 000	-9 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	-10 036	9 197
Rahoituksen rahavirta	-54 523	-24 494
Rahavarojen muutos	-38 924	36 190
Rahavarat 31.12.	40 082	79 006
Rahavarat 1.1.	79 006	42 816
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	31 376	-33 507
Investointien tulorahoitus, %	160,1	149,5
Laskennallinen lainahoitokate	2,1	1,5
Lainanhoitokate	1,8	1,5
Kassan riittävyys, pv	75,9	87,3
Asukasmäärä	41 160	40 715

KIRKKONUMMEN KUNTA

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavirtoja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneen tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Toiminnan ja investointien rahavirta

v.2019	-49 284 341	0	-49 284 341
v.2020	-29 426 192	-29 426 192	-78 710 533
v.2021	-15 453 881	-44 880 073	-94 164 414
v.2022	60 657 243	15 777 170	-33 507 171
v.2023	15 598 629	31 375 799	

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä yhteensä 31 376 -33 507

Investointien tulorahoitus, %

. = 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä

Vuosikate		42 280 385		38 258 588
Investointimenot	26 451 073		25 830 020	
./.. Rahoitusosuudet	34 200	26 416 873	231 644	25 598 376
		160,1		149,5

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.

Vuosikate	42 280 385		38 258 588	
Korkokulut	829 580	43 109 966	967 107	39 225 695
Korkokulut	829 580		967 107	
Laskennalliset lainanlyhennykset	20 145 608	20 975 189	25 786 062	26 753 168
		2,06		1,47
		20 975 189		26 753 168
		2,055283807		1,46620747

Lainanhoitokate (Lainanhoitokyky; arvo yli 2 = hyvä, 1-2 = tyydyttävä, alle 1 = heikko)

. = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja

Vuosikate	42 280 385		38 258 588	
korkokulut	829 580	43 109 966	967 107	39 225 695
Korkokulut	829 580		967 107	
Lainanlyhennykset	23 123 625	23 953 205	24 744 696	25 711 803
		1,8		1,5

Kassan riittävyys, pv

365 pv * rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Rahavarat 31.12	40 081 886		79 006 335	
Kassastamaksut tilikaudella	192 722 473	76	330 373 853	87

) Kassastamaksut, M eTuloslaskelmasta*Toimintakulut - Valmistus omaan
käyttöön

142 267 548 278 697 289

./ Valmistus omaan käyttöön

0 0

Korkokulut

829 580 967 107

Muut rahoituskulut

50 647 134 741

Rahoituslaskelmasta

Investointimenot

26 451 073 25 830 020

Antolainojen lisäys

0 0

Pitkäaik.lainojen vähennys
(lyhennykset)

23 123 625 192 722 473 24 744 696 330 373 853

193 330

Kunnan tase ja sen tunnusluvut

Kunta ja vesi, ulkoiset erät

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	257 707	260 184	OMA PÄÄOMA	100 355	81 789
Aineettomat hyödykkeet	706	986	Peruspääoma	54 876	59 990
Aineettomat hyödykkeet	60	310	Muut omat rahastot	553	554
Muut pitkävaikutteiset menot	645	676	Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)	21 246	8 546
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	23 681	12 700
Aineelliset hyödykkeet	240 470	232 814	POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET	81	94
Maa- ja vesialueet	38 657	36 508	Poistoero	81	94
Rakennukset	126 061	131 379	PAKOLLISET VARAUKSET	0	527
Kiinteät rakenteet ja laitteet	55 230	52 752	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 417	3 467
Koneet ja kalusto	1 342	3 886	Lahjoitusrahastojen pääomat	3 230	3 381
Muut aineelliset hyödykkeet	129	129	Muut toimeksiantojen pääomat	187	86
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	19 051	8 160	VIERAS PÄÄOMA	201 446	264 036
			Pitkäaikainen	158 833	180 415
Sijoitukset	16 531	26 384	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	139 231	161 179
Osakkeet ja osuudet	15 988	25 205	Saadut ennakot	1 690	1 324
Muut lainasaamiset	9	645	Liittymismaksut ja muut velat	17 912	17 912
Muut saamiset	534	534	Lyhytaikainen	42 613	83 621
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	405	387	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 933	45 110
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	405	387	Ostovelat	7 115	14 748
			Muut velat	1 441	2 067
VAIHTUVAT VASTAAVAT	47 187	89 342	Siirtovelat	12 123	21 696
Vaihto-omaisuus	0	92	VASTATTAVAA	305 299	349 913
Aineet ja tarvikkeet	0	92			
Saamiset	7 105	10 244			
Pitkäaikaiset saamiset	1 177	1 471			
Muut saamiset	1 177	1 471			
Lyhytaikaiset saamiset	5 928	8 773			
Myyntisaamiset	4 803	6 041			
Muut saamiset	590	1 689			
Siirtosaamiset	535	1 043			
Rahoitusarvopaperit	24 194	2 194			
Osakkeet ja osuudet	194	194			
Rahamarkkinainstrumentit	24 000	2 000			
Rahat ja pankkisaamiset	15 888	76 813			
VASTAAVAA	305 299	349 913			

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	33,1	23,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	108,2	82,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	44 927	21 246
Kertynyt yli-/alijäämä, e/asukas	1 092	522
Lainakanta 31.12., 1000 €	161 165	206 288
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	193 385 869	240 795 353
Lainat ja vuokravastuut 31.12., e/asukas	4 698	5 914
Lainakanta 31.12., e/asukas	3 916	5 067
Lainasaamiset, 1000 €	9	645
Asukasmäärä	41 160	40 715

Omavaraisuusaste, %

$\% = 100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$ Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

	2023	2022
oma pääoma	100 354 740	81 789 293
poistoero ja vapaaeht.varaukset	81 407	93 924
koko pääoma	305 298 927	349 912 953
saadut ennakot, pitkä+ lyhytaikaiset	1 689 694	1 324 421
	33,1	23,5

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

vieras pääoma	201 445 504	264 035 747
saadut ennakot, pitkäaikaiset	1 689 694	1 324 421
saadut ennakot, lyhytaikaiset	0	0
käyttötulot;		
* tilikauden toimintatuotot	30 390 924	58 469 887
* verotulot	116 492 379	223 215 253
* valtionosuudet	37 708 255	35 670 635
	108,2	82,8

Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	21 245 606	8 545 815
Tilikauden yli-/alijäämä	23 681 031	12 699 790
	44 927	21 246

Kertynyt yli-/alijäämä, e/asukas 44 926 637 1 092 21 245 606 522

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän

Lainakanta 31.12., 1000 € = Vieras pääoma -(saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)*Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa*

vieras pääoma	201 445 504		264 035 747	
saadut ennakot, pitkäaikaiset	1 689 694		1 324 421	
saadut ennakot, lyhytaikaiset	0		0	
ostovelat lyhytaikaiset	7 115 431		14 747 803	
siirtovelat lyhytaikaiset	12 122 708		21 695 920	
muut velat pitkäaikaiset	17 911 814		17 911 814	
muut velat lyhytaikaiset	1 440 990	161 164 867	2 067 296	206 288 492

Lainakanta = korollinen vieras pääoma; tarkistus

lainat rah. ja vakuutuslaitoksilta (pit+lyh)	161 164 867		206 288 492	
lainat julkisyhteisöiltä (pitkäaik+lyhytaik)	0		0	
lainat muilta luotonantajilta	0	161 164 867	0	206 288 492
		161 165		206 288

Lainakanta 31.12., e/asukas	161 164 867	3 916	206 288 492	5 067
------------------------------------	-------------	-------	-------------	-------

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma -(saadut ennakot+ostovelat+ siirtovelat+ muut velat) +vuokravastuut

Vieras pääoma	201 445 504		264 035 747	
saadut ennakot, pitkäaikaiset	1 689 694		1 324 421	
saadut ennakot, lyhytaikaiset	0		0	
ostovelat lyhytaikaiset	7 115 431		14 747 803	
siirtovelat lyhytaikaiset	12 122 708		21 695 920	
siirtovelat pitkäaikaiset	0		0	
muut velat pitkäaikaiset	17 911 814		17 911 814	
muut velat lyhytaikaiset	1 440 990		2 067 296	
Vastuut liitetiedoista	32 221 001		34 506 861	
	193 385 869		240 795 353	

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas*Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.*

	4 698,39	5 914,17
--	----------	----------

Lainasaamiset, 1000 € = Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Sijoitukset, muut lainasaamiset	8 568	9	644 684	645
---------------------------------	-------	---	---------	-----

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Toimintatuotot ja – kulut

Ulkoiset toimintatuotot laskivat vuonna 2023 edellisvuoteen verrattuna 10,5 milj. euroa eli 28,3 %. Sekä toimintatuotot että toimintamenot suunnilleen puolittuivat hyvinvointialueuudistuksen seurauksena. Kun verrataan muutosta poistamalla arvioidut, siirtyneet tuloerät niin toimintatuotot kasvoivat 13,9 %.

Ulkoiset toimintakulut olivat 116,3 milj. euroa ja laskivat 136,3 milj. eurolla eli 48,8 % vuodesta 2022. Kun verrataan muutosta poistamalla arvioidut, siirtyneet menoerät niin toimintakulut kasvoivat 2,9 %.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot laskivat edellisvuodesta 106,7 milj. euroa eli 47,8 %. Vuonna 2023 kunnan tuloveroprosentti oli 7,11. Tuloveroprosentti oli vuonna 2022 19,75 eli se laski 12,64 %-yksikköä, koska valtaosa tuotosta siirtyi hyvinvointialueille. Valtionosuuksia saatiin 37,7 milj. euroa. Se oli 2,0 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Vuoden tulos

Tuloslaskelman toimintakate oli 116,3 milj. euroa ja laski 125,8 milj. euroa (-52,0 %). Sote siirrot huomioon otettuna kasvua oli 0,7 milj. euroa eli 0,6 %.

Tilinpäätösvuoden 2022 vuosikate II oli asukasta kohden 1027 euroa (2022: 940 €, 2021: 527 €, 2020: 633 €, 2019: -67 €, 2018: 289 €, 2017: 404 €, 2016: 449 €, 2015: 290 €, 2014: 312 €, 2013: 184 €). Toimintavuoden tulos on ylijäämäinen 23,7 milj. euroa.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta kertoo, kuinka paljon varsinaisen toiminnan jälkeen on tarvittu ulkopuolista rahoitusta investointien toteuttamiseen. Vuonna 2023 toiminnan ja investointien rahavirta oli 15,6 milj. euroa. Vuonna 2023 toteutuneita investointeja on saatu rahoitettua kokonaan toimintatuotoilla (investointien tulorahoitus 160,1 %).

Rahoituksen rahavirta kertoo lainakannan ja maksuvalmiuden muutokset. Uutta lainaa ei ole nostettu vuonna 2023 ja vanhoja lainoja on maksettu pois noin 23,1 milj. euroa. Lisäksi lyhytaikaiset lainat on kaikki maksettu pois alkuvuonna 2023.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus on riittänyt lainanhoitoon ja lainanhoitokyky on hyvä.

Rahavarat 2023 puolittuivat (40,1 milj. euroa) vuonna 2023 liittyen hyvinvointialueuudistukseen. Vuoden aikana rahat ja pankkisaamiset ovat vähentyneet noin 61,0 milj. euroa. Kassan riittävyys on ollut 76 päivää.

Tase ja sen tunnusluvut

Taseeseen kertynyt ylijäämä per 31.12.2023 on yhteensä 44,9 milj. euroa ja 1091 euroa per asukas (edellisvuonna 522 euroa per asukas).

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Tunnusluku oli tilinpäätöspäivänä 33,1 % lisääntyen edellisvuodesta 9,6 prosenttiyksikköä.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun arvo oli tilinpäätöspäivänä 108,2 %. Tunnusluku heikkeni, kun lähes puolet verotuloista leikkautuivat hyvinvointialueuudistuksen myötä. Omavaraisuus ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat heikolla tasolla. Omavaraisuusasteen hyvä taso on yli 50 % ja vastaavasti suhteellinen velkaantuneisuus on hyvällä tasolla ollen alle 50 %.

Kunnan lainakanta kertoo vieraan pääoman määrän ja oli vuoden lopussa 161,1 milj. euroa ja 3916 euroa asukasta kohden (2022: 206,2 milj. euroa ja 5067 €/as, 2021: 240,0 m€ ja 5 935 €/as, 2020: 211,6 m€ ja 5 276 €/as, 2019 167,8 m€ ja 4 244 €/as, 2018 123,4 milj. € ja 3 142 €/as, 2017 109,5 m€ ja 2 796 €/as, 2016 111 m€ ja 3 082 €/as, 2015 93 m€ ja 2 406 €/as, 2014 92,3 m€ ja 2 364 €/as, 2013 89,1 m€ ja 2 351 €/as).

Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

	2023	2022
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot	30 390 924,44	58 469 886,93
Verotulot	116 492 379,46	223 215 252,71
Valtionosuudet	37 708 255,00	35 670 635,00
Korkotuotot	336 105,42	53 985,07
Muut rahoitustuotot	500 496,03	647 965,12
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	-3 180 999,02	-18 275 495,07
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34 200,00	231 644,00
Pysyvien vast.hyöd.luovutustulot	3 430 120,04	65 761 119,54
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	636 116,22	54 146,38
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (nettomuutos +)	0,00	0,00
Oman pääoman lisäykset (netto)	0,00	0,00
Kokonaistulot yhteensä	186 347 597,59	365 829 139,68
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	142 267 548,24	278 697 289,01
Korkokulut	829 580,20	967 106,51
Muut rahoituskulut	50 646,60	134 740,96
Satunnaiset kulut		0,00
Tulorahoituksen korjaukset		
Pakollisten varausten muutos		
- Pakollisten varausten lis (+), väh (-)	527 032,71	-527 032,71
- Pysyvien vast.hyöd.luovutustappiot	-13 028,48	-10 993,65
Investoinnit		
Investointimenot	26 451 072,81	25 830 019,94
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	23 123 624,88	24 744 696,34
Lyhytaikaisten lainojen vähennys (nettomuutos -)	22 000 000,00	9 000 000,02
Oman pääoman vähennykset (netto)	0,00	0
Kokonaismenot yhteensä	215 236 476,96	338 835 826,42
Täsmäytys		
Kokonaistulot - Kokonaismenot	-28 888 879,37	26 993 313,26
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-10 035 568,99	9 196 878,22
Rahavarojen muutos	-38 924 448,36	36 190 191,48
	-28 888 879,37	26 993 313,26

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnanhallitus esittää tilikauden 23 668 513,94 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

tuloutetaan aikaisemmin tehdystä poistoerosta poistoerohankkeiden tilikauden suunnitelmapoistoja vastaava määrä, 12 517,39 euroa

tilikauden ylijäämä, 23 681 031,33 euroa, siirretään taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

Vuoden 2023 ylijäämä on 23 681 031,33 euroa. Kertynyttä ylijäämää on nyt 44,9 milj. euroa. Muutettu talousarvio toteutui toimintatulojen osalta, joissa ylitystä 3,4 milj. euroa, mutta ei toteutunut toimintakulujen osalta, joissa ylitystä 1,0 milj. euroa. Lisämäärärahaa myönnettiin 3,9 milj. euroa. Tulevina vuosina tulee pysyä talousarviokehyksessä, joka perustuu investointien poistojen kattamiseen vuosikatteella. Tämä tullee vaatimaan tasapainotustoimenpiteitä supistuvan tulorahoituksen ja talouden liikkumavaran johdosta.

Kirkkonummen kunnan konserni

Konsernin rakenne 2023

Tytäryhteisöt	Osakkuusyhteisöt	Kuntayhtymät
<ul style="list-style-type: none"> Kirkkonummen Vuokra-asunnot 100 % Kiint. Oy Kirkkonummen Pankkitalo 100 % Kiint. Oy Kirkkonummen Keskustapysäköinti 59,2 % 	<ul style="list-style-type: none"> As. Oy Masalan Tupa 36,1 % Kirkkonummen Liikekeskus Oy 33,3 % As. Oy Kirkkonummen Masalanhovi 24,8 % As. Oy Kirkkonummen Matinmäki 20,1 % 	<ul style="list-style-type: none"> Västra Nylands folkhögskola 12,5 % Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia 11,5 % Helsingin Seudun liikenne 3,1 % Uudenmaan liitto 2,5 % Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä 1,4 %

Konsernin toiminnanohjaus

Konserniohjaus on kunnassa järjestetty kuntalain 48 §:n mukaisesti. Konserniohjauksessa noudatetaan kunnanvaltuuston hyväksymää konserniohjetta. Konserniohjaus on määritelty myös hallintosäännössä. Tytäryhtiöiden yhtiökokousedustaja raportoi kunnanhallitukselle tytäryhteisöjen tilasta, kun yhtiöiden toimintakertomukset on käsitelty yhtiökokouksessa. Kuntalain edellyttämää konserniohjetta päivitettiin viimeksi 9.10.2017.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy:n kahdeskymmenesyhdeksäs toimintavuosi sujui suunnitelmien mukaisesti.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaikki Kirkkonummen Vuokra-asuntojen kiinteistöjen lämmitysjärjestelmät ovat olleet hiilineutraaleja 1.1.2022 alkaen. Rahoituksen saannissa ARA:lta on ollut haasteita tulevien hankkeiden osalta.

Konserniyhtiöiden toimintaan ei ole kokonaisuutena odotettavissa merkittäviä muutoksia vuonna 2024.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Valtuusto hyväksyy vuosittain talousarvioissa konserniyhteisöille kunnan strategiaan ja yhteisön toimintaan sekä talouteen pohjautuvia tavoitteita.

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Valtuusto määrittelee Kirkkonummen konsernin strategiat, tavoitteet ja omistajapoliittiset keskeiset linjaukset. Kunnanhallitus johtaa konsernia ja vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä hallintosäännön määräysten mukaisesti. Kunnanjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta ja valvonnasta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta. Konsernijohto seuraa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöt raportoivat yhtiöiden toiminnasta kunnan osavuositarkastusten ja tilinpäätösten yhteydessä.

Kunnanhallitus päättää kunnan ehdokkaat tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden ja säätiöiden hallintoelimiin sekä ohjeistaa kokouskohtaisesti kunnan yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimissä toimivat henkilöt. Lisäksi kunnanhallitus päättää kunnan edustajan tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden ja säätiöiden yhtiö- ja vuosikokouksiin ja vastaaviin sekä antaa edustajille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet. Kunnanhallitus myös ohjeistaa kuntayhtymissä toimivia edustajia. Kirkkonummen Vuokra-asunnoille on asetettu sitovat tavoitteet, joiden toteutumista on seurattu osavuositarkastuksessa ja toimintakertomuksessa.

Kirkkonummen Pankkitalon osalta hallinnollisissa päätöksenteossa on tehty korjaavia toimenpiteitä yhteistyön parantamiseksi. Kirkkonummen Vuokra-asunnoilta on saatu vastuullisuusohjelma vuosille 2023–2025.

Konsernivalvonnan käytännön toteutusta kehitetään pyytämällä tytäryhtiöiltä sisäisen valvonnan suunnitelmia ja niiden seuranta. Tytäryhtiöiden riskienhallintaperiaatteita ja/tai selvityksiä riskien toteutumistilanteesta tullaan pyytämään järjestelmällisemmin sekä lisätään vuorovaikutusta hallinnollisten päätösten osalta.

Konsernin tuloslaskelma

	TP 2023	TP 2022
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	69 352	163 255
Toimintakulut	-185 437	-383 198
Osuus osakkuusyht.voitosta+/tappiosta-	24	-100
Toimintakate	-116 060	-220 043
Verotulot	116 184	222 929
Valtionosuudet	47 257	44 679
Korkotuotot	453	96
Muut rahoitustuotot	834	640
Korkokulut -	-1 903	-1 783
Muut rahoituskulut -	-354	-827
**Rahoitustuotot ja kulut yht.	-969	-1 874
Vuosikate	46 412	45 692
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 775	-26 175
Omistuksen eliminointierot	0	14
Arvon alentumiset	0	-6 093
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	23 636	13 437
Tilinpäätössiirrot	7	-5
Tilikauden verot	-2	-9
Laskennalliset verot	108	117
Vähemmistöosuudet	64	68
Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-	23 813	13 608

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	37,4	42,6
Vuosikate / Poistot, %	203,8	141,6
Vuosikate, euroa / asukas	1 128	1 122
Asukasmäärä	41 160	40 715

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista (%)

. = 100 x Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Toimintatuotot	69 352 251,21	163 255 102,25
Toimintakulut	185 436 656,76	383 198 494,87
	37,40	42,60

Vuosikate prosenttia poistoista (%)

. = 100 x Vuosikate / (Suunnitelman mukaiset poistot + arvonalentumiset)

Vuosikate	46 411 728,36	45 691 523,26
Poistot	22 775 339,57	32 268 479,10
	203,78	141,60

Vuosikate euroa / asukas

Vuosikate	46 411 728,36	45 691 523,26
Asukasmäärä	41 160	40 715
	1 127,59	1 122,23

Konsernin rahoituslaskelma

	2 023	2 022
	1 000	1 000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	46 412	45 692
Tilikauden verot	-2	-9
Tulorahoituksen korjaukset	-3 841	-17 715
	<hr/>	<hr/>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-28 269	-51 319
Rahoitusosuudet investointimenoihin	39	269
Pysyvien vastaavien luovutustulot	3 429	80 931
Toiminnan ja investointien rahavirta	17 767	57 848
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	636	54
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	9 782
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 563	-27 744
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 443	-8 959
Oman pääoman muutokset	0	153
	<hr/>	<hr/>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja po muutos	-69	-55
Vaihto-omaisuuden muutos	-49	312
Saamisten muutos	4 244	-299
Korottomien velkojen muutos	-13 608	5 430
	<hr/>	<hr/>
Rahoituksen rahavirta	-55 851	-21 326
Rahavarojen muutos	-38 084	36 522
Rahavarat 31.12.	51 435	92 660
Rahavarat 1.1.	89 519	56 138
	-38 084	36 522

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-55 502	-90 716
Investointien tulorahoitus, %	164,4	89,5
Laskennallinen lainanhoitokate	1,6	1,2
Lainanhoitokate	1,7	1,6
Kassan riittävyys, pv	77,4	72,8

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavirtoja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Toiminnan ja investointien rahavirta	2023	2022
vuosi 2019	-62 436	
vuosi 2020	-38 612	
vuosi 2021	-30 069	
vuosi 2022	57 848	-90 716
vuosi 2023	17 767	-55 502

INVESTOINNIT**Investointien tulorahoitus, %**

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

	2023	2022
Vuosikate	46 411 728,36	45 691 523
Investointimenot	28 268 759,77	51 319 377,69
./ Rahoitusosuudet	38 620,92	268 632,90
	164,4	89,5

LAINANHOITO*Laskennallinen lainanhoitokate*

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissäolevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita

Vuosikate	46 411 728,36		45 691 523,26	
Korkokulut (konsernituloslaskelmasta)	<u>1 902 655,73</u>	48 314 384,09	<u>1 783 211,83</u>	47 474 735,09
Korkokulut (konsernituloslaskelmasta)	1 902 655,73		1 783 211,83	
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	206 949 675,05		251 017 206,39	
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	<u>25 380 568,69</u>		<u>49 933 045,09</u>	
Laskennalliset lainanlyhennykset	29 041 280,47	30 943 936,20	37 618 781,44	39 401 993,26
		1,6		1,2

Lainanhoitokate (Tunnusluvun arvo > 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, <1 heikko)

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainalyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhtiöiden omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

	2023		2022	
Vuosikate	46 411 728,36		45 691 523,26	
Korkokulut (konsernituloslaskelmasta)	1 902 655,73	48 314 384,09	1 783 211,83	47 474 735,09
Korkokulut (konsernituloslaskelmasta)	1 902 655,73		1 783 211,83	
Lainalyhennykset	26 563 101,95	28 465 757,68	27 744 084,68	29 527 296,51
		1,7		1,6

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys, pv

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

<i>Rahavarat 31.12.</i>	51 435 232		92 660 252	
<i>Kassastamaksut tilikaudella</i>	242 524 744	77,4	464 872 474	72,8
*) Kassastamaksut M €				
Konsernituloslaskelmasta				
Toimintakulut (konsernituloslaskelmasta)	185 436 657		383 198 495	
Korkokulut	1 902 656		1 783 212	
Muut rahoituskulut (konsernituloslaskelmasta)	353 570		827 305	
Konsernirahoituslaskelmasta				
Investointimenot	28 268 760		51 319 378	
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	26 563 102	242 524 744	27 744 085	464 872 474

Konsernin tase

	TP 2023	TP 2022		TP 2023	TP 2022
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	321 164	352 598	OMA PÄÄOMA	97 872	79 447
Aineettomat hyödykkeet	1 722	3 489	Peruspääoma	54 876	59 990
Aineettomat oikeudet	709	929	Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	741	2 342	Muut omat rahastot	1 601	1 633
Ennakkomaksut	272	219	Edellisten tilikausien yli- /alijäämä	17 582	4 216
			Tilikauden yli-/ alijäämä	23 813	13 608
Aineelliset hyödykkeet	315 606	342 816	VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 794	2 059
Maa- ja vesialueet	45 786	44 075	POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET	0	0
Rakennukset	191 801	215 940	Poistoero	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	55 371	53 790	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Koneet ja kalusto	1 472	6 490	PAKOLLISET VARAUKSET	2	1 475
Muut aineelliset hyödykkeet	834	1 090	Eläkevaraukset	0	13
Enn.maksut ja keskeneräiset	20 341	21 430	Muut pakolliset varaukset	2	1 462
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 917	3 848
Sijoitukset	3 837	6 293	VIERAS PÄÄOMA	280 244	381 373
Tytäryhteisöosakkeet- ja osuudet	0	0	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	206 950	251 017
Osakkuusyhteisöosuudet	1 169	2 247	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	19 767	19 525
Muut osakkeet ja osuudet	2 134	2 858	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	25 381	49 933
Muut lainasaamiset	0	636	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	28 147	60 898
Muut saamiset	534	552	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	383 827	468 201
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	897	759			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	61 766	114 844			
Vaihto-omaisuus	228	1 241			
Saamiset	10 103	20 943			
Pitkäaikaiset saamiset	1 179	1 473			
Lyhytaikaiset saamiset	8 924	19 470			
Rahoitusarvopaperit	31 374	9 884			
Rahat ja pankkisaamiset	20 061	82 776			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	383 827	468 201			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Omavaraisuusaste %	26,2	17,6
Suhteellinen velkaantuneisuus %	118,8	87,4
Kertynyt ylijäämä+/alijäämä, 1000 €	41 395	17 824
Kertynyt ylijäämä+/alijäämä, € / asukas	1 006	438
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	232 330	300 950
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12.	269 329 216	351 116 109
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 543	8 624
Konsernin lainat, € / asukas	5 645	7 392
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	636
Asukasmäärä	41 160	40 715

Omavaraisuusaste, %

$100 \times (\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$. Lyhennyksessä konsernikaavassa laskennasta voi jättää pois saadut ennakot Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tavoitetasona pidetään yli 50 %:n ylittävää omavaraisuutta.

	2023		2022	
oma pääoma	97 871 612,60		79 446 749,29	
Vähemmistöosuus	1 793 568,82		2 058 684,77	
Konsernireservi	0,00		0,00	
poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0,00	99 665 181,42	0,00	81 505 434,06
koko pääoma		380 219 152,80		463 480 430,21
		26,21		17,59

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

vieras pääoma	280 243 738,81		381 372 938,10	
saadut ennakot, pitkäaikaiset	1 689 693,95		1 324 451,85	
saadut ennakot, lyhytaikaiset	1 918 459,95	276 635 584,91	3 396 175,17	376 652 311,08
käyttötulot;				
* tilikauden toimintatuotot	69 352 251,21		163 255 102,25	
* verotulot	116 183 591,41		222 929 363,72	
* valtionosuudet	47 257 372,72	232 793 215,35	44 679 438,89	430 863 904,85
		118,83		87,42

Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	17 581 990,91		4 216 409,62	
Tilikauden yli-/alijäämä	23 812 638,36	41 394 629,28	13 607 517,27	17 823 926,88
		41 394,63		17 823,93
Kertynyt yli-/alijäämä, € / asukas	41 394 629,28	1 005,70	17 823 926,88	437,77

Konsernin lainakanta 31.12., 1000 € = Vieras pääoma - pitkäaikainen ja lyhytaikainen koroton vieraspääoma

vieras pääoma	280 243 738,81		381 372 938,10	
pitkäaikainen koroton vieraspo	19 766 756,02		19 524 722,00	
lyhytaikainen koroton vieraspo	28 146 739,05	232 330 243,74	60 897 964,62	300 950 251,48
lainakanta = korollinen vieras pääoma ; tarkistus				
pitkäaikainen korollinen vieraspo	206 949 675,05		251 017 206,39	
lyhytaikainen korollinen vieraspo	25 380 568,69	232 330 243,74	49 933 045,09	300 950 251,48
		232 330,24		300 950,25
Konsernin lainakanta 31.12., e/asukas	232 330 243,74	5 644,56	300 950 251,48	7 391,63

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

vieras pääoma	280 243 738,81		381 372 938,10	
saadut ennakot	3 608 153,90		4 720 627,02	
ostovelat	9 830 758,76		22 963 867,20	
siirtovelat	14 318 958,07		30 614 162,52	
muut velat	20 155 624,34		22 124 029,88	
vuokravastuut	36 998 972,42	269 329 216,16	50 165 857,65	351 116 109,13
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	269 329 216,16	6 543,47	351 116 109,13	8 623,75

Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 € = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Sijoitukset, muut lainasaamiset	0,00	0,00	636 116,22	636,12
---------------------------------	------	------	------------	--------

Konserniyhdistyksille asetettavat tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.	2. Tasapainotamme taloutta	Ensimmäinen puukerrostalo valmistui Masalaan 31.5.2022. Juhlakallion puukerrostalo suunnittelussa. Kaukolämmössä on Fortum Clean Heat 14 kiinteistöä. Maalämmössä 19 kiinteistöä ja 2 ilmajälämpöpumpulla.	1) Edistetään julkisessa rakentamisessa toimenpiteitä CO2-päästöjen vähentämiseksi Mittari: Puurakentamisen määrä ja hiilijalanjäljen arvioiminen ja arvioinnin kehittäminen 2) Uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen Mittari: Toteutetut energiahankkeet	1) Uudis- ja peruskorjaushankkeet siirtyivät vuodelle 2024, liian kalliina. 2) Ensimmäinen aurinkokennovoimala valmistui loppuvuodesta 2023. Loput kaukolämpökohteet (14 kpl) muutetaan maalämpöön 2024 aikana.	Kunnanjohtaja
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.	2. Tasapainotamme taloutta	Korjauslisävuokra 0,9 €/kk neliöltä mahdollistaa peruskorjaukset niin, että maksuvalmius on turvattu. Esteettömiä asuntoja on 47 % koko asuntokannasta. Asuntojen käyttöaste oli 99,8 % heinäkuussa 2022.	1) KVA Oy / Oikea-aikaiset peruskorjaukset mahdollistavan kassavirran turvaaminen. Kunnanhallitukselle tuodaan KVA:n osavuosikatsaus kunnan osavuosikatsauksen yhteydessä 2) Peruskorjaus- ja uudiskohteet toteutetaan esteettömänä. 3) KVA:n vuokra-asuntojen käyttöasteen seuranta- >vähintään 98 %	1) Yleinen taloustilanne on hidastanut peruskorjausohjelmaa, mutta maksuvalmius on pysynyt hyvänä. Tuloslaskelma ja tase ovat olleet osavuosikatsauksessa. 2) Esteettömiä asuntoja oli 47 % rakennuskannasta. 3) Asuntojen käyttöaste oli 97,6 % joulukuussa 2023.	Kunnanjohtaja

Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy

Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy on Kirkkonummen kunnan omistama yleishyödyllinen vuokrataloyhtiö. Yhtiön toimintaperiaatteena on ylläpitää ja rakennuttaa laadukkaita ja edullisia vuokra-asuntoja, joissa asuvilla on viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö tarpeellisine palveluineen. Asunnot on rakennettu pääasiassa aravalainoilla.

Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy:n kahdeskymmenesyhdeksäs toimintavuosi sujui suunnitelmien mukaisesti. Kuitenkin yleinen taloustilanne on hidastanut peruskorjausohjelmaa, mutta maksuvalmius on pysynyt hyvänä.

Yhtiön liikevaihto oli vuonna 2023 10,2 milj. €. Taseen loppusumma tilikauden päättyessä oli 79,1 milj. €. Yhtiön likviditeetti on tilikauden aikana ollut hyvä. Yhtiöllä oli tilinpäätöshetkellä lainaa rahoituslaitoksilta yhteensä 69,9 milj. euroa. Omavaraisuusaste oli tilikauden päättyessä 9,7 %. Vaihtuvuus

yhtiön omistamissa asunnoissa oli tilikauden aikana keskimäärin 23,5 %. Tyhjiä asuntoja oli tilikauden päättyessä 35 kpl. Tilikauden tulos näyttää 9,09 € ylijäämää, kun suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin 2 952 216,90 € ja aktivoiteja tehtiin 1 041 822,88 €.

Hakijoita Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy:n omistamiin asuntoihin oli vuoden 2023 aikana kaikkiaan 1944 ruokakuntaa, joista 289 ruokakunnalle voitiin osoittaa asunto. Hakijaruokakuntien koot olivat: 1 hlö 1169 kpl, 2 hlö 374 kpl, 3 hlö 228 kpl ja 4+ hlö 173 kpl. Ruokakunnista alle 25-vuotiaita nuoria oli 238 sekä erittäin kiireellisiä asunnon tarpeessa olevia oli 227. Asunnon saaneita ruokakuntia olivat: 1 hlö 151 kpl, 2 hlö 61 kpl, 3 hlö 38 kpl, 4+ hlö 39 kpl. Alle 25 vuotiaista nuorista asunnon sai 127 ja erittäin kiireellisesti asunnon tarpeessa olevista 19.

Kiinteistö Oy Kirkkonummen keskustapysäköinti

Kirkkonummen kunta omistaa 59,2 % Kiinteistö Oy Kirkkonummen keskustapysäköinnin osakekannasta. Yhtiö omistaa Ervastintie 9:ssä sijaitsevan pysäköintitalon.

Kiinteistö Oy Kirkkonummen Pankkitalo

Kirkkonummen kunta omistaa 100 % kiinteistöstä.

Käyttötalousosa

Tuloslaskelman toteutuminen (kunta ja vesi, ulkoiset erät)

Ulkoiset erät	Alkuperäinen TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Tot %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	24 138 563	-1 075 853	23 062 710	25 976 367	113 %	36 545 269	71 %
Myyntituotot	12 269 049	-415 853	11 853 196	12 803 373	108 %	14 325 408	89 %
Maksutuotot	4 958 680	-660 000	4 298 680	4 855 184	113 %	9 897 972	49 %
Tuet ja avustukset	2 788 908	0	2 788 908	3 395 370	122 %	9 035 796	38 %
Muut toimintatuotot	4 121 926	0	4 121 926	4 922 440	119 %	3 286 093	150 %
Toimintakulut	-138 902 429	-2 867 001	-141 769 430	-142 267 548	100 %	-278 664 952	51 %
Henkilöstökulut	-78 691 239	-2 097 001	-80 788 240	-81 642 061	101 %	-107 484 362	76 %
Palkat ja palkkiot	-64 212 047	-2 064 507	-66 276 554	-66 208 971	100 %	-86 991 896	76 %
Henkilösivukulut	-14 479 192	-32 494	-14 511 686	-15 433 090	106 %	-20 492 466	75 %
Palvelujen ostot	-35 363 084	-770 000	-36 133 084	-36 798 512	102 %	-138 843 193	27 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 350 955	0	-12 350 955	-10 808 024	88 %	-15 612 672	69 %
Avustukset	-5 239 660	0	-5 239 660	-5 257 051	100 %	-8 024 983	66 %
Muut toimintakulut	-7 257 491	0	-7 257 491	-7 761 901	107 %	-8 699 741	89 %
Toimintakate (S)	-114 763 866	-3 942 854	-118 706 720	-116 291 181	98 %	-242 119 683	48 %
Verotulot	110 398 780	0	110 398 780	116 492 379	106 %	223 215 253	52 %
Valtionosuudet	36 080 207	0	36 080 207	37 708 255	105 %	35 670 635	106 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-673 029	0	-673 029	-43 625	6 %	-399 897	11 %
Vuosikate I	31 042 092	-3 942 854	27 099 238	37 865 828	***	16 366 308	231 %
<i>Käyttöom.myyntivoitot</i>	<i>3 500 000</i>	<i>0</i>	<i>3 500 000</i>	<i>2 811 440</i>	<i>80 %</i>	<i>18 244 394</i>	<i>15 %</i>
<i>Maankäyttösop.korvaukset</i>	<i>3 100 000</i>	<i>0</i>	<i>3 100 000</i>	<i>1 603 117</i>	<i>52 %</i>	<i>3 647 887</i>	<i>44 %</i>
Vuosikate II	37 642 092	-3 942 854	33 699 238	42 280 385	125 %	38 258 588	111 %
Poistot ja arvonalentumiset	-20 984 426	0	-20 984 426	-18 611 871	89 %	-25 572 150	73 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	***	0	***
Tilikauden tulos	16 657 666	-3 942 854	12 714 812	23 668 514	***	12 686 438	***
Poistoeron muutos	20 000	0	20 000	12 517	63 %	13 352	94 %
Rahastojen muutos	0	0	0	0	***	0	***
Tilikauden ylijäämä (alij.)	16 677 666	-3 942 854	12 734 812	23 681 031	***	12 699 790	***
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>36 364 102</i>	<i>0</i>	<i>36 364 102</i>	<i>35 802 190</i>		<i>44 056 379</i>	
<i>Sisäiset toimintamenot</i>	<i>-36 364 102</i>	<i>0</i>	<i>-36 364 102</i>	<i>-35 802 190</i>		<i>-44 056 379</i>	

Käyttöomaisuuden myyntivoittoa ja maankäyttösopimuskorvauksia (yht. 4 414 558 €) ei ole sisällytetty toimintatuottoihin vaan esitetty tuloslaskelmassa Vuosikate I jälkeen.

Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden sitovuus

Kunnanvaltuusto on päättänyt, että kunkin toimielimen tehtävien yhteenlaskettu toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on valtuuston nähden sitova. Käyttötalouden osan tehtävien perusteluissa otsikon "Toiminnalliset tavoitteet" alla esitetyt tavoitteet ovat valtuuston nähden sitovia. Kirkkonummen Vesi-liikelaitoksen sitova taso on vuoden 2022 talousarvion tuloslaskelman mukainen tilikauden yli-/alijäämä.

Käyttötalouden osan perustelujen tunnusluvut ovat ohjeellisia, mutta niiden oleellisista poikkeamisista on raportoitava osavuositarkastuksissa ja toimintakertomuksessa.

Käyttötalouden toteutuminen toimielimittäin (sitova taso)

Ulkoiset	Alkup. TA 2023	Ta-muutokset	TA 2023	TOT 2023	Poikkeama	Tot. %	TP 2022
Yhteiset palvelut							
Toimintatuotot	1 001 856	0	1 001 856	2 065 544	1 063 688	206,2 %	2 023 274
Toimintakulut	-15 301 784	-60 000	-15 361 784	-15 528 726	-166 942	101,1 %	-17 987 652
Toimintakate (S)	-14 299 928	-60 000	-14 359 928	-13 463 182	896 746	93,8 %	-15 964 378
Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut							
Toimintatuotot	1 518 385	0	1 518 385	1 662 461	144 076	109,5 %	1 468 331
Toimintakulut	-9 858 715	-507 000	-10 365 715	-9 832 709	533 006	94,9 %	-9 677 788
Toimintakate (S)	-8 340 330	-507 000	-8 847 330	-8 170 248	677 082	92,3 %	-8 209 457
S kasvat- ja koulutuslautakunta							
Toimintatuotot	4 377 840	0	4 377 840	5 479 115	1 101 275	125,2 %	5 635 164
Toimintakulut	-53 990 193	-1 700 001	-55 690 194	-56 813 513	-1 123 319	102,0 %	-52 552 431
Toimintakate (S)	-49 612 353	-1 700 001	-51 312 354	-51 334 398	-22 044	100,0 %	-46 917 267
R kasvat- ja koulutuslautakunta							
Toimintatuotot	1 072 374	0	1 072 374	1 248 594	176 220	116,4 %	1 442 481
Toimintakulut	-13 296 679	0	-13 296 679	-13 467 163	-170 484	101,3 %	-12 836 627
Toimintakate (S)	-12 224 305	0	-12 224 305	-12 218 570	5 735	100,0 %	-11 394 146
Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut yhteensä							
Toimintatuotot	6 968 599	0	6 968 599	8 390 170	1 421 571	120,4 %	8 545 976
Toimintakulut	-77 145 587	-2 207 001	-79 352 588	-80 113 385	-760 797	101,0 %	-75 066 846
Toimintakate (S)	-70 176 988	-2 207 001	-72 383 989	-71 723 215	660 774	99,1 %	-66 520 870
Vesi-liikelaitoksen johtokunta							
Toimintatuotot	10 736 000	-975 853	9 760 147	9 073 981	-686 166	93,0 %	9 119 026
Toimintakulut	-6 688 627	0	-6 688 627	-6 620 315	68 312	99,0 %	-6 148 855
Toimintakate (S)	4 047 373	-975 853	3 071 520	2 453 666	-617 854	79,9 %	2 970 171
Yhdyskuntatekniikka							
Toimintatuotot	1 342 500	0	1 342 500	1 811 449	468 949	134,9 %	1 672 838
Toimintakulut	-13 202 952	0	-13 202 952	-13 595 637	-392 685	103,0 %	-17 656 866
Toimintakate (S)	-11 860 452	0	-11 860 452	-11 784 188	76 264	99,4 %	-15 984 029
Rakennus- ja ympäristölautakunta							
Toimintatuotot	848 000	-100 000	748 000	774 833	26 833	103,6 %	851 511
Toimintakulut	-1 529 464	0	-1 529 464	-1 546 963	-17 499	101,1 %	-1 491 632
Toimintakate (S)	-681 464	-100 000	-781 464	-772 130	9 334	98,8 %	-640 121
Toimitilapalvelujen lautakunta							
Toimintatuotot	3 241 608	0	3 241 608	3 860 390	618 782	119,1 %	1 492 593
Toimintakulut	-25 034 015	-600 000	-25 634 015	-24 862 522	771 493	97,0 %	-25 601 500
Toimintakate (S)	-21 792 407	-600 000	-22 392 407	-21 002 132	1 390 275	93,8 %	-24 108 906
Yhdyskuntatekniikka yhteensä							
Toimintatuotot	5 432 108	-100 000	5 332 108	6 446 671	1 114 563	120,9 %	4 016 942
Toimintakulut	-39 766 431	-600 000	-40 366 431	-40 005 122	361 309	99,1 %	-44 749 998
Toimintakate (S)	-34 334 323	-700 000	-35 034 323	-33 558 450	1 475 873	95,8 %	-40 733 056
Koko kunta yhteensä							
Toimintatuotot	30 738 563	-1 075 853	29 662 710	30 390 924	728 214	102,5 %	58 469 887
Toimintakulut	-138 902 429	-2 867 001	-141 769 430	-142 267 548	-498 119	100,4 %	-278 697 289
Toimintakate (S)	-108 163 866	-3 942 854	-112 106 720	-111 876 624	230 096	99,8 %	-220 227 402

Määrärahamuutokset

Määrärahojen lisäykset	KH 27.2.2023	KV 22.5.2023	KV 19.6.2023	KV 4.9.2023	KV 13.11.2023	KV 11.12.2023
Yhdyskuntatekniikka § 71 investointisiirto	150 000 €					
Yhdyskuntatekniikka § 157 investointi		100 000 €				
Yhteiset palvelut § 49			60 000 €			
Kunnanhallitus § 57 investointi				1 250 000 €		
Yhdyskuntatekniikka § 93					600 000 €	
Kirkkonummen Vesi § 94					-975 853 €	
Yhdyskuntatekniikka § 103						-100 000 €
Yhdyskuntatekniikka § 102 investointi						1 126 752 €
Sivistystoimi § 104						507 000 €
Sivistystoimi § 105						1 700 000 €

Toimintakulujen lisäykset yhteensä	2 867 001 €
Toimintatuottojen vähennykset yhteensä	1 075 853 €
Vaikutus toimintakatteeseen yhteensä	3 942 854 €
Investointimenojen lisäykset yhteensä	2 476 752 €

Käyttötalousosa

Vuoden 2023 talousarvion käyttötalousosan toteutuneet ulkoiset toimintatuotot toteutuivat 100 %. Toimintatuotot laskivat edellisvuoteen verrattuna 10,9 % eli noin 1,5 milj. euroa, mutta toteutuivat alkuperäistä talousarviota 0,1 milj. euroa suurempana.

Käyttötalousosan toteutuneet ulkoiset toimintamenot ylittivät alkuperäisen talousarvion 3,8 milj. eurolla. Vuoteen 2022 verrattuna toimintakulut vähenivät hyvinvointialueuudistuksen takia 48,8 % eli 13,6 milj. euroa vuonna 2023. Vähiten vähenivät muut toimintakulut, 1 milj. euroa (12,2 %), koska Sote-kiinteistöt vuokrattiin hyvinvointialueille. Tämä kasvatti vastaavasti vuokratuottoja.

Tuloslaskelmaosa

Verotulojen kokonaiskertymä 223,2 milj. euroa kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna noin 15,1 milj. euroa (noin 7 %).

Valtionosuuksia kertyi 35,7 milj. euroa eli 2,3 milj. euroa (6,9 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuoden 2022 koronatuet puolittuivat edelliseen vuoteen verrattuna, ollen 4,1 milj. euroa, on kirjattu avustuksina toimintatuottoihin.

Verorahoituksen (verotulot + valtionosuudet) kokonaiskertymä oli 154,2 milj. euroa ja ne vähenivät 40,4 % hyvinvointialueuudistuksen seurauksena. Mm. kuntaveroprosenttia leikattiin (-12,64 %). Vuonna 2022 kasvu oli 7,2 % edelliseen vuoteen verrattuna (vuonna 2021: kasvu 1,1 %, 2020: kasvu 15,1 %, 2019: kasvu 0,6 %, 2018: pieni 0,6 %, 2017: kasvu 1,6 %, 2016: kasvu 4,8 %, 2015: kasvu 1,3 %, 2014: kasvu 1,1 %, 2013: kasvu 6,2 %;).

Käyttöomaisuuden myyntivoittoa ja maankäyttösopimuskorvauksia kertyi yhteensä 4,4 milj. euroa ja ne toteutuivat 2,2 milj. euroa alkuperäistä talousarviota pienempänä. Käyttöomaisuuden myyntivoittoa kertyi 2,8 milj. euroa eli noin 0,7 milj. euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa arvioitiin. Maankäyttösopimuskorvauksia kertyi 1,6 milj. euroa ja noin 1,5 milj. euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa.

Vuoden tulos

Vuosikate II oli 42,3 milj. euroa (2022: 38,3 milj. euroa 2021: 21,3 milj. euroa, 2020: 25,6 milj. euroa, 2019: -2,7 milj. euroa, 2018: 11,4 milj. euroa, 2017: 15,9 milj. euroa, 2016: 17,5 milj. euroa, 2015: 11,2 milj. euroa, 2014: 11,9 milj. euroa; 2013: 5,5 milj. euroa) ja kattoi suunnitelman mukaiset poistot. Vuosikate II oli 4,0 milj. euroa parempi kuin edellisessä tilinpäätöksessä, ja 4,6 milj. euroa parempi kuin alkuperäinen talousarvio 2023.

Vuoden tulos oli ylijäämäinen 23,7 milj. euroa (2022: 12,7 milj. euroa, 2021: -0,2 milj. euroa, 2020: 7,3 milj. euroa, 2019: -20,2 milj. euroa, 2018: -4,4 milj. euroa, 2017: +1,7 milj. euroa, 2016: +3,5 milj. euroa, 2015: -1,7 milj. euroa, 2014: -1,8 milj. euroa, 2013: - 6,5 milj. euroa).

Alkuperäisessä talousarviossa ylijäämää oli 16,7 milj. euroa. Lisätalousarvion jälkeen ylijäämää oli 12,7 milj. euroa. Verotulot ylittivät 6,1 milj. euroa ja poistojen menoarvio oli 2,4 milj. euroa liian suuri, ja mm. näistä syistä tulos oli talousarviota parempi.

Investointiosa

Investointiosan nettomenot toteutuivat 67,8 % ollen 26,2 milj. euroa.

Vuodelle 2023 asetettujen sitovien tavoitteiden toteutuminen

Kuntastrategian toteuttamiseksi vuodelle 2023 on asetettu valtuustoon nähden sitovia toiminnallisia tavoitteita kuntatasolla sekä lautakuntatasolla. Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet esitetään talousarviokirjassa. Lautakuntiin nähden sitovat, strategiaa tukevat sekä muut palveluja kuvaavat, tavoitteet esitetään käyttösuunnitelmissa.

Kuntatason keskeiset valtuustokauden strategiset tavoitteet

Valtuustokauden toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet palvelualueilla on johdettu kuntastrategiasta.

Talousarviovuonna 2022 toteutettavat toimenpiteet, mittarit ja vastuutahot on kirjattu palvelualuekohtaisissa tavoitetaulukoissa.

Keskeisiä tuloksia vuonna 2023

Palvelualueiden tavoitteiden toteumatekstien yhteydessä on vastattu vuoden 2022 keskeisiin tavoitteisiin. Kunnan asukasmäärä saavutti tavoitteen kasvun ollessa 1,1 % vuonna 2023. Kevään 2023 palkkatkaisu aiheutti 3,0 milj. euron henkilöstömenojen ylityksen talousarvioon nähden.

Koulurakennusten sisäilmaongelmia tullaan poistamaan ja ehkäisemään mittavan talonrakentamisen investointiohjelman avulla. Kuntakuvaa on edistetty osallistumalla Lapsiystävällinen kunta sekä Hiilineutraali kunta verkostoihin.

Yhteiset palvelut

Tarkastuslautakunta

Keskusvaalilautakunta

Muut yhteiset palvelut

Yhteiset palvelut

Tuloslaskelma

Yhteiset palvelut	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	1 001 856	2 065 544	206,17 %	2 023 274	2,09 %
Myyntituotot	136 856	843 625	616,43 %	196 564	329,19 %
Maksutuotot	0	-3 289	0,00 %	0	0,00 %
Tuet ja avustukset	715 000	1 028 151	143,80 %	1 409 219	-27,04 %
Muut toimintatuotot	150 000	197 057	131,37 %	417 491	-52,80 %
Toimintakulut	-15 361 784	-15 528 726	101,09 %	-17 987 652	-13,67 %
Palkat ja palkkiot	-4 232 234	-4 609 026	108,90 %	-4 660 500	-1,10 %
Henkilösivukulut	-876 046	-949 037	108,33 %	-1 155 383	-17,86 %
Palvelujen ostot	-6 195 944	-5 384 470	86,90 %	-8 147 921	-33,92 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-128 916	-121 562	94,30 %	-145 538	-16,47 %
Avustukset	-2 790 996	-2 953 215	105,81 %	-2 743 715	7,64 %
Muut toimintakulut	-1 137 648	-1 511 417	132,85 %	-1 134 595	33,21 %
Toimintakate	-14 359 928	-13 463 182	93,76 %	-15 964 378	-15,67 %
Sisäiset tuotot yhteensä	3 498 876	2 395 088	68,45 %	2 967 153	-19,28 %
Sisäiset menot yhteensä	-1 186 350	-1 175 237	99,06 %	-1 240 062	-5,23 %
joista:					
ICT-palvelut		-167 928		-212 556	
Puhtauspalvelut	-66 295	-66 295	100,00 %	-62 879	5,43 %
Rakennusten vuokrat	-878 711	-878 822	100,01 %	-873 037	0,66 %
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160		40 715	
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-351	-327		-392	

Erittely

Tarkastuslautakunta	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintamenot	-76 000	-78 038	102,68 %	-70 885	10,09 %
Toimintakate	-76 000	-78 038	102,68 %	-70 885	10,09 %
Keskusvaalilautakunta	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	50 000	70 164	140,33 %	84 127	-16,60 %
Ulkoiset toimintamenot	-286 318	-201 757	70,47 %	-157 715	27,92 %
Toimintakate	-236 318	-131 593	55,68 %	-73 588	78,82 %
sisäiset toimintamenot	0	-2 053	0,00 %	-2 358	-12,93 %
Muut yhteiset palvelut	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	951 856	1 995 380	209,63 %	1 939 148	2,90 %
Ulkoiset toimintamenot	-14 999 466	-15 248 931	101,66 %	-17 759 052	-14,13 %
Toimintakate	-14 047 610	-13 253 550	94,35 %	-15 819 904	-16,22 %
sisäiset toimintatuotot	3 498 876	2 395 088	68,45 %	2 967 153	-19,28 %
sisäiset toimintamenot	-1 186 350	-1 173 183	98,89 %	-1 237 704	-5,21 %
	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Käyttöom.myyntivoitot	3 100 000	1 603 117	51,71 %	3 647 887	-56,05 %
Maankäyttösop.korvauks.	3 500 000	2 811 440	80,33 %	18 276 731	-84,62 %

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla (kuntalaki 121 §).

Valtuuston valitseman tilintarkastusyhteisön (KPMG Oy) tehtävänä on tarkastaa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös (kuntalaki 123 §). Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädettyistä tehtävistä kunnan hallintosäännön mukaisesti.

Keskusvaalilautakunta vastaa kunnallisten ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnassa. Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien valmisteluista ja käytännön järjestelyistä sekä suorittaa vaalilain mukaiset tehtävät. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii myös äänten laskemisesta ja vaalien tuloksen vahvistamisesta.

Yhteisten palvelujen tehtävänä on ohjata ja tukea palvelualueiden tuloksellista toimintaa sekä yhteistyössä palvelualueiden kanssa seurata tavoitteiden toteutumista, antaa asiantuntijapalveluita kunnan päätöksenteon ja johtamisen tueksi, vastata kunnan strategisesta suunnittelusta sekä huolehtia kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja sen jaostojen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä.

Vuonna 2023 päätöksenteon tuen palveluryhmä muodostui johdon tuesta, lakimiespalveluista, asianhallinnasta ja käännöspalveluista.

Elinvoimapalvelut edistivät vuonna 2023 kunnan työllisyys- ja elinkeinotoimintaa sekä vetovoimaista kehitystä ja elinvoimaisuutta. Lisäksi palveluryhmän tehtävänä oli tuottaa asiantuntevaa, asiakaslähtöistä ja matalan kynnyksen palvelua kuntalaisille mm. kotoutumisen ja asumisneuvonnan palveluissa. Se vastasi myös poikkihallinnollisesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevasta koordinoinnista yhteistyössä palvelualueiden ja hyvinvointialueen kanssa. Viestintä hallinnoi ja kehitti kunnan ulkoista ja sisäistä viestintää ja markkinointia sekä tuki palvelualueiden vastuulla olevaa viestintää.

Päätöksenteon tuen sekä elinvoimapalveluiden osalta yhteisten palveluiden organisaatiota on täsmennetty vuoden 2024 alusta.

HR-palvelut tukevat ja ohjaavat esihenkilöitä ja henkilöstöä HR- ja palkka-asioissa.

Talous- ja hankintapalvelut vastaavat talouden suunnittelusta ja seurannasta sekä maksuvalmiudesta. Hankintapalvelut vastaavat hankintojen suunnittelusta, kilpailutuksesta, toteuttamisesta ja seurannasta.

ICT- palvelut ylläpitävät ja kehittävät tietojärjestelmiä sekä vastaavat tietoturvalisistä ympäristöstä järjestelmien, tiedon, henkilöstön sekä luottamushenkilöiden ja kuntalaisten osalta.

Asiointipalvelut toimivat keskeisenä yhteytenä asiakasrajapinnassa kunnantalolla, kunnan ja kuntalaisten välillä. Turvallisuus ja varautuminen toteuttavat kiinteistöturvallisuutta ja varautuu sisäisen turvallisuuden häiriöihin niin suunnittelulla kuin kunnan eri toimijoita tukemalla sekä suunnittelemalla kunnan varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Poikkeamat ja olennaiset muutokset

Vuonna 2023 aloitettiin yhteisten palveluiden alaisuudessa vuonna 2025 voimaan astuvan TE-uudistuksen valmistelu. Kirkkonummi, Vihti ja Siuntio tulevat muodostamaan yhteisen työllisyysalueen, jossa Kirkkonummi toimii vastuukuntana.

ICT-palveluiden ostot vähenivät perusturvan siirtymän vuoksi vuonna 2023 noin 3,4 milj. eurolla, josta yhteisiin palveluihin kohdistui yli 2 milj. euron vähennys. Määräraha alitti yhteisissä palveluissa 1,2 milj. eurolla. Vuoden 2024 alussa siirrytään sisäisestä laskutuksesta osin ulkoiseen laskutukseen palvelualueilta.

Maahanmuuttajien valtionavustuksiin ei oltu tehty tuloarviota, sillä LUVNille ja kunnalle kuuluvien tulojen arviointi oli ennalta vaikeaa. Tuloja kertyi vuonna 2023 0,34 milj. euroa.

Työterveyshuollon kustannukset vähentyivät vain noin 0,2 milj. euroa (20 %) perusturvan henkilöstön siirryttyä hyvinvointialueelle. Kustannukset ylittivät varatun määrärahan 135 000 eurolla. Kela kuitenkin korvaa kustannuksista noin puolet.

Yhteisten palveluiden ulkoinen toimintakate alitti annetun vuoden 2023 alkuperäisen talousarvion 0,8 milj. eurolla.

Kunnan henkilökunnan työhyvinvoinnin ja työnantajakuvan vahvistamiseksi otettiin käyttöön liikunta- ja kulttuurisetelit lokakuun alusta alkaen (200 €/työntekijä/vuosi).

Valtuustoon nähden erikseen sitovat määrärahat

Työmarkkinatuen kuntaosuusmenot olivat 2,65 milj. euroa, jossa ylitystä oli 0,25 milj. euroa työllisyystilanteen heikennyttä. Vuoden 2022 toteuma oli 2,43 milj. euroa.

Nuorten kesätyöllistämiseen käytettiin yritysten kesäseteleihin 42 300 euroa sekä kunnan palkkakuluihin sivukuluineen noin 105 000 euroa.

Maahanmuuttajien integroimista edistävään kotouttamisavustukseen käytettiin 30 000 euroa. Kaikkiaan avustuksiin käytettiin 0,3 milj. euroa mukaan lukien vesihuoltoavustukset.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Hyvinvointiudistuksen seurauksena kuntaan jäi velvoite osallistua hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, jonka vuoksi kuntaan palkattiin hyte-suunnittelija ja maahanmuuttokoordinaattori.

Toiminnan painopistealueet

Yhteisten palveluiden toiminnan kehittäminen vastaamaan kuntaorganisaation tarpeita on käynnistetty loppuvuodesta 2022. Kehittämistyö jatkui vuonna 2023 ja sitä edelleen jatketaan yhteistyössä palvelualueiden kanssa. Tavoitteena on yhtenäistää ja yhdistää keskeiset tuki- ja ohjaustoimintoja koskevat prosessit. Henkilöstöä osallistettiin edelleen työn ja toiminnan kehittämisessä. Osaamisen kehittämiseen on panostettu, koska useiden roolien tehtäväkuvia on tarve täsmentää mm. uusien tehtävien hoitamiseksi.

Henkilöstöjaoston päätöksestä Kirkkonummella otettiin käyttöön liikunta- ja kulttuurisetelit lokakuun 2023 alusta koko kunnan henkilöstön työhyvinvoinnin ja työnantajakuva vahvistamiseksi.

Valtiolle maksettavia kuntaosuuskustannuksia pyrittiin hillitsemään panostamalla pitkäaikaistyöttömien työllistämistoimenpiteisiin, joihin käytettiin sivukuluineen noin 911 000 euroa. Vastaavasti työllistämiskorvauksia saatiin 593 000 euroa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
1. Houkuttelemme ja kasvamme: Tähtäämme vahvaan ja suunnitelmalliseen väestökasvuun.	2. Tasapainotamme taloutta	Kunnan asukasmäärän kasvu on 0,5 % (elokuu 2022, Tilastokeskus).	Tavoite: Kuntakuva vahvistaminen Mittari: Kunnan väkiluku. Toimenpide 1: Kehitetään kuntakuva ja markkinoidaan säännöllisesti kuntaa tuomalla esille kunnan pito- ja vetovoimatekijöitä. Toimenpide 2: Vahvistetaan kunnan houkuttelevuutta ja näkyvyyttä tuomalla esiin kunnan vahvuuksia sosiaalisen median mainonnan keinoin ja erilaisin kampanjoin (vähintään 3 kampanjaa vuoden aikana) sekä järjestämällä veto- ja pitovoiman lisäämiseksi tilaisuuksia eri kohderyhmille ajankohtaisista teemoista.	Kunnan asukasluvu kasvoi 1,1 % (438 asukkaalla) eli enemmän kuin edellisenä vuonna. 1. MDI:n elinvoima, vetovoima ja pitovoima -indeksi on Kirkkonummella keskimäärin 71,1, joka on 4. paras keskikokoisista kunnista ja Uudenmaan kunnista 3. paras. 2. Discovering Finlandin kampanjan aloitus ja esittelysivu Kirkkonummesta. Mainos Rakenna, remontoi & sisusta -lehdessä, joka jaossa Loviisan asuntomessuilla. Uudistettu VisitKirkkonummi-verkkosivusto (www.visitkirkkonummi.fi) julkaistu ja otettu käyttöön. Videomainoskampanjat Savonlinnan oopperajuhlilla sekä Jyväskylän ralliviikolla.	Elinvoima-päällikkö	Toteutui ✓

1. Houkuttelemme ja kasvamme	3. Johdamme tiedolla	Nykyinen kuntastrategia on voimassa vuoden 2023 loppuun.	Uuden kuntastrategian valmistelu aloitetaan 2023 alkupuolella. Strategia hyväksytään 2023 loppuvuodesta. Strategian valmistelu aloitetaan palveluverkkoselvityksen hyväksymisen jälkeen. Kuntalaiset osallistetaan strategian valmisteluun.	Työ eteni suunnitellusti vuonna 2023 ja kunnanvaltuusto päätti uudesta strategiasta 4.3.2024.	Hallintojohtaja ja kunnan johtoryhmä	Toteutui osittain
2. Investoimme tulevaisuuteen: Teemme rohkeasti investointeja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	2. Tasapainotamme taloutta	Talonrakennusinvestointeja on käynnistymässä suunnittelukaudella. Investointien toteuttaminen vaatii käyttötalouden hallittua kasvua suhteessa tulorahoitukseen.	Toimintakatteen kasvuprosentti ei ole suurempi kuin inflaatio- tai verotulojen kasvuprosentti. Talousarviokehys laaditaan inflaation ja verotulokasvun antaman liikkumavaran perusteella.	Inflaatio oli vuonna 2023 keskimäärin 6,2 %. Toimintakate (-49,2 %) sekä verotulot (-52,2 %) puolittuivat hyvinvointialueuudistuksen johdosta. Toimintakate ylitti alkuperäisen budjetin 3,3 milj. euroa ja samoin verotulot 6,1 milj. euroa.	Talusojohtaja	Toteutui
2. Investoimme tulevaisuuteen: Rohkaisemme yrittäjyyteen ja tarjoamme monipuolisia yrityspalveluita. Kehitämme kuntaa aktiivisesti yhteistoiminnassa elinkeinoelämän, oppilaitosten ja sidosryhmien kanssa.	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Kunta on sijoittunut kokoluokassaan sijalle 19/30 Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) kahden vuoden välein toteutettavassa Kuntarankingissä vuonna 2021.	Tavoite: Kaikissa keskeisissä tutkimuksissa tavoitellaan pitkällä aikavälillä sijoitusta parhaimmassa kolmanneksessa Mittari: kunnan sijoitus EK:n Kuntarankingissä 2023. Toimenpide 1: Edistetään yrittäjyyttä ja yhteistyötä kunnassa toimivien yrittäjien kanssa sekä edistetään kuntaan sijoittumista ja yritysten verkostoitumista toteuttamalla 3–5 teemoiltaan vaihtuvaa tilaisuutta yrittäjille. Toimenpide 2: Jatketaan elinkeinotoiminnan tilannekatsauksen laatimista kunnanhallitukselle (1–2 kpl vuoden aikana) ja elinkeinoutiskirjeiden laatimista (4 kpl vuoden aikana) yrittäjille ja paikallisille toimijoille ajankohtaisista	Sijoitus EK:n kuntarankingissa laski sijalta 19 (2021) sijalle 22. 1. Yrittäjän päivän verkostoitumisaamien 5.9. sekä Business Forum Kirkkonummi 25.10. (molemmat yhteistyössä Kirkkonummen Yrittäjät ry:n kanssa). Kirkkonummen Rekryfestarit 10.10. Fyryissä (yhteistyössä LUVN, Life in Kirkkonummi ja Uudenmaan TE-toimisto). 2. Yrittäjille lähetetty yhteensä neljä uutiskirjettä, joissa esitelty paikallisia yrityksiä, kunnan toimintaa, ajankohtaisia uutisia ja rahoituksia sekä yhteisiä tapahtumia. Tilannekatsauksia ei ole annettu kunnanhallitukselle.	Elinvoimapäällikkö	Ei toteutunut

			elinkeinoelämän aiheista.			
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.	2. Tasapainotamme taloutta	Hyvinvointialueuudistus astuu voimaan 1.1.2023 ja TE-palvelut 2024 -uudistus arviolta 1.1.2025.	<p>Huomioidaan kunnan toiminassa jo käynnissä oleva hyvinvointialueuudistus sekä tuleva työllisyys- ja elinkeinopalvelujen uudistus</p> <p>Toimenpide 1: Luodaan hyvinvointialueen ja kunnan välille saumaton yhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, kotoutumisen ja työllisyyden osalta. Keskeisiä toimijoita Kirkkonummen kunnassa ovat hyten, kotoutumisen ja työllisyyden asiantuntijat. Kuntaan palkataan hytestä ja kotoutumisesta vastaavat henkilöt.</p> <p>Toimenpide 2: Valmistaudutaan työllisyys- ja elinkeinopalvelujen TE-palvelut 2024 -uudistukseen ja laaditaan palvelusuunnitelma sekä elinkeino- ja työllisyysohjelma.</p>	1. Maahanmuuttokoordinaattori aloittanut 1.1.2023 ja yhteysuunnittelija 2.5.2023. Hyteyhteistyötä on työstetty ja kehitetty yhdessä LUVNin kanssa eri tasoilla.	Hallintojohtaja	Toteutui osittain
	2. Tasapainotamme taloutta	KUUMA-kunnissa pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on 41,0 prosenttia ja Kirkkonummen 37,7 prosenttia (syyskuu 2022, TEM). Koronapandemian vaikutus näkyy edelleen työllisyystilanteessa. Työllisyystilanne on parantunut vuonna 2022, mutta	<p>Tavoite 1: Pitkäaikaistyöttömien osuus pienenee</p> <p>Toimenpide 1: Parannetaan ennaltaehkäisevillä toimenpiteillä kuntalaisten työllisyyttä. 100 pitkäaikaistyötöntä työllistyy/aloittaa kuntouttavan työtoiminnan tai työkokeilun/aloittaa oppisopimuskoulutuksen/aloittaa</p>	<p>Kuntaosuuskustannukset kasvoivat ollen 2,65 milj. euroa.</p> <p>Pitkäaikaistyöttömien määrä oli 527 ja kasvoi vuodesta 2022 (475).</p> <p>1. Kunnan toimilla työllistetty palkkatukeen tai velvoitetyöhön vuonna 2023 yhteensä 29 uutta pitkäaikaistyötöntä, tämän lisäksi jatkettu</p>	Elinvoima -päällikkö, talousjohtaja	Ei toteutunut

		pitkäaikaistyöttömyys on edelleen korkeammalla tasolla kuin ennen koronaa. Työmarkkinatuen kuntaosuuslistalla on kuukausittain noin 460 henkilöä. Määrä on kasvanut kuukausittain keskimäärin 11 uudella henkilöllä. Kuntaosuusmaksun määrä on vuonna 2022 2,35 milj. euroa. Vuodelle 2023 on varattu 2,4 milj. euron määräraha.	työttömyysturvalla tuetun omaehtoisen opiskelun tai työvoimakoulutuksen. Toimenpide 2: Kehitetään edelleen yrityksille ja yhteisöille tarkoitettua työllistämisen järjestelytukea ja markkinoidaan sitä muun muassa webinaareilla 5–6 kertaa vuodessa sekä työnhakijoille että työnantajille.	19 asiakkaan työllistymisjaksoja edelliseltä vuodelta. Yhteensä 58 asiakasta työllistetty kunnalle vuonna 2023. Tämän lisäksi kunnan järjestelytuella tuettu 10 asiakkaan työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin. Kunnan suorilla toimilla tuettu siis 68 asiakkaan työllistymistä. Kuntouttavassa työtoiminnassa 88 kirkkonummelaista mutta tammikuusta 2023 lähtien toiminta LUVNin. 2. Järjestelytukea on aktiivisesti markkinoitu sekä työnhakija- että työnantaja-asiakkaille. Kunnan työllistämistoimenpiteitä markkinoiva esite on päivitetty ja jaettu kunnan työllisyyspalveluissa asiakasohjauksen parissa työskenteleville. Keväällä järjestettiin 4 webinaaria, joista yhdessä teemana oli oppisopimuskoulutus. Järjestelytukea markkinoitiin Rekryfestareilla.		
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Palvelualueet tekevät yhteistyötä palvelukohtaisesti kolmannen sektorin kanssa. Yhteinen kaikkia palvelualueita koskevaa osallistamisen suunnitelmaa ei ole luotu.	Tavoite: Kuntalaisten osallisuuden lisääminen kunnan kehittämisessä. Toimenpide 1: Toteutetaan kuntalaisbarometri. Toimenpide 2: Kehitetään osallistavia digitaalisia menetelmiä. Toimenpide 3: Selvitetään osallistavan budjetoinnin toteutustapoja.	1. Osallistaminen on toteutettu kuntalaiskyselyllä ja tulokset on huomioitu strategian päivitysprosessissa. 2. Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän kilpailutus on valmisteilla. 3. Osallistava budjetointi käynnistetty syksyllä 2023 ja päätökset budjettiin varatun	Tietohallintojohtaja, talousjohtaja, elinvoimapäällikkö	Toteutui osittain

				100 000 euron määrärahan käytöstä on tehty alkuvuonna 2024.		
<p>4. Luomme uuden työn paikkoja – täällä on tilaa ajatella: Houkuttelemme asiantuntijatyöp aikkoja ja kehitämme nykyisiä työpaikkoja. Tähtäämme korkeampaan tuottavuuteen.</p>	<p>2. Tasapainotamme taloutta</p>	<p>Yhteisten palveluiden hallinto vastaa mm. perusturvan, sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen sekä yhdyskuntatekniikan palvelualueiden tukemisesta, ohjauksesta ja seurannasta sekä päätöksenteon ja johtamisen tukemisesta. Perusturva siirtyy vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen vastuulle, jolloin hallinnon mitoitus on tarkasteltava uudelleen.</p>	<p>Tavoite: Yhteisten palveluiden toiminta sopeutetaan kunnan tarpeiden mukaiseksi.</p> <p>Toimenpide 1: Nykyinen toiminta prosesseineen ja tehtävänkuvineen tehdään näkyväksi kuvaamalla ne yhdessä henkilöstön kanssa.</p> <p>Mittari: Kuvattujen prosessien määrä</p> <p>Toimenpide 2: Henkilöstön osaaminen kartoitetaan, jotta sitä voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla mutta myös lisätä tarvittavaa osaamista.</p> <p>Mittari: Henkilöstön osaaminen on kartoitettu kyllä/ei</p> <p>Toimenpide 3: Yhteisten palveluiden tehtävä kunnan organisaatiossa täsmennetään yhdessä henkilöstön kanssa.</p> <p>Mittari: Yhteisten palveluiden tehtävä on täsmennetty kyllä/ei</p> <p>Toimenpide 4: Selvitetään palvelualueiden yhteisiin palveluihin liittyvät toiveet ja tarpeet, jotta yhteistyötä ja työnjakoa voidaan kehittää ja syventää.</p> <p>Mittari: Palvelualueiden toiveet ja tarpeet on selvitetty kyllä/ei</p>	<p>1. Palveluryhmien määrittelemät pääprosessit on tunnistettu ja kuvattu sekä suurelta osin viety ARCIin. Niiden työstäminen ja parantaminen jatkuu.</p> <p>2. Henkilöstölle on suunnattu osaamiskysely, jonka tuloksia voidaan hyödyntää myös esihenkilö-alaiskeskusteluissa.</p> <p>3. Palveluysiköiden tehtävät ja palvelulupaukset pääosin määriteltä.</p> <p>4. Asiakaskysely on suoritettu helmikuussa 2023. Tulokset on käsitelty palveluryhmissä ja kehittämisen kohteet määriteltä. Keskeisten prosessien koeponnistaminen yhdessä valikoidun asiakkaan kanssa toteutunut osittain. Työhön palataan vuoden 2024 aikana.</p>	<p>Hallintojohtaja</p>	<p>Toteutui osittain</p>

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TP 2022	Tot 12/23
<i>Kunnanhallitus</i>	1	1,0	0,4
<i>Hallintopalvelut</i>	3,42	3,47	17,7*
<i>Talouspalvelut</i>	7,9	7,02	7,2
<i>HR-palvelut</i>	13,82	18,1	14,6
<i>Kuntakehitys ja työllistäminen</i>	5,28	6,41	11,1**
<i>ICT-, asiointi- ja turvallisuuspalvelut</i>	37,93	35,18	16,9
Yhteensä	69,35	71,18	67,9

Hyvinvointialueelle siirtyi 7 työntekijää.

*Asiakirjahallinto ja kielenkääntäjät siirtyivät muista palveluista ja lisäksi YP2024-projektiin palkattiin määräaikaista työntekijöitä.

**Maahanmuuttokoordinaattori, hyte-suunnittelija ja TE-uudistuksen palvelupäällikkö palkattiin.

Riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Onnistuminen 31.12.	Riskiarvo
1. Houkuttelemme ja kasvamme	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Ulkoisen toimintaympäristön muutosten vaikutus tulo- ja menojen riittävyyteen kuten inflaatio, korkotason nousu sekä hyvinvointialuehallinnon voimaantulo ja sen vaikutus kunnan talouden tasapainotilaan ja strategian toteuttamismahdollisuuksiin jatkossa.	Yhteisten palveluiden osalta tehdään henkilöstön osaamiskartoitus, työajanseuranta ja selvitetään mahdollisuudet suunnata tarpeen mukaisesti henkilöstöresursseja.	Osaamiskartoitukset ja työajanseuranta on tehty. On todettu, että puuttuvaa osaamista ei pystytä paikkaamaan pelkästään nykyhenkilöstön osaamista kehittämällä, vaan tarvitaan täysin uusia tehtäviä ja rekrytointia täyttämään osaamisvajetta uusia resursseja. Sisäisiä siirtoja tehdään aina, kun se on mahdollista.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
4. Luomme uuden työn paikkoja – täällä on tilaa ajatella: Houkuttelemme asiantuntijatyöpaikkoja ja kehitämme nykyisiä työpaikkoja. Tähtäämme korkeampaan tuottavuuteen.	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallinen riski	Toimintahäiriöt henkilöstön vaihdoksissa ja ongelmat saada rekrytoitua henkilöstöä.	Kilpailukykyinen palkkaus ja palkitseminen. Työssä jaksamisesta huolehtiminen. Osaamisen, sijaisjärjestelyjen ja hiljaisen tiedon siirron varmistaminen	Lisäresursseilla pystymään osin turvaamaan sijaisjärjestelyt muutosten ja poikkeustilanteissa. Tehtävien vaativuusarviot palkkausperusteina pitää toteuttaa.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4

Investoinnit

Proj. nro.	Investointikohde	TA 2023	Tot 12/23
9027	Tietoturvan parantaminen	20 000	13 400
9036	Verkkoytimen siirto Ktalo-kunn	25 000	0
9037	Digitaalisuuden edistäminen	20 000	0
9038	Integraatioalusta	20 000	0
9039	HR-järjestelmän vaihto	100 000	0

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisa-alue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.12.	Tila
Toimenpiteet toimintakatteen sopeuttamiseen kunnan tulo-rahituksen puolittuessa hyvinvointialueuudistuksen johdosta.	Ulkoisen toimintaympäristön muutosten vaikutus tulo-rahituksen riittävyteen kuten inflaatio, korkotason nousu sekä hyvinvointialuehallinnon voimaantulo ja sen vaikutus kunnan talouden tasapainotilaan ja strategian toteuttamismahdollisuuksiin jatkossa.	Yhteisten palveluiden toimintaa ja resursseja saadaan tehostettua, joka tukee kunnan talouden tasapainottamista siten, että organisaation maine, palvelukyky, lainsäädännön vaatimukset ja yksiköiden toimintakyky eivät vaarannu tehostamistoimenpiteiden johdosta.	Prosessit, tehtävät, vastuut ja roolit on kuvattu ja käyty henkilöstön kanssa läpi. Voimavaroja suunnataan niihin toimintoihin, joissa panos-hyötysuhde on suurin ottaen huomioon mm. lainsäädännön vaatimukset.	Prosessit, tehtävät, vastuut ja roolit on kuvattu ja käyty henkilöstön kanssa läpi. Voimavaroja on esitetty lisättävän, koska niiden suuntaamisella ei voida ilmenneitä resurssitarpeita kattamaan.	Toteutui osittain
Henkilöstön vaihtuvuuden vähentäminen, rekrytointihaasteiden voittaminen.	Henkilöstöä ei saada rekrytoitua ja vaihtuvuus on suurta. Toiminta vaarantuu tai toimitaan vajaalla henkilöstöllä.	Henkilöstön vaihtuvuus on verrokikuntien tasolla tai pienempää ja kunta on haluttu työpaikka. Rekrytointien onnistumiseen kiinnitetään huomiota. Toiminnan keskeytysriskejä saadaan vähennettyä.	Työilmapiiriin kehittämiseen panostetaan. Osaamisen jakaminen, sijaisjärjestelyt ja (hiljaisen) tiedon sujuva siirto. Töitä tehdään työpareittain tai on määritelty sijainen. Tehtäviin perehdytys tehdään ajoissa ja huolella; prosessit ja työvaiheet niissä on kuvattu ja käyty tekijöiden kanssa läpi. Kunnan työnantajakuvaa kehitetään rekrytointimarkkinoinilla. Selvitetään mahdollisuus suosittelupalkkion käyttöönottoon koko kunnan tasolla.	Yhteisten palveluiden viikkopalavereja on järjestetty 3 krt/kk ja niissä on jaettu tietoa ajankohtaisista asioista sekä kannustettu henkilöstöä vuorovaikutukseen keskenään. Työparityöskentelyä on lisätty ja sijaisjärjestelyjä on kehitetty. Prosessit on pääosin kuvattu ja työ jatkuu palvelualueiden hallinnollisten prosessien yhtenäistämällä. Perehdytysuunnitelmiä tulee jatkossa laatia kattavammin. Työnantajakuvaa ja siitä viestintää on kehitetty ja työ jatkuu edelleen. Ns. vinkkipalkkio otettiin käyttöön keväällä.	Toteutui osittain

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Hallintopalvelut	Jaana Suihkonen	Hallintojohtaja	Teija Parkkonen	Henkilöstöjohtaja
Talous- ja hankintapalvelut	Esa Lindell	Talousjohtaja	Jaana Suihkonen	Hallintojohtaja
Henkilöstöpalvelut	Teija Parkkonen	Henkilöstöpäällikkö	Jaana Suihkonen	Hallintojohtaja
Elinvoima	Susanna Hyvärinen 31.7.2023 saakka	Elinvoimapäällikkö	Jaana Suihkonen	Hallintojohtaja
	Jaana Suihkonen 1.8.2023 alkaen	Hallintojohtaja		
ICT-, asiointi- ja turvapalvelut	Lea Blomberg	Tietohallintojohtaja	Jaana Suihkonen	Hallintojohtaja

Sivistyksen palvelualue

Sivistys ja vapaa-aikalautakunta

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Sivistyksen palvelualue

Tuloslaskelma

	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	6 968 599	8 390 170	120,40 %	8 545 976	-1,82 %
Myyntituotot	1 349 888	1 968 554	145,83 %	1 777 520	10,75 %
Maksutuotot	3 305 680	3 897 914	117,92 %	4 067 945	-4,18 %
Tuet ja avustukset	2 073 908	2 313 756	111,57 %	2 490 008	-7,08 %
Muut toimintatuotot	239 123	209 947	87,80 %	210 503	-0,26 %
Toimintakulut	-79 352 588	-80 113 385	100,96 %	-75 066 846	6,72 %
Palkat ja palkkiot	-51 833 933	-51 879 320	100,09 %	-48 902 601	6,09 %
Henkilösivukulut	-11 308 690	-12 210 452	107,97 %	-10 852 865	12,51 %
Palvelujen ostot	-10 906 979	-11 289 139	103,50 %	-10 499 772	7,52 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 844 394	-2 353 364	82,74 %	-2 408 516	-2,29 %
Avustukset	-2 198 664	-2 048 227	93,16 %	-2 065 363	-0,83 %
Muut toimintakulut	-259 928	-332 883	128,07 %	-337 729	-1,43 %
Toimintakate	-72 383 989	-71 723 215	99,09 %	-66 520 870	7,82 %
Sisäiset tuotot yhteensä	0	258 609	0,00 %	257 396	0,47 %
Sisäiset menot yhteensä	-33 361 274	-32 738 074	98,13 %	-34 538 999	-5,21 %
joista:					
ICT-palvelut	-3 036 972	-2 049 550	67,5 %	-1 806 580	13,4 %
Puhtauspalvelut	-2 636 312	-2 647 770	100,43 %	-2 606 523	1,58 %
Rakennusten vuokrat	-22 016 267	-8 209 490	37,29 %	-11 011 286	-25,44 %
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	-4 826 723	-5 106 673	105,80 %	-4 738 832	7,76 %
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160		40 715	
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-1 772	-1 743		-1 634	

Sivistyksen palvelualueen tehtävänä on järjestää hyvinvointia, aktiivista yhteisön jäsenyyttä, jatkuvaa oppimista ja mielekästä elämää tukevia palveluita kaikille kirkkonummelaisille. Tehtävä pohjautuu perustuslain 16 §:ssä julkiselle vallalle osoitettuun tehtävään turvata jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Opetuksen ja koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan palveluita ohjaa valtakunnallisesti Opetus- ja kulttuuriministeriö lainsäädännön, muiden normiasiakirjojen ja rahoituksen kautta. Vuoden 2023 alussa toteutuneen hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnan perinteinen sivistyspalvelutehtävä sai rinnalleen entistä vahvemman vastuun kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä kaikkien väestöryhmien osalta. Vaikka hyvinvoinnin edistäminen on olennainen osa kaikkea sivistyksen ja vapaa-ajan palvelutoimintaa, kokonaisuuden kuntatasoinen johtamisvastuu ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ovat olleet sivistyspalveluiden tehtäväkentässä uusia.

Kirkkonummen kunnan väestömuutos – kouluikäisten lasten väheneminen, työikäisten ja ikäihmisten osuuden sekä kieli- ja kulttuuriryhmien osuuden kasvaminen – haastavat sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen pitkäjänteiseen kehittämiseen: miten vastaamme muutokseen, vahvistamme kunnan sosiaalista kestävyttä ja johdamme samalla taloutta kestävästi. Kustannusten kasvun hillitseminen onkin yksi lähivuosien keskeisistä sivistyksen ja vapaa-ajan palvelualueen haasteista. Myös COVID-19 -pandemian synnyttämä oppimis- ja hyvinvointivaje, Ukrainan sodan vaikutukset ja Suomen yhteiskunnan tasolla havaittu väestön hyvinvoinnin ja koulutustason eriytymiskehitys - jopa syrjäytyminen - ovat kuntalaisten palvelutarpeissa jo näkyviä ilmiöitä.

Mahdollisimman tarkoituksenmukaisen ja kustannustehokkaan organisaation sekä toimivien rakenteiden ja sujuvien prosessien avulla palvelualue on pyrkinyt vahvistamaan palvelujen laatua sekä kuntalaisten palvelutarjonnan tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta. Myös saavutettavuuden kehittäminen koskettaa koko sivistystointia: mitkä palvelut on tärkeä järjestää kohtamisina ja läsnäolona, mitä tarjoamme digitaalisesti ja mitä palveluita kuntalainen voi käyttää omatoimisesti. Luokse tulevien palvelujen tarve lisääntyyne väestön ikäntymisen myötä.

1.1.2023 tapahtunut kuntauudistus vaikutti sivistyksen palvelualueeseen konkreettisesti oppilas- ja opiskeluhuollon tehtävien siirtymisenä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle. Muutos näkyi sivistyksen palvelualueen budjetissa oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstömenojen siirtymisenä hyvinvointialueen vastuulle. Huomioitavaa on kuitenkin, että Kirkkonummen kunnan opiskeluhuollon johtavien viranhaltijoiden työtehtävistä noin puolet - kasvun ja oppimisen tuen johtamiseen, päätöksentekoon ja arviointiin liittyvät tehtävät - jäivät edelleen kunnan vastuulle, vaikka tehtävät, palkkamäärärahat ja viranhaltijat siirtyvät LUVNin organisaatioon. Kunta koulutuksen järjestäjänä vastaa edelleen oppilas- ja opiskeluhuollon kuntatason

suunnittelusta ja johtamisesta. Samoin lasten, nuorten ja perheiden sekä työikäisten ja ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen lakisääteisine suunnitelmineen on kunnan tehtävä.

Muutosten kestävä johtamisen varmistamiseksi palvelualue käynnisti vuonna 2022 kehittämissuunnitelmatyön. Kuntastrategiaan ja valtakunnalliseen ohjaukseen perustuva suunnitelma laaditaan vuosille 2023–2030. Se tulee sisältämään kuntastrategiaan, valtakunnalliseen ohjaukseen ja Kirkkonummen toimintaympäristön muutokseen pohjautuvat palvelualueen tason pitkän aikavälin päämäärät, kehittämisen päälinjat, parhaillaan tekeillä olevan sivistyksen palveluverkkosuunnitelman sekä palvelualueen strategisen henkilöstösuunnitelman. Tämä suunnitelma tulee luomaan pitkän aikavälin rungon tulevien talousarvioiden tavoitteidenasetteluun ja resurssien kohdentamiseen. Osa suunnitelman osioista on valmistunut vuoden 2023 aikana, ja kokonaisuus saataneen valmiiksi vuonna 2024.

Osana kehittämissuunnitelman laadinnan pohjatyötä toteutettiin elokuussa 2022 hallinnon henkilöstölle ja esihenkilöille suunnattu kysely palvelualueen organisaation vahvuuksista, kehittämistarpeista ja konkreettisista kehittämisideoista. Kyselyn ja palveluryhmien johtotiimien työskentelyn perusteella nousseet kehittämisteemat vastasivat hyvin toimintaympäristön muutosta ja arjessa esille nousseita ratkaistavia seikkoja. Keskeisiksi teemoiksi nostettiin tiedolla johtamisen edellytysten parantaminen, hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen ja talouden johtamisen kehittäminen edelleen. Näitä kaikkia teemoja edistettiin vuonna 2023. Sivistyksessä toteutettiin hallinnon organisaatiouudistus, jolla pyrittiin osaltaan edistämään edellä kuvattavia seikkoja ja mahdollistamaan entistä tiiviimpi palvelualueen sisäinen ja kieliryhmien välinen yhteistyö ja synergia. Toteutunut uudistus on koettu hallinnossa tarpeelliseksi ja onnistuneeksi. Erityisesti opetushallinto on hyötynyt tiimimäisestä työskentelystä ja osaamisen jakamisesta niin, että henkilöstö on kokenut aiempaa parempaa työssä jaksamista ja onnistumista tehtävissään.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Sivistyksen palvelualueen talouteen vuonna 2023 vaikuttavista tekijöistä kolme huomattavinta olivat ennakoidun mukaisesti Ukrainan sodan vaikutukset, palvelualueen toimintaa koskevat lainsäädännölliset muutokset sekä hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset peruskunnan tehtäviin. Ukrainan sotaa paenneiden lasten ja nuorten varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäminen aiheutti lisääntyneitä henkilöstömenoja varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluissa. Kirkkonummelle perustettu asuntopohjainen vastaanottokeskus ja Ukrainan sodan vuoksi yksityismajoituksessa olevien pakolaisten määrän kasvu lisäsi perusopetukseen valmistavan opetuksen paikkojen tarvetta kolmen ryhmän ja inklusiivisen valmistavan opetuksen verran.

Suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tarve kasvoi, kuten myös suomen kielen tuen tarve eri oppiaineissa ja tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Valmistavan opetuksen ryhmät vähenivät syksyllä 2023 yhteen, kun niiden aiemmat oppilaat siirtyivät yleisopetukseen. Valmistavan opetuksen luokkien aiemmin palkatut opettajat siirtyivät kouluihin tukemaan yleisopetukseen siirtyneitä oppilaita ja samalla opettajien ja kouluyhteisöjen osaamista. Tulevaisuudessa myös ruotsinkieliset palvelut tullevat toteuttamaan inklusiivista valmistavaa opetusta; ensimmäiset ukrainankieliset perheet valitsivat jo ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen on varauduttu: kieli- ja kulttuuritietoinen opetus oli yksi keskeinen opetuksen kehittämisteema vuonna 2023. Myös tulkkaus- ja käännöspalvelujen tarve kasvaa edelleen.

Valmistavaa opetusta pyrittiin järjestämään ensisijaisesti kouluissa lähellä lasten ja nuorten asuinpaikkaa, jolloin koulukuljetusmenojen lisäys pystyttiin pitämään vähäisenä. Valtio kompensoi varhaiskasvatuksen menolisäykset huomattavalla erityisavustuksella vuoden 2023 aikana. Kohonneet valmistavan opetuksen kustannukset on jo otettu huomioon kunnan valtionosuuslaskennassa lähestulkoon täysimääräisesti. Sivistyksen palvelualueen tuloissa tämä valtionosuuskompensaatio ei näy, koska valtionosuudet ovat yleiskatteellisia ja sisältyvät kunnan peruspalvelujen valtionosuuksiin.

Ukrainan sodan aiheuttama inflaation kiihtyminen vaikutti korottavasti polttoaineiden ja muun energian hintaan sekä erilaisiin aine- ja materiaalikustannuksiin. Sivistyksen palveluiden koulukuljetuksia koskeva hankintasopimus umpeutui lukuvuoden 2022–2023 lopussa. Uusi hankintamenettelyyn kuuluva kilpailutus toteutettiin syksyllä 2022. Kunnanhallituksen kehyspäätöksessä 27.6.2022 (§ 237 618/02.02.00/2022) huomioitiin polttoaineiden hinnannousu koulukuljetuksiin osoitetulla 120 000 € lisämäärärahalla. Lisäraha riitti kattamaan aiheutuneen kustannusten nousun.

Inflaation muina vaikutuksina palvelualueen talouteen näkyivät varhaiskasvatuksen palvelusetelin indeksikorotus sekä sisäisten kustannusten, kuten puhtaus- ja ruokapalveluiden sekä ICT-kulujen ja vuokrien, kasvu. Palvelusetelin kertoimia tarkistettiin 1.1.2023 alkaen juuri kustannusten yleisen nousun vuoksi. Kesäkuussa 2022 allekirjoitettu kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksia koskeva ratkaisu sisälsi sopimuksen palkankorotuksista kunta-alalle. Sopimuskauden 1.5.2022–30.4.2025 aikana työvoimakustannukset nousivat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Koska sivistyksen ulkoiset toimintakulut koostuvat lähes täysin henkilöstön palkoista, palkankorotukset vaikuttavat merkittävästi palvelualueen lähivuosien talouteen. Talousarvion 2023 valmistelussa palkankorotuksiin varauduttiin riittämättömällä tavalla. Sen vuoksi palvelualue joutui hakemaan lisämäärärahaa vapaa-aikapalvelujen ja suomenkielisen opetuksen palkkakustannuksiin (SVL 507 000 € ja SKK 1 700 000 €). Lisämäärärahojen myönnön jälkeen palvelualueen talous toteutui varsin onnistuneesti. Ulkoisen toimintakatteen toteuma sivistyksen palvelualueen kokonaisuuden osalta oli 99,09 %. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan toteuma oli 92,35 %, suomenkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan 100,04 % ja ruotsinkielisen kasvatus- ja koulutuslautakunnan 99,95%.

Toisen talouteen 2023 vaikuttavan tekijän muodostivat palvelualueen toimintaa koskevat lainsäädännön muutokset. Hallituksen budjettineuvotteluiden 31.8. ja 1.9.2022 tuloksena esitettiin, että varhaiskasvatusmaksuja alennetaan valtakunnan tasolla pysyvästi 70 miljoonalla eurolla 1.3.2023 alkaen ja että yksityisen hoidon tuen hoitolisään säädettäisiin 100 euron korotus. Vaikutukset kunnille kompensoitaisiin yhteisöveron jako-osuuden kautta, mikä ei tule näkymään sivistyksen palvelualueen tuloissa. Edelleen neuvotteluissa päätettiin yhden vuosiviikkotunnin lisäys B1-kielen toteuttamiseen perusopetuksessa, mikä vaikuttaa osaltaan

opetuksen palkkakuluihin. Päätös B1-kielen lisätunnista tuli sovellettavaksi kunnissa vasta 1.8.2024, joten se ei vaikuttanut palvelualueen talouteen vielä vuonna 2023.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain aiemmat indeksitarkistukset ja tuloarajojen muutokset sekä perhevapaa-uudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähensivät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta. Edellä mainittuihin muutoksiin varauduttiin talousarviossa.

Kolmas talouteen ja toimintaan vaikuttava tekijä, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen perustaminen 1.1.2023, näkyi sivistyksen palvelualueen budjetissa oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstömenojen siirtymisenä hyvinvointialueen vastuulle. Kunnanhallituksen osoittaman talouden 2023 tasapainottamisvaatimuksen vuoksi siirtyviltä viranhaltijoilta jäävät ja palvelualueen vastuulle tulevat uudet tehtävät järjestettiin ilman henkilöstölisäyksiä palvelualueen organisaatioon. Yksi tärkeistä palvelualueen kehittämiskohteista vuodelle 2023 oli hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen: päällekkäisen työn määrän minimointi, keskeisten prosessien ja niiden vastuunjaon selkeyttäminen ja henkilöstön pysyvyyden ja pystyvyyden vahvistaminen tehtäväankuvia eheyttämällä. Tarkoituksenmukaisen ja kustannustehokkaan organisoitumisen sekä toimivien rakenteiden ja sujuvien prosessien lisäksi kehittämistä ohjasivat palvelujen laadun sekä kuntalaisten tasa-arvoisten ja yhdenvertaisten palvelujen tarjonnan näkökulmat.

Osana Kirkkonummen kunnanvaltuuston talousarvion 2022 käsittelyä sivistyksen palvelualueelle annettiin tehtävä selvittää kuinka varhaiskasvatus ja opetus voitaisiin järjestää mahdollisimman kustannustehokkaasti ja yhdenvertaisesti kaikilla kunnan alueilla. Selvitys suomenkielisten ja ruotsinkielisten varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden kustannuseroista valmistui syksyllä 2022, ja myös sen tuloksia käytettiin hyödyksi palvelujen yhdenvertaisuuden ja kustannustehokkuuden kehittämistyössä. Suomenkielisten ja ruotsinkielisten perusopetuksen koulujen tuntijako uudistettiin kuntalaisten yhdenvertaisen kohtelun näkökulmaa erityisesti silmällä pitäen niin, että päätökset uudesta tuntijaosta tehtiin kasvatus- ja koulutuslautakunnissa lokakuussa 2023. Nämä muutokset astuvat voimaan 1.8.2024, ja niillä tulee olemaan myös kustannusten nousua hillitsevä vaikutus. Huomioitavaa on kuitenkin, että kunta-alan palkankorotukset ovat korottaneet henkilöstömenoja niin merkittävästi, että nettosäästöä ei tuntijakouudistuksella tulla saamaan aiempaan palkkamenosummaan verrattuna.

Palvelualue on pyrkinyt tehostamaan toimintaansa ja hillitsemään kustannusten nousua kiinnittämällä lisäksi huomiota tiedolla johtamisen edellytyksiin ja kehittämällä palvelualueen talouden johtamista edelleen. Yhdenmukaistamalla järjestelmien, ohjelmistojen ja sähköisten ympäristöjen käyttöä on vähennetty palveluyksiköille osoitettujen erillisten kyselyjen ja tietopyyntöjen määrää sekä hallinnon manuaalista työtä erilaisten valtakunnallisten velvoittavien tiedonkeruiden ja raportointien yhteydessä. Kun järjestelmien käyttö on johdettua ja tasalaatuista, käytettävissä olevan tiedon luotettavuus ja ajantasaisuus paranevat.

Valtio rahoittaa kuntia valtionosuuksien ja erityisavustusten avulla. Erityisavustusten johdettu ja tehokas hakeminen on osa kestävästä kuntatalouden johtamisesta. Palvelualueen johtoryhmä käynnisti systemaattisen valtion erityisavustushakujen seurannan. Johtoryhmän tavoitteena on varmistaa Kirkkonummen kunnan sivistyspalveluille kuntastrategian näkökulmasta olennaisten, saatavilla olevien erityisavustusten hakeminen joko palveluryhmittäin tai yhteisinä hankkeina.

Kunnassa asuvien kouluikäisten lasten määrän vähentyminen ja toisaalta uusien palvelujen tarpeen samanaikainen lisääntyminen nosti esille tarpeen uudistaa malli, jolla opetuksen koulukohtaiset resurssit jaetaan. Uudistuksen tavoitteena oli vastata oppilasmäärän alueittaisiin vaihteluihin nykyistä joustavammin sekä kansalliseen veloitteeseen tukea oppilaan kasvua ja oppimista ensisijaisesti lähikoulussa. Suomenkielisen opetuksen oppilasalueet uudistettiin vuonna 2023 niin, että ne otetaan käyttöön elokuun 2024 oppilaaksiotossa. Näin kunta pystyy aiempaa paremmin tasaamaan vuosittaisen oppilasmäärien vaihtelun aiheuttamaa ryhmäkokojen ja opetusryhmien määrän vaihtelua kouluittain ja samalla tehostamaan koulutilojen käyttöä. Suomenkielisessä opetuksessa otettiin 1.1.2023 käyttöön oppilasperustainen koulukohtainen budjetointi, jonka tarkoitus on suunnata opetusresurssi oppilasmäärien ja pedagogisten tarpeiden mukaisesti. Ruotsinkielinen opetus ottaa kieliryhmän erityistarpeet huomioivan laskentamallin käyttöön 1.1.2024.

Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen, koronavirusepidemian ja sen jälkiseurausten vaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin lisäsivät edelleen sekä pedagogisten että oppilashuollollisten tukitoimien tarvetta. Tuen järjestämisellä lähikoulussa pyrittiin myös säästöihin koulukuljetusten tarpeen vähenemisen myötä. Tämä rakenteellinen muutos näyttänee vaikutuksensa pidemmän aikavälin tarkastelussa. Koulujen ja lukion väistötilaratkaisut ja varustaminen, rakennushankkeiden suunnittelu sekä kasvaneet purku-, hankinta- ja muuttokustannukset ovat vaikuttaneet korottavana paineena opetuspalveluiden kustannuksiin. Tilojen tarkoituksenmukaista ja tehokasta käyttöä kehitettiin sivistyksen ja yhdyskuntatekniikan yhteisessä palveluverkkoselvitystyössä vuonna 2023. Palveluverkkoselvityksen pohjalta vuonna 2024 laaditaan sivistyksen palveluverkkosuunnitelma ajalle 2024–2030.

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Tuloslaskelma

	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	1 518 385	1 662 461	109,49 %	1 468 331	13,22 %
Myyntituotot	453 984	530 060	116,76 %	446 209	18,79 %
Maksutuotot	851 532	792 922	93,12 %	736 401	7,68 %
Tuet ja avustukset	31 854	162 570	510,36 %	116 114	40,01 %
Muut toimintatuotot	181 015	176 910	97,73 %	169 607	4,31 %
Toimintakulut	-10 365 715	-9 832 709	94,86 %	-9 677 788	1,60 %
Palkat ja palkkiot	-5 465 109	-5 229 233	95,68 %	-5 170 007	1,15 %
Henkilösivukulut	-1 152 527	-1 195 594	103,74 %	-1 028 759	16,22 %
Palvelujen ostot	-2 562 215	-2 374 120	92,66 %	-2 403 790	-1,23 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-815 934	-682 796	83,68 %	-714 273	-4,41 %
Avustukset	-303 883	-292 914	96,39 %	-285 236	2,69 %
Muut toimintakulut	-66 047	-58 052	87,90 %	-75 723	-23,34 %
Toimintakate	-8 847 330	-8 170 248	92,35 %	-8 209 457	-0,48 %
Sisäiset tuotot yhteensä	0	194 459	0,00 %	184 526	5,38 %
Sisäiset menot yhteensä	-4 890 414	-4 892 069	100,03 %	-6 162 720	-20,62 %
joista:					
Puhtauspalvelut	-378 563	-389 437	102,87 %	-360 348	8,07 %
Rakennusten vuokrat	-3 423 611	-1 284 625	37,52 %	-2 235 149	-42,53 %
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	0	-2 003	0,00 %	-3 900	-48,64 %
Taloudellinen tulokellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160		40 715	
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-217	-198		-201	
Erittely palveluryhmittäin					
Hallinto ja kehittäminen	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	447	4 770	1 067,14 %	3 188	49,64 %
Ulkoiset toimintamenot	-3 035 485	-2 811 143	92,61 %	-3 290 320	-14,56 %
Toimintakate	-3 035 038	-2 806 373	92,47 %	-3 287 132	-14,63 %
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-435 593	-419 604	96,33 %	-421 046	-0,34 %
Vapaa-aikapalvelut	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	1 517 938	1 657 691	109,21 %	1 465 144	13,14 %
Ulkoiset toimintamenot	-7 330 230	-7 021 566	95,79 %	-6 387 468	9,93 %
Toimintakate	-5 812 292	-5 363 875	92,29 %	-4 922 324	8,97 %
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	0	194 459	0,00 %	184 526	5,38 %
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-4 454 821	-4 472 465	100,40 %	-5 741 674	-22,11 %

Liikuntapaikkojen ylläpitoon varatut määrärahat ovat sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan talousarviossa sisäisinä määrärahoina, koska ylläpito toteutetaan yhdyskuntatekniikan toimialalla. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta vastaa kuitenkin ylläpitoon käytettävissä olevan määrärahan suuruudesta.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TP 2022	Tot 12/23
Sivistystoimen hallinto ja kehittämispalvelut	32,6	32,54	25,3
Vapaa-aikapalvelut	106,8	108,97	109,6
Yhteensä	139,4	141,51	134,9

Hallinto- ja kehittämispalveluista on siirtynyt henkilöstöä opetuspalveluiden hallintoon.

Investoinnit

Proj. nro.	Investointikohde	TA 2023	Tot 12/23
9016	Tilavarausohjelma	10 000	9 271

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämistehtävät	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.12.	Tila
Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin.	Hyvinvointiin panostamisesta puuttuu kokonaisuote ja -vastuu. Hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnat eivät toimi ja kustannusten kohdentaminen ei toimi vastuiden mukaisesti.	Yhteistyön varmistaminen hyvinvointialueen kanssa panostamalla muutoksen johtamiseen ja toimivien rakenteiden sekä prosessien varmistamiseen.	Toimivien yhteistyörakenteiden ja -prosessien luominen.	<p>Sivistyksen palvelualueelle on perustettu lakisäätäinen Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmä, jossa on jäsenenä sekä kuntaorganisaation että LUVNin jäseniä. Tämä ryhmä kokoontuu säännöllisesti.</p> <p>Kuntaan on perustettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, jossa sivistyksen palvelualueella on edustus. Ryhmä koordinoi kunnan hyte-työtä suhteessa LUVNiin ja lainsäädäntöön.</p> <p>Muiden mahdollisten yhdyspintarakenteiden muotoutuminen on vielä kesken. Kunta odottaa LUVNin organisointumista ja nimeämispyyntöjä tarvittaviin rakenteisiin.</p>	Toteutui osittain
Henkilöstön riittävyys ja rekrytointi	Henkilöstön vaihtuvuus ja pula koulutetusta henkilöstöstä sekä työn kuormittavuus.	Henkilöstön vaihtuvuus vähenee ja avoimiin tehtäviin saadaan kelpoisia ja sitoutuneita hakijoita. Pääallekkäinen työ vähentyy ja prosessit selkeytyy.	Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kouluttamisesta ja työnantajakuvasta. Työnteon ja prosessien tarkastelu.	Toimenpiteitä koulutautumismahdollisuuksien edistämiseksi sekä palkkausepäkohtien korjaamiseksi on tehty vuoden 2023 aikana.	Toteutui

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto- ja kehittämisspalvelut

Hallinto- ja kehittämisspalvelut tuottavat sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen palvelualueen hallinnollisen tuen ja ohjauksen.

Kokonaisuuteen kuuluu koulukuljetus, koulujen ja oppimiskeskusten vahtimestaripalvelut, talous, hankinnat sekä palvelualuekohtainen koordinointi uudisrakentamisen, korjausrakentamisen, ensikertaisen kalustamisen sekä sisäilmaongelmien kohdalla. Kehittämisspalvelut tuottavat viralliset tilastot, ennusteet sekä koordinoi toimialan hankkeita, tieto- ja viestintätekniikkaa, tiedonhallintaa, tietoturva ja viestintää.

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Johtuen kuntien taloustietojen raportoinnista valtionkonttorille sekä raportoinnin automatisoitumisesta, koulukuljetuksen määrärahat on siirretty perusopetuksen ja esiopetuksen kokonaisuuksiin. Kustannusvaikutus suomenkieliseen perusopetukseen 1 437 606 €, ruotsinkieliseen perusopetukseen 553 673 € ja varhaiskasvatuspalveluihin yhteensä 6 040 €.

Lisätty 30 000 € jaettavaksi nuorisotoimen, suomenkielisen opetustoimen sekä ruotsinkielisen opetustoimen kesken, toimialan katsomiin kohteisiin, huomioiden kuntalaisille tehtävän hyvinvointi- ja turvallisuuskyselyn tulokset.

Toiminnan painopistealueet

Tiedolla johtaminen

Talouden johtaminen

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
2. Investoimme tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme taloutta	Palvelualueen ja palveluryhmien hallinnossa päällekkäisyyksiä, resurssien jaon epätasaisuuksia sekä prosesseissa eroavuuksia. Osan henkilöstön työnkuvista sirpaleisia.	Hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen: päivitetty organisaatio valmis 05/2023 - päällekkäisen työn vähentäminen, työnkuvien eheyttäminen ja prosessien selkeyttäminen - hyvinvointialueen myötä tulevat uudet tehtävät ilman henkilöstölisäyksiä	Organisaatio päivitetty. päällekkäiset työt käyty läpi ja eheytetty työnkuvia sekä selkeytetty prosesseja hyvinvointialueen myötä tulevat uudet tehtävät ilman henkilöstölisäyksiä, toteutettu.	hallinto-päällikkö	Toteutui ✓
	3. Johdamme tiedolla	Palvelualueen tilastojen, tietojen syöttämisen sekä tuottamisen laatu ja oikea-aikaisuus vaihtelee yksiköittäin. Nykyiset kirjanpidon kirjaukset eivät tue taloustiedon keruuta, vaan tietoja joudutaan manuaalisesti keräämään ja yhdistämään.	- Tietojärjestelmien käytön yhdenmukaistaminen/ohjeet: tieto luotettavaa ja ajan tasalla. Tot 100 % - Manuaalisen työn/laskennan määrän minimointi (talousjärjestelmä, koulukuljetuksen ohjausjärjestelmä) Tot. 100 %	Tietojärjestelmien käytön yhdenmukaistaminen tot. 100 % Manuaalisen työn määrän/laskennan minimointi koulukuljetuksen osalta 100 %	hallinto-päällikkö erityisuunnittelija suunnittelu- ja tiedotuskoordinaattori	Toteutui ✓

		<p>Koulukuljetuksen prosessissa on kokonaisuuksia, joita voidaan tehostaa järjestelmien avulla.</p> <p>Palvelualueen tieto joudutaan hakemaan monesta eri kanavasta.</p>	<p>- Sivistyksen intranetin käytön tehostaminen, käytettävä tieto yhdessä paikassa. Tot. 100 %</p>	<p>talousjärjestelmän osalta työskentely ja koulutukset etenivät suunnitelman mukaisesti, toteutus 100 %.</p> <p>Sivistyspalvelujen tieto-osuuden vahvistaminen kunnan Intranetissä. -osiossa on tietoa palvelualueen organisaatiosta ja pääsy yhteisiin ohjeisiin sekä osio sivistyspalvelut tilastoina ja numeroina kokonaisuus. Toteutus 100 %.</p>		
<p>3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin : Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.</p>	<p>2. Tasapainotamme taloutta</p>	<p>Valtion erityisavustusten hakeminen, seuranta ja raportointi/arviointi ei ole systemaattista eikä siinä ole yhtenäisiä käytänteitä, kokonaisuuksia johdetaan palveluryhmissä. Mutta palvelualueenjohtoryhmän tason ohjausta ei ole.</p> <p>Koulukohtaisen resurssin jaon laskentamalli ei huomio oppilasmäärän tai oppijoiden erityistarpeiden vuosittaisia muutoksia riittäväällä joustavuudella.</p>	<p>Talouden johtamisen kehittäminen edelleen</p> <p>- valtion erityisavustusten hakeminen, seuranta ja raportointi/arviointi systemaattisesti johdettavaksi palvelualueen tasolla. Kokonaisuus johtoryhmässä 5 x vuodessa. Tot. 100 %</p> <p>- opetuksen koulukohtaisen resurssijakomallin uudistamisen tuki ja seuranta/arviointi. Tot. 100 % versio 1 valmis 2/2023</p>	<p>Erityisavustusten systemaattinen seuranta ja raportointi/arviointi sekä koulutus vastuuhenkilöille ovat toteutuneet. Johtoryhmään raportointi aloitettu säännöllisesti. Versio 1 toteutus 100 %.</p>	<p>hallinto-päällikkö erityisuunnittelija ja kehityspäällikkö</p>	<p>Toteutui ✓</p>

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot 7/23	Tot-%	Muutos %	Tila
------------	---------	---------	-----------	----------	-------	----------	------

Koulukuljetukset

Kuljetusetuuden piirissä olevat oppilaat	1 004	1 130	952	952	84	-5,2	Alittunut ↓
Kustannukset euroa / oppilas	1 422	1 323*	1 496	753*	113	+5,2	Odotusten mukainen →

*Vuodelle 2023 koulukuljetuksen kustannuspaikalle budjetoitu koulukuljetusta hoitavan asiakaspalvelusihteerin palkkakustannukset

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Sivistyksen palvelualueen hallinto ja kehittäminen	Tiina Koivisto	hallintopäällikkö	Antti Sankala	kehityspäällikkö
Investointiprojekti Tilavarausohjelman kehittäminen	Tiina Koivisto	hallintopäällikkö	Antti Sankala	kehityspäällikkö

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut mahdollistaa

Elinikäistä itsensä kehittämistä, harrastamista, oppimista

- mielekästä tekemistä jokaiselle kuntalaiselle: lähipalveluna, digipalveluna, omatoimisesti

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vapaa-aikapalveluissa - Vauvasta vaariin vaivattomasti

Vapaa-aikapalvelujen palvelut ovat hyvin merkitykselliset kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntien perustehtävä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säädetään kuntalaisissa sekä lukuisissa vapaa-aikapalvelujakin koskevilla erillislaeissa. Vapaa-aikapalvelujen palvelut kokonaisuudessaan edistävät kuntalaisten terveyttä, tuottavat kuntalaisille elämänlaatua ja ovat hyvinvoinnin lähde. Palvelut lisäävät yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä ehkäisevät syrjäytymistä. Vapaa-aikapalvelujen palvelut ovat merkittävä tekijä kaiken ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä. Palveluja tuotetaan kuntalaisille yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Varhaisnuorten hyvinvoinnin edistäminen ja arjen tukeminen

Vapaa-aikapalvelujen keskeinen palveluiden tuottamisen kehittämiskohde on varhaisnuorten hyvinvoinnin edistämässä. Tuen tarve nuorten arkeen on lisääntynyt. Alakouluikäiset lapset ja varhaisnuoret ovat osittain vailla turvallisen aikuisen läsnäoloa - ohjattua iltapäivätoimintaa ja aktiviteetteja. On tärkeää kehittää kynnyksetöntä tukea nuorten arkeen. Tällä hetkellä palveluiden tuottamisella ei ole täysin pystytty vastaamaan arjen tukemisen tarpeisiin, vaikka esimerkiksi kynnyksetöntä ja maksutonta MyHobby-harrastustoimintaa sekä nuorisotalojen junnuklubi-toimintaa on kehitetty vuosittain. Ilmiö on näkynyt tällä hetkellä erityisesti Masalan alueella sekä keskustassa kirjastotalo Fyyrissä. Kunnanhallituksen päättäessä vuoden 2024 talousarvion kehyksestä osoitettiin varhaisnuorten toimintaan 100 000 euroa. Palveluita kehitetään alueellisesti tarkoituksenmukaisesti siten, että varhaisnuorten iltapäiviin lisätään ohjattua toimintaa ja turvallisen aikuisen läsnäoloa.

Myös hallitusohjelmassa todetaan, että nuorten hyvinvointi on aiempaa polarisoituneempaa. Nuorten syrjäytyminen ja pahoinvoinnin kasvu ovat yhteiskuntamme suurimpia haasteita. On selvää, että mitä varhaisemmassa vaiheessa tunnistetaan syrjäytymisriskit, sitä tehokkaammin niihin voidaan puuttua. On sekä yksilön että yhteiskunnan etu, että syrjäytymistä ennaltaehkäistään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hallitusohjelmassa myös tunnistetaan nuorten hyvinvoinnin edistämisen merkitys laaja-alaisessa yhteistyössä yhteiskunnan eri toimijoiden kesken mm. hyvinvointialueiden, kuntien, koulujen, kolmannen sektorin ja seurakuntien kesken. Tällaista yhteistyötä myös Kirkkonummella on tehty nuorisotyön ja lasten ja nuorten maksuttoman harrastustoiminnan osalta, ja sitä tullaan edelleen tiivistämään.

Tärkeänä osana lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä on maksuton MyHobby-harrastustoiminta. Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus turvaa, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus vähintään yhteen mieluisaan harrastukseen. Lasten ja nuorten harrastamisen kokonaisuutta kehitetään yhteistyössä harrastustoimijoiden kanssa. Vapaa-aikapalvelut on vuosia kehittänyt maksutonta harrastustoimintaa paikallisten yhdistysten kanssa ja toimintaa on pystytty lisäämään Harrastamisen Suomen Mallin -valtionavun turvin. Maksuton harrastustoiminta on vuoden 2023 alusta ollut osa nuorisolakia ja kuntien velvoitteena on mahdollistaa perusopetukseen osallistuvalla nuorella mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän jälkeen tai ennen sen alkamista ja edistää näin nuorten hyvinvointia.

Senioreille kohdistettavien palvelujen kehittäminen - Ikiliikkujan aktiivinen elämäntapa ja tukea senioreille

”Vapaa-aikapalvelujen ikiliikkuja –toiminta” - kulttuuri- ja liikuntapalveluiden tuottaminen senioreille

Senioreiden päiväajan opetukselle ja ohjatulle toiminnalle on koko ajan kasvava kysyntä. Kysyntä päiväajan kursseista on jo nyt suurempi kuin mihin pystytään vastaamaan, ja väestön ikääntyessä nousee tarve senioreiden tukemiseen ja mielekkääseen tekemiseen entisestään. Senioreiden arjen liikunnallistaminen ja aktivoiminen edellyttää ohjaus/opetusresursseja, toiminnan koordinoitua sekä tiloja toiminnan toteuttamiselle. Ohjatun toiminnan ja opetuksen myötä pystytään vahvistamaan senioriväestön yhteenkuuluvuutta sekä liikunnallisen elämäntavan että terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Myös senioreiden digivalmennukselle on jatkuva kysyntä. Hallitusohjelmassa tunnistetaan myös riittävän liikunnan merkitys osana terveellistä elämäntapaa. Liikunta vahvistaa hyvinvointia ja parantaa toimintakykyä sekä auttaa oppimaan uutta. Tasa-arvoisesta mahdollisuudesta liikunnan harrastamiseen huolehditaan. Hallituskauden tavoitteena on, että kaikenikäiset suomalaiset liikkuvat enemmän. Riittävä liikunta kehittää motorisia taitoja ja parantaa hyvinvointia, se auttaa oppimaan ja pitää yllä hyvää mielenterveyttä. Lisäämällä liikettä turvataan tulevaisuuden hyvinvointiyhteiskunta. Hallitus tulee myös laatimaan kaikki hallinonlat kattavan kansallisen liikunnallisen elämäntavan ja toimintakykyohjelman.

Lukutaidon opetus - perusvalmiudet oppimiseen

Lasten ja nuorten lukutaidon opetus luo välttämättömän perusvalmiuden oppimiselle. Tarve lukemisen edistämiseksi oppimisen tukemisena opetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteydessä on jatkuvaa ja suurempaa kuin mihin kirjastopalvelujen resursseilla tällä hetkellä pystytään vastaamaan. Toimintaa kehitetään jatkuvasti tehokkaammaksi palvelujen tuottamiseksi, mutta kysyntä kouluilta on suurempaa kuin minkä verran palveluita pystytään tuottamaan. Myös senioriväestön digiopastuksen kysyntä kirjastopalveluissa on jatkuvaa eikä tähän ole vakituista resurssia osoitettavissa.

Myös hallitusohjelmassa todetaan, että Lasten ja nuorten lukutaitoa vahvistetaan. Lukutaitostrategian toimeenpanoa jatketaan ja laajennetaan Lukuliikettä, jonka tavoitteena on kaikenikäisten lukutaidon edistäminen. Hallitusohjelmassa todetaan heikentyneiden Pisa-tulosten myötä erityisesti perustaitojen, kuten luku- ja kirjoitustaidon, kuten myös laskutaidon heikkeneminen edellyttää toimenpiteitä.

Kulttuurikasvatusohjelman vahvistaminen ja kulttuurituotannon monipuolistaminen

Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelma ”Kirkkonummen kulttuurikompassi” on käynnistynyt vuoden 2023 aikana. Kulttuurikompassin toiminnallisuutta vahvistetaan ja toimintaa kehitetään vuoden 2024 aikana. Organisaation järjestelyjen myötä on mahdollistettu kulttuurituottajan työn aloitus kunnassa vuonna 2023.

Hallitusohjelmassa tunnustetaan myös taiteen ja kulttuurin merkitys. Monipuolinen ja arvostettu taide- ja kulttuurielämä on sivistysvaltion tunnusmerkki. Kulttuurilla on suuri merkitys kansalaisten resilienssille, kokonaisturvallisuudelle sekä kansalliselle yhteenkuuluvuuden tunteelle. Hallituksella on myös tavoitteena esimerkiksi kulttuurin ja taiteen, sekä liikunnan laajempi hyödyntäminen ennaltaehkäisevässä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Hallitus tulee laatimaan myös kulttuuripoliittisen selonteon. Selonteon yhteydessä hallitus toteuttaa poikkihallinnollisen luovien alojen kasvustrategian.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Varhaisnuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tuen tarve nuorten arkeen on lisääntynyt. Alakouluikäiset lapset ja varhaisnuoret ovat osittain vaille turvallisen aikuisen läsnäoloa - ohjattua ilta- ja iltapäivätoimintaa ja aktiviteetteja. On tärkeää kehittää kynnyksetöntä tukea nuorten arkeen.

Senioreiden päiväajan liikunnanohjausta ja opetusta vahvistetaan vapaa-aikapalvelujen Ikiliikkuja-toiminnalla. Palveluja lisätään, tilojen ja ohjaushenkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet huomioiden.

Lasten ja nuorten lukemisen edistämisen suureen tarpeeseen ja kysyntään pyritään vastaamaan toiminnallisilla järjestelyillä

Maksuttoman senioriliikuntakortin ikärajan alentaminen koskemaan 68-vuotiaita kirkkonummelaisia senioreiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Uimahallin kuntokartoitus tehdään kesän ja alkusyksyn 2023 aikana. Uimahalli alkaa lähentyä peruskorjausikää ja kunnossapidon vaatimukset lisääntyvät. Näihin ja myös sähkön hinnan vaihteluihin joudutaan varautumaan entistä suuremmilla ylläpitokustannuksilla.

Liikuntapaikkaverkoston laajuus edellyttää kunnossapidon määrärahojen lisäystä yleisen kustannustason nousun ja uusien liikuntapaikkojen valmistumisen myötä. Määrärahat eivät riitä kattamaan erikseen nk. pieninvestointeja. Kunta suunnittelee yhdessä kolmannen sektorin ja yritysten kanssa tekolumiradan rakentamiseksi, tähän varataan enintään 10 000 € määräraha liikuntatoimeen.

Vapaa-aikapalvelujen toiminnan yhteinen painopistealue

Varhaisnuorten hyvinvoinnin edistäminen ja arjen tukeminen

Vapaa-aikapalvelujen Ikiliikkuja –toiminta - Terveellisiä elämäntapoja ja aktiivista arkea senioreille

Kulttuurituottaminen - lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelma

Kohtaaminen – tilat, paikat ja palvelut kohdata ja tulla itse kohdatuksi

Musiikkiopisto

Vapaa-aikapalvelujen palveluyksiköt

Kirkkonummen musiikkiopiston tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen ilmaisuun ja antaa mahdollisuudet musiikin elämänikäiselle harrastamiselle sekä valmiudet hakeutua ammattiopintoihin. Musiikkiopisto saa toimintaansa vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa tuntiperusteista valtionosuutta 11 314 opetustuntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Toiminnan painopistealueet

Asiakaslähtöisten palvelujen kehittäminen ja harrastusmahdollisuuksien edistäminen

Kohtaamispaikka – musiikkiopisto on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi

Monipuoliset oppilaslähtöiset opetuspalvelut yhteistyössä - opistojen välinen pedagoginen yhteistyö, yhteistyö vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastustoiminta, tapahtumat ja hankkeet), musiikillisen vuorovaikutuksen laajentaminen varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Musiikkiopiston opetus toteutui suunnitellusti. Lapsista ja nuorista koostuvat soitto- ja lauluoppilaat, orkesterit ja kamarimusiikkiyhdytykset olivat lähiopetuksessa koko vuoden 2023. Musiikin perusteiden opetusta toteutettiin sekä lähi-, hybridi- että etäopetuksena. Soiton ilo -teemaviikko toteutui suunnitelmien mukaan keväällä 2023. Alun perin syksyllä 2020 suunniteltu musiikkiopiston kamariorkesterin konserttimatka yhdessä Länsi-Uudenmaan musiikkiopiston kanssa Hongkongiin toteutui syksyllä 2023. Konserttimatkan järjestelyjen yhteydessä myös yhteistyö Kirkkonummen musiikkiopiston kannatusyhdistyksen kanssa tiivistyi.

Oppilasvalintaan ilman sisäänpääsytestiä ilmoitautui 112 lasta ja nuorta, joista lähes 90 % sai oppilaspaikan musiikin taiteen perusopetukseen.

Musiikkiopisto tuotti vuoden aikana kuntalaisille yli 60 maksutonta musiikkitapahtumaa palvelutaloissa, päiväkodeissa, kouluissa, Mörne-salissa, Villa Hagassa sekä keskustan ja Masalan kirkoissa. Lisäksi osana vapaa-aikapalveluja musiikkiopisto oli mukana järjestämässä Kirkkonummipäiviä, Kevätkarnevaaleja ja Tuu- ja Tee -pajoja.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Live verkko-opetuksen % osuus opetustarjonnasta oli 5 %.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	Toteutui ✓

Kansalaisopisto

Kirkkonummen kansalaisopiston tehtävänä on antaa toiminta-alueellaan opetusta noudattaen lakia vapaasta sivistystyöstä. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Kansalaisopisto saa vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa tuntiperusteista valtionosuutta keskimäärin vuosittain 11 700 vuosituntia Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Kansalaisopisto tuottaa maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn luku- ja kirjoitustaidon opetuksen, jonka rahoittaa kunnalle kokonaisuudessaan valtio (laki vapaasta sivistystyöstä 9 §).

Toiminnan painopistealueet

Asiakas- ja opiskelijalähtöinen kurssitarjonta

Kohtaamispaikka – kansalaisopisto on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi

Maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutus

Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (mm. harrastustoiminta, vesiliikunta, tapahtumat ja hankkeet), opetustoiminnan laajentaminen, erityisesti lukio-, kirjasto-, yhdistys- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuoden 2023 opetus toteutui kurssisuunnitelmien mukaisesti lähi-, etä- ja hybridiopetuksena. Opiskelijoille järjestettiin syksyllä lyhytkurssi osallistumisesta etäopetukseen. Kurssilaisten määrä nousi 15 % edellisvuoteen verrattuna, jonka myötä kurssilaisten määrä on enää 10 % alempi kuin koronapandemiaa edeltäneenä juhlavuotena.

Päiväaikaan arkisin ennen klo 16 järjestettiin 90 kurssia liikunnassa, taiteissa, kädentaidoissa, digitaidoissa ja kielissä, keskustassa, Masalassa ja Veikkolassa. Tiedotusta päiväopetustarjonnasta kehitettiin ja opinto-oppaaseen luotiin omat sivut päiväkurseista. Esteetöntä ilmoittautumista edistettiin, kun jatkuvan ilmoittautumisen alkamispäivänä 1.6.2023 tarjottiin kaikilla kirjastoilla opintoneuvontaa ja ilmoittautumismahdollisuus paikan päällä lähipalveluna, sähköisten palveluiden rinnalla.

Vapaa-aikapalveluiden yhteistyönä toteutettava Kevätkarnevaalit toteutui suunnitellusti, ja kansalaisopisto toteutti tapahtumassa Tuu- ja Tee pajoja. Kansalaisopisto tuotti lapsille ja nuorille suunnattuja osallistujille maksuttomia MyHobby ja Talent -harrastustoimintoja 30 kurssia vuoden aikana. Lisäksi kansalaisopiston kurssit toimivat henkilöstöetuna 2023 Kirkkonummen kunnan työntekijöille ja etua käytti vuoden aikana 292 kunnantyöntekijää. Henkilöstöetu poistui lokakuussa 2023 ja muuttui Epassiksi, jolla voi edelleen maksaa kansalaisopiston kursseja.

Kirkkonummen kansalaisopisto on mukana Hiiden opiston hallinnoimassa VapaaKOSKI -hankkeessa, jossa kehitetään toimintamallia osaamisperusteisten kurssien suunnitteluun yhteistyössä toisen asteen oppilaitosten kanssa. Hanke alkoi syksyllä 2022, kestäen neljä lukukautta. Hanketta rahoittaa Opetushallitus. Myönnetty avustus on 31 790 €. Kirkkonummen omarahoitusosuus on 1329 €. Uusia opintopistekursseja syntyi vuoden aikana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Live verkko-opetuksen % osuus opetustarjonnasta oli 6 %.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	Toteutui ✓

Kuvataidekoulu

Kirkkonummen kuvataidekoulun tehtävänä on järjestää toiminta-alueellaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tehtävänä on luoda perustaa lasten ja nuorten henkiselle hyvinvoinnille, emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä hakeutua taiteenalojen koulutukseen tai elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Kuvataidekoulu kuuluu hallinnollisesti kansalaisopiston yhteyteen.

Toiminnan painopistealueet

Kohtaamispaikka – kuvataidekoulu on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi

Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - opistojen välinen pedagoginen yhteistyö, yhteistyö vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastustoiminta, tapahtumat ja hankkeet), taidepedagogisen vuorovaikutuksen laajentaminen, erityisesti varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto ja palvelutaloyhteistyöllä.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kuvataidekoulun lasten ja nuorten opetus toteutui suunnitelmien mukaisesti. Liveverkko-opetus toteutui syyslukukaudella pedagogisesti mietittyjen teematuntien muodossa, joissa käsiteltiin mm. elokuvaa taidemuotona. Opetus laajentui opetussuunnitelman mukaisesti digitaaliseen kuvankäsittelyyn ja animaatioihin hankittujen ipadien myötä. Kuvataidekoulu tuotti osana vapaa-aikapalveluita MyHobby kerhoja, jotka ovat osallistujille maksuttomia.

Uusia hakijoita kuvataidekouluun oli keväällä 140, jotka kaikki saatiin sijoitettua syksyn opetusryhmiin.

Kuvataidekoulu tuotti yhteistyössä kansalaisopiston kanssa ruotsinkielistä lukion kuvataideopetusta Kyrksläotts gymnasiumille ostopalveluna syksystä 2022 alkaen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Live verkko-opetuksen % osuus opetustarjonnasta oli 5 %.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	Toteutui ✓

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on huolehtia kuntien kulttuuri-toiminnasta annetussa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta sekä kunnan museotoiminnasta.

Toiminnan painopistealueet

Kulttuuri-toiminnan kehittäminen kulttuuristrategian mukaisesti

Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelman toteuttaminen

Paikallisen kulttuuri-toiminnan tukeminen ja koordinointi

Kotiseututiedon tallentaminen, tuottaminen ja tarjonta

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kulttuurikompassin, varhaiskasvatuksen ja opetuksen kanssa yhteistyössä suunnitellun kulttuurikasvatusohjelman, toteuttamista jatkettiin aiempaa laajemmin vuoden 2023 aikana. Toimintaa vahvistettiin yhdessä kirjaston kanssa. Kulttuurikompassi sisältää eri luokka-asteille ja varhaiskasvatukselle kohdennetut erilliset toiminnot, mm. erilaisia kirjallisuuteen ja lukemisen edistämiseen liittyvää toimintaa, opastetut vierailut Hvitträskin museossa, kiertävä soitin- ja materiaalipaketti sekä Musakärri. Teatterityöpajat ja lukiolaisten sarjakuvatyöpajat pilotoitiin vuoden 2023 aikana. Lisäksi kaikille ala- ja yläkoululaisille järjestettiin koulukonsertti. Vuoden aikana järjestettiin 259 tilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 8 641 lasta ja nuorta.

Uudessa kulttuuripalveluiden taiteesta -podcastissa pureuduttiin taiteen ja kulttuurin ajankohtaisiin ja ajattomiin teemoihin. Lisäksi edistettiin harrastusmahdollisuuksia MyHobby-metallinetsintäkerhoilla. Ragvaldsin museoalueen toimintaa elävöitettiin mm. erilaisilla teemailloilla, museon, paikallishistorian ja kasvitarhan opastuksilla sekä isommilla tapahtumilla kuten Luonnonkukkien päivä ja Avoimet puutarhat. Alueella toimi myös pop-up-kahvila. Museolla otettiin käyttöön MobilePay ja panostettiin someviestintään. Paikallishistoriallista aineistoa käytiin läpi, arkistoitiin ja digitoitiin.

Kansallisen veteraanipäivän sekä itsenäisyyspäivän juhllallisuudet järjestettiin perinteiseen tapaan yhdessä muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa sekä koordinoitiin Kirkkonummi-päivien järjestäytymistä. Lisäksi kulttuuripalvelut oli mukana vapaa-aikapalveluiden isommissa tapahtumissa kuten Tuu ja tee Perinteitä, Tuu ja tee Kuvista, Tuu ja tee Kummittelua, Kevätkarnevaalit, Fyyricon sekä Scifi- ja fantasiaviikko. Nuorten kulttuurifoorumi järjestettiin yhteistyössä kirjasto- ja nuorisopalvelujen sekä nuorisovaltuuston kanssa. Loja Saarisen The Festival of the May Queen -taidetekstiili avattiin yleisölle nähtäväksi kaikille avoimessa tilaisuudessa. Lisäksi kulttuuripalvelut osallistuivat senioripakun toimintaan järjestämällä Kulttuurikävelyt Veikkolassa ja Masalassa. Vuoden aikana kulttuuripalvelut järjesti yhteensä 16 tapahtumaa, joihin osallistui 361 henkilöä

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategian painopiste	Strategian tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Varhaiskasvatuksen ja opetuksen kulttuurikasvatusohjelma "Kirkkonummen Kulttuurikompassi" laadittu, ohjelman 1. vaihe hyväksytty käynnistettäväksi. Uusien osioiden pilotointi jatkuu.	Kulttuurikasvatusohjelman 1 vaiheen osiot toteutuneet, pilotit toteutuneet	Kulttuurikompassi - kulttuurikasvatusohjelman eri ikäluokille suunnattua toimintaa on vahvistettu osaksi vuosisuunnitelmaa ja pilotit toteutuneet. Tilaisuuksia järjestettiin yhteensä 259 ja niihin osallistui 8 641 lasta ja nuorta.	Kirjasto- ja kulttuuripäällikö	Toteutui ✓

Kirjastopalvelut

Kirjasto on lakisääteistä peruspalvelua, joka edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Toiminnan painopistealueet

Yhteisöllisyys ja osallisuus uusissa tiloissa

Kuntalaisten digivalmennus

Omatoimisuuden lisääminen automaattien ja sähköisten palvelujen avulla

Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen yhdessä koulujen ja vapaa-aikapalvelujen muiden palveluyksiköiden kanssa

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kokonaislainaus ja kävijämäärät kasvoivat hieman edellisvuoteen verrattuna. Kirjaston eri toimipisteissä järjestettiin vuoden aikana yhteensä 878 tapahtumaa. Tapahtumien määrä kasvoi edellisvuodesta lähes 40 %. Vapaa-aikapalveluiden lisäksi myös kolmas sektori ja muut yhteistyökumppanit järjestävät kirjastojen tiloissa erilaista toimintaa sekä avoimia tilaisuuksia. Vuoden aikana valmistauduttiin käyttöön otettavaan valtakunnalliseen e-kirjastoon. Omatoimisuutta tuettiin nostamalla esiin Mobiilikirjasto-sovellusta. Masalan omatoimikirjastoa käytettiin edelleen ahkerasti.

Vapaa-aikapalveluiden kesken sekä yhdessä muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa järjestettyjä isompia tapahtumia olivat Tuu ja tee -tapahtumat, Kevätkarnevaalit, Fyyricon sekä Scifi- ja fantasiaviikko. Kirjanummi-viikot vietettiin totuttuun tapaan ajankohtaisten ja kiinnostavien kirjailijavieraiden seurassa. Kirkkonummi-päivää juhlittiin pääkirjastossa lastenmusiikin tahdissa. Teemana oli 60-vuotta täyttänyt Vaahteramäen Eemeli. Masalan kirjastossa järjestettiin kirjasto- ja kulttuuripalvelujen sekä liikunta- ja nuorisopalvelujen järjestämä Tuu ja tee Kummittelua -tapahtuma. Kirjasto oli myös mukana Joulukauden avajaistapahtumassa Masalassa. Veikkolan kirjastossa vuoden suurimpia tapahtumia olivat yhdessä eri toimijoiden kanssa järjestetty Leikkilauantai ja Kirkkonummen kirjaston ystävien kanssa järjestetty Lohikäärmeiden lauantai. Lisäksi kirjastopalvelut järjesti mm. luku- ja runopiirejä, runopiknikejä, kirjailija- ja peli-iltoja, Kino Fyyri -näytöksiä, Neuleita ja novelleja -iltoja, lukukoiravastaanottoja, oikeudellista neuvontaa sekä Senioritreffit, joissa käsitellään ajankohtaisia aiheita. Kirjastossa aloitettiin myös erityisesti alakouluikäisille suunnattu kirjastomummo ja -vaari -toiminta sekä järjestettiin erilaisia MyHobby-kerhoja.

Monipuolisia lukutaitoja edistäviä tapahtumia järjestettiin 198 kappaletta ja niihin osallistui 3 573 henkilöä. Tiedonhaun opetukseen, tieto-, viestintä- ja digiteknologiaan sekä kirjaston käytön opetukseen liittyviä tilaisuuksia järjestettiin yhteensä 727 kappaletta ja niihin osallistui 1 968 henkilöä.

Mitä sä luet? - Uusia reittejä nuorten lukutaitotyöhön somen, vertaisvinkkauksen ja lukemisen yhteisöjen kautta toteutettiin yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa. Aluehallintoviraston avustuksella tuetussa, kaksikielisessä hankkeessa panostettiin yläkouluikäisten nuorten vapaa-ajan lukemiseen ja otettiin nuoret mukaan kumppaneiksi lukutaitotyöhön. Hanketyöntekijä tuotti kirjavinkkivideoita TikTokiin kirjastojen tet-harjoittelijoiden kanssa sekä perusti nuorten someryhmän. Hankkeen yhteydessä tehtiin myös opaskirja ja opastusvideo kirjavinkkivideoiden tekemisestä koko Suomen kirjastojen henkilökunnan käyttöön.

Vuonna 2023 alkoi myös Mennäänkö yhdessä? – yhteisöllistä digineuvontaa hyvinvoinnin tueksi – hanke, jonka tavoitteena on edesauttaa kuntalaisten hyvinvointia digitaalisia taitoja vahvistamalla. Aluehallintoviraston avustuksella tuetussa hankkeessa panostetaan erityisesti nykyaikaisessa digiosaamisessa tukea tarvitsevien sekä syrjäytymisriskissä olevien kuntalaisten osaamisen ja osallisuuden tukemiseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Kirjastotalo Fyyri tarjoaa tiloja eri tahoille kokoontua ja järjestää tapahtumia Kirkkonummen keskustassa. Fyyrissä järjestetään avoimia tilaisuuksia eri toimijoiden toimesta.	Fyyrissä järjestettyjen avoimien tilaisuuksien määrä 200 tapahtumaa/vuosi	Avoimien tilaisuuksien määrä 625.	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö	Toteutui ✓

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuoriso- ja liikuntapalvelut vastaa terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan palveluista, toteuttaa nuorisotyötä eri muodoissaan, rakennuttaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja sekä edistää lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia muiden sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden yksiköiden ja paikallisten toimijoiden kanssa. Nuoriso- ja liikuntapalvelut tukee myös yhdistystoiminnan toteuttamista ja edistää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia.

Toiminnan painopistealueet

Kohtaaminen – tilat, paikat ja palvelumme tarjoavat mahdollisuuden kohtaamiselle ja kohdatuksi tulemiselle

Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuosi 2023 on ollut ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, kun koronapandemian aiheuttamat rajoitukset eivät ole vaikuttaneet suoraan palvelujen tuottamiseen. Lasten ja nuorten maksuton harrastustoiminta on ollut vuoden 2023 alusta osa nuorisolakia. Lain mukaisesti kunnan velvoitteena on mahdollistaa perusopetukseen osallistuvalla nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän jälkeen tai ennen sen alkamista. Maksuttomia lasten ja nuorten harrastusryhmiä on saatu edelleen lisääntyä ja monipuolistettua nuorisolain mukaisesti yhdessä paikallisten toimijoiden ja saadun Harrastamisen Suomen mallin valtionavustuksen turvin. Lisäksi omaehtoisen ja perheen kanssa harrastamisen tueksi luodut kirjastoista ja kirjastoautosta lainattavat maksuttomat uintikortit ovat edelleen hyvin suosittuja.

Maksuttomia MyHobby ja Talent -harrastusryhmiä järjestettiin vuoden aikana yhteensä 115 ryhmää yhteistyössä 27 eri toimijan kanssa. Osallistujia ryhmissä oli yhteensä 1209 lasta. HarrastusSankareissa tavoitettiin vuoden aikana yhteensä 2799 oppilasta ja Harrastuspakulla oli vuoden aikana 140 eri tilaisuutta, joissa tavoitettiin yhteensä 3606 lasta ja nuorta sekä 582 aikuista.

Nuorten vaikuttamistoimielimen eli nuorisovaltuuston vaalit on järjestetty loppuvuodesta ja vaaleissa on valittu kolmetoista jäsentä nuorisovaltuustoon kaudelle 2024–2025. Nuorisotyötä eri muodoissa on toteutettu kunnan eri kuntakeskusten nuorisotiloilla, Ohjaamossa, oppilaitoksissa, verkossa, kouluilla sekä jalkautuen kaduilla ja raiteilla. Nuorisotyötä on toteutettu edelleen laajassa yhteistyöverkostossa vaikkakin muun muassa hyvinvointialueen uudistuksen myötä ja verkoston jäsenistön vaihtuminen on osittain hidastanut yhteistyön tekemistä. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kuntatasoinen ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinoituvastuu on nuoriso- ja liikuntapalveluissa. Henkilöstöressurssien haasteiden takia kehittämistyötä tämän työn osalta ei olla pystytty suunnitellusti toteuttamaan.

Kaikki suunnitellut asiakaskyselyt on toteutettu kokonaisuudessaan. Liikunnan asiakastytyväisyyskyselyjen perusteella on lisätty muun muassa vesiliikuntaryhmiä uimahallille sekä kehitetty tapahtumia. Nuorisotyön asiakaskyselyt ovat suunnattu alle 18-vuotiaille nuorille. Niiden perusteella on kehitetty ja toteutettu nuorten toivomaa toimintaa sekä on hankittu muun muassa erilaisia pelivälineitä nuorisotiloille. Asiakastytyväisyyskyselyjä toteutetaan jatkossa vuosittain, osana palvelutuotannon kehittämistä. Uimahallin kävijämäärät ovat palanneet vuoden aikana lähes pandemiaa edeltäneelle tasolle. Kesän 2023 aikana on toteutettu uimahallikiinteistön kuntotutkimukset, joiden tulokset valmistuvat vuoden 2024 alkupuolella.

Liikunnanohjauspalveluiden vuoden 2023 ryhmät on pystytty toteuttamaan lähes suunnitelmien mukaisesti. Ohjauspalvelujen toteutumiseen on edelleen vaikuttanut liikunta-alan ammattilaisten rekrytointihaasteet. Yksittäisiä ohjauskertoja on jouduttu perumaan ja järjestämään korvaavia kertoja, koska ryhmien ohjauksia ei ole pystytty toteuttamaan muun vakituisen henkilöstön toimesta, eikä ammattitaitoisia sijaisia välttämättä ole pystytty hankkimaan lyhyellä varoitusajalla. 1.6.2023 tehty palkkojen järjestelyerien jako ja käyttö aloille, joille rekrytointi on ollut haasteellista, on kuitenkin luonut loppuvuodesta parempia edellytyksiä myös liikunta-alan henkilöstön saatavuuteen Kirkkonummella.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategian painopiste	Strategioiden tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Liikunta-alan kelpoisuusvaatimukset täyttävästä henkilöstöstä on pula. Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kouluttamisesta ja työnantajakuvasta.	Kaikissa vakansseissa (100 %) on kelpoisuusvaatimukset täyttävä työntekijä.	94 % vakansseista on kelpoisuusvaatimukset täyttävä työntekijä.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö	Toteutui ✓
		Asiakastyytyväisyyskyselyiden ja asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen on satunnaista. Toimintasuunnitelmissa ja niiden toteuttamisessa huomioidaan eri kohderyhmien osallistaminen palveluiden kehittämiseksi. Järjestetään asiakastyytyväisyyskysely vuosittain.	Toimintasuunnitelmiin on kirjattu osallistamisen keinot sekä eri kohderyhmien asiakastyytyväisyyskysely on toteutettu.	Kaikkiin toimintasuunnitelmiin on kirjattu osallistamisen keinot ja 100 % asiakastyytyväisyyskyselyistä on toteutettu.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö	Toteutui ✓
	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Kirkkonummi on viime aikoina lakkauttanut nuorisotiloja tai rajannut niiden aukioloaikoja. Nuoret ovat toivoneet Fyryn nuorisotilaa laajemmin palvelevaa paikkaa, jossa on mahdollista viettää vapaa-aikaa. Kirkkonummella on näkyvissä myös huolestuttavaa jengiytymiskehitystä.	Selvitetään Walkerskahvilatoiminnan (tai vastaavan) käynnistäminen osana kunnan hyte-työtä	Selvitys on valmistunut.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö	Toteutui ✓

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %	Tila
Musiikkiopisto						
Nettokustannukset euroa / opetustunti	66	53	74	140	+12,1	Odotusten mukainen →
Oppilas/opiskelijämäärä perusopetus	318	300	329	110	+3,5	Odotusten mukainen →
Kansalaisopisto						
Nettokustannukset euroa / opetustunti	57	50	60	120	+5,3	Odotusten mukainen →
Oppilas/opiskelijämäärä perusopetus	6730	8200	7709	94	+14,5	Odotusten mukainen →
Kuvataidekoulu						
Nettokustannukset euroa / opetustunti	84	64	90	141	+7,1	Odotusten mukainen →
Oppilas/opiskelijämäärä perusopetus	452	360	550	153	+21,7	Odotusten mukainen →
Kulttuuripalvelut						
Nettokustannukset euroa / asukas	11,3	10,5	8,9	85	-22,6	Odotusten mukainen →
Kirjastopalvelut						
Nettokustannukset euroa / asukas	91,5	65,9	65,9	100	-28	Odotusten mukainen →
Lainojen määrä	560 140	600 000	567 331	95	+1,3	Odotusten mukainen →
Kävijämäärä	546 922	600 000	583 770	97	+6,7	Odotusten mukainen →
Liikuntapalvelut						
Nettokustannukset euroa / asukas	76	75,8	77,3	102	+1,7	Odotusten mukainen →
Uimahallin kävijämäärä	185 163	190 000	217 305	114	+17,4	Odotusten mukainen →
Kunnan tukemien yhdistysten liikuntapalveluiden nuorten ohjattujen ryhmien määrä/vuosi	274	300	304	101	+10,9	Odotusten mukainen →
Kunnan tuottamien liikuntapalveluiden osallistujämäärä/vuosi	9591	17 000	13 112	77	+36,7	Odotusten mukainen →

Nuorisopalvelut						
0–28-vuotiaiden määrä	12 807	13 327	12 657	95	-1,2	Odotusten mukainen →
Nettokustannukset euroa / 0–28-vuotiaat	123	140	134	96	+8,9	Odotusten mukainen →

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Vapaa-aikapalvelut	Katja Linnakylä	vapaa-aikajohtaja	Satu Ylönen	vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tuloslaskelma

	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	4 377 840	5 479 115	125,16 %	5 635 164	-2,77 %
Myyntituotot	704 938	1 144 893	162,41 %	1 078 213	6,18 %
Maksutuotot	1 998 220	2 498 313	125,03 %	2 626 663	-4,89 %
Tuet ja avustukset	1 619 574	1 811 082	111,82 %	1 905 414	-4,95 %
Muut toimintatuotot	55 108	24 827	45,05 %	24 874	-0,19 %
Toimintakulut	-55 690 194	-56 813 513	102,02 %	-52 552 431	8,11 %
Palkat ja palkkiot	-37 377 931	-37 599 065	100,59 %	-34 952 311	7,57 %
Henkilösivukulut	-8 119 246	-8 862 888	109,16 %	-7 942 907	11,58 %
Palvelujen ostot	-6 885 638	-7 327 042	106,41 %	-6 638 022	10,38 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 559 415	-1 329 129	85,23 %	-1 314 015	1,15 %
Avustukset	-1 610 800	-1 482 666	92,05 %	-1 503 864	-1,41 %
Muut toimintakulut	-137 164	-212 723	155,09 %	-201 312	5,67 %
Toimintakate	-51 312 354	-51 334 398	100,04 %	-46 917 267	9,41 %
Sisäiset tuotot yhteensä	0	64 150	0,00 %	72 870	-11,97 %
Sisäiset menot yhteensä	-22 859 940	-22 526 328	98,54 %	-23 047 806	-2,26 %
joista:					
ICT-palvelut	-2 284 320	-1 538 500	67,4 %	-1 299 393	18,4 %
Puhtauspalvelut	-1 825 803	-1 826 347	100,03 %	-1 767 431	3,33 %
Rakennusten vuokrat	-14 903 679	-4 647 855	31,19 %	-6 442 540	-27,86 %
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	-3 846 138	-4 267 441	110,95 %	-3 908 062	9,20 %
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160		40 715	
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-1 256	-1 247		-1 152	

Erittely palveluryhmittäin

Suomenkielinen varhaiskasvatus	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	1 966 083	2 637 616	134,16 %	2 822 195	-6,54 %
Ulkoiset toimintamenot	-23 006 270	-23 678 760	102,92 %	-21 345 034	10,93 %
Toimintakate	-21 040 187	-21 041 144	100,00 %	-18 522 839	13,60 %
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	0	5 292	0,00 %	8 745	-39,48 %
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-6 136 401	-6 224 892	101,44 %	-6 412 147	-2,92 %
Suomenkieliset opetuspalvelut	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	2 411 757	2 841 499	117,82 %	2 812 969	1,01 %
Ulkoiset toimintamenot	-32 683 924	-33 134 753	101,38 %	-31 207 397	6,18 %
Toimintakate	-30 272 167	-30 293 254	100,07 %	-28 394 428	6,69 %
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	0	58 857	0,00 %	64 125	-8,22 %
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-16 723 539	-16 301 437	97,48 %	-16 635 658	-2,01 %

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain indeksitarkistukset ja tulo rajojen muutokset sekä perhevapaa uudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähensivät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulo rajoja korotettiin edelleen 1.3.2023 alkaen, mikä alensi maksutuottoja entisestään. Tulo rajojen korotukset lisäsivät myös palvelusetelin kustannuksia.

Kelan etuuksien indeksikorotukset 1.8.2022 kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen osalta lisäsivät varhaiskasvatuksen avustusten kustannuksia.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertoimien osalta 1.8.2022 aiheuttivat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotettiin indeksillä 1.1.2023 alkaen.

Varhaiskasvatuslain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikutti edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostaen.

Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutokset eivät aiheuttaneet merkittäviä kustannusvaikutuksia vuoden 2023 aikana.

Varhaiskasvatuslain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutettiin tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Saatiin valtion erityisavustusta 381 618 € turvattomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen vuodelle 2023.

Kirkkonummelle perustettu asuntopohjainen vastaanottokeskus ja Ukrainan sodan vuoksi yksityismajoituksessa olevien pakolaisten määrän kasvu Kirkkonummella lisäsi perusopetukseen valmistavan opetuksen paikkojen tarvetta, suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tarvetta sekä suomen kielen tuen tarvetta eri oppiaineissa. Henkilöstön osaamista kehitettiin ja lisäksi palkattiin valtion erityisavustuksella kuusi kieli- ja kulttuuriryhmien opettajaa. Myös tulkkauksen ja kääntämisen tarve kasvoi.

Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen ja koronavirusepidemian jälkiseurausten vaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin lisäsivät sekä pedagogisten että oppilashuollollisten tukitoimien tarvetta. Kolme kouluvalmentajaa vakinaistettiin.

Vaativan erityisen tuen oppilaiden määrä kunnassa kasvoi ja vaikeasti kehitysvammaisille oppilaille perustettiin yksi uusi opetusryhmä Papinmäen koulun alaisuuteen.

Koulujen ja lukion väistöilaratkaisut ja varustaminen sekä rakennushankkeiden suunnittelu sekä kasvaneet purku-, hankinta ja muutokustannukset nostivat opetuspalveluiden kustannuksia.

Opiskeluhoitolpalveluiden siirtyminen kunnan opetuspalveluista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle vaikutti opetuspalveluiden kustannuksiin, koska osa tehtävistä jäi kuntaan. Opetuspalveluihin rekrytoitiin kasvun ja oppimisen tuen erityisasiantuntija.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TP 2022	Tot 12/23
Varhaiskasvatuspalvelut	361,9	357,87	370
Opetuspalvelut	490,5	507,07	521,5
Yhteensä	852,4	864,94	891,5

Hyvinvointialueelle siirtyi 13 työntekijää. Hallinto- ja kehittämispalveluista siirtyi henkilöstöä opetuspalveluihin.

Investoinnit

Proj. nro.	Investointikohde	TA 2023	Tot 12/23
9032	Koulujen langattomien verkkojen rakentaminen ja parantaminen	25000	0
9809	Varhaiskasvatuksen kota	25 000	19 663

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.12.	Tila
Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin.	Hyvinvointiin panostamisesta puuttuu kokonaisote ja -vastuu. Hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnat eivät toimi ja kustannusten kohdentaminen ei toimi vastuiden mukaisesti.	Yhteistyön varmistaminen hyvinvointialueen kanssa panostamalla muutoksen johtamiseen ja toimivien rakenteiden sekä prosessien varmistamiseen.	Toimivien yhteistyörakenteiden ja -prosessien luominen.	Sivistyksen palvelualueelle on perustettu lakisäätäinen Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmä, jossa on jäsenenä sekä kuntaorganisaation että LUVNin jäseniä. Tämä ryhmä kokoontuu säännöllisesti. Kuntaan on perustettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, jossa sivistyksen palvelualueella on edustus. Ryhmä koordinoi kunnan hyte-työtä suhteessa LUVNiin ja lainsäädäntöön. Muiden mahdollisten yhdyspintarakenteiden muotoutuminen on vielä kesken. Kunta odottaa LUVNin organisoitumista ja nimeämispyyntöjä tarvittaviin rakenteisiin.	Toteutui osittain
Henkilöstön riittävyys ja rekrytointi	Henkilöstön vaihtuvuus ja pula koulutetusta henkilöstöstä sekä työn kuormittavuus.	Henkilöstön vaihtuvuus vähenee ja avoimiin tehtäviin saadaan kelpoisia ja sitoutuneita hakijoita. Päällekkäinen työ vähentyy ja prosessit selkeytyy.	Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kouluttamisesta ja työnantajakuvasta. Työnteon ja prosessien tarkastelu.	Toimenpiteitä kouluttautumismahdollisuuksien edistämiseksi sekä palkkausepäkohtien korjaamiseksi on tehty vuoden 2023 aikana.	Toteutui

Suomenkielinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoja ovat päiväkotij- ja perhepäivähoito, esiopetus sekä avoin varhaiskasvatus, johon asukaspuistotoiminta kuuluu.

Toiminnan painopistealueet

Syrjäytymisen ehkäiseminen ja hyvinvoinnin edistäminen

Kestävään elämäntapaan kasvaminen

Tulevaisuustaitojen vahvistaminen

Asiakkaiden yhdenvertainen osallisuus

Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja hyvinvointi

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain indeksitarkistukset ja tuloarajojen muutokset sekä perhevapaaauudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähensivät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarajoja korotettiin edelleen 1.3.2023 alkaen, mikä alensi maksutuottoja entisestään merkittävästi. Tuloarajojen korotukset lisäävät myös palvelusetelin kustannuksia.

Kelan etuuksien indeksikorotukset 1.8.2022 ja 1.1.2023 kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen osalta lisäsivät varhaiskasvatuksen avustusten kustannuksia.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertomien osalta 1.8.2022 aiheuttavat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotettiin indeksillä 1.1.2023 alkaen.

Varhaiskasvatustalain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikutti edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostaan.

Varhaiskasvatustalain muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutos ei aiheuttanut merkittäviä kustannusvaikutuksia vuoden 2023 aikana.

Varhaiskasvatustalain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutettiin tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Saatiin valtion erityisavustusta 381 618 € turvattomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen vuodelle 2023.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Perhevapaaauudistuksen myötä lapset voivat aloittaa varhaiskasvatuksessa 8 kuukauden ikäisinä.

Yksityinen varhaiskasvatus muuttui luvanvaraiseksi 1.1.2023 alkaen. Jatkossa lupaviranomaisena toimii Aluehallintovirasto.

1.9.2018 voimaantullut varhaiskasvatustalain vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa. Vuoteen 2030 mennessä päiväkodeissa tulee työskennellä 2/3 varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja nykyisen 1/3 sijaan, joista vähintään puolet varhaiskasvatuksen opettajan nimikkeellä. Vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutettiin varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Varhaiskasvatuksen tarjonta sopeutettiin kysyntään suunnitelmakaudella kaikilla alueilla vähentämällä henkilöstöä niissä yksiköissä, joissa täyttöaste on pienempi kuin varhaiskasvatuspaikkatarjonta.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko perustuu tehokkaaseen tilankäyttöön ja korkeaan täyttöasteeseen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti kunnan huoltovarmuus sekä asiakkaan valintamahdollisuudet huomioon ottaen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutarjonnasta on 25–27 %. Yksityistä varhaiskasvatusta tuetaan palvelusetelillä. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertomien osalta 1.8.2022 alkaen ja palvelusetelin perusarvon indeksitarkistus 1.1.2023 alkaen aiheuttivat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta.

Osallistuttiin kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun 1.8.2021-31.7.2024. Suomenkieliset kokeilupäiväkodit ovat Vuorenmäki, Nissniku, Masala ja Kartanonranta.

Varhaiskasvatustalain muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutos ei aiheuttanut merkittäviä kustannusvaikutuksia vuoden 2023 aikana.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitettiin edelleen valtionavustuksella tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin toteutumisen tukemiseksi.

Varhaiskasvatustuen mukaisen tuen uudistamista edistettiin vuosina 2022–2023 valtionavustuksilla.

Jatkettiin edelleen ympäristökasvattaja-koulutusten järjestämistä oppisopimuksin.

Jatkettiin edelleen Vihreän lipun- toimintaa.

Veikkolaan valmistui kota.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
2. Investoimme tulevaisuuteen: Investoimme oppimisen ja hyvinvoinnin kautta tulevaisuuteen.		Varhaiskasvatuksen kelpoisesta kasvatushenkilöstöstä on pula. Huolehditaan hyvästä työnantajakuvasta ja henkilöstön työhyvinvoinnista sekä kouluttamisesta.	Lakisääteisen kasvatushenkilöstön (myös sijaiset yli 5 kk) kelpoisuusaste 90 % kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.	Varhaiskasvatuksen opettajien kelpoisuus 62 % Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien kelpoisuus 73 %	Varhaiskasvatuksen johtaja	Ei toteutunut ✘
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Tarjoamme kaksikielisiä palveluja kaikille, vauvoista ikäihmisiin. Kehitämme lähipalveluita hyvinvoinnin tueksi.		Varhaiskasvatuspalveluiden lähtökohtana toimiva palveluverkko, monipuoliset, asiakaslähtöiset ja laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut.	Asiakastyytyväisyys vähintään hyvällä tasolla (4)	4,5	Varhaiskasvatuksen johtaja	Toteutui ✔
		Lähtökohtaisesti lapsiryhmät muodostetaan mahdollisimman tehokkaasti. Täyttöastetta heikentävät mahdolliset tilarajoitteet sekä väljempi lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku tukeva tarvitsevien lasten ryhmissä.	Kunnallisten päiväkotipaikkojen täyttöaste on vähintään 98 %.	Täyttöaste prosentti 95,9 %	Varhaiskasvatuksen johtaja	Odotusten mukainen ➡
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten		Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta halutaan kasvattaa suunnitellusti kunnan huoltovarmuus ja	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta 25–27 %	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta: 26 %	Varhaiskasvatuksen johtaja	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●

<p>välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmi- en tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnitteluss a. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.</p>		<p>asiakkaiden valintamahdollisuudet huomioon ottaen.</p>				
--	--	---	--	--	--	--

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 7/23	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %	Tila
Varhaiskasvatus							
0–6-vuotiaiden lkm. 31.12	2 490	2 502	2 720	2 442	97,6	-1,92	Odotusten mukainen →
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset, % ikäluokasta 0–6 v.	73	73	58	73,5	100,5	+ 0,5	Odotusten mukainen →
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	490	456	483	465	101,97	- 5,1	Odotusten mukainen →
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	1 327	1 370	1 107	1 330	97,08	+ 0,22	Odotusten mukainen →
Kunnallisen varhaiskasvatuksen nettokust. euroa/lapsi	10 628	11 234	8 321	11 924	106,14	+12,19	Odotusten mukainen →
Lapsia kotihoidontuen piirissä 31.12. (fi+sv)	354	359	391	266	74,09	- 24,86	Odotusten mukainen →
Varhaiskasvatuksen nettokust. € / ikäluokasta 0-6 v / lapsi (fi+sv)	8 870	9 628	5 351	9 979	103,6	+12,5	Odotusten mukainen →
0-6-vuotiaiden määrä (fi+sv)	2 927	2 898	3 173	2865	98,86	- 2,12	Odotusten mukainen →
Esiopetus							
Oppilasmäärä	394	367	393	362	98,64	- 8,12	Odotusten mukainen →

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Varhaiskasvatuspalvelut	Anu Vesiluoma	varhaiskasvatusjohtaja	Vesa Joronen	varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija
Investointiprojekti Varhaiskasvatuksen kota	Anu Vesiluoma	varhaiskasvatusjohtaja	Vesa Joronen	varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija

Suomenkieliset opetuspalvelut

Tilivelvollinen vastuuhenkilö: opetusjohtaja, vastuuhenkilön varahenkilö ruotsinkielisen opetuksen opetuspäällikkö.

Suomenkieliset opetuspalvelut muodostuvat suomenkielistä perusopetusta, perusopetuksen valmistavaa opetusta, lukiokoulutusta, perusopetusta täydentävää oman äidinkielen opetusta, koululaisten iltapäivätoimintaa sekä kerhotoimintaa koskevista toiminnoista.

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Kirkkonummelle perustettu asuntopohjainen vastaanottokeskus ja Ukrainan sodan vuoksi yksityismajoituksessa olevien pakolaisten määrän kasvu Kirkkonummella on lisännyt vieraskielisten oppilaiden tuen tarvetta ja valtion erityisavustuksella on rekrytoitu 6 kiertävää kieli- ja kulttuuriryhmien opettajaa.
- Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen, koronavirusepidemian ja sen jälkiseurausten vaikutukset oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin lisäsi edelleen sekä pedagogisten että oppilashuollollisten tukitoimien tarvetta. Oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin on pyritty vastaamaan sekä pedagogisin että oppilashuollollisin keinoin parhaalla mahdollisella tavalla käytettävissä olevien resurssien puitteissa ja lisäksi haettu valtion erityisavustuksia tukeakseen vieraskielisten oppilaiden sekä erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden oppimista. Lasten ja nuorten kouluun kiinnittymistä on vahvistettu kouluvalmentajatoimintaa kehittämällä ja jatkokehittämällä kouluun kiinnittäviä käytänteitä erityisesti heikosti kouluun sitoutuneiden oppilaiden osalta. Kunta on vakinaistanut kouluvalmentajien toimet ja rekrytoinut suomenkieliseen opetukseen kolme kouluvalmentajaa 1.8.2023 alkaen.
- Koulujen ja lukion väistötilaratkaisut ja varustaminen sekä rakennushankkeiden suunnittelu sekä kasvaneet purku-, hankinta ja muuttokustannukset lisäsivät opetuspalveluiden kustannuksia.
- Opiskeluhuollon henkilöstön siirtyminen kunnan opetuspalveluista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle on vaikuttanut opetuspalveluiden kustannuksiin. Kuntaan on jäänyt kasvun ja oppimisen tuen tehtävät, joita aikaisemmin hoiti johtava koulupsykologi, ja niiden hoitamista varten suomenkieliseen opetukseen on palkattu kasvun ja oppimisen tuen erityisasiantuntija. Lisäksi yhden suunnittelijan työtehtäviin on lisätty hyvinvointiin liittyvät tehtävät.

Toiminnan painopistealueet

- Hyvinvointi jokaisessa koulu- ja oppilaitosyhteisössä

Kaikki koulut ovat panostaneet hyvinvointiin vuoden 2023 aikana. Kouluissa on käytössä luokkakohtaiset hyvinvointisuunnitelmat. Lisäksi kaikissa kouluissa käytetään lukuisia muita oppilaiden hyvinvointia tukevia menetelmiä. Kouluissa johto seuraa oppilaiden hyvinvointia jatkuvasti ja pyrkii suuntaamaan resursseja dynaamisesti. Esim. Veikkolan koulussa on käytössä hyvinvoinnin vuosikello, jonka mukaan koulu järjestää kuukausittain hyvinvointia tukevaa toimintaa. Heikkilän koulussa koulun johto reagoi epäkohtiin viipymättä ja pyrkii löytämään mahdollisia tapoja tehdä asioita toisin. Toimenpiteiden tuloksena niiden oppilaiden määrä, joita on kiusattu, on vähentynyt kaikissa kouluissa. Oppilaat kokevat koulunsa pääsääntöisesti turvalliseksi ympäristöksi. Porkkalan lukiossa opiskelijälähtöinen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutuvat mm. yhteisöllisyyttä ja toiminnallisuutta tukevilla opiskelun tavoilla ja sisällöillä. Toimintakulttuuriin vahvasti kuuluvalla liikunnalla on vahva asema nuorten liikunnallisen elämäntavan ja hyvinvoinnin edistämisessä.

- Oppilaan oikeus tarvitsemaansa tukeen omassa lähikoulussa

Oppilaiden oikeutta lähikouluun on toteutettu oppilaan etu huomioiden käyttäen inklusiota ja lisäämällä pienryhmäpaikkoja omassa lähikoulussa. Useassa koulussa inklusio on laajasti integroitu lukujärjestyssuunnittelussa ja koulujen omat pienryhmät on integroitu vahvasti yleisopetusluokkien toimintaan tai toimivat tiiviissä yhteistyössä yleisopetuksen ryhmien kanssa. Vuorenmäen koulussa toteutettiin lukuvuonna 2022–2023 pilottikokeilu ns. Majakka-luokasta, joka toimi määräaikaisena pienryhmänä niille oppilaille, joille iso yleisopetuksen ryhmä oli elämäntilanteen tai muun syyn takia liian kuormittava. Kokeilusta saatiin erinomaisia tuloksia ja oppeja jaettiin muille kouluille kunnan yhteisessä VESO-koulutuksessa. Keskitetyn erityisen tuen ryhmässä olevien oppilaiden tuen tarvetta tarkastellaan koko peruskoulun ajan ja tavoitteena on mahdollistaa oppilaalle oma lähikoulu aina, kun se on mahdollista. Oppilaille järjestetään yhteistyössä lähikoulun kanssa eri mittaisia kokeilujaksoja joko koulun omassa pienryhmässä tai yleisopetuksen ryhmässä ja kokeilujen kautta nähdään, kantaako lähikoulun tuki ja voiko oppilas jatkaa koulunkäyntiään siellä. Tuloskaudella on ollut useita onnistuneita kokeilujaksoja, jotka ovat johtaneet oppilaan siirtymiseen omaan lähikouluun. Porkkalan lukiossa toteutetaan johdonmukaisesti monipuolista opiskelun tuen mallia, joka sisältää mm. nivel-, tuki- ja erityisopetusta yksilöllisiä tarpeita vastaavasti. Tavoitteena on varmistaa lukion aloittaville opiskelijoille mahdollisimman vahva pohja eri oppiaineissa ja sitten tarjota tukea opintojen edetessä kunkin tarpeita ja tavoitteita huomioiden.

- Samanaikais- ja tiimiohittajuuden tuomien pedagogisten mahdollisuuksien kehittäminen

Samanaikais- ja yhteisopettajuutta toteutetaan kaikissa kouluissa ja toimintaa kehitetään koulukohtaisesti.

- Kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen kehittäminen Kouluissa on kehitetty vahvasti opettajien pedagogista osaamista eri kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaiden opetuksen ja arvioinnin tueksi. Syyslukukauden opettajien yhteisen koulutuspäivän aiheeksi valittiin kielitietoinen opetus. Hallinnon suunnittelijoiden ja koulujen edustajien muodostama kehittämissyöryhmä on laatinut

materiaalipankin kielitietoisuuden opetuksen tueksi. Kouluille on rekrytoitu kuusi kieli- ja kulttuuriryhmien opettajaa tukemaan yleisopetuksen luokkiin siirtyneitä oppilaita.

- Kestävään elämäntapaan kasvaminen

Kaikissa kouluissa on ollut aktiivista kestävän kehityksen oppilasagenttitoimintaa. Kartanonrannan koulu ja Heikkilän koulu ovat toimineet HSY:n kummikouluna lukuvuonna 2022–2023. Kantvikin koulu tehnyt hiilijalanjälkilaskelman ja tehnyt CO2 kompensaatiosuunnitelman ja ympäristöagentit ovat edistäneet mm. kasvisruoan saamisen koululle jokapäiväiseksi asiaksi kaikille oppilaille. Nissnikun koulu vihreä lippu- koulu kestävällä tasolla ja ruoka-agentit ovat tehneet yhteistyötä koulukeittiön kanssa ruokahävikin pienentämiseksi. Vuorenmäen koulussa ympäristöagenttien työn tuloksena on mm. saatu luokkiin asianmukaiset lajitteluastiat. Koulu panostaa myös paljon ulkona oppimisen pedagogiikkaan ja lähes kaikki luokat ovat vieneet lukuvuoden aikana opetustaan ulos. Jokirinteen koulussa toimii Vihreä lippu -raati, jossa oppilaat suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa yhdessä opettajien kanssa osana maailmanlaajuisia Eco Schools -ohjelmaa. Keväällä -23 Jokirinteen koulussa oli Earth Hour -tapahtuma, jonka aikana he opiskelivat ilman sähkövaloa. Lisäksi oppilaat osallistuivat yhdessä ruokalan kanssa hävikkiruoan minimointiin, koulussa on käytössä biovaaka ja sen tulokset näkyvät koko koululle. Veikkolan koulu on Vihreä Lippu- koulu jo 15 vuotta ja toiminta on aktiivista. Papinmäen koulussa toimintaa ohjaa ympäristökasvatussuunnitelma ja ympäristökasvatuksen vuosikello: oppilaita ohjataan toimimaan vastuullisesti arjen eri tilanteissa, jolloin mm. kierrättäminen, roskien lajittelu, ympäristön siisteydestä huolehtiminen, vastuullinen kuluttaminen, veden- ja sähkönkulutuksen sekä ruokahävikin vähentäminen tulevat kaikille tutuksi ja osaksi omia toimintatapoja. Gesterbyn koulussa vietettiin ympäristöpäivää, jolloin luokat käsittelivät ympäristöön ja kestävään kehitykseen liittyviä teemoja. Heikkilän koulussa on järjestetty useita veteen ja kierrättämiseen liittyviä monialaisia kokonaisuuksia kaikkien oppilaiden kanssa, koulussa on luovuttu käsipapereista ja siirrytty käyttämään käsipyyhkejärjestelmää. Porkkalan lukiossa ilmastokysymykset ovat mm. opetussuunnitelman mukaisesti esillä läpileikkaavasti lukion opetuksessa. Keväällä käynnistettiin ruotsalaisen lukion kanssa Globolyhteistyöhanke, jossa nuoret pohtivat heille keskeisiä tulevaisuuden kysymyksiä (yhteinen seminaari syksyllä) ja tulevaisuuslinja toteutti aihetta koskevan keskustelun kesän SuomiAreenassa. TULE-linja osallistui kestävän kehityksen tila ja tulevaisuus –seminaariin Oodissa. Opettajille järjestettiin veso ekologisen jälleenrakennuksen teemalla (SITRA).

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Suurimpana toimintaympäristön muutoksena vuonna 2023 on ollut opiskeluhoitopalveluiden siirtyminen kunnan opetuspalveluista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Opetuspalvelut on tehnyt aktiivisesti yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa toimivan yhteistyön rakentamiseksi, jotta opiskeluhoitopalveluiden jatkuvuus voidaan turvata ja yhteisöllisen opiskeluhoiton ensisijaisuus säilyä.

Venäjän Ukrainaan kohdistama hyökkäys on vaikuttanut myös Kirkkonummen opetuspalveluiden toimintaan. Ensimmäiset ukrainalaiset turvapaikanhakijat saapuivat Kirkkonummella keväällä 2022 ja silloin 44 oppilasta aloitti opiskelun perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Heinäkuussa 2022 Babando Oy perusti Kirkkonummelle asuntopohjaisen vastaanottokeskuksen ja elokuussa perusopetuksen valmistavalla luokalla opiskelevien ukrainalaisten määrä kaksikertaistui. Vuoden 2023 aikana valmistavassa opetuksessa opiskelevat ukrainalaiset lapset ja nuoret ovat siirtyneet perusopetukseen ja opetuspalveluiden resurssit on allokoitu suomen kielen tukemiseen eri oppiaineissa. Lisäksi suomi toisena kielenä - oppimäärän opiskelevien määrä on kasvanut, samoin kuin oman äidinkielen opetuksen tarve. Oman äidinkielen opetuksessa opetusryhmien kokoa on kasvatettu ja yhdenmukaistettu.

Lukioiden ja opistojen yhteiskampuksen sekä GWP kampuksen osalta suunnittelu on edennyt vuoden 2023 aikana. Gesterbyn ja Nissnikun koulut sekä Porkkalan lukio toimivat osittain väistötiloissa. GWP kampuksen rakennustyöt ovat alkaneet. Nissnikun koululle on toteutettu lisää väistötiloja.

Kevään 2023 yhteisvalinnassa Porkkalan lukion vetovoima ei ollut aivan edellisen vuoden tasolla ja lukion aloituspaikoista jäi täyttämättä 26 paikkaa. Lautakunnan päätöksellä kevään 2024 lukioon pääsyn edellytyksenä oleva alinta lukuaineiden tai painotettujen aineiden keskiarvorajaa laskettiin 0,30 yksiköllä (2024 keskiarvoraja 7,00, vuonna 2023 7,30). Lukion tulevaisuuslinja toimii hyvin ja se on luonut yhteistyöverkostoja erilaisiin ulkopuolisiin toimijoihin. Lukiokoulutuksessa fokuksessa ovat laadukkaasti toteutuva opetus ja opiskelijoiden hyvinvointi tarvittavine tukipalveluineen sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen kehittäminen vieraskielisten opiskelijoiden tueksi.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) alkoi 1.8.2022. Omnia tarjoaa jäsenkunnilleen tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta Espoossa. Olemme olleet suunnittelutyössä mukana ja osallistumme aktiivisesti palveluiden kehittämiseen. Omnia ja Luksia järjestävät jäsenkuntiansa alueella myös yksilöllistä TUVA-koulutusta vieraskielisille maahanmuuttajille, jolloin opiskelussa painotetaan suomen kielen ja kulttuurin taitojen vahvistamista.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.		Kaikkien koulujen lukuvuosisuunnitelmissä kuvataan kestävä kehityksen mukainen toiminta.	Jokaisessa opetuspalvelujen yksikössä toteutetaan vähintään yksi ilmastoteko. Toteuma 100 %.	Jokaisessa opetuspalveluiden yksikössä toteutettiin vähintään yksi ilmastoteko.	Opetusjohtaja	Toteutui ✓
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.		Erityisen tuen oppilaille annetaan tukea lähikouluissa omissa pienryhmissä tai inklusiivisesti yleisopetuksen luokilla. Osa oppilaista ohjataan keksitettyyn erityisen tuen luokille.	Laaditaan yhtenäinen opetuspalvelujen toimintamalli oppilaan tarvitseman erityisen tuen toteuttamiseksi oppilaan omassa lähikouluissa. Toteuma 100 %. Vaativan erityisen tuen oppilaiden oikeus keskitettyjen erityisopetuksen opetusryhmien (Jokirinne, Papinmäki, Heikkilä, Winellska) opetukseen säilyy.	Kaikki koulut toimivat lähikouluissa opiskelevien erityisen tuen oppilaiden osalta yhteisen toimintamallin puitteissa. Keskitetyn erityisen tuen ryhmät toimivat Jokirinteen, Papinmäen, Heikkilän ja Nissnikun kouluissa.	Opetusjohtaja	Toteutui ✓
		Kouluissa annetaan vieraskielisille oppilaille perusopetukseen valmistavaa opetusta joko ryhmämuotoisesti tai yleisopetukseen ryhmään integroituna. Lisäksi vieraskielinen oppilas voi opiskella äidinkieltä ja	Kieli- ja kulttuuritietoista opetusta kehitetään henkilökunnan osaamista vahvistamalla. Kaikissa yksiköissä järjestetään henkilökunnalle koulukohtainen koulustilaisuus kieli- ja	Opettajien elokuun yhteisen koulutuspäivän aiheena oli kielitietoinen opetus. Tavoite toteutuu. Vuoden 2023 aikana lähes kaikissa yksiköissä järjestettiin koko henkilökunnalle koulustilaisuus	Opetusjohtaja	Toteutui osittain 🟡

		kirjallisuutta suomi toisena kielenä oppimäärän mukaan. Koulukohtaisia kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen toimintamalleja ei ole kuvattu.	kulttuuritietoisesta opetuksesta. Toteuma 100 %. Opetuksen toteuttamismallit kirjataan koulujen lukuvuoden 2023–2024 lukuvuosisuunnitelmiin. Toteuma 100 %.	kielitietoisesta opetuksesta. Tavoite toteutuu osittain. Kaikkien koulujen lukuvuoden 2023–2024 lukuvuosisuunnitelmissä on kuvattu kieli- ja kulttuuritietoisuuden opetuksen toteuttamismalleja. Tavoite toteutuu.		
3. Panostamme asukkaisiin: Edistämme kestävä elämäntapaa, hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta yhteistyössä kuntalaisten, yritysten, yhteisöjen ja hyvinvointialueen kanssa. Kannustamme kuntalaisia hyvinvointia ja terveyttä edistäviin valintoihin.		Oppilaskyselyssä keväällä 2022 36,6 % kokee, että heitä ei ole kiusattu lainkaan koulussa tämän kouluvuoden aikana. Oppilaskyselyssä keväällä 2022 54,7 % kokee, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa. Kunnan yhteistä opiskelijakyselyä lukiolaisille ei ole järjestetty. Huoltajakyselyssä 2022 76,8 % huoltajista ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia. Henkilöstökysely 2022: ”minulla on hyvät voimavarat kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni” -suomenkielisen opetuksen henkilökunnasta 68,5 % on samaa mieltä. (59,8 % vuonna 2021)	Lapset ja nuoret voivat hyvin. Henkilöstön jaksaminen paranee. Oppilaskyselyssä 2023 kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka kokevat, että heitä ei ole kiusattu koulussa lainkaan tämän kouluvuoden aikana. Oppilaskyselyssä 2023 kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka kokevat, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa. Järjestetään lukiolaisten hyvinvointia mittaava opiskelijakysely. Huoltajakyselyssä 2023 kasvaa niiden huoltajien %-osuus, jotka ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia. Henkilöstökysely 2023: ”minulla on hyvät voimavarat kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni” – samaa mieltä valinneiden %-osuus kasvaa.	Oppilaskyselyssä 2023 on kasvanut niiden oppilaiden %-osuus (36,6 % 2022 - > 49 % 2023), jotka kokevat, että heitä ei ole kiusattu koulussa lainkaan tämän kouluvuoden aikana. Tavoite toteutuu. Oppilaskyselyssä 2023 on vähentynyt niiden oppilaiden %-osuus (54,7 % 2022 - > 40,2 % 2023), jotka kokevat, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa. Tavoite ei toteudu. Lukiossa on järjestetty hyvinvointia mittaava opiskelijakysely. Tavoite toteutuu. Huoltajakyselyssä 2023 on kasvanut niiden huoltajien %-osuus (76,8 % 2022 - > 87,3 2023), jotka ovat sitä mieltä, että koulu tukee lapsensa hyvinvointia. Tavoite toteutuu. Henkilöstökysely 2023: ”minulla on hyvät voimavarat kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni” -suomenkielisen opetuksen henkilökunnasta 68,1 % on samaa mieltä. (68,5 % vuonna	Opetusjohtaja	Toteutui osittain

				2022). Tavoite ei toteudu.		
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyttä toimivan kotoutumisen kautta.	2. Tasapainotamme taloutta	Suomen- ja ruotsinkieliset oppilaskohtaiset kustannukset eivät ole yhdenmukaisia	Luodaan sitovat tavoitteet suomen- ja ruotsinkielisten oppilaskohtaisten kustannusten yhdenvertaistamiseksi. Toimenpide: Toimenpidesuunnitelma laaditaan helmikuun loppuun mennessä. Mittari: suunnitelma valmis / ei 1.3.2023	Suunnitelma valmis ja toimenpiteet käynnistetty.	Sivistysjohtaja	Toteutui ✓

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %	Tila
Oppilasmäärä	4 117	4 059	4 009			Odotusten mukainen →
Bruttokustannukset euroa / oppilas	9 647	9 982	10 345			Odotusten mukainen →
Ulkoiset bruttokustannukset euroa / oppilas	5 934	6 179	6 581			Odotusten mukainen →
Oppilasmäärä	595	595	527			Odotusten mukainen →
Bruttokustannukset euroa / oppilas	6 975	7 162	8 196			Odotusten mukainen →
Ulkoiset bruttokustannukset euroa / oppilas	4 958	5 216	6 151			Odotusten mukainen →

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Opetuspalvelut	Astrid Kauber	opetusjohtaja	Katri Vepsä	ruotsinkielisen opetuksen opetuspäällikkö
Investointiprojekti Koulujen langattomien verkkojen rakentaminen ja parantaminen	Astrid Kauber	opetusjohtaja	Katri Vepsä	ruotsinkielisen opetuksen opetuspäällikkö

Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tuloslaskelma

	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	1 072 374	1 248 594	116,43 %	1 442 481	-13,44 %
Myyntituotot	190 966	293 601	153,74 %	253 098	16,00 %
Maksutuotot	455 928	606 679	133,06 %	704 881	-13,93 %
Tuet ja avustukset	422 480	340 104	80,50 %	468 479	-27,40 %
Muut toimintatuotot	3 000	8 210	273,66 %	16 023	-48,76 %
Toimintakulut	-13 296 679	-13 467 163	101,28 %	-12 836 627	4,91 %
Palkat ja palkkiot	-8 990 893	-9 051 022	100,67 %	-8 780 283	3,08 %
Henkilösivukulut	-2 036 917	-2 151 971	105,65 %	-1 881 199	14,39 %
Palvelujen ostot	-1 459 126	-1 587 977	108,83 %	-1 457 960	8,92 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-469 045	-341 439	72,79 %	-380 227	-10,20 %
Avustukset	-283 981	-272 647	96,01 %	-276 264	-1,31 %
Muut toimintakulut	-56 717	-62 108	109,50 %	-60 694	2,33 %
Toimintakate	-12 224 305	-12 218 570	99,95 %	-11 394 146	7,24 %
Sisäiset menot yhteensä	-5 610 920	-5 319 677	94,81 %	-5 328 474	-0,17 %
joista:					
ICT-palvelut	-509 412	-343 114	85,4 %	-826 871	20,0 %
Puhtauspalvelut	-431 946	-431 985	100,01 %	-478 744	-9,77 %
Rakennusten vuokrat	-3 688 977	-2 277 011	61,72 %	-2 333 596	-2,42 %
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	-980 585	-837 229	85,38 %	-826 871	1,25 %
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160		40 715	
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-299	-297		-280	
Erittely palveluryhmittäin					
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	407 928	676 623	165,87 %	611 874	10,58 %
Ulkoiset toimintamenot	-4 609 777	-4 838 367	104,96 %	-4 331 424	11,70 %
Toimintakate	-4 201 849	-4 161 745	99,05 %	-3 719 550	11,89 %
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-1 238 851	-1 175 740	94,91 %	-1 151 010	2,15 %
Ruotsinkielinen opetus	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	664 446	571 971	86,08 %	830 607	-31,14 %
Ulkoiset toimintamenot	-8 686 902	-8 628 796	99,33 %	-8 505 203	1,45 %
Toimintakate	-8 022 456	-8 056 825	100,43 %	-7 674 596	4,98 %
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-4 372 069	-4 143 936	94,78 %	-4 177 464	-0,80 %

Varhaiskasvatuksen talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnan muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain indeksitarkistukset ja tulo rajojen muutokset sekä perhevapaa uudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähensivät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulo rajoja korotettiin edelleen 1.3.2023 alkaen, mikä alensi maksutuottoja entisestään. Tulo rajojen korotukset lisäsivät myös palvelusetelin kustannuksia.

Kelan etuuksien indeksikorotukset 1.8.2022 kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen osalta lisäsivät varhaiskasvatuksen avustusten kustannuksia.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertoimien osalta 1.8.2022 aiheuttivat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta. Palvelusetelin perusarvoa korotettiin indeksillä 1.1.2023 alkaen.

Varhaiskasvatustalain 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitusta koskeva lakimuutos vaikutti edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostaen.

Varhaiskasvatustalain muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutos ei aiheuttanut merkittäviä kustannusvaikutuksia vuoden 2023 aikana.

Varhaiskasvatustalain henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutettiin tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Opetuksen talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnan muutokset

Vieraskielisiä perheitä ja oppilaille tarjottiin mahdollisuutta valita ruotsinkielinen koulupolku. Kieli- ja kulttuuritietoista opetusta kehitettiin vahvistamalla henkilöstön osaamista.

Lasten ja nuorten oppimisen tukeen ja kasvun haasteisiin vastattiin kehittämällä tukitoimia kouluissa ja rekrytoimalla vakituinen kouluvalmentaja Winellskan kouluun.

Winellska skolanin yläluokkien väistötilaratkaisut ja lukion ylioppilaskirjoitusten tilat ja niiden varustaminen, rakennushankkeiden suunnittelu sekä purku-, hankinta- ja muuttokustannusten kasvu vaikuttivat opetuspalvelujen kustannuksiin.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TP 2022	Tot 12/23
<i>Varhaiskasvatuspalvelut</i>	78,9	78,79	82,0
<i>Opetuspalvelut</i>	139,8	134,36	111,4
Yhteensä	218,6	213,15	194,4

Hyvinvointialueelle siirtyi 5 työntekijää.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.12.	Tila
Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin.	Hyvinvointiin panostamisesta puuttuu kokonaisote ja -vastuu. Hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnat eivät toimi ja kustannusten kohdentaminen ei toimi vastuiden mukaisesti.	Yhteistyön varmistaminen hyvinvointialueen kanssa panostamalla muutoksen johtamiseen ja toimivien rakenteiden sekä prosessien varmistamiseen.	Toimivien yhteistyörakenteiden ja -prosessien luominen.	Sivistyksen palvelualueelle on perustettu lakisäätäinen Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmä, jossa on jäsenenä sekä kuntaorganisaation että LUVNin jäseniä. Tämä ryhmä kokoontuu säännöllisesti. Kuntaan on perustettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, jossa sivistyksen palvelualueella on edustus. Ryhmä koordinoi kunnan hyte-työtä suhteessa LUVNiin ja lainsäädäntöön. Muiden mahdollisten yhdyspintarakenteiden muotoutuminen on vielä kesken. Kunta odottaa LUVNin organisoitumista ja nimeämispyyntöjä tarvittaviin rakenteisiin.	Toteutui osittain
Henkilöstön riittävyys ja rekrytointi	Henkilöstön vaihtuvuus ja pula koulutetusta henkilöstöstä sekä työn kuormittavuus.	Henkilöstön vaihtuvuus vähenee ja avoimiin tehtäviin saadaan kelpoisia ja sitoutuneita hakijoita. Pääallekkäinen työ vähentyy ja prosessit selkeytyy.	Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kouluttamisesta ja työnantajakuvasta. Työnteon ja prosessien tarkastelu.	Toimenpiteitä kouluttautumismahdollisuuksien edistämiseksi sekä palkkausepäkohtien korjaamiseksi on tehty vuoden 2023 aikana.	Toteutui

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito, esiopetus sekä avoin varhaiskasvatus, mukaan lukien asukaspuistotoiminta.

Toiminnan painopistealueet

Syrjäytymisen ehkäiseminen ja hyvinvoinnin edistäminen

Kestävään elämäntapaan kasvaminen

Tulevaisuustaitojen vahvistaminen

Asiakkaiden yhdenvertainen osallisuus

Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja hyvinvointi

Varhaiskasvatuksen talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnan muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain indeksitarkistukset ja tuloerojen muutokset sekä perhevapaaauudistus 1.8.2022 ja edelleen jatkuva kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vähensivät asiakasmaksutuottoja koko vuoden 2023 osalta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloeroja korotettiin edelleen 1.3.2023 alkaen, mikä alensi maksutuottoja entisestään. Tuloerojen korotukset lisäsivät myös palvelusetelin kustannuksia.

Kelan etuuksien indeksikorotukset 1.8.2022 ja 1.1.2023 kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen osalta lisäsivät varhaiskasvatuksen avustusten kustannuksia.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-vuotiaan lapsen kertoimien osalta 1.8.2022 alkaen ja palvelusetelin indeksitarkistus 1.1.2023 alkaen aiheuttivat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta.

Varhaiskasvatustalouden 1.8.2021 voimaan tullut henkilöstön mitoitus koskeva lakimuutos vaikutti edelleen henkilöstökustannuksiin niitä nostamalla.

Varhaiskasvatustalouden 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutos ei aiheuttanut merkittäviä muutoksia kustannuksiin vuoden 2023 aikana.

Varhaiskasvatustalouden henkilöstörakenteen muutokseen perustuen vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutettiin tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutus toimintaan

Perhevapaaauudistuksen myötä lapset voivat aloittaa varhaiskasvatuksessa 8 kuukauden ikäisinä.

Yksityinen varhaiskasvatus muuttui luvanvaraiseksi 1.1.2023 alkaen. Jatkossa lupaviranomaisena toimii Aluehallintovirasto.

Jatkettiin ruotsinkielisen opintopolun vahvistamista aktiivisella yhteistyöllä ja jatkamalla johtamisen vahvistamista. Pyrimme tekemään näkyväksi yhtenäisen opintopolkumme, joka on myös valtakunnallisesti ainutlaatuinen. Tarjosimme laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja sekä opetusta lapsillemme ja nuorillemme. Vaalimme äidinkieltämme ja toimimme siten kaikki kielellisinä esikuvina eri ammattirooleissamme. Työskentelimme aktiivisesti Kirkkonummen ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa aktiivisen yhteistyön kautta ja rakentamalla kosketuspintoja, siltoja ja verkostoja Suomen ruotsinkieliselle alueelle ja muuallekin Suomeen ja muihin Pohjoismaihin. Hyvällä yhteistyöllä lasten ja nuorten siirtyminen asteelta toiselle käy sujuvasti. Aktiivinen yhteistyö johtaa hyvinvointiin ja kasvattaa myötätuntoa Kirkkonummen ruotsinkielisyyttä kohtaan elinikäisen oppimisen kautta, jossa pieni kasvaa ja kehittyy isoksi.

Jatkettiin henkilöstön ja lasten digitaalisen osaamisen kehittämistä, jotta digitaidot saavuttavat samanlaiset tavoitteet koko ruotsinkielisellä yhtenäisellä oppimispolulla.

Panostimme edelleen myös ulkopedagogiikkaan, Metsämörri-toimintaan ja Vihreään Lippuun. Folkhälsanin tuen avulla ympäristöpedagogi tutustutti lapset ja henkilöstön syventyneemmin ympäristöpedagogiikkaan.

1.9.2018 voimaantullut varhaiskasvatustalouden vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa. Vuoteen 2030 mennessä päiväkodeissa tulee työskennellä 2/3 varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja nykyisen 1/3 sijaan, joista vähintään puolet varhaiskasvatuksen opettajan nimikkeellä. Vapautuvia lastenhoitajan tehtäviä muutettiin varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko perustuu tehokkaaseen tilankäyttöön ja korkeaan täyttöasteeseen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta ohjataan suunnitellusti ja hallitusti kunnan huoltovarmuus sekä asiakkaan valintamahdollisuudet huomioon ottaen. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutarjonnasta on 25 - 27 %. Yksityistä varhaiskasvatusta tuetaan palvelusetelillä. Palvelusetelin parannukset esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen ja alle 3-

vuotiaan lapsen kertomien osalta 1.8.2022 alkaen ja palvelusetelin perusarvon indeksitarkistus 1.1.2023 alkaen aiheuttivat kustannusvaikutuksia koko vuoden 2023 osalta.

Osallistuttiin kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun 1.8.2021-31.7.2024. Ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta Sjökulla daghem osallistuu kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun.

Varhaiskasvatustililaki muuttui 1.8.2022 alkaen kasvun ja oppimisen tuen osalta. Lainmuutos ei aiheuttanut merkittäviä muutoksia kustannuksiin vuoden 2023 aikana

Valtion tuen avulla vahvistettiin yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja varhaiskasvatuksen inklusiivista toimintakulttuuria.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.7.	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen : Investoimme oppimisen ja hyvinvoinnin kautta tulevaisuuteen .		Varhaiskasvatuksessa on pätevistä kasvatushenkilöstöstä puutetta. Huolehdimme hyvästä työnantajakuvasta sekä henkilökunnan hyvinvoinnista ja täydennyskoulutusmahdollisuuksista.	Lakisääteinen varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusaste (myös yli 5 kk sijaiset) on 90 % kunnallisessa päivähoitossa.	Varhaiskasvatuksen opettajat: 73 % Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat: 60 %.	Varhaiskasvatusjohtaja
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Tarjoamme kaksikielisiä palveluja kaikille, vauvoista ikäihmisiin. Kehitämme lähipalveluita hyvinvoinnin tueksi.		Lähtökohtana on toimiva palveluverkko monipuolisine, asiakaslähtöisine ja laadukkaine varhaiskasvatuspalveluineen.	Asiakastyytyväisyys vähintään hyvällä tasolla (4).	Asiakaskysely toteutetaan lokamarraskuussa 2023.	Varhaiskasvatusjohtaja
		Lähtökohtana on, että lapsiryhmät muodostetaan mahdollisimman tehokkaasti. Täyttöastetta heikentävät mahdolliset tilarajoitukset ja suurempi lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku niissä ryhmissä, joissa on tuen tarpeessa olevia lapsia.	Kunnallisten päiväkotipaikkojen täyttöaste on vähintään 98 %.	Kunnallisten päiväkotien täyttöaste oli 90 %.	Varhaiskasvatusjohtaja
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla		Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kokonaisuudesta, jossa kunnallista varhaiskasvatusta täydentää yksityinen varhaiskasvatus. Halutaan suunnitellusti lisätä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta koko palvelutuotannosta ottaen huomioon kunnan	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelusta on 25–27 %.	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelusta on 25 %.	Varhaiskasvatusjohtaja

huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.		palveluvarmuus ja asiakkaiden valintamahdollisuudet.			
---	--	--	--	--	--

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %	Tila
0–6-vuotiaita 31.12.	437	435	423	97	-3,2	Odotusten mukainen →
Lapsia varhaiskasvatuksessa, % 0–6-vuotiaiden ikäluokasta	87	87	94	108	+8,0	Ylittynyt ↑
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	293	286	310	108	+5,8	Odotusten mukainen →
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	86	92	87	95	+1,1	Odotusten mukainen →
Kunnallisen varhaiskasvatuksen nettokustannukset, €/lapsi	11 275	12 785	11 107	87	-1,5	Odotusten mukainen →
Lapsia kotihoidon tuen piirissä 31.12. (fi+sv)	354	359	266	74	-24,9	Odotusten mukainen →
Varhaiskasvatuksen nettokust. € / ikäluokasta 0-6 v / lapsi (fi+sv)	8 870	9 628	9 979	103,6	+12,5	Odotusten mukainen →
0–6-vuotiaita (fi+sv)	2927	2898	2865	99	-2,1	Odotusten mukainen →
Oppilasmäärä	76	84	79	94	+3,9	Odotusten mukainen →

Tilivelvolliset vastuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakateen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Småbarnspedagogik	Anu Vesiluoma	direktör för småbarnspedagogik	Vesa Joronen	specialsakkunnig inom småbarnspedagogiken

Ruotsinkielinen opetus

Ruotsinkielinen opetus käsittää ruotsinkielisen perusopetuksen, toisen asteen lukiokoulutuksen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan.

Opetuksen talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnan muutokset

Kannustamme vieraskielisiä perheitä ja oppilaita koulun perusopetukseen valmistavaan ruotsinkieliseen opetukseen joko ryhmittäin tai integroituna Winellska skolanin yleisopetuksen ryhmään. Kieli- ja kulttuuritietoista opetusta kehitetään vahvistamalla henkilöstön osaamista. Täydennyskoulutuksen ja tukipalvelujen sekä käännös- ja tulkkaukspalvelujen tarve kasvaa.

Vastaaminen lasten ja nuorten oppimisen tukeen ja kasvun haasteisiin (koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen ja korjaaminen sekä mahdollisten tulevien maailmanlaajuisten terveysriskien ja -tekijöiden huomioiminen).

Winellska skolanin yläluokkien väistötilaratkaisut ja lukion ylioppilaskirjoitusten tilat ja niiden varustaminen, rakennushankkeiden suunnittelu sekä purku-, hankinta- ja muuttokustannusten kasvu vaikuttavat opetuspalvelujen kustannuksiin.

Toiminnan painopistealueet

- Jokaisessa koulussa hyvinvointiin sisältyvät mm. tunnetaidot ja vuorovaikutus
AKTU-mallin varmistaminen
positiivinen pedagogiikka
oppilaiden, henkilöstön ja koko yksikön ilmapiiri, yhteistyö ja hyvinvointi
lasten ja nuorten oppimisen tukeen ja kasvun haasteisiin vastaaminen, oppilaiden hyvinvointi (koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen ja korjaaminen)
- Oppilaan oikeus tarvitsemaansa tukeen omassa lähikoulussa
- Samanaikaisen oppimisen ja tiimiopettajuuden pedagogisten mahdollisuuksien kehittäminen.
- Monikulttuurisuuden tunnustaminen ja monikulttuurisen opetuksen kehittäminen
- Kestävään elämäntapaan kasvattaminen.
- Hiilineutraalisuomi.fi:n (Hinku) tavoitteiden toteuttaminen peruskouluissa ja lukiossa kunnan hyväksymän energia- ja ilmasto-ohjelman suunnitelman mukaisesti.
- Uusien koulurakennusten rakennussuunnitelmissa eteneminen kunkin rakennushankkeen aikataulun mukaisesti
- Kirkkonummen ruotsinkielisen oppilasohjan laskusuunnan taittaminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutus toimintaan

Suurin muutos vuonna 2023 oli oppilas- ja opiskelijahuollon siirtyminen kunnan opetuspalveluista uudelle hyvinvointialueelle. Opetuspalvelut tekee aktiivisesti yhteistyötä uuden hyvinvointialueen kanssa luodakseen ja rakentaakseen toimivaa yhteistyötä siten, että oppilas- ja opiskeluhuollon palveluita voidaan jatkossakin turvata ja varmistaa ja että sen pääsääntöinen rooli pysyy ennallaan.

Ukrainan sota on vaikuttanut toimintaan monella eri tasolla, esimerkiksi kohonneina kustannuksina. Olemme kannustaneet vieraskielisiä perheitä ja oppilaita valitsemaan ruotsinkielisen opetuksen.

Koronapandemia sekä sen vaikutukset oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin ovat vaatineet sekä pedagogisia että oppilas- ja opiskelijahuollon toimenpiteitä parhaalla mahdollisella tavalla olemassa olevien resurssien puitteissa.

Olemme jatkaneet ruotsinkielisen opinpolun vahvistamista aktiivisella yhteistyöllä ja jatkamalla johtamisen vahvistamista. Olemme tehneet näkyväksi yhtenäisen opinpolkumme, joka on myös valtakunnallisesti ainutlaatuinen. Vaalimme äidinkieltämme ja toimimme siten kaikki kielellisinä esikuvina eri ammattirooleissamme. Olemme työskennelleet aktiivisesti Kirkkonummen ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa aktiivisen yhteistyön kautta ja rakentamalla kosketuspintoja, siltoja ja verkostoja Suomen ruotsinkieliselle alueelle ja muuallekin Suomeen ja muihin Pohjoismaihin. Hyvällä yhteistyöllä lasten ja nuorten siirtyminen asteelta toiselle käy sujuvasti. Aktiivinen yhteistyö johtaa hyvinvointiin ja kasvattaa myötätuntoa Kirkkonummen ruotsinkielisyyttä kohtaan elinikäisen oppimisen kautta, jossa pieni kasvaa ja kehittyy isoksi.

Folkhälsanin tuen avulla oppilaat ja Kirkkonummen ruotsinkielisen perusopetuksen henkilöstö on tutustunut syvällisemmin ympäristöpedagogiikkaan.

Winellska skolan toimii väistötiloissa uutta koulukampusta odotellessa. Alaluokilla opetus jatkuu paviljongeissa ja yläluokilla eri väistötiloissa Kirkkonummen keskustassa. Folkhälsanin tuen avulla Kirkkonummen ruotsinkielinen resurssikeskus on jatkanut työtään koko ruotsinkielisen opinpolun erityispedagogiikassa.

Yhteistyö Gesterbyn koulun kielikylpyopetuksen kanssa on edennyt niin, että lukuvuonna 2023–2024 kaikki yläluokat opiskelevat Winellska skolanissa.

Lukioiden ja opistojen yhteiskampuksen suunnittelu etenee, ja innovatiivisten oppimisympäristöjen suunnittelutyöhön on palkattu ulkopuolinen konsultti. Kirkkonummen kunnalle on annettu ulkoista rahoitusta konsultin panokseen.

Kyrkslätt's gymnasium jatkaa Kirkkonummen keskustan väistötiloissa.

Oppivelvollisuuden 18 ikävuoteen laajentamisen myötä opetuksen järjestäjältä ja kotikunnalta vaaditaan uusia toimintoja ja työmuotoja. Kaikilla perusopetuksen päättävillä oppilailla on velvollisuus hankeutua toisen asteen opintoihin. Perusopetuksen ja lukio-opetuksen järjestäjänä Kirkkonummen kunta vastaa annettujen ohjeistusten mukaisesta seurannasta ja ohjauksesta sekä kotikunnan velvollisuudesta, kun opiskelija jää ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttää opintonsa. Opiskelijoille maksuton toisen asteen koulutus tuo opetustoimelle merkittäviä toisen asteen lisäkustannuksia.

1.8.2022 aloitettiin uusi tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA). Yrkesinstitutet Practicum järjestää TUVA-koulutusta pääkaupunkiseudun ruotsinkielisille opiskelijoille (HUX). Opiskelijalla on myös oikeus hakeutua muihin tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta järjestäviin kouluihin ja opistoihin.

Nuorisopalvelujen hankerahoittama ja erittäin arvostettu koulunuorisio-ohjaajan työ Winellska skolanissa on jatkunut. Lisäksi opetuspalvelut on rekrytoinut Winellskan skolaniin kouluvalmentajan.

Toiminnassamme kasvatamme kestävään elämäntapaan ja edistämme kestävää kehitystä kunnan Hiilineutraalisuomi.fi-tavoitteiden mukaisesti seuraavilla teemakokonaisuuksilla: kierrätys, ruokahävikin minimointi, kestävä liikkuminen ja kestävä kehityksen kasvatus.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.7.	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.		Kaikkien koulujen lukuvuosisuunnitelmissa kuvataan toimintaa kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.	Opetuspalvelujen jokaisessa yksikössä tehdään vähintään yksi ilmastoteko. Toteuma 100 %	Jokaisessa yksikössä toteutettiin vähintään yksi ilmastoteko. Joka koulussa nousi esiin lajittelu ja ruokahävikki. Sjököllässä lisäksi sähkönsäästö. Toteuma 100 %	opetus-päällikkö
3. Panostamme asukkaisiin: Edistämme kestävä elämäntapaa, hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta yhteistyössä kuntalaisten, yritysten, yhteisöjen ja hyvinvointialueen kanssa. Kannustamme kuntalaisia hyvinvointia ja terveyttä edistäviin valintoihin.		Kevään 2022 oppilaskyselyssä 67,9 % kokee, ettei heitä ole lainkaan kiusattu koulussa tänä lukuvuonna. Kevään 2022 oppilaskyselyssä 43,7 % kokee, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa. Lukio-opiskelijoiden oppilaskyselyä ei ole järjestetty. Huoltajakyselyssä 2022 58,4 % huoltajista oli sitä mieltä, että koulu	Oppilaat ja opiskelijat voivat hyvin. Henkilöstön jaksaminen edistyy. Vuoden 2023 oppilaskyselyssä kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, joita ei ole lainkaan kiusattu koulussa tänä lukuvuonna. Vuoden 2023 oppilaskyselyssä kasvaa niiden oppilaiden %-osuus, jotka kokevat, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa.	Kevään 2023 oppilaskyselyssä 75 % kokee, ettei heitä ole lainkaan kiusattu koulussa tänä lukuvuonna. Tavoite toteutuu. Kevään 2023 oppilaskyselyssä 51% kokee, että aikuiset puuttuvat aina kiusaamiseen koulussa. Tavoite toteutuu. Lukio-opiskelijoille on järjestetty kyselyitä. Tavoite toteutuu. Huoltajakyselyssä 2023 82,7% huoltajista oli sitä mieltä, että koulu	opetus-päällikkö

		<p>tukee heidän lastensa hyvinvointia.</p> <p>Henkilöstökysely 2021 ”minulla on hyvät resurssit kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni” – 65,6 % ruotsinkielisen opetuksen henkilöstöstä oli samaa mieltä.</p>	<p>Lukiolaisten hyvinvointia mittaava opiskelijakysely järjestetään.</p> <p>Huoltajakyselyssä 2023 kasvoi niiden huoltajien osuus, joiden mielestä koulu tukee heidän lastensa hyvinvointia.</p> <p>Henkilöstökysely 2023 ”minulla on hyvät resurssit kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni” – saman vaihtoehdon valinneiden %-osuus kasvaa.</p>	<p>tukee heidän lastensa hyvinvointia. Tavoite toteutuu.</p> <p>Henkilöstökysely 2023 ”minulla on hyvät resurssit kohdata muutoksia ja uusia haasteita työssäni” – 66,0 % ruotsinkielisen opetuksen henkilöstöstä oli samaa mieltä. Tavoite toteutuu.</p>	
<p>3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.</p>		<p>Erityisen tuen oppilaille annetaan tukea lähikouluissa omissa pienryhmissä tai inklusiivisesti yleisopetuksen luokissa. Osa oppilaista ohjataan erityisen tuen erityisluokkiin.</p> <p>Lähikoulua käyvien erityisen tuen oppilaiden %-osuus kaikista erityisen tuen oppilaista: (luku saadaan tilastointipäivän 20.9.2022 jälkeen)</p>	<p>Yhteinen tuen toimintamalli on laadittu opetuspalvelujen lähikouluperiaatteen mukaisesti.</p> <p>Lähikoulua käyvien erityisen tuen oppilaiden %-osuus kaikista erityisen tuen oppilaista kasvaa.</p>	<p>Ruotsinkielisen opetuksen yhtenäisen toimintamallin laadinta oppilaan tarvitseman erityisen tuen toteuttamiseksi oppilaan omassa lähikoulussa on aloitettu. Tavoite ei toteudu.</p> <p>Keskitetyn erityisen tuen ryhmät toimivat Winellska skolanissa. Tavoite toteutuu.</p>	<p>opetus- päällikkö</p>
		<p>Kannustamme vieraskielisiä perheitä ja oppilaita perusopetukseen valmistavaan ruotsinkieliseen opetukseen joko ryhmittäin tai integroituna Winellska skolanin 1.–3. vuosiluokan yleisopetuksen ryhmään.</p> <p>Koulukohtaisia kieli- ja kulttuuritietoisen opetuksen toimintamalleja ei ole kuvattu</p>	<p>Kieli- ja kulttuuritietoista opetusta kehitetään vahvistamalla henkilöstön osaamista</p>	<p>Opettajien elokuun yhteisen koulutuspäivän aiheena oli kielitietoinen opetus.</p> <p>Opetuksen toteuttamismallit on kirjattu koulujen lukuvuoden 2023–2024 lukuvuosisuunnitelmiin. Tavoite toteutuu.</p>	<p>opetus- päällikkö</p>

	2. Tasapainotamme taloutta	Suomen- ja ruotsinkieliset oppilaskohtaiset kustannukset eivät ole yhdenmukaisia	Luodaan sitovat tavoitteet suomen- ja ruotsinkielisten oppilaskohtaisten kustannusten yhdenvertaistamiseksi. Toimenpide: Toimenpidesuunnitelma laaditaan helmikuun loppuun mennessä. Mittari: suunnitelma valmis / ei 1.3.2023	Suunnitelma valmis ja toimenpiteet käynnistetty.	Sivistysjohtaja
--	----------------------------	--	---	--	-----------------

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 7/23	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %	Tila
Perusopetus							
Oppilasmäärä	906	902	886	860	95	-5,0	Alittunut ↓
Bruttokustannukset euro/oppilas	10 748	11 054	6 405	11 343	103	+5,5	Odotusten mukainen →
Ulkoiset bruttokustannukset euro/opiskelija	6 853	7 253	4 383	7 547	104	+10,1	Odotusten mukainen →
Lukiokoulutus							
Opiskelijoita	194	194	193	199	103	+2,6	Odotusten mukainen →
Bruttokustannukset euro/oppilas	10 496	12 057	7 111	11 756	98	+12,0	Odotusten mukainen →
Ulkoiset bruttokustannukset euro/opiskelija	7 387	7 486	4 724	7 501	100	+1,5	Odotusten mukainen →

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Opetuspalvelut	Astrid Kauber	opetusjohtaja	Katri Vepsä	ruotsinkielisen opetuksen opetuspäällikkö

Yhdyskuntatekniikan palvelualue

**Yhdyskuntatekniikan lautakunta
Rakennus- ja ympäristölautakunta
Toimitilapalvelujen lautakunta**

Yhdyskuntatekniikan palvelualue

Tuloslaskelma

	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	5 332 108	6 446 671	120,90 %	4 016 942	60,49 %
Myyntituotot	607 305	919 951	151,48 %	911 723	0,90 %
Maksutuotot	992 000	960 558	96,83 %	984 795	-2,46 %
Tuet ja avustukset	0	52 063	0,00 %	58 510	-11,02 %
Muut toimintatuotot	3 732 803	4 514 099	120,93 %	2 061 914	118,93 %
Toimintakulut	-40 366 431	-40 005 122	99,10 %	-44 749 998	-10,60 %
Palkat ja palkkiot	-9 011 560	-8 566 641	95,06 %	-8 617 551	-0,59 %
Henkilösivukulut	-2 053 902	-2 004 506	97,60 %	-2 057 584	-2,58 %
Palvelujen ostot	-15 942 369	-16 924 944	106,16 %	-20 160 781	-16,05 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 278 645	-6 367 034	87,48 %	-7 441 657	-14,44 %
Avustukset	-250 000	-255 608	102,24 %	-238 422	7,21 %
Muut toimintakulut	-5 829 955	-5 886 388	100,97 %	-6 234 003	-5,58 %
Toimintakate	-35 034 323	-33 558 450	95,79 %	-40 733 056	-17,61 %
Sisäiset tuotot yhteensä	32 865 226	33 148 493	100,86 %	40 518 620	-18,19 %
Sisäiset menot yhteensä	-1 816 478	-1 888 879	103,99 %	-1 903 335	-0,76 %
joista:					
ICT-palvelut	-220 560	-148 830	67,5 %	-189 317	-21,4 %
Puhtauspalvelut	-75 089	-75 531	100,59 %	-71 248	6,01 %
Rakennusten vuokrat	-1 520 829	-1 091 309	71,76 %	-939 745	16,13 %
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160		40 715	
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-858	-815		-1 000	

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

Tuloslaskelma

	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	1 342 500	1 811 449	134,93 %	1 672 838	8,29 %
Myyntituotot	258 500	587 205	227,16 %	553 488	6,09 %
Maksutuotot	244 000	193 855	79,45 %	167 722	15,58 %
Tuet ja avustukset	0	31 810	0,00 %	1 431	2 122,89 %
Muut toimintatuotot	840 000	998 579	118,88 %	950 197	5,09 %
Toimintakulut	-13 202 952	-13 595 637	102,97 %	-17 656 866	-23,00 %
Palkat ja palkkiot	-2 713 248	-2 521 756	92,94 %	-2 416 123	4,37 %
Henkilösivukulut	-617 524	-592 410	95,93 %	-654 073	-9,43 %
Palvelujen ostot	-9 118 980	-9 685 377	106,21 %	-13 765 947	-29,64 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-428 700	-462 720	107,94 %	-450 416	2,73 %
Avustukset	-220 000	-225 608	102,55 %	-209 322	7,78 %
Muut toimintakulut	-104 500	-107 766	103,13 %	-160 985	-33,06 %
Toimintakate	-11 860 452	-11 784 188	99,36 %	-15 984 029	-26,28 %
Sisäiset tuotot yhteensä	0	3 359	0,00 %	864	288,54 %
Sisäiset menot yhteensä	-724 524	-703 631	97,12 %	-657 554	7,01 %
joista:					
ICT-palvelut	-84 300	-60 042	71,2 %	-71 885	-16,5 %
Puhtauspalvelut	-57 884	-57 884	100,00 %	-54 860	5,51 %
Rakennusten vuokrat	-582 340	-567 329	97,42 %	-371 010	52,91 %
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160		40 715	
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-290	-286		-393	

Erittely palveluryhmittäin

Maankäytön ja yhdyskuntarakentamisen palvelut	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	1 333 500	1 798 618	134,88 %	1 661 442	8,26 %
Ulkoiset toimintamenot	-7 097 952	-7 460 406	105,11 %	-10 181 467	-26,73 %
Toimintakate	-5 764 452	-5 661 788	98,22 %	-8 520 025	-33,55 %
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	0	3 359	0,00 %	864	288,54 %
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-506 048	-485 154	95,87 %	-482 846	0,48 %
Joukkoliikenne	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	9 000	12 831	142,57 %	11 396	12,59 %
Ulkoiset toimintamenot	-6 105 000	-6 135 231	100,50 %	-7 475 399	-17,93 %
Toimintakate	-6 096 000	-6 122 399	100,43 %	-7 464 003	-17,97 %
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-218 476	-218 476	100,00 %	-174 708	25,05 %

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan tehtävänä on vastata kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluiden, tontti- ja paikkatietopalveluiden, palvelualueen yhteisten hallintopalveluiden sekä kunnallistekniikkapalveluiden tuottamisesta. Lautakunta vastaa myös kunnan yleisistä alueista sekä metsien hoidosta. Lautakunnan määrärahoista jaetaan avustuksia vuonna 2023 yksityisteille ja vapaapalokuntien kiinteistöjen korjaamiseksi. Yhdyskuntatekniikan lautakunta jakaa avustuksia talkootyöhön kuntalaisten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen sekä nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen.

Joukkoliikenteen toimintaa koordinoidaan yhdyskuntatekniikan palvelualueelta. Kunnan joukkoliikenneviranomaisena on HSL.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Sote-uudistuksen myötä Länsi-Uudenmaan pelastuspalvelujen tuottamat palo- ja pelastuspalvelut siirtyvät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alussa. Lautakunnan alaiseen toiminnasta on siirtynyt pois noin 2,8 miljoonan euron kustannukset. Lautakunnan alaiseen toimintaan jäävät edelleen palo- ja pelastustoimeen kohdistuvat eläkekulut sekä vapaapalokuntien rakennuksille osoitetut avustuspäärahat.
- Yleinen kustannustason nousu on ollut voimakasta, mikä vaikuttaa kaikkeen toimintaan.
- Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja ylläpidon määrärahojen tarve kasvaa
- Kunnossapidon kustannukset vaihtelevat voimakkaasti sääolosuhteiden mukaan. Talousarviossa on varauduttu normaaleihin sääolosuhteisiin.
- Kunnossapidon määrärahoja on kohdennettava kunnallistekniikan vastuulle siirtyneille hulevesijärjestelmille.
- Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi joukkoliikenteeseen, mutta matkustajamäärien elpyminen on alkanut. Kirkkonummen kunnan HSL:lle maksama kuntaosuus joukkoliikenteen järjestämisestä riippuu mm. matkustajamäärien kehityksestä ja lippujen hinnoittelumallista. Joukkoliikenteeseen varatun määrärahatarpeen arviointiin vuonna 2023 liittyy epävarmuutta. Kirkkonummen kuntaosuudet TTS-kaudella 2023–2025 ovat 6,7–7,7 milj. euroa vuosittain ennen edellisten vuosien kertyneen ylijäämän vähentämistä. Keväällä 2022 julkaistun HSL:n tilinpäätöksen 2021 mukaan HSL sai valtion myöntämiä joukkoliikenteen koronatukia lähes 87 milj. euroa, josta kohdistui noin 3,6 milj. euroa Kirkkonummen kuntaosuuteen ja näin ollen ylijäämää muodostui 2,7 milj. euroa 31.12.2021. Vuoden 2022 lopussa arvioidaan HSL:n käyttöennusteen mukaan Kirkkonummen kuntaosuuden ylijäämää olevan yhteensä 4,832 milj. euroa, josta hyvitetäisiin 1,610 milj. euroa vuonna 2023 ja 805 000 vuosina 2024–2025. Tulevina vuosina metroliiikenteen kasvavat infra-kustannukset nostavat Kirkkonummen kuntaosuutta.

Toiminnan painopistealueet

Talousarviossa on huomioitu kunnan talouden tasapainottamisen vaatimukset. Haastavassa kuntatalouden tilanteessa tarvitaan toimenpiteitä lautakunnan alaisen toiminnan tuottavuuden parantamiseksi ja toiminnan kustannusten hallitsemiseksi. Käytössä olevat resurssit on kohdennettava tärkeimpiin tehtäviin.

Joukkoliikenteen määrärahavaraus on tehty HSL:n hallituksen 25.10.2022 § 106 mukaisesti.

Kaavoitus, tarvittavien kunnallisteknisten hankkeiden toteuttaminen sekä kunnan maapolitiikan hoitaminen ovat keskeisiä toimintoja kunnan elinvoimaisuuden varmistamisessa ja kasvun tukemisessa.

- Kaavoitushankkeiden toteuttaminen kuntastrategian, kaavoitusohjelman ja maankäytön kehityskuvan tavoitteiden mukaisesti. Yrityskaavahankkeita koskevat kaavoitusaloitteet käsitellään välittömästi kaavoitusohjelman käsittelyn ulkopuolellakin.
- Pyritään varmistamaan riittävät henkilöresurssit kaavoitusohjelman, investointiohjelman sekä maankäyttösopimusten ja tontinluovutuksen toteuttamiseksi asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
- Helsingin seudun MAL-suunnitelman ja MAL-sopimuksen toteuttamisedellytysten varmentaminen kaavoituksessa ja asuntotuotannon edistämiseksi. Vuonna 2023 valmistellaan ja linjataan Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelmaa koskevat keskeiset päätökset, mikä edellyttää palvelualueen virkahenkilöiden osallistumista hankkeeseen.
- HINKU-tavoitteiden sekä energian säästön edistäminen ja Kirkkonummen kunnan kestävä energia ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) toimenpiteiden toteuttaminen. Edistetään kestävää yhdyskuntarakennetta, liikenteen päästöjen vähentämistä ja energiatehokasta rakentamista kaavoituksella ja tontinluovutuksilla, edistetään kaavoituksen ilmastovaikutusten arvioinnin selvittämistä, kehitetään uusia toimintatapoja mm. hankinnoissa. Talousarvioehdotuksen investointiosa sisältää määrärahoja seuraaville SECAP-suunnitelman mukaisille toimenpiteille:
 - Siirrytään LED-valaistukseen kunnan ulko- ja katuvalaistuksessa (investointihankkeet)
 - Kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen (investointihankkeet).

Varaudutaan myös akuutteihin energiansäästötoimenpiteisiin

- katuvalaistuksen säätämiseen tekniikan mahdollistamissa puitteissa

Kunnanvaltuustoon nähden sitovat määrärahat

Lautakunnan tehtävien yhteenlaskettu ulkoisten toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on valtuuston nähden sitova. HSL:n yhteistyöhön varatut määrärahat ovat erikseen sitovia.

Talousarvion toteutuminen ja olennaiset poikkeamat 31.12.2023

Lautakunnan talousarvio kokonaisuutena toteutui talousarvion mukaisesti, toimintakatteen toteutuman ollessa 99,36 %. Henkilöstökustannukset toteutuivat jonkin verran talousarviota alempana vuoden aikana jonkin aikaa täyttämättä olleiden tehtävien takia. Palvelujen ostot toteutuivat talousarviossa ennakoitua suurempana (ylitys lautakunnan tasolla noin 0,5 milj, euroa). Ylityksen syynä on talvikunnossapidon kasvaneet kustannukset, jotka johtuvat sääolosuhteista sekä yleisestä kustannustason noususta. Lautakunnan toimintatuotot, mm. maanvuokratulot, toteutuivat jonkin verran budjetoitua suurempana.

Joukkoliikenteen toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti. HSL laskuttaa kuntaosuuksia HSL:n hyväksytyin talousarvion mukaisesti, joten joukkoliikenteen osalta toteuma on talousarvion mukainen. HSL:n tilinpäätöksen ennakkotietojen mukaan HSL:n tulos 2023 on toteumassa budjetoitua positiivisempana, mutta Kirkkonummen kuntaosuus on toteumassa hiukan talousarviota suurempana. Mahdollinen kuntaosuuden ali- tai ylijäämä vaikuttaa seuraavina vuosina maksettavaan kuntaosuuteen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
1. Houkuttelemme ja kasvamme: Tähtäämme vahvaan ja suunnitelmalliseen väestökasvuun.		Kuntastrategian mukaisen väestönkasvun sekä strategian mukaisten asuinrakentamisen tavoitteiden toteutumiseksi kuntaan tarvitaan uutta asuntorakentamista, mitä varten tarvitaan uusia asemakaava-alueita.	Kuntastrategian ja kaavoitusohjelman mukaisten tavoitteiden toteutuminen. Vuoden aikana hyväksytyjen asemakaavojen uuden asuinrakennusoikeuden määrä on n. 40 000 kem ²	Kirkkonummen liikekeskustan keskeinen kaavahanke eli Tallinmäen asemakaava tuli lainvoimaiseksi. Uusien lainvoimaisten asemakaavojen rakennusoikeus on noin 33 500 kem ² (lähes 85 % tavoitteesta).	kunnan-arkkitehti	Toteutui osittain
		Kunta on kaavoittanut viime vuosina monia kerrostalovaltaisia alueita. Kuntastrategian mukaisesti lisätään pientalojen ja rivitalojen osuutta kaavoituksessa.	Pientalojen ja rivitalojen osuuden kasvattaminen siten, että se on vähintään 67 % vuoden aikana kaavoitettavasta kerrosalasta	Pientaloasumisen asemakaavoja ei saatu lainvoimaisiksi, vaikka niitä oli useita vireillä.	kunnan-arkkitehti	Ei toteutunut
	2. Tasapainotamme taloutta	Tontinmyynti- ja vuokratuloja tarvitaan vahvistamaan kunnan taloustilannetta. Omakotitonttutuoto kunnan omistamalle maalle on ollut viime vuosina vähäistä.	Tavoitteena on luovuttaa vuosittain vähintään 50 omakotitonttia sekä 5000 k-m ² kerrotalo-, rivitalo sekä yhtiömuotoisia pientalotontteja, joista pitkällä tähtäimellä yli puolet on rivitalo- sekä pientalotontteja.	Omakotitontteja luovutettiin 3 kpl. Tuottajamuotoisia asuntotontteja luovutettiin 4200 k-m ² . Omakotitonttien luovutukset olivat vuokratonttien myyntejä. Kunnalla ei ole tällä hetkellä luovutuskelpoisia omakotitontteja. Seuraava tonttihaku	kunnan-geodeetti	Toteutui osittain

				käynnistetään Juhlakallion asemakaava-alueella, kun riittävä kunnallistekninen valmius on saavutettu.		
	1. Luonnonläheisyys on lumovoimatekijämme	Kunnan metsästrategian mukaan vuotuiset hiilinielut (kasvu m ³ /v) vähenevät.	Uusi metsästrategia lisää vuotuista hiilinielua, turvaa luonnon monimuotoisuutta ja vuotuisilla puunmyyntituloilla katetaan vähintään metsien hoidon kustannukset.	Kunnan metsästrategiaa ei saatu hyväksytyä vuoden 2023 aikana.	kunta-tekniikka-päällikkö	Ei toteutunut ✘
1. Houkuttelemme ja kasvamme: Huolehdimme keskuksien, asuntoalueiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuudesta myös kevyttä liikennettä ja joukkoliikennettä kehittämällä.		Kunta tavoittelee kestävien kulkumuotojen kasvua sekä ympäristö- että talousvaikutusten kannalta. Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi joukkoliikenteen käyttäjämääriin.	Joukkoliikenteen käyttäjämäärien kasvu.	Nousujen määrä (lkm.) ja niiden muutos edelliseen vuoteen verrattuna. Toteuma 31.12.2023. Lähijunaliikenne 2023: 1 521 000 / +7,4 % (2022: 1 416 000, 2019: 1 748 000). Kirkkonummen sisäiset bussilinjat (ml. Siuntion linjat 181 ja 182) 2023: 413 000 / +3,5 % (2022: 399 000, 2019: 333 000). Kirkkonummen seutulinjat 2023: 1 565 000 / -16,2 % (2022: 1 868 000, 2019: 1 392 000). Kirkkonummen U-linjat 2023: 612 000 / +43 %, (2022: 428 000, 2019: 498 000).	yhdyskunta-tekniikan johtaja	Toteutui osittain 🟡
	2. Tasapainotamme taloutta	HSL:n kuntaosuuden taso ennen edellisten vuosien ylijäämää on 7,7 milj. euroa v. 2023.	Kunnan subventioaste pysyy alle 50 %.	Kunnan joukkoliikenteen subventioaste oli 41,4 % vuonna 2022 ilman edellisvuosien yli-/alijäämää.	yhdyskunta-tekniikan johtaja	Ei tietoa ○

		<p>Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti joukkoliikenteeseen.</p> <p>Tulevina vuosina metroliikenteen kasvavat infrakustannukset tuovat nousupainetta Kirkkonummen kuntaosuuteen.</p>		<p>Poikkeuksellisen hyvää tilannetta selittivät vuonna 2022 koronatilanteesta johtuvat valtion joukkoliikennetuet HSL:lle ja niiden kohdentuminen Kirkkonummen kuntaosuuteen.</p> <p>HSL:n osavuosi-katsauksen 2/2023 mukaan Kirkkonummen kuntaosuuden ennustetaan olevan ilman yli-/alijäämää 49,6 %. HSL:n tilinpäätösennusteessa Kirkkonummen kuntaosuuden on ennakoitu nousevan. Lopullinen subventioprocentti selviää keväällä 2024 HSL:n tilinpäätöksestä.</p>		
<p>2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.</p>	<p>2. Tasapainotamme taloutta</p>	<p>Energian säästäminen katuvalaistuksessa.</p> <p>Katuvalaisimista noin 50 % led-valaisimia.</p>	<p>Tavoite muuttaa vanhoja valaisimia led-valaisimiin noin 700 kpl vuodessa.</p>	<p>Valaisimia on vaihdettu vuonna 2023 noin 700 kpl.</p>	<p>kunta- tekniikka- päällikkö</p>	<p>Toteutui ✓</p>
		<p>Hiilidioksidipäästöjen vähentäminen infran uudisrakentamisessa.</p> <p>Urakoissa ei tällä hetkellä ohjausta</p>	<p>Muutetaan urakkakilpailuksia siten, että urakoissa voidaan harkinnan mukaan ottaa huomioon päästöjä</p>	<p>Lautakunta linjasi hiilidioksidipäästöjen vähentämistä kunnallistekniikan urakoissa 30.03.2023 § 38, ja urakkakilpailutuksen on toteutettu</p>	<p>kunta- tekniikka- päällikkö</p>	<p>Toteutui ✓</p>

		hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi.	vähentäviä tavoitteita.	em. päätöksen mukaisesti päätöksen jälkeen.		
2. Investoimme tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme taloutta	Kunnallistekniikan investointihankkeiden yhteydessä joudutaan usein tekemään paljon lisä- ja muutostöitä.	Yhdyskuntatekniikan kilpailutusten laatua parannetaan siten, että urakoiden lisätöiden määrä vähenee 20 %.	Joissakin vuoden 2023 hankkeissa on ollut haasteita, jotka eivät ole johtuneet kilpailutuksesta. Nämä ennakoimattomat tilanteet ovat aiheuttaneet lisä- ja muutostöitä urakoissa.	kunta- tekniikka- päällikkö	Ei toteutunut ✘

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TP 2022	Tot 12/23
Yhdyskuntatekniikan lautakunta	65,47	60,32	55,7

Riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimen piteet	Onnistuminen 31.12.	Riskiarvo
2. Investoimme tulevaisuuteen: Teemme rohkeasti investointeja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Kunta ei onnistu kilpailutuksen kautta saamaan infrarakennushankkeisiin urakoitsijoita.	Varmistetaan hankkeiden oikea-aikainen kilpailutus. Varmistetaan, että hankkeen rakennussuunnitelmat ovat toteutuskelvolliset.	Vuoden 2023 kunnallistekniikan hankkeisiin saatiin urakoitsijat suunnitellusti. Osassa hankkeita on ollut suunnitelmien laatutasossa haasteita, joilla on ollut vaikutusta toteutukseen.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Yleis- ja asemakaavat viivästyvät, jolla on vaikutus infrahankkeiden aikatauluun.	Pyritään varmistamaan kaavoituksen eteneminen panostamalla mm. kunnallistekniikan yleissuunnittelun laatuun. Luodaan realistiset aikataulutavoitteet hankkeille, jolloin hankkeiden rakentamisen aikataulutarkkuus paranee. Neuvottelemme proaktiivisesti maanomistajien kanssa.	Hankkeiden aikataulut ovat olleet liian kireät henkilöresursseihin nähden. Osa hankkeista on viivästynyt siten, että toteutus ei ole tapahtunut suunnitellusti ja tämä on johtanut siihen, että hankkeiden toteutus on ruuhkautunut.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 6
	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Kunnan infrarakennushankkeiden viivästyminen ja kustannusten nousu esim. pilaantuneiden maamassojen vuoksi, urakoitsijan konkurssin vuoksi, yleisen kustannustason nousun vuoksi, suunnittelun puutteiden ja virheiden johdosta tulevat viivästyksset ja kustannusten nousut.	Huolehditaan, että hankkeet suunnitellaan hyvin ja kohteista tehdään riittävät tutkimukset, joilla vältetään olosuhteista muodostuvat epävarmuustekijät. Varmistetaan urakoitsijoiden luotettavuus ennen sopimusten allekirjoittamista ja pyritään mahdollisimman hyvin ennakoimaan yleisen kustannustason vaikutus hankkeisiin esim. teettämällä uudet kustannusarviot mikäli	Vuoden 2023 hankkeissa on ollut olosuhteista johtuvia muutoksia osassa hankkeita. Hankkeiden kustannusarviot ovat pääsääntöisesti olleet ajantasaisia. Kaikki urakoitsijat on tarkistettu ennen sopimusten allekirjoittamista ja kaikki urakoitsijat ovat	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4

				aiempi arvio on jo vanhentunut.	täyttäneet vaaditut kriteerit.	
1. Houkuttelemme ja kasvamme	2. Tasapainotamme taloutta	Toiminnallinen riski	<p>Henkilöresurssien vaje ja kilpailuosaavasta henkilökunnasta, jolloin uusien henkilöiden palkkaaminen vaikeutuu.</p> <p>Riittävät henkilöresurssit vaikuttavat koko lautakunnan alaiseen toimintaan. Vaje johtaa olemassa olevan henkilöstön uupumiseen. Ilman riittäviä resursseja investointien toteutuminen oikeassa aikataulussa vaarantuu.</p> <p>Kunnossapidon osalta on riskinä, että palvelut kuntalaisille heikentyvät oleellisesti ja tällä voi olla kuntalaisten terveyttä ja henkeä vaarantava vaikutus. Heikkolaatuiset palvelut ovat kunnan imagon ja tavoitteiden kannalta vahingolliset.</p>	<p>Huolehditaan, että henkilöstö voi hyvin ja että Kirkko-nummen kunta on haluttu paikka työskennellä.</p> <p>Varmistetaan, että avoimet tehtävät täytetään ja panostetaan rekrytoinnin laatuun mm. käyttämällä asiantuntijoita apuna.</p> <p>Lisätään yhteistyötä mm. oppilaitosten kanssa, jotta alalle saadaan uusia tekijöitä.</p>	<p>Vuoden 2023 aikana saatu täytettyä kaikki täytettävänä olleet tehtävät. Organisaatiota on vahvistettu hankkimalla ulkopuolista palvelua rakennushankkeiden valvontaan ja kunnossapidon asiakaspalveluun. Organisaatiota kehitetään edelleen, jotta voidaan turvata laadukkaat palvelut kuntalaisille ja toiminnan tavoitteiden saavuttaminen ja investointihankkeiden sujuva sekä laadukas suunnittelu ja toteutus.</p>	<p>Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2</p> <p>6</p>
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	<p>Vaikeiden sääolosuhteiden vaikutus kunnossapito- ja palveluiden tuottamiseen. Vaikeat sääolosuhteet nostavat kunnossapidon kustannuksia merkittävästi.</p> <p>Ilmastomuutos on aiheuttanut sen, että etenkin talvet voivat muuttua Etelä-Suomessa</p>	<p>Huolehditaan, että kunnallisteknikkapalveluilla on riittävät resurssit niin henkilöstön osalta kuin määrärahojen osalta.</p> <p>Huolehditaan lisäksi, että henkilöstön ammattitaito on ajan tasalla.</p> <p>Varmistamme, että talvikunnossapitotöiden laatua valvotaan riittävästi.</p>	<p>Riski vaikeista sääolosuhteista on toteutunut vuoden 2023 aikana, mikä on johtanut kustannusten nousuun talvikunnossapidon osalta. Organisaatiota on vahvistettu hankkimalla ulkopuolista palvelua kunnossapidon asiakaspalveluun.</p>	<p>Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 3</p> <p>9</p>

			<p>ransas lumisiksi ja sään nopea vaihtelunollan molemmin puolin lisää kunnossapidon tarvetta huomattavasti hiekoituksen tarpeen lisääntyessä.</p> <p>Olosuhteet vaikuttavat myös siihen, että miten kunta pystyy reagoimaan kuntalaisilta tulevaan palautteeseen. Palautteen määrä kasvaa huomattavasti vaikeiden sääolosuhteiden vallitessa.</p>			
2. Investoimme tulevaisuuteen		Toiminnallinen riski	<p>Konsulttitoimeksiantot (selvitykset ja yleisluonteiset suunnitelmat). Konsulteilta ei saada tarjouksia tai tarjoutumisia hyvin rajoitetusti.</p>	<p>Tiivis yhteistyö konsultin kanssa ja hyvin laaditut kilpailutusasiakirjat.</p> <p>Sopivat suunnittelu- kokonaisuudet.</p> <p>Hyvä tilaajaimago.</p> <p>Riittävä ja osaava henkilöstö hoitamaan tehtäviä.</p>	<p>Riski ei ole toteutunut. Jokaiseen hankkeeseen on saatu hyvin tarjouksia sekä suunnittelijat on saatu valittua jokaiselle hankkeelle.</p>	<p>Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2</p> <p style="text-align: center;">4</p>
2. Investoimme tulevaisuuteen: Kaavoitus ja luvitus toimivat ketterästi ja jouhevasti.		Strateginen ja taloudellinen riski	<p>Kaavoitusohjelman toteutumatta jääminen. Kaavahanke jumiutuu, kun suunnitteluratkaisu ei löydy tai maanomistajan näkemykset tavoitetilasta muuttuvat laaditusta kaavoituksen käynnistämisen sopimuksesta tai muista syistä, kuten ennakoimattomat selvitys-tarpeet.</p>	<p>Vuorovaikutus maanomistajien kanssa ja riittävien resurssien varaaminen ja työn ohjaaminen.</p> <p>Realistiset aikataulut.</p>	<p>Riski on toteutunut osittain, kaikkia kaavahankkeita ei ole saatu edistettyä suunnitellusti. Pientalovaltaisten alueiden täydennysrakentamiseen tähtäävät kaavahankkeet ovat osoittaneet kunnallistekniikan yleissuunnittelulle haasteeksi.</p>	<p>Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 3</p> <p style="text-align: center;">9</p>

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.12.	Tila
Investointihankkeiden taloudellinen seuranta	Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut sekä määrä-rahojen allittaminen. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Investointihankkeet pysyvät hankkeen suunnitelmien kustannusarvion mukaisina. Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hankkeet toteutuvat suunnitelluissa aikatauluissa.	Investointien toteuma-tilanteen raportointi lautakunnalle neljännesvuosittain mukaan lukien osavuosisikatsaus ja toimintakertomus. Talousarvion toiminnallisena tavoite	Investoinneista on raportoitu säännöllisesti. Joidenkin hankkeiden aikatauluissa on ollut jonkin verran aikatauluviivettä ja/tai kustannusarvion ylityksiä.	Toteutui
Kunnan omaisuuden arvon säilyttäminen	Käyttötalouden määrärahat eivät riitä riittävään ylläpidon tasoon, korjausvelka kasvaa. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Hoidon tason säilyttäminen vähintään lainmukaisella tasolla. Rakennetun ympäristön ylläpidolla taataan turvallinen ympäristö. Kunnossapidon toimenpiteillä säilytetään rakennetun omaisuuden arvo. Yleisiä alueita ylläpidetään pitkäjänteisellä suunnitelmalla.	Ylläpidon säästötoimenpiteet kohdistetaan sellaisiin toimenpiteisiin, jotka eivät alenna omaisuuden arvoa. Käyttötalouden toteumista seurataan säännönmukaisesti. Seurataan, että määrärahat riittävät käyttö-kustannuksiin Lautakunnalle raportoidaan toiminnallisten tavoitteiden sekä talouden tilanne säännöllisesti.	Lautakunnalle on raportoitu säännöllisesti toiminnallisten tavoitteiden ja talouden toteutumista. Vuonna 2023 katu- ja viheralueiden kunnossapidosta on tehty kuntien kustannusvertailu, jonka tulosten perusteella Kirkkonummella erityisesti päällysteiden korjausten ja talvikunnossapidon osalta on tutkittava kunnossapidon laadun ja tason riittävyttä omaisuuden säilymisen ja turvallisuuden turvaamiseksi.	Toteutui osittain
Henkilöstön riittävyys ja ajantasainen osaaminen	Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei kyetä toteuttamaan.	Tehdään ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Hyödynnetään sisäistä rekrytointia, kun se on mahdollista. Varmistetaan riittävät resurssit eri tehtävissä.	Palvelualueen vastuuhenkilöt varmistavat, että osaaminen on hyvällä tasolla ja että henkilöstö osallistuu koulutuksiin.	Henkilöstötilannetta on seurattu tarkasti. Avoimena olleisiin tehtäviin on saatu rekrytoitua henkilöitä, mutta vaihtuvuutta on ollut ja resurssipula on viivästyttänyt	Toteutui osittain

	<p>Kriittinen henkilöstö vaihtaa työpaikkaa tai jää eläkkeelle.</p> <p>Osaavaa henkilöstöä ei saada rekrytoitua.</p> <p>Pitkät poissaolot aiheuttavat resurssivajetta.</p> <p>Resurssivajeen vuoksi ei kyetä reagoimaan yllättäviin toimintaympäristön muutoksiin.</p> <p>Toimintaa muutetaan, mutta toimintaohjeita ei ehditä päivittää.</p>	<p>Toiminnan tavoitteet asetetaan vallitsevan resurssitilanteen mukaisesti.</p> <p>Pysymme toimintaympäristön muutoksissa ajan tasalla.</p> <p>Toimintaa ohjaavat asiakirjat päivitetään riittävän usein.</p> <p>Palvelualue panostaa koulutukseen ja vahvistaa osaamista asiantuntijatasolla.</p> <p>Työtyytyväisyyskyselyn tulokset paranevat.</p>	<p>Vastuuhenkilöt sekä varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin.</p> <p>Palvelualueen johtoryhmä varmistaa riittävät resurssit palvelualueella.</p> <p>Johtoryhmä seuraa toimialan henkilöstön vaihtumista ja avoimien paikkojen täyttämistä.</p>	<p>hankkeita ja kuormittanut henkilöstöä.</p> <p>Vuosittainen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on laadittu ja henkilöstöä on koulutettu.</p>	
--	---	--	---	--	--

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta. Käyttösuunnitelmassa annetaan tiedoksi ostolaskujen hyväksyjät ja asiatarkastajat, joita palvelualuejohtaja voi tarvittaessa päätöksellään muuttaa talousarviovuoden aikana esimerkiksi organisaatio- tai talousrakenteen muuttuessa. Palvelualuejohtaja on tilivelvollinen kaikista kustannuspaikoista.

Yhdyskuntatekniikan hallinto voi tarvittaessa tiliöidä, asiatarkastaa ja hyväksyä laskuja kaikille kustannuspaikoille.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Maankäytön ja yhdyskuntatekniikan palveluryhmä	Anna-Kaisa Kauppinen	Yhdyskuntatekniikan johtaja	Tero Luomajärvi	Kunnanarkitehti
Kaavoitus- ja liikennejärjestelmä-palvelut	Tero Luomajärvi	Kunnanarkitehti	Simon Store	Asemakaavapäällikkö
Tontti- ja paikkatietopalvelut	Otso Kärkkäinen	Kunnangeodeetti	Markku Korhonen	Paikkatietopäällikkö
Kunnallisteknikkapalvelut	Toni Keski-Lusa	Kuntateknikkapäällikkö	Annika Selart	Kunnossapitopäällikkö
Joukkoliikenne	Toni Keski-Lusa	Kuntateknikkapäällikkö	Anna-Kaisa Kauppinen	Yhdyskuntatekniikan johtaja
Hallinto	Sirpa Salminen	hallintopäällikkö	Kia Forsell	suunnittelija
Investointien tilivelvolliset vastuuhenkilöt:				
Muut pitkävaikutteiset menot	Markku Korhonen	paikkatietopäällikkö	Otso Kärkkäinen	kunnangeodeetti
Liikenneväylät ja puistot Liikunta- ja virkistysalueet	Toni Keski-Lusa	kuntateknikkapäällikkö	Hannu Ruhanen	vastaava suunnitteluinsinööri

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut -yksikkö vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta. Kaavoituksella sekä siihen liittyvällä liikenne-järjestelmäsuunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja toimivalle elinympäristölle, yritystoiminnalle ja yhdyskuntarakenteelle sekä kunnan kasvulle. Toteutetaan kunnan vetovoimaa ja kasvua tukevaa sekä ympäristöllisesti ja kaavataloudellisesti kestävää maankäytön suunnittelua ja asemakaavoja, jotka tukevat joukkoliikenteen kehittämistä. Alueelliset osayleiskaavat laaditaan kuntastrategian ja maankäytön kehityskuvien mukaisesti kunnan kokonaisvaltaisen kehityksen ja ennustettavuuden hallitsemiseksi.

Toiminnan painopistealueet

Kaavoitusohjelman toteuttaminen on yksikön keskeisin tehtävä yhteensopivasti kuntastrategian, kunnassa tehtyjen maankäyttölinjausten ja päivitetävän palveluverkkoselvityksen periaatteiden mukaisesti.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelma saataneen valmiiksi vuonna 2023. Alustavasti kunnalle asetettavat tavoitteet vuosittaiseksi asuin-rakennusoikeudeksi (arvio n. 40 000 k-m²) ja uusien asuntojen määräksi (arvio n. 430) säilyvät pitkälti MAL 2019 -suunnitelman mukaisina. MAL 2023 -suunnitelman pohjalta seudun kuntien ja valtiohallan kesken neuvoteltava MAL-sopimus on tarkoitus valmistua syksyn 2023 aikana.

Kirkkonummi on KUUMA-kuntien puheenjohtajakunta vuonna 2023. Se tarkoittaa, että kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut yksiköllä on vetovastuu KUUMA-kaavoitusryhmän toiminnasta.

Talousarviossa on varauduttu kaavahankkeiden edellyttämään asiantuntijapalvelujen ostoon (kaavojen edellyttämät selvitykset ja vaikutusten arvioinnit).

Vuoden 2023 alussa kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluissa on henkilöstövajausta, millä on vaikutusta esimerkiksi kaavoitusohjelman toteuttamistavoitteiden saavuttamiseen.

Talousarvion toteutuminen, tilanne 31.12.2023

Talousarvion mukainen määräraha kaavahankkeiden asiantuntijapalvelujen ostoon alittui. Henkilöstökustannukset toteutuivat jonkin verran budjetoitua alempana. Syyskuudella 2023 kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelujen kaikki vakanssit saatiin täytetyiksi, kuitenkin yli puoli vuotta kaksi kaavoitusarkkitehdin virkaa oli täyttämättä. Edellä kuvatulla oli vaikutusta mm. siihen, ettei kaikkia kaavoitusohjelman tavoitteita saavutettu.

Tallinmäen ja Läntisen Gesterbyn asemakaavat tulivat lainvoimaisiksi. Niiden myötä uutta kerrostalojen asuinrakennusoikeutta syntyi noin 33 500 kem². Syksyllä yhdyskuntatekniikan lautakunta hyväksyi Villa Hagan puiston asemakaavaa koskevan ideasuunnitelman. Pientalovaltaisia asemakaavahankkeita on vireillä useita: Veikkolanpuro II, Mustikkarinne, Tolsanjärvi, Kvis, Pohjois-Jorvas sekä Tassumäki. Masalan osayleiskaava hyväksyttiin, joskin siitä valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen, joka toisaalta hylkäsi Kuntakeskuksen 2. vaiheen osayleiskaavasta tehdyt valitukset loppuvuonna (yksi valitus on tehty korkeimpaan hallinto-oikeuteen).

MAL 2023 -suunnitelman pohjalta käynnistettiin seudun kuntien ja valtiohallan kesken MAL-sopimusneuvottelut. Vuoden aikana kunnan edustajat osallistuivat - ensisijaisesti KUUMA-seudun edunvalvojina - aktiivisesti suunnitelman laatimiseen osallistumalla sekä hanketta edistäneisiin kokouksiin että vuorovaikutustilaisuuksiin. Kirkkonummi toimi KUUMA-kuntien puheenjohtajakunta vuonna 2023. Sen mukaisesti kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut oli vetovastuussa KUUMA-kaavoitusryhmän toiminnasta. Niin ikään puheenjohtajakunta vastasi osaltaan KUUMAN ja Uudenmaan liiton MAL-yhteistyön organisoinnista.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/2023	Tila
Vuoden aikana aloitetut kaavahankkeet, OAS, kpl	0	5	5	Odotusten mukainen →
Vuoden aikana hyväksytyt (osa)yleiskaavat, kpl	1	1	1	Odotusten mukainen →
Vuoden aikana hyväksytyt asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	1	5	2	Alittunut ↓
Vuoden aikana hyväksytyt ranta-asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	0	1	2	Ylittynyt ↑

Tontti- ja paikkatietopalvelut

Tontti- ja paikkatietopalvelujen tehtävänä on kunnan maapolitiikan toteuttaminen ja maaomaisuuden hallinta: maanhankinta, asemakaavoitukseen liittyvät sopimukset yksityisten maanomistajien kanssa, tontinluovutus, maa-alueiden vuokralle antaminen, tonttijaot sekä kunnan edustaminen maanmittaustoimituksissa. Palveluyksikkö vastaa kunnan paikkatietojärjestelmän sekä paikkatietoihin ja kiinteistöverotukseen liittyvien kuntarekisterien ylläpidosta ja kehittämisestä, paikkatietoaineistojen tuottamisesta ja ylläpidosta, viranomais- ja maastomittauksesta sekä kunnan kopiolaitoksesta.

Toiminnan painopistealueet

Maanhankinta yleiskaava-alueilla

Hallintamuodoltaan monipuolisen asuntokannan rakentamisen edistäminen tontinluovutusehdoin ja merkittävässä maankäyttösopimuksissa

Rakennusrekisterin parantaminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kunnan kiinteistöverotusta varten kunnan rakennusrekisterin parantamista jatketaan ja integroidaan tarvittavat kiinteistö- ja rakennustiedot osaksi Facta-kuntarekisteriä. Kirkkonummi on KUUMA-kuntien puheenjohtajakunta vuonna 2023, jolloin tontti- ja paikkatietopalvelut -yksiköllä on vetovastuu KUUMA-asuntoryhmän toiminnasta.

Talousarvion toteutuminen, tilanne 31.12.2023

Maanvuokratuotot toteutuivat jonkin verran talousarviota korkeampina, taustalla vuokrasopimusten indeksikorotukset.

Raakamaan hankintaa yleiskaava-alueilla toteutettiin itäisellä Kirkkonummella hankkimalla vapaaehtoisin kaupoin AP-aluetta noin 0,8 ha sekä käyttämällä kaksi kertaa etuosto-oikeutta yhteensä noin 62,3 ha alueisiin (joista AP-aluetta noin 4,1 ha ja K-alueita noin 13,6 ha). Lisäksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen myötä vuonna 2020 kunnanhallituksen tekemä etuosto-oikeuspäätös sai lainvoiman koskien noin 1,3 ha aluetta Veikkolassa. Kunta osti Veikkolan keskustan korttelista 39 kerrostalotontin (rakennusoikeus 1400 k-m² + yht 150 k-m²) takaisin konkurssipesältä. Muut tehdyt maakaupat olivat asemakaavan toteuttamiseen liittyviä.

Maankäyttösopimuksia neuvoteltiin Läntisen Gesterbyn ja Tallinmäen asemakaavamuutoksissa, joista jälkimmäisessä sovittiin asuntotuotannon hallintamuodosta. Kirkkonummi toimi KUUMA-kuntien puheenjohtajakuntana, ja kunnangeodeetti vastasi KUUMA-asuntoryhmän puheenjohtajuudesta. Kunnan kiinteistöverotusta varten kunnan rakennusrekisterin parantamista jatkettiin ja tarvittavia kiinteistö- ja rakennustietoja integroitiin osaksi Facta-kuntarekisteriä.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %	Tila
Luovutetut AO-tontit, kpl	4	50	3	8	-60	Alittunut ↓
Luovutetut tuottajamuotoiset asuntotontit, rakennusoikeus k-m ²	3 055	5000	4200	61	-26	Alittunut ↓

Kunnallistekniikkapalvelut

Kunnallistekniikkapalvelut -yksikkö vastaa yleisten alueiden, kuten katujen, torien, liikennealueiden, puistojen, leikkipaikkojen, viheralueiden, lähivirkistysalueiden sekä maa-, metsä- ja vesiomaisuuden investointirakentamisesta sekä hoidosta ja ylläpidosta. Lisäksi palveluyksikkö vastaa yksityistieavustuksista, hylättyjen ajoneuvojen viranomaistehtävistä sekä sijoitus-, katu- ja yleisten alueiden käyttöilupien myöntämisestä. Kunnallistekniikkapalvelut tuottaa kunnan sisäisen tilaaja-tuottajamallin mukaisesti liikuntapaikkojen investointirakentamisen sekä niiden hoidon ja ylläpidon.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopistealueet ovat asemakaava-alueiden yllä- ja kunnossapitotehtävät. Yllä- ja kunnossapitotehtäviin kuuluu mm. katujen päällysteiden korjaukset, katujen auraukset, katuvalaistuksen ylläpito, viheralueiden hoito, leikkipaikkojen ja lähivirkistysalueiden ylläpito.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Haastavassa kuntatalouden tilanteessa kunnallistekniikan kunnossapidon ja korjaamisen määrärahoja kohdistetaan tärkeimpiin toimenpiteisiin ja tämä vaikuttaa kunnossapidon tasoon.

Katujen päällysteiden uusimisen ja korjausten määrärahat kohdennetaan välttämättömiin korjauksiin, mutta ne eivät riitä korjausvelan pienentämiseen. Infraomaisuuden korjausvelkaa pyritään hallitsemaan investointiosaan sisältyvien saneeraushankkeiden kautta.

Hulevesijärjestelmän ylläpidossa keskitytään akuutteihin ongelmatilanteisiin ja hulevesien hallintarakenteiden kunnossapito-ohjeen mukaisia toimenpiteitä tehdään rajoitetusti. Hulevesien hallinnan parantamisen toimenpiteitä sisältyy lautakunnan talousarvion investointiohjelmaan. Hulevesijärjestelmäomaisuuden kunnan kartoitus sisältyy tulevien vuosien ohjelmaan, jota varten on varattava riittävä määräraha taloussuunnitelmavuosille.

Katujen kunnossapidon kustannukset vaihtelevat sääolosuhteiden mukaan. TA 2023 esityksessä katujen kunnossapidon kustannuksia sopeutetaan tarvittaessa seuraavasti:

Kadut harjataan talven hiekoitussepelistä, mutta tehokas pölyntorjunta vaatii katujen pesua. Katujen kevätpesua voidaan supistaa olosuhteiden mukaisesti.

Katujen varret ja jalankulku- ja pyöräilyväylien reunat niitetään pääsääntöisesti kerran vuodessa.

Katujen talvikunnossapidon yhteydessä on aika ajoin tarvetta lumen ajolle. Lumenajoa vähennetään varastoimalla lunta rakennetun ympäristön yleisillä alueilla.

Lähivirkistysalueiden, puistojen ja leikkipaikkojen hoidon tasoa arvioidaan tarvittaessa. Kesäkuukastutukset kuitenkin toteutetaan.

Yksittäisten aloitteiden ja palautteiden perusteella tehdään välttämättömimmät toimenpiteet tai varustelutason parannukset

Talousarviossa ei ole varauduttu kesäyönteekijöiden palkkaamiseen

Talousarviossa on varauduttava kustannusindekseihin sidottujen sopimusten, energia- ja polttoainekustannusten sekä rakennusmateriaalien kustannusnousuun.

Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja kunnossapidon kustannukset kasvavat joka vuosi. Tämän vaikutuksesta korjaustoimenpiteiden tarvetta ja ajoitusta arvioidaan tapauskohtaisesti ja kunnossapidon tasoa sovitetaan käytössä oleviin määrärahoihin. Määrärahojen pysyminen samalla tasolla tai niiden pienentyminen johtaa nopeasti korjausvelan kasvamiseen. Korjausvelan kasvu puolestaan johtaa nopeasti kunnallistekniikkapalvelujen tuottamien palvelujen heikkenemiseen ja sitä myötä kunnan elinvoimaisuuden heikkenemiseen.

Talousarvioesitykseen ei ole budjetoitu puunmyyntituloja. Uuden metsäsuunnitelman mukaisesta toimenpideohjelmasta on valitettu. Hyväksytyin ja lainvoimaisen ohjelman toteuttaminen kilpailutetaan ja hoitotoimenpiteet voivat alkaa aikaisintaan talvella 2022–2023. Metsästrategian mukaisella enimmäishakkuu-määrällä 2 500 m³/v suuri osa myyntituloista kohdistetaan puun korjuuseen ja metsien hoitoon (harvennukset). Metsästrategian päivitys on vireillä ja sen laatimista kiirehditään.

Toiminnan suurimmat kustannuserät

Talousarvioon sisältyvät liikennealueiden kunnossapidon määrärahat ovat 2,224 milj. euroa. Liikennealueiden kunnossapito käsittää mm. aluehoitajien palkkamäärärahat, kunnossapidon alue- ja talvihoitourakoiden katujen kunnossapito (katujen talvi- ja kesäkunnossapito), kadunvarsien niitot, katujen kevätpesut ja puhtaanapito, katukalusteet (liikennemerkkit, jäteasiat, penkit tms.), muiden kulkuväylien ylläpito, yleisten alueiden valaistuksen, katujen päällystämiseen varatut määrärahat, joukkoliikenneinfran rakentamisen sekä liikenneturvallisuuden parantamiseen määrärahavaraus.

katujen päällysteiden uusimiseen ja korjauksiin on varattu 250 000 € määräraha (2022: 150 000 €, 2021: 100 000 €, 2020: 150 000 € ja 2019: 200 000 €).

joukkoliikenneinfran rakentamisen määrärahavaraus (mm. pysäkkien perusparannukset) on 30 000 € (2022: 30 000 €, 2021: 30 000 € ja 2020: 50 000 €)

liikenneturvallisuuden parantamiseen määrärahavaraus on 40 000 € kuntalaisten liikenneturvallisuusaloitteiden ym. toimenpiteiden toteuttamiseen (mm. ajoesteitä, hidasteiden korjaukset ja suojatiemaalaukset) (2022: 40 000 €, 2021: 40 000 € ja 2020: 80 000 €)

aluehoitajien henkilöstökustannukset 170 000 €

Talvikunnossapidon toteutuneet kustannukset raportoidaan lautakunnalle erikseen hoitokausittain.

Talousarvioon sisältyvät lähivirkistysalueiden hoidon määrärahat ovat 0,683 milj. euroa. Lähivirkistysalueiden hoito käsittää mm. aluehoitajien palkkamäärärahat, kunnossapidon alue- ja viherhoitourakoiden viheralueiden kunnossapito, yleisten alueiden puistojen, viheralueiden ja leikkipaikkojen ylläpito, puistokalusteet (jäteastiat, penkit, pyörätelineet tms.), yleisten alueiden kausivalaistus ja yksittäiset puiden kaadot.

Avustukset

Talousarvioehdotukseen on varattu nk. talkooavustus määräraha 40 000 euroa avustuksille (määräraha on alustavasti jaettu seuraavasti: kuntalaisten, yhdistysten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen 20 000 euroa ja nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen 20 000 euroa). Vesiensuojelun avustukset ovat siirretty rakennus- ja ympäristölautakunnan määrärahoihin.

Yksityistieavustuksiin on varattu 150 000 euroa (2021: 150 000 €). Yksityistieavustuksen tarkoituksena on tukea tiekuntia rahallisesti, jotta vakituisen asutuksen piirissä olevat yksityistiet pysyisivät kunnossa.

Talousarvion toteutuminen ja olennaiset poikkeamat 31.12.2023:

Toimintakulujen osalta Kunnallistekniikkapalveluissa kulut ovat toteutuneet kokonaisuudessaan siten, että talousarvion mukainen budjetti on ylitetty. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat toteutuneet hieman budjetointia suurempana. Palvelujen ostot on ylittynyt huomattavasti ja tähän vaikuttaa alku- sekä loppuvuoden poikkeuksellisen haasteelliset talviolosuhteet, jotka nostivat talvikunnossapidon kustannuksia. Palvelujen ostojen kustannuksiin ovat vaikuttaneet myös pakolliset korjaukset katujen päällysteissä, hulevesijärjestelmissä ja leikkipaikkojen rakenteissa sekä uudisrakentamisen myötä ylläpitoon siirtyneiden alueiden osalta niiden kunnossapitokustannukset. Muut toimintakulut ovat jääneet hieman budjetoidun määrärahan alle. Palvelujen ostot ovat vuoden lopun tilanteessa noin 638 000 € suuremmat budjetoituun nähden. Toimintatuotot ovat toteutuneet talousarviota suurempina. Budjetoitua suurempina ovat toteutuneet katujen ja yleistenalueiden sijoitus- ja kaivuluvat, käyttöluvut sekä muut maksut. Myös HSL infrakorvaukset ovat toteutuneet budjetoitua suurempina.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tila
Hoidetut viheralueet, ha	169	167	162	Ei tietoa ☐
Kunnossapidettävät liikenneväylät, km	264	263	268	Ylittynyt ↑
josta katuja, km	129	131	132	Ylittynyt ↑
josta katujen vierellä olevia kevyen liikenteen väyliä, km	81	81	83	Ylittynyt ↑
josta muista kevyen liikenteen väyliä ja puistoraitteja, km	51	51	53	Ylittynyt ↑
josta pysäköintialueita, ha	6,2	5,7	5,9	Ylittynyt ↑

Joukkoliikenne

Tehtävä käsittää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kuntaosuudet sekä liityntäpysäköinnin menot. HSL on Kirkkonummen joukkoliikenteen toimivaltainen viranomainen. HSL:n tehtävä on suunnitella ja järjestää toiminta-alueensa joukkoliikennekokonaisuus. HSL kilpailuttaa ja hankkii Kirkkonummen kunnan tarvitsemat joukkoliikennepalvelut, joihin liittyvät sopimukset näin ollen ovat HSL:n ja liikennöitsijöiden välisiä.

Joukkoliikenteen kustannuksiin HSL:n kuntaosuuksiin vuodelle 2023 on varattu HSL:n talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti 6,096 milj. euroa, vuodelle 2024 on varattu 5,909 milj. euroa ja vuodelle 2025 on varattu 5,94 milj. euroa. Kuntaosuuksissa on huomioitu aiempina vuosina kertyneen ylijäämän vähentäminen kunnan maksuosuudesta. Kuntaosuuden lisäksi huomioidaan liityntäpysäköinnin kustannukset. HSL:n yhtymäkokouksen hyväksymässä lopullisessa talous- ja toimintasuunnitelmassa 2023–2025 Kirkkonummen kuntaosuus vuodelle 2023 on 6 123 000 €.

HSL:n kanssa käynnistetään neuvottelut vuoden aikana toteutettavista linjastomuutoksista, joilla tavoitellaan 107 000 euron vuosittaista säästöä Kirkkonummen kuntaosuuteen. Mahdolliset linjastomuutokset suunnitellaan ja kohdennetaan HSL:n kanssa yhteistyössä esimerkiksi kesäliikenteeseen.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

HSL:n toiminta-alueelle on rakenteilla suuria hankkeita: metron jatko Kivenlahteen, Espoon kaupunkirata Kauklahteen, poikittainen pikaraitio-yhteys Raide-Jokeri sekä useita muita raitiotiehankeita. Metroliikenteen kasvavat infrakustannukset nostavat tulevina vuosina Kirkkonummen kuntaosuutta. Runkoverkosto edellyttää hyvin toimivaa liityntälinjastoa, jonka suunnittelussa asiakkaiden kuunteleminen on entistä keskeisempää. Kirkkonummen linjasto kilpailutettiin syksyllä 2021 Kivenlahden metron tilanteeseen tehdyn linjastosuunnitelman pohjalta. Uusi liikennöintisopimus alkaa vuoden 2023 alussa kestäen seitsemän vuotta. Metron liikennöinti käynnistyy joulukuussa 2022 aikana Kiven-lahteen. Kirkkonummen liityntälinjat liikennöidään ainakin vuoteen 2025 asti Matinkylään. Vaihtoehtona olisi siirtää päätepysäkki Kivenlahteen tai Espoonlahteen, jolloin matka-aika Matinkylään ja sen itäpuolelle kuten Helsinkiin pitenisi. Tilannetta arvioidaan metroliikenteen käynnistymisen jälkeen. Veikkolan suunnalla Pohjolan liikenteen vetäytyminen markkinaehtoisesta liikenteestä toi keväällä 2022 haasteen palvelutason järjestämiseen, joka järjestyi uuden liikennöitsijän korvattessa poistunutta liikennettä.

HSL:n toiminnan ja talouden suunnittelu on edelleen haasteellista. Matkustajamäärien hidas elpyminen ja liikkumisen muutos vaikuttaa lipputulokehitykseen sekä polttoaineiden ja energian hinta Ukrainan sodan vuoksi nostavat joukkoliikenteen kustannuksia. HSL on esittänyt uusia hinnoittelumalleja joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämiseksi varsinkin pitkillä matkoilla. Yhtenä vaihtoehtona on esitetty tasatariffimallia, joka lisäisi joukkoliikenteen käyttöä, mutta samalla nostaisi huomattavasti kehyskuntien ja eniten Kirkkonummen kuntaosuutta. Kunta on antanut alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä lausunnon asiasta.

Tilanne 31.12.2023:

Kunta on maksanut HSL:lle talousarvion mukaisesti kuntaosuutta 6,123 milj. €. HSL:n tilinpäätösennuste Kirkkonummen kuntaosuudeksi on kuitenkin huomattavasti talousarviota korkeampi (alustavasti 8,139 milj. €). Tämä vähentää Kirkkonummen aiemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää, jota on tämän jälkeen, olisi HSL:n tilinpäätösennusteen mukaan 31.12.2023 jäljellä 2,693 M€. Tilikaudelta 2022 muodostui ylijäämää Kirkkonummelle noin 2 miljoonaa euroa kumulatiivisen ylijäämän ollessa 4,7 miljoonaa 31.12.2022.

HSL:lle tutkittavaksi esitettyä 107 000 euron lisäsäästötavoitetta ei ole kokonaisuudessaan toteutettu, koska säästöjä ei ollut helposti enää löydettävissä koronavuosina tehtyjen merkittävien säästötoimenpiteiden vuoksi. Kuitenkin HSL:n suunnittelussa löydettiin noin 15 000 euron edestä säästöjä. Lisäsäästötoimenpiteet olisivat merkittävästi heikentäneet matkustajamäärien kasvun edellytyksiä, sillä matkustajamäärät ovat lähteneet viime ja edellisvuonna merkittävään kasvuun Kirkkonummen joukkoliikenteessä. Koko seudun matkustajamäärien kehitys on koronan jälkeen lähtenyt selvään nousuun, mutta on jäljessä strategiatavoitteista.

Matkustajamäärät Kirkkonummen alueella ovat kasvaneet huomattavasti vuosina 2022–2023 ja ohittaneet vuoden 2019 bussiliikenteen matkustajamäärien tason. Junaliikenteessä matkustajamäärät ovat vuosien 2016–2017 tasolla. Junaliikenteessä tapahtui selkeä matkustajamäärien kasvu vuosina 2018–2019 metron liityntäliikenteeseen siirtymisen vuoksi. Tämän vuoksi lukuja ei voi verrata samalla tavalla vuoteen 2019 kuin bussiliikenteessä ennen koronaepidemiaa. Lipputulot ovat kasvaneet maltillisemmin kuin matkustajien nousijamäärät lippuhintojen laskemisen myötä, mikä lienee osaltaan avittanut matkustajamäärien kasvua.

Kirkkonummella alkoi uusi HSL:n liikennöintisopimus vuoden 2023 alussa. Sopimusliikenteenharjoittajana jatkoi Oy Pohjolan Liikenne Ab. Samaan aikaan otettiin käyttöön uusi linjastosuunnitelma, jonka muutokset olivat varsin vähäisiä. Linjastosuunnitelma toi noin 100 000 euron kustannussäästön. Uuden liikennöintisopimuksen kilpailutuksen myötä vertailukelpoinen kustannustaso tipahti 11 % edellisestä sopimuskaudesta. Yhtenä syynä on asteittainen sähköbussikaluston lisääminen Kirkkonummella. Tosin polttoaineiden ja energian hinnan sekä inflaation myötä kustannustaso on noussut liikenteen kilpailuttamisen jälkeen, mutta ilman uuden liikennöintisopimuksen tuomaa kustannussäästöä Kirkkonummen liikenteen kustannukset olisivat merkittävästi nykyistä suuremmat.

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Tuloslaskelma

	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	748 000	774 833	103,59 %	851 511	-9,01 %
Maksutuotot	748 000	766 703	102,50 %	817 073	-6,16 %
Tuet ja avustukset	0	8 130	0,00 %	34 438	-76,39 %
Toimintakulut	-1 529 464	-1 546 963	101,14 %	-1 491 632	3,71 %
Palkat ja palkkiot	-782 186	-801 689	102,49 %	-676 095	18,58 %
Henkilösivukulut	-177 002	-184 157	104,04 %	-145 321	26,72 %
Palvelujen ostot	-533 300	-516 030	96,76 %	-631 727	-18,31 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 566	-5 498	83,74 %	-6 218	-11,58 %
Avustukset	-30 000	-30 000	100,00 %	-29 100	3,09 %
Muut toimintakulut	-410	-9 589	2 338,73 %	-3 171	202,39 %
Toimintakate	-781 464	-772 130	98,81 %	-640 121	20,62 %
Sisäiset tuotot yhteensä	0	95 071	0,00 %	9 824	867,74 %
Sisäiset menot yhteensä	-97 805	-94 741	96,87 %	-102 301	-7,39 %
joista:					
ICT-palvelut	-17 004	-13 544	78,4 %	-23 028	-42,1 %
Rakennusten vuokrat	-80 801	-80 801	100,00 %	-78 065	3,51 %
Taloudellinen tulokellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160		40 715	
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-19	-19		-16	

Lupa- ja ympäristöpalvelut -palveluryhmä

Lupa- ja ympäristöpalveluiden palveluryhmä käsittää rakennusvalvonnan, ympäristösuojelun sekä ympäristöterveydenhuollon tehtävät. Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii kunnan lakisääteisenä rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä edistää luonnon ja maiseman suojelua kunnassa.

Rakennusvalvonta- ja ympäristösuojeluviranomaisen lakisääteisten tehtävien lisäksi lautakunta toimii kunnan määräämänä viranomaisena maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa poikkeamislupa- ja maisematyölupa-asioissa, ulkoilulain mukaisissa leirintäaluettehtävissä, julkisen ulkotilan valvonnassa ja rakennusluvan erityisten edellytysten arvioinnissa suunnittelutarvealueella.

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Rakennusvalvonta

Kirkkonummen rakennusvalvonta osallistuu "Kunnan rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin edelleen kehittäminen ja prosessien automatisointi" -hankkeeseen. Hankkeessa on mukanaan tällä hetkellä 23 kuntaa. Hankkeen päähakijana ja hallinnoijana toimii Helsingin kaupunki. Hankkeessa aloitetaan konkreettisesti rakennuslupatarkastuksen automatisointi lupakäsittelyn nopeuttamiseksi. Lisäksi hanke sisältää kehitystyötä, jotta tulevaisuudessa IFC-mallit voidaan vastaanottaa rakennusluvan yhteydessä sekä liittää kunnan hallinnoimaan 3D-kaupunkimalliin.

Määrärahoissa on huomioitu määräaikaisen (n. 4 kk) projektityöntekijän työpanos.

Ympäristönsuojelu

Vesien suojeleminen alueellisen toimenpideohjelman toteutusta jatketaan vuonna 2023 tukemalla ja avustamalla virtavesien kunnostushankkeita sekä teettämällä Lapinkylänjärvelle kunnostussuunnitelma. Toimenpideohjelman toteutusta tukevat Siuntionjoki 2030 - ja Rannikkovesivisio 2050 -hankkeet on huomioitu ympäristönsuojelun määrärahoissa. Kunnanvaltuuston päätöksen 28.02.2022 § 16 mukaisesti osoitetaan määrärahat Estbyånin vesistön tarkennettua toimenpidesuunnitelmaa varten. Toimenpidesuunnitelma laaditaan Rannikkovesivisio 2050 -hankkeessa. Rannikkovesivisio 2050 -hankkeessa toteutetaan lisäksi vesien suojeleminen, joilla tähdätään vesistöjen tilan parantamiseen, tulvimis- ja eroosio-ongelmien ehkäisemiseen sekä vesiluonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen.

Ympäristöministeriön rahoittama ilmastohanke *“Pienen ja keskisuuren kunnan kustannustehokkaan ilmastotyön malli. Kuntien ilmastotyön evoluutio koordinoinnista asiantuntijuuteen ja konkreettisiin päästövähennyksiin”* päättyy 30.11.2022. Ilmastotyötä jatketaan vakituisen ilmastokoordinaattorin johdolla. Ilmastokoordinaattorin työajasta ja palkkakustannuksista 50 % kohdistuu Kirkkonummelle ja 50 % Vihtiin. Kahden yhteisen ilmastohankkeen aikana kehitetyt työtavat tukevat jaetun ilmastoasiantuntijan työskentelyä myös jatkossa.

Tilanne 31.12.2023

Analyyysi tavoitteiden ja talouden toteutumisesta

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin ja talouslukemat toteutuivat lähes alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Rakennus- ja ympäristölautakunnan osalta toimintatuottoja kertyi 869 904 euroa eli 116,3 % arvioidusta, kun otetaan huomioon syksyllä myönnetty lisämääräraha. Toimintakuluja muodostui 1 641 704 euroa eli 100,9 % arvioidusta. Tuloja oli noin 121 000 € arvioitua enemmän ja kuluja noin 15 000 € arvioitua enemmän. Vuoden 2022 toimintakate oli 107 469 euroa parempi kuin muutetuissa talousarviossa.

Ympäristönsuojelu

Toimintatuottoja kertyi 42 360 euroa. Vuonna 2022 vastaavat tuotot olivat 60 912 euroa. Merkittävimmät tulonlähteet olivat lupapäätökset, meluilmoitusten käsittely ja valvontamaksut. Toimintakuluja oli 562 327 euroa, mikä oli 61 115 euroa enemmän kuin vuonna 2022 (501 212 euroa). Henkilöstökulut ja palvelujen ostot muodostivat suurimman osan toimintakuluista. Ympäristönsuojelun toimintakate oli -519 967 euroa, mikä oli 12 060 euroa arvioitua huonompi.

Rakennusvalvonta

Ennuste oli, että rakennusvalvontamaksut toteutuvat budjetoitua pienempinä rakentamisen yleisen suhdannetilanteen takia. Osavuosisikatsauksessa todettiin, ettei talousarvion mukaisiin tuotto-odotuksiin todennäköisesti päästä. Kunnanvaltuusto päätti alentaa tulostavoitetta 100 000 eurolla.

Toteutuma oli kuitenkin ennakoitua parempi. Tuottoja tuli lähes alkuperäisen talousarvion mukaisesti, koska rakentamisen kerrosala pysyi korkealla tasolla. Mikäli myös sisäiset tulot (kunnan maksamat lupamaksut) lasketaan mukaan, ei myönnetylle lisämäärärahalle ollut lopultakaan tarvetta.

Toimintakulut olivat 102,1 % arvioidusta. Aikaisempina vuosina vaivannut henkilöstövaje (rekrytointiongelmat) on saatu ratkaistua ja rakennusvalvonnassa oli täysmiehitys koko toimintavuoden 2023 ajan. Rakennusvalvonta saavutti toimintatuottoina noin 104 % budjetoitua, toimintakatteen ollessa 93 293 euroa.

Ympäristöterveys

Ympäristöterveyspalvelut tuotetaan ostospalveluna Espoon kaupungin toimesta. Toimintakulut olivat 94,2 % arvioidusta. Espoon kaupunki laskutti vuonna 2023 yhteensä 254 434 € edestä. Edellisvuoden (2022) kustannusosuus oli 314 323 €, joka sisälsi aiempien vuosien laskuttamatta jääneitä maksusuoritteita.

Sivovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
2. Investoimme tulevaisuuteen	1. Luonnonläheisyys on lumovoimattajiamme	Siuntionjoki 2030 -hanke on käynnistynyt vuonna 2019 ja jatkuu vuoteen 2024 asti. Rannikkovesihanke on ollut käynnissä vuodesta 2020. Rannikkovesihankkeessa on tehty kartoituksia ja seurantaa sekä viestitty hankkeen tavoitteista ja toimenpiteistä. Tavastfjärdenin kunnostussuunnitelma on valmistunut.	Siuntionjoki 2030 -ja Rannikkovesi-visio 2050 -hankkeiden jatkaminen ja toimenpiteiden toteutus. Estbyånin vesistön tarkennetun toimenpideohjelman laatiminen.	Siuntionjoki 2030 -ja Rannikkovesivisio 2050 – hankkeita jatkettiin ja toimenpiteitä toteutettiin. Siuntionjoki 2030 – hankkeessa toteutettiin tehokalastuksia, laadittiin Stora Lonoksille kunnostussuunnitelmaa, tehtiin Kvarnån (Petäjärvestä Stora Lonoksiin) puroinventointi toimenpideohdotuksineen, seurattiin veden laatua ja tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta sekä valmisteltiin Heparin pohjapatohanketta ja Alhonsuon kosteikkosuunnitelmaa. Jolkbyån vesienhallinta ja -suojelurakenteiden yleissuunnitelma sekä kohdekortit valmistuivat. Tarkastelualue rajattiin koskemaan ensivaiheessa Estbyånin valuma-alueen sijaan Jolkbyånin osavaluma-aluetta, koska hankkeelle myönnetty valtion avustus oli odotettua pienempi. Estbyånin tarkennetun toimenpideohjelman laatiminen sisällytettiin osaksi EU:n Central Baltic -hakemusta, josta odotetaan päätöstä helmikuun 2024 aikana, sekä osaksi VALLU (Valuma-aluekunnostusta Länsi-Uudellamaalla) - hankkeen hakemusta, josta odotetaan	ympäristöpäällikkö	Toteutui osittain

				päätöstä kesään mennessä.		
	1. Luonnonläheisyys on lumovoimakkijämme	Virtavesien kunnostushankkeita tuettiin 13 000 €:lla vuonna 2022.	Virtavesien kunnostushankkeita ja vesiensuojelua tuetaan ja avustetaan vähintään 10 000 €:lla.	Virtavesien kunnostushankkeita tuettiin 3100 €:lla, koska avustushakemuksia ei tullut tätä enempää.	ympäristöpäällikkö	Toteutui osittain
		Kestävän energian ja ilmastotoimenpidesuunnitelman (SECAP) 31 toimenpiteestä 23 on käynnistynyt ja 2 valmistunut.	Vaikuttava ilmastotyö. Kestävän energian ja ilmastotoimenpidesuunnitelman (SECAP) toteutus. Kestävän energian ja ilmastotoimenpidesuunnitelman 31 toimenpiteestä 25 on käynnistynyt ja 4 valmistunut.	Kestävän energian ja ilmastotoimenpidesuunnitelman (SECAP) 31 toimenpiteestä 25 on käynnistynyt ja 4 valmistunut.	ympäristöpäällikkö	Toteutui
2. Investoimme tulevaisuuteen: Kaavoitus ja luvitus toimivat ketterästi ja jouhevasti.	4. Osallistumien ja viestintätoimivat	Vuonna 2021 saapui lupapisteeseen 678 neuvontapyyntöä, joihin vastattiin keskimäärin 4,04 päivän sisällä.	Asiakaskontaktiin vastataan 10 päivän sisällä.	Lupapisteeseen saapui 582 neuvontapyyntöä, joihin vastattiin keskimäärin 2,43 päivän kuluessa vuonna 2023.	johtava rakennustarkastaja	Toteutui
	4. Osallistumien ja viestintätoimivat	Uudisrakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika oli 55 kalenteripäivää vuonna 2021.	Rakennusluvut käsitellään keskimäärin 8 viikon sisällä.	Uudisrakennuslupien (yhteensä 106 kpl) keskimääräinen käsittelyaika oli 35 kalenteripäivää luvan jättöpäivästä päätöspäivään vuonna 2023. Käsittelyaikojen tarkempi erittely on erillisenä liitteenä.	johtava rakennustarkastaja	Toteutui
	4. Osallistumien ja viestintätoimivat	Rakennusvalvonnan asiakastytyväisyyttä pyritään parantamaan.	Asiakastytyväisyyden kasvu. Asiakastytyväisyykselyn vastausten keskiarvo vähintään 8	Asiakastytyväisyykselyn vastausten (53 kpl) keskiarvo oli 3,75 asteikolla 1-5, mikä muuntokertoimella vastaa noin arvosanaa 8,5 koulumaailmasta tutulla 4-10 asteikolla.	johtava rakennustarkastaja	Toteutui

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TP 2022	Tot 12/23
Rakennus- ja ympäristölautakunta	14,2	12,37	15,1

Riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Onnistuminen 31.12.	Riskiarvo
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.	1. Luonnonläheisyys on lumovoimatekijämme	Strateginen ja taloudellinen riski	Ilmastotyöstä vastaavat henkilöt vaihtavat työpaikkaa tai jäävät eläkkeelle. Pitkät poissaolot ja rekrytointiongelmät aiheuttavat resurssivajetta, joka heijastuu ilmastotyön etenemiseen. Ilmasto- ja energiansäästötavoitteita ei saavuteta.	Ilmastotyötä jatketaan vakituisen ilmastokoordinaattorin johdolla. Ilmastokoordinaattori tukee kunnan yksiköiden ilmastotyötä ja osallistuu uuden henkilöstön perehdytykseen kertomalla ilmastotyöstä ja sen tavoitteista.	Kirkkonummen ja Vihdin kuntiin palkattiin yhteinen vakituinen ilmastokoordinaattori tammikuussa 2023. Ilmastokoordinaattori irtisanoutui kesäkuussa ja uusi ilmastokoordinaattori aloitti syyskuun alussa. Ilmastokoordinaattori tuki kunnan yksiköiden ilmastotyötä.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
2. Investoimme tulevaisuuteen: Kaavoitus ja luvitus toimivat ketterästi ja jouhevasti.	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Toiminnallinen riski	Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmissa asetettuja tavoitteita (vastine- ja käsittelyaikoja) ei kyetä toteuttamaan.	Vastuhenkilöt sekä varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin.	Henkilöstömuutokset ja poissaolot olivat hyvin vähäisiä. Tehtäväkuvaukset ovat ajantasaiset. Loma-ajan sijaisjärjestelyt toimivat moitteettomasti.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallinen riski	Kuntalaisten oikeusturva vaarantuu ja palvelun saanti heikentyy.	Riittävä henkilöstö turvaa palvelujen saannin. Henkilöstön osaaminen varmistaa kuntalaisten oikeusturvan toteutumisen.	Ilmiannot ja valitukset kyettiin ottamaan käsittelyyn ilman aiheetonta viivytystä riittävän, hyvin koulutetun ja motivoituneen henkilöstön ansioista.	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 2 2

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisaluste	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.12.	Tila
Henkilöstön riittävyys ja ajantasainen osaaminen	<p>Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmasa asetettuja tavoitteita ei kyetä toteuttamaan.</p> <p>Kriittinen henkilöstö vaihtaa työpaikkaa tai jää eläkkeelle.</p> <p>Osaavaa henkilöstöä ei saada rekrytoitua erityisesti rakennusvalvonnan puolelle</p> <p>Pitkät poissaolot aiheuttavat resurssivajetta.</p> <p>Resurssivajeen vuoksi ei kyetä reagoimaan yllättäviin toimintaympäristön muutoksiin.</p> <p>Riskin suuruusluokka on suuri.</p>	<p>Pysymme lainsäädännön ja toimintaympäristön muutoksissa ajantasalla.</p> <p>Toimiala panostaa koulutukseen ja vahvistaa osaamista asiantuntijatasolla.</p> <p>Tehdään ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Hyödynnetään sisäistä rekrytointia, kun se on mahdollista.</p> <p>Varmistetaan riittävät resurssit eri tehtävissä.</p> <p>Toiminnan tavoitteet asetetaan vallitsevan resurssitilanteen mukaisesti.</p> <p>Työtyytyväisyyskyselyn tulokset pysyvät hyvin korkealla tasolla.</p>	<p>Toimialan vastuuhenkilöt varmistavat, että osaaminen on hyvällä tasolla ja että henkilöstö osallistuu koulutuksiin.</p> <p>Vastuuhenkilöt sekä varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin.</p> <p>Toimialan johtoryhmä varmistaa riittävät resurssit toimialalla.</p> <p>Johtoryhmä seuraa toimialan henkilöstön vaihtumista ja avoimien paikkojen täyttämistä.</p>	<p>Henkilöstö kävi ammattitaitoa edistävissä koulutuksissa.</p> <p>Henkilöstön tehtäväkuvia päivitettiin ja kehityskeskustelut käytiin suunnitelmien mukaisesti.</p> <p>Kunnassa on käytössä perehdyttämisyjärjestelmä, joka dokumentoi perehdytyksen toteutumisen.</p> <p>Työhyvinvointikyselyn tulokset olivat erinomaiset.</p>	Toteutui ✓
Toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen	<p>Kuntalaisten oikeusturva vaarantuu.</p> <p>Kuntalaisten palvelun saanti heikentyy.</p> <p>Riskin suuruus on kohtalainen.</p>	<p>Tulokset eivät saavuta tavoitteita.</p> <p>Käyttösuunnitelman tavoitteet ovat realistisia ja toteutettavissa.</p> <p>Riittävä henkilöstö turvaa palvelujen saannin.</p> <p>Henkilöstön osaaminen varmistaa kuntalaisten oikeusturvan toteutumisen.</p>	<p>Valvontatehtävät tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti.</p> <p>Henkilökuntaa on riittävästi ja osaaminen ajantasaista.</p> <p>Käyttösuunnitelman toteutumista seurataan säännönmukaisesti osavuosikatsauksessa ja toimintakertomuksessa.</p>	<p>Käyttösuunnitelman toteutumista seurattiin säännöllisesti.</p> <p>Henkilöstön osaaminen varmistettiin huolellisilla rekrytoinneilla ja jatkuvalla kouluttautumisella.</p>	Toteutui ✓

<p>Kestävä kuntatalous / Talouden seurannan kehittäminen</p>	<p>Käyttötalouden toteutumien vaihtelut tai ylitykset</p> <p>Määrärahat jäivät käyttämättä tai ylittyvät.</p> <p>Viranomaistoiminnan myyntilaskutuksen seuranta</p> <p>Riskin suuruusluokka on kohtalainen</p>	<p>Määrärahat riittävät käyttökustannuksiin.</p> <p>Käyttötalouden toteumista seurataan säännönmukaisesti.</p> <p>Seurataan valvontamaksujen oikeellisuutta ja taksanmukaisuutta</p> <p>Lautakunta on tietoinen käyttötalouden tilanteesta.</p>	<p>Seurataan talouden toteumaa ja parannetaan sen ennustettavuutta.</p> <p>Käyttötalouden toteumien ja poikkeamien seuranta kehitetään analyysoivammaksi sekä reagoidaan oleellisiin poikkeamiin.</p> <p>Lupavalmisteliija varmistaa muodostetun maksun taksanmukaisuuden</p> <p>Toimialan johtoryhmässä käsitellään käyttötalouden raportit, analyysit, poikkeamat ja ennusteet talousarvioon verrattuna.</p> <p>Onnistuminen raportoidaan osavuosisikatsauksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.</p>	<p>Laskutusjärjestelmän uudistaminen ja läpinäkyvyyden lisääminen mahdollistaa jatkossa paremman talouden seurannan.</p> <p>Lupavalmisteliija laatii laskutuserittelyn ja toimistosiihteeri varmistaa sen paikallapitävyyden ennen laskutusta.</p> <p>Myyntilaskutuksen viivettä saatiin korjattua syksyn aikana.</p> <p>Rakennusalan epävarmuus aiheutti osalle rakennusliikkeistä maksuvaikkeitä, minkä vuoksi laskujen maksuajat pidentyivät ja osa laskuista meni perintään.</p>	<p>Toteutui osittain </p>
--	--	---	---	--	--

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta. Käyttösunnitelmassa annetaan tiedoksi ostolaskujen hyväksyjät ja asiataarkastajat, joita palvelualuejohtaja voi tarvittaessa päätöksellään muuttaa talousarviovuoden aikana esimerkiksi organisaatio- tai talousrakenteen muuttuessa.

Palvelualuejohtaja on tilivelvollinen kaikista kustannuspaikoista.

Palveluryhmän johtajalla on oikeus hyväksyä oman tulosalueensa kustannuspaikkojen laskut.

Yhdyskuntatekniikan hallinto voi tarvittaessa tiliöidä, asiataarkastaa ja hyväksyä laskuja kaikille kustannuspaikoille.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Lupa- ja ympäristöpalvelut (palveluryhmä)	Daniel Grönroos	johtava rakennustarkastaja	Anu Hynninen	ympäristöpäällikkö
Rakennusvalvonta Terveys- ja elintarvikevalvonta Eläinlääkintähuolto	Daniel Grönroos	johtava rakennustarkastaja	Anu Hynninen	ympäristöpäällikkö
Ympäristönsuojelu	Anu Hynninen	ympäristöpäällikkö	Daniel Grönroos	johtava rakennustarkastaja

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta huolehtii lakisääteisten viranomaistehtävien lisäksi suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamishakemusten ratkaisemisesta. Rakennusvalvonta edistää neuvonnan, lupa- ja päätöskäsittelyn ja valvonnan avulla ympäristöön sopeutuvaa rakentamista sekä valvoo rakentamisen ja rakennetun ympäristön laatua.

Toiminnan painopistealueet

Lakisääteisten tehtävien ja viranomaiskatselmuksien viivytyksetön hoito

Yritystoiminnan luvat käsitellään nopeutetulla aikataululla

Sähköisen asioinnin kehittäminen kuten lupapisteen päätöksenteon toiminnallisuuden ja sekä sähköisen arkiston jatkokehittäminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Rakentamispaine on säilynyt, jolloin neuvonnan ja ohjauksen tarve on kasvanut edistää hyvän ja käyttäjän tarpeita palvelevan, terveellisen, turvallisen, energiatehokkaan ja viihtyisän sekä toimivan ympäristön aikaansaamisessa. Sähköinen lupa-asiointi on lisännyt neuvonnan tarvetta ja asiakkaiden yhteydenottoja.

Tehokas ja vaikuttava asiakaspalvelu edellyttää riittävien asiantuntijahenkilöresurssien lisäksi tietojärjestelmien paikatiedon helppoa saatavuutta. Rakennusvalvonnan tuottama lisäarvo on ennakoivaa, tasapuolista ja riippumatonta sekä kustannustehokasta. Luvattomaan ja luvanvastaiseen rakentamiseen on oltava edellytykset puuttua ajoissa.

Tilanne 31.12.2023

Ennuste oli, että rakennusvalvontamaksut toteutuvat budjetoitua pienempinä rakentamisen yleisen suhdannetilanteen takia. Erityisesti asuinrakentamisen lupamäärät ja uusien asuntojen määrä ovat laskeneet selvästi edellisvuodesta.

Toteutuma oli kuitenkin arvioitua parempi. Tuottoja tuli lähes alkuperäisen talousarvion mukaisesti, koska rakentamisen kerrosala kuitenkin pysyi korkealla tasolla. Tämä tarkoittaa, että myös pienemmällä lupamäärällä saatavilla lupamaksuilla rakennusvalvonta pystyy kattamaan toimintakulut. Mikäli myös sisäiset tulot (kunnan maksamat lupamaksut) lasketaan mukaan, ei myönnetylle lisämäärärahalle ei ollut lopultakaan tarvetta.

Rakennuslupia myönnettiin vuoden 2023 aikana 196 uudelle asunnolle, josta pientaloja 28 kpl, rivi- tai kerrostaloasuntoja 9 kpl ja asuinkerrostalo asuntoja 159 kpl. Syksyllä 2022 uusien pientalolupien määrä alkoi vähenellä merkittävästi ja rauhallinen rakentamistahti pientalopuolella on jatkunut koko 2023 vuoden aikana. Vaikka lupamäärät pienenevät selvästi, kasvoi uusien rakennuslupien kerrosala edellisvuodesta. Yhteenlaskettuna myönnettyjen lupien kerrosala oli 2023 vuonna 79 299 m², mikä on selkeästi enemmän kuin edellisvuonna. Luvitettujen kerrosalan lisäykseen vaikuttaa erityisesti muutama yksittäinen teollisuus- ja energiatuotantohanke sekä GWP- koulukampuksen hanke.

Vuoden 2023 aikana valmistui 125 kpl pientaloasuntoa, 68 rivitaloasuntoa sekä 248 kpl kerrostaloasuntoa eli yhteensä 441 uutta asuntoa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tila
Käsitellyt rakennusluvut, lkm.	501	450	395	Alittunut ↓
Myönnetyt rakennusluvut, lkm.	500	445	393	Alittunut ↓
Myönnetyt rakennusluvut, km ²	58 600	70 000	79 299 m ²	Ylittynyt ↑
Käsitellyt poikkeamishakemukset ja suunnittelutarveratkaisut, lkm.	90	70	65	Odotusten mukainen →
Myönnetyt poikkeamishakemukset ja suunnittelutarveratkaisut, lkm.	80	65	55	Alittunut ↓

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu hoitaa lakisääteisiä lupa-, valvonta-, seuranta- ja edistämistehtäviä, joilla ehkäistään ympäristön pilaantumista ja edistetään ympäristön kestävää käyttöä. Lisäksi ympäristönsuojelu hoitaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia maisematyölupiin liittyviä tehtäviä sekä ulkoilulain mukaisia leirintäviranomaisen tehtäviä.

Toiminnan painopistealueet

Lakisääteisten lupa- ja valvontatehtävien laadukas ja viivytöksetön hoito. Nykyisen hyvän palvelutason ylläpitäminen ja prosessien edelleen kehittäminen.

Lakisääteisten ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämistehtävien laadukas hoito. Nykyisen hyvän palvelutason ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen.

Ympäristö- ja luontoarvojen turvaaminen: yhteistyö kunnan sisällä ja sidosryhmien kanssa, neuvonta, luvat ja lausunnot

Vesiensuojelun toimenpideohjelman toteuttaminen: vesistöjen tilan parantamiseen tähtäävät toimet ja hankkeet

Vaikuttava ilmastotyö

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Lainsäädännössä tapahtuneet muutokset ja ministeriöiden sekä kuntaliiton antamat uudet ohjeistukset ovat lisänneet ympäristönsuojelun työmäärää ja aiheuttaneet jatkuvaa koulutustarvetta. Valtionhallinnon tavoitteet viranomaistoiminnan sujuvoittamiseksi ovat ohjanneet työn painopistettä ennakkovalvontaan perustuvasta lupakontrollista työllistävämpään jälkivalvontaan. Yksikkö priorisoi työtehtäviään ja antaa lausunnot kunnan ympäristön kannalta merkityksellisistä hankkeista.

Kylmälän vesiosuuskunnan toiminta-alueen vahvistamispäätöksen jälkeen yksikköön on tullut 42 vesi- ja viemäriverkostoon liittymistä koskevaa vapautushakemusta. Vapautushakemusten käsittely aloitettiin kesällä 2023. Ympäristönsuojelu edisti kiinteistöjen liittymistä vesi- ja viemäriverkostoon laatimalla tiedotteita, kehotuksia, lausuntoja ja päätöksiä. Lisäksi kiinteistöjä neuvottiin liittymisen eri vaiheissa.

Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin yhdeksän ja muita tarkastuksia 285. Autokorjaamojen ympäristönsuojeluohje valmistui kesäkuussa.

Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmaa toteutettiin yksikön toimesta ja ylikunnallisissa yhteistyöhankkeissa. Lapinkylänjärven kunnostussuunnitelman laatiminen aloitettiin kesäkuun alussa. Kunnostussuunnitelmaa varten teetettiin eläinplankton-, pohjaeläin-, viitasammakko- ja kalastoselvitykset. Osa kunnostussuunnitelman kustannuksista siirtyi vuodelle 2024 pitkittyneen hankintaprosessin takia.

Länsi-Uudenmaan rannikkovesivision mukainen kunnostustyö aloitettiin laatimalla Jolkbyån vesienhallinta ja -suojelurakenteiden yleissuunnitelma. Tarkastelualue rajattiin koskemaan ensivaiheessa Jolkbyånin osavaluma-alueita, koska hankkeelle myönnetty valtion avustus oli odotettua pienempi. Ympäristönsuojelu oli mukana Veikkolan vesistöhanke, Siuntionjoki 2030 –hankkeen, Rannikkovesivision 2050 -hankkeen, Rannikkovesien kunnostusverkoston, Länsi-Uudenmaan hajavesihankkeen ja Länsi-Uudenmaan rannikon elinympäristökunnostukset -hankkeen (RANKKU) ohjausryhmissä. Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteet huomioitiin asiantuntijapalveluihin varatussa määrärahasa ja ympäristönsuojelun avustusten jakoperusteissa. Virtavesien kunnostuksiin haettiin avustuksia odotettua vähemmän.

Ympäristönsuojeluyksikkö tarjosi ympäristön- ja luonnonsuojeluun liittyviä asiantuntijapalveluita, teetti luontoselvityksiä sekä päivitti ja toteutti jättiputkien torjuntaohjelmaa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tila
Viranhaltijapäätökset ja ilmoitusten käsittely, kpl	39	50	29	Alittunut ↓
Ympäristö- ja maa-aineslupapäätökset, kpl	1	1	1	Odotusten mukainen →
Maisemalupapäätökset, kpl	2	2	1	Alittunut ↓
Lausunnot, kpl	39	50	43	Alittunut ↓
Tarkastukset, kpl	389	150	285	Ylittynyt ↑
Selvitykset ja suunnitelmat, kpl	10	10	13	Ylittynyt ↑

Ympäristöterveydenhuolto

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Ympäristöterveys huolehtii Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen alueella elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalain mukaisesta valvonnasta sekä kunnalle kuuluvista eläinlääkintähuoltolain mukaisista tehtävistä.

Ympäristöterveys toteuttaa valvontaa vuosittaisen suunnitelmansa perusteella, jonka lisäksi resursseja kohdennetaan ennalta suunnittelemaan valvontatyöhön, kuten elintarvike- ja talousvesiperäisten terveysvaarojen ja -haittaepäilyjen sekä asumisterveyden sisäilmaongelmien selvittelyyn. Valvontayksikön työn tavoitteena on ehkäistä elintarvikkeiden sekä ympäristön aiheuttamia terveyshaittoja, järjestää ympärivuorokautinen kiireellisten eläinlääkintäpalveluiden saanti sekä huolehtia seutuyksikön alueen eläinsuojelu- ja eläintautitehtävistä.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Yhteistoimintasopimus päivitettiin vuonna 2021. Aiempaan sopimukseen nähden suurin muutos oli, että eläinlääkintähuollon kustannukset jaetaan aiempien vuosien eläinlääkintähuollon palvelujen käytön perustella. Tämä on aavistuksen lisännyt Kirkkonummen kunnan sopimuskustannuksia, mikä on huomioitu vuoden 2023 talousarviossa.

Tilanne 31.12.2023

Elintarvikevalvonta

- Elintarvikevalvonnan suunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin Kirkkonummella yhteensä 88 kpl, joista neljä tehtiin asiakirjatarkastuksina. Kolme tarkastusta merkittiin VATI-järjestelmään seurantatarkastuksina, mutta todellinen seurantatarkastusten osuus oli tätä suurempi, sillä järjestelmässä tapahtuneiden muutosten vuoksi kirjaamisessa tapahtui virheitä.
- Ruokamyrkytyspäilyjä kirjattiin yhteensä seitsemän. Yhdessä tapauksista käynnistettiin laajempi epidemiaselvitystyö.
- Vientitodistuksia kirjoitettiin viisi.
- Kirkkonummelaisten toimijoiden tekemiä, toimintaansa koskevia ilmoituksia käsiteltiin 43 kpl, joista toiminnan lopettamista koski 13 ilmoitusta.
- Muita valvontasuunnitelman ulkopuolisia yhteydenottoja kirjattiin 42 kpl.
- Elintarvikevalvontaan liittyviä lausuntoja annettiin kaksi.
- Projekteihin liittyviä elintarvike- tai pintanäytteitä otettiin yhteensä kahdeksan.

Terveydensuojeluvalvonta

- Terveydensuojeluvalvonnan suunnitelmaan sisältyviä tarkastuksia (huoneistot, talous- ja uimavesivalvonta) tehtiin Kirkkonummella yhteensä 43 kpl. Näistä seurantatarkastuksia oli kaksi.
- Yksityisiin kiinteistöihin tehtiin yhteensä kymmenen terveyshaittaepäilyyn liittyvää asumisterveystarkastusta.
- Ilmoituksia erilaisista terveyshaittaepäilyistä tuli viisi.
- Suunnitelman mukaisia vesinäytteitä (talous-, allas- ja uimarantavesi) otettiin yhteensä 143 kpl ja suunnitelman ulkopuolisia näytteitä 10 kpl.
- Talousveteen liittyviä häiriötilanteita hoidettiin kaksi.
- Lausuntoja annettiin yksi.
- Muita valvontasuunnitelman ulkopuolisia yhteydenottoja tuli 94 kpl.
- Terveydensuojelulain mukaisia ilmoituksia ja hakemuksia käsiteltiin yhteensä 17 kpl.

Tupakka- ja lääkelain mukainen valvonta

- Tupakka- ja lääkelain mukaisia tarkastuksia tehtiin Kirkkonummella yhteensä 28 kpl. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia oli 21 kpl, joista yksi oli seurantatarkastus.
- Hakemuksia käsiteltiin yhteensä 12 kpl, joista neljä oli asuntoyhteisöjen tupakointikieltohakemuksia ja kahdeksan tupakka- ja lääkelain mukaisia myyntilupahakemuksia.

Eläinlääkintähuolto

- Kaupungineläinlääkärin vastaanotolla kävi Kirkkonummelta 478 potilasta, ja sairaskäyntejä eläinten pitopaikkoihin tehtiin yhteensä yhdeksän.
- Ilmoituksenvaraisia eläinsuojelutehtäviä oli 61 kpl ja lisäksi tehtiin lääkekirjanpidon valvontaa suunnitelmallisena tarkastuksena kahdelle hevostallille.
- Tarttuvien eläintautien valvontaan liittyviä Traces-tarkastuksia tehtiin yhteensä 85 hevoselle. Vientitodistuksia kirjoitettiin koirille ja kissoille yhteensä 11.
- Laittomiin eläintuonteihin liittyviä tarkastuksia tehtiin yksi.
- Yliopistollisen eläinsairaalan päivystyksessä hoidettiin Kirkkonummelta yhteensä 67 lemmikkieläintä, 40 hevospotilasta ja yksi lammas.
- Kirkkonummelta toimitettiin Viikin Löytöeläintaloon yhteensä 41 eläintä.

Toimitilapalvelujen lautakunta

Tuloslaskelma

	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	3 241 608	3 860 390	119,09 %	1 492 593	158,64 %
Myyntituotot	348 805	332 746	95,40 %	358 235	-7,12 %
Tuet ja avustukset	0	12 124	0,00 %	22 641	-46,45 %
Muut toimintatuotot	2 892 803	3 515 520	121,53 %	1 111 717	216,22 %
Toimintakulut	-25 634 015	-24 862 522	96,99 %	-25 601 500	-2,89 %
Palkat ja palkkiot	-5 516 126	-5 243 196	95,05 %	-5 525 333	-5,11 %
Henkilösivukulut	-1 259 376	-1 227 939	97,50 %	-1 258 189	-2,40 %
Palvelujen ostot	-6 290 089	-6 723 538	106,89 %	-5 763 108	16,67 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 843 379	-5 898 816	86,20 %	-6 985 023	-15,55 %
Muut toimintakulut	-5 725 045	-5 769 034	100,77 %	-6 069 847	-4,96 %
Toimintakate	-22 392 407	-21 002 132	93,79 %	-24 108 906	-12,89 %
Sisäiset tuotot yhteensä	32 865 226	33 050 063	100,56 %	40 507 932	-18,41 %
Sisäiset menot yhteensä	-994 149	-1 090 508	109,69 %	-1 143 481	-4,63 %
joista:					
ICT-palvelut	-119 256	-75 454	63,3 %	-94 404	-20,1 %
Puhtauspalvelut	-17 205	-17 647	102,57 %	-16 387	7,69 %
Rakennusten vuokrat	-857 688	-443 179	51,67 %	-490 670	-9,68 %
Taloudellinen tulokellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160		40 715	
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-548	-510		-592	

Toimitilapalvelujen lautakunnan tehtävänä on vastata tehtäväalueellaan kunnan omaisuudesta ja sen arvon säilyttämisestä, huolehtia talonrakennuksen investointihankkeiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta, huolehtia kunnan rakennusten vuokrauksesta, ylläpidosta, hoidosta ja korjauksista sekä tarjota kunnan sisäisille toimijoille suunnittelu-, rakennus-, kiinteistö-, siivous- ja ruokapalveluja sekä urheilu- ja ulkoilualueiden ylläpitoa sekä huolehtia korkotuki- ja aravalakien ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaan kunnan hoidettavaksi määräytyistä tehtävistä. Lautakunnan määrärahat sisältävät myös kunnallistekniikan kunnossapidon työhjhdossa toteutettavan liikunta-alueiden ylläpidon määrärahat.

Toimitilapalvelujen lautakunta vastaa myös Eerikinkartanon toiminnasta rakennusten osalta. Eerikinkartanon toiminnan kustannuksia katetaan C.F. ja Maria von Wahlbergin rahaston varoilla rahaston sääntöjen mukaisesti.

Talousarvion toteutuminen, olennaiset poikkeamat ja muutokset, tilanne 31.12.2023

Lautakunnan yhteenlaskettu ulkoisten toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on valtuuston nähden sitova. Kunnanvaltuusto myönsi toimitilapalvelujen lautakunnalle 600 000 lisämäärärahan (13.11.2023 § 93). Tilanteessa 31.12.2023 lautakunnan toteutunut ulkoinen toimintakate on -21 002 132 euroa (93,79 %) eli lautakunnan talous on toteutunut alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Henkilöstökustannukset ovat toteutuneet hieman talousarviota alempana, koska vuoden aikana on ollut avoinna olevia tehtäviä. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset ovat toteutuneet talousarviota hieman matalampana, kunta osallistui energiakriisin aikana astetta alemmas -kampanjaa ja energiankustannukset alittivat talousarviossa ennakoitun määrärahan. Ulkoiset toimintatuotot, joista pääosa on ulkoisia vuokratuottoja, ovat toteutuneet hieman talousarviota korkeampana. Palvelujen ostojen toteuma oli noin 7 % talousarviota korkeampi.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
2. Investoimme tulevaisuuteen: Teemme rohkeasti investointeja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti		Kunnan rakennusten korjausvelka on merkittävä. Korjausohjelman hankkeita on viime vuosina jäänyt toteuttamatta henkilöstövajeen takia.	Rakennusten korjausvelka ei kasva ja vuosikorjaukset toteutetaan oikea-aikaisesti ja suunnitelmallisesti. Vuoden aikana on toteutettu korjausohjelman hankkeet käyttösuunnitelman mukaisesti (kyllä/ei).	Kyllä. Korjausohjelman toteuma täyttyi euromääräisesti. Korjausohjelmassa olevia töitä saatiin toteutettua suunnitellusti.	toimitilajohtaja , ylläpitöpäällikkö	Toteutui ✓
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	3. Johdamme tiedolla	Toimitilapalvelujen palveluyksiköt tuottavat sisäisiä palveluja sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen ja muuhun kunnan toimintaan sekä tiloja käyttäville kuntalaisille. Joissakin kohteissa palvelun koettu laatu on ollut epätasaista. Asiakastytyväisyyden kysely on tehty v. 2023 puhtaus- ja ruokapalveluissa.	Toimintaa kehitetään asiakastytyväisyyskyselyn tulosten perustella. Asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla. Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset: tyytyväisyys kasvaa verrattuna edelliseen kyselyyn (kyllä/ei), asiakastytyväisyyden hyvä taso (vähintään 3/5)	Asiakastytyväisyyskyselyt suoritettu puhtaus- ja ruokapalveluissa. Puhtauspalvelujen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset raportoitiin lautakunnalle. Tulokset olivat parantuneet, hyvä taso toteutui (ostopalvelut 2,9, omat palvelut 4,0) Ruokapalveluissa asiakastytyväisyyskyselyn tulokset raportoitu lautakunnalle 16.11.2023. Alhaisen vastausprosentin vuoksi tavoitteen toteutumista ei voida luotettavasti todeta. Tavoitteen arvoidaan toteutuneen osittain.	palvelujohtaja puhtaus- ja ruokapalvelut toimitilajohtaja	Toteutui osittain 🟡
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Rakennamme lapsille ja nuorille terveet ja turvalliset tilat. Olemme lapsiystävällinen		Talousarvion talonrakentamisen hankkeiden investointisuunnitelma on merkittävä. Poliittista strategisen tason päätöksentekoa varten tarvitaan	Toimitilojen investointiohjelma muodostetaan päivitetyn palveluverkkosuunnitelman mukaisesti ja investoinnit toteutetaan	Kyllä. Investointihankkeet edenneet suunnitellusti. Gesterbyn rakennustyöt	yhdyskuntatekniikan johtaja, toimitilajohtaja	Toteutui ✓

kunta. Kirkkonummella on jatkossakin turvallista liikkua paikasta ja ajasta riippumatta.		selkeä tilannekuva kokonaisuudesta.	talousarvion mukaisesti. Gesterbyn koulukeskuksen, yhteiskampuksen, Nissnikun koulun sekä Kantvikin koulun rakennushankkeet ovat edenneet talousarvion investointisuunnitelman mukaisesti (kyllä/ei).	aikataulussa ja budjetissa Kirkkonummen yhteiskampuksen kilpailutus on edennyt suunnitellusti Nissniku-talon hankevalmistelut edenneet suunnitellusti Kantvikin koulun tarveselvitys valmistumassa.		
4. Luomme uuden työn paikkoja – täällä on tilaa ajatella: Houkuttelemme asiantuntijatyöpaikkoja ja kehitämme nykyisiä työpaikkoja. Tähtäämme korkeampaan tuottavuuteen.	2. Tasapainotamme taloutta	Kunnan rakennusten salkutuksessa C-salkun kiinteistöjen (kiinteistöt, joista luovutaan jollain aikavälillä) yhteenlaskettu kerrosala on tilanteessa 11/2021 noin 77 000 kem ²	C-salkun kiinteistöistä luopumista tehostetaan. Vuoden aikana myydään ja puretaan 5000 m ² C-salkun kiinteistöjä.	Pääosa Gesterbyn koulukeskuksen purkutöistä tehty (12156 kem ²). Vuoden aikana myyty Kirkkonummen liikekeskus Oy:n osakkeet, 2360 m ² , C-salkun kiinteistöjen päivitys käynnissä	yhdyskuntatekniikan johtaja, toimitilajohtaja	Toteutui ✓
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.	2. Tasapainotamme taloutta	Osana kunnan HINKU-tavoitteita on ruokahävikin vähentäminen ja hiilijalanjäljen pienentäminen.	Pyritään aktiivisesti vähentämään ruokahävikin määrää. Otetaan kouluissa käyttöön ruokahävikin mittaaminen.	Hävikin seuranta, mittaaminen ja kirjaaminen aloitettu. Hävikkiruokaa myyty elokuusta 2023 alkaen.	palvelujohtaja	Toteutui ✓

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TP 2022	Tot 12/23
Toimitilapalvelujen lautakunta	165,38	167,59	144,4

Puhtauspalveluesihenkilön tehtävä lakkautettu. Hyvinvointialueelle siirtyi 20 työntekijää.

Riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Onnistuminen 31.12.	Riskiarvo
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Rakennamme lapsille ja nuorille terveet ja turvalliset tilat. Olemme lapsiystävällinen kunta. Kirkkonummella on jatkossakin turvallista liikkua paikasta ja ajasta riippumatta.	2. Tasapainotamme taloutta	Toiminnallinen riski	Huonokuntoiset rakennukset altistavat lapset ja nuoret huonolle sisäilmalle. Aiheuttaa huonon lähtökohdan oppimiselle ja heikentää oppimistuloksia. Epäterveelliset olosuhteet voivat aiheuttaa elinikäisiä terveysongelmia.	Sisäilmatyöryhmä toimii. Riittävät resurssit (henkilö ja määräraha) tulee olla käytettävissä korjaustoimintaan ja PTS-tehtäviin. Investointimäärärahat pidetään riittävinä rakennuskannan uudistamiseen. Siivoustyön taso on riittävä pitämään osaltaan yllä terveitä olosuhteita.	Sisäilmatyöryhmiä toimineet suunnitellusti. Kirkkoharjun koulun tiloja korjattu korjausohjelman puitteissa. Osassa kohteita toteutettu tarpeen mukaan ylläpidollisia ennakoituja toimenpiteitä. Suunnittelussa ja kilpailutuksessa olevat uudet investoinnit parantavat tilojen terveellisyyttä.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 3 9
2. Investoimme tulevaisuuteen: Investoimme oppimisen ja hyvinvoinnin kautta tulevaisuuteen.	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Palveluverkko ei pysy ajantasaisena.	Palveluverkkosuunnitelma päivitetään tarvittaessa. Tarpeellinen rakennuskanta pidetään kunnossa ja uusia nykyaikaisia palveluverkkosuunnitelman mukaisia rakennuksia rakennetaan. Vanhoista ja tarpeettomista rakennuksista luovutaan. Rakennuksia puretaan ja myydään. Purettujen rakennuksien tontti kaavoitetaan tarvittaessa uuteen käyttötarkoitukseen.	Palveluverkkoselvitys on valmistunut. Sen pohjalta laaditaan palveluverkkosuunnitelma v. 2024. Uudet investoinnit tukevat selvityksen tuloksia. Lautakunta on käsitellyt rakennusten purkusuunnitelman. C-salkun kiinteistöjen myyntiä on tehostettava.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 3 9
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja	3. Johdamme tiedolla	Strateginen ja taloudellinen riski	Paljon energiaa kuluttava rakennus on kallis käyttää. Vaikeasti kierrätettävä rakennus on kallis purkaa.	Rakennuksen suunnitteluratkaisuissa huomioidaan pieni energian kulutus ja mahdollisuudet tuottaa energiaa paikallisesti. Rakennusmateriaalien valinnassa huomioidaan taloudellisuus huomioiden	Uusissa investointihankkeissa on kiinnitetty erityistä huomiota energiatehokkuuteen sekä hiilijalan- että hiilikädenjälkeen. Rakennuksille tavoitellaan Rakennustiedon ympäristyöluokitusta	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4

varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.				kierrätettävyys ja uusiokäyttö.	en mukaisia ratkaisuja. Vanhojen rakennusten energiatehokkuutta parannettu korjausohjelman puitteissa keskittyen niihin kohteisiin, joista saadaan kustannustehokkaimpia ratkaisuja.	
1. Houkuttelemme ja kasvamme	2. Tasapainotamme taloutta	Toiminnallinen riski	Henkilöresurssien vajuus ja kilpailu osaavasta henkilökunnasta, jolloin uusien henkilöiden palkkaaminen vaikeutuu. Riittävät henkilöresurssit vaikuttavat koko lautakunnan alaiseen toimintaan. Vaje johtaa olemassa olevan henkilöstön uupumiseen. Ilman riittäviä resursseja investointien toteutuminen oikeassa aikataulussa vaarantuu sekä lakisääteisen ruoan tuottaminen vaarantuu. Puhtaus- ja ruokapalvelujen osalta ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus, henkilöstön ikärakenteesta johtuva runsas eläköityminen sekä sijaisjärjestelyjen vaikeus (laitoshuoltaja,	Huolehditaan, että henkilöstö voi hyvin ja että Kirkkonummen kunta on haluttu paikka työskennellä. Varmistetaan, että avoimet tehtävät täytetään ja panostetaan rekrytointin laatuun mm. käyttämällä asiantuntijoita apuna. Lisätään yhteistyötä mm. oppilaitosten kanssa, jotta alalle saadaan uusia tekijöitä.	Puhtaus- ja ruokapalveluissa on ollut paljon poissaoloja ja niitä on osittain täydennetty ostopalveluilla. Rekrytointi on ollut vaikeaa ja hakijoita avoimna oleviin tehtäviin ollut vähän. Sijaisten rekrytointi vielä haastavampaa. Toimitilapalveluissa saatu avoimet virat ja toimet täytettyä.	Todennäköisyys: 3 Merkitävyys: 2 6

			<p>ravitsemistyöntekijä, kokki).</p> <p>Palvelut kuntalaisille heikentyvät oleellisesti. Heikkolaatuiset palvelut ovat kunnan imagon ja tavoitteiden kannalta vahingolliset.</p>			
--	--	--	--	--	--	--

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.12.	Tila
Käyttötalouden seuranta	Talousarvion ylittyminen. Käyttötalouden seuranta ei ole ajantasaista. Ennustettavuus heikkenee. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Pysytään asetetuissa määrärahoissa. Sitoutuneiden kustannusten hallinnointi ja ennakointi. Kyetään sopeuttamaan toimintaa, mikäli määrärahat ovat ylitymässä.	Kehitetään käyttötalouden ennakkoinnin työkaluja ja prosesseja. Lautakunnalle raportoidaan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuma säännöllisesti.	Lautakunnalle raportoitu talousarvion, toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen sekä korjaus- ja investointihankkeiden tilanne lähes kuukausittain. Henkilöstölle järjestetty koulutusta talouden ohjelmistojen käyttöön.	Toteutui osittain
Investointihankkeiden taloudellinen seuranta	Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut sekä määrärahojen allittaminen. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Investointihankkeet pysyvät hankkeen suunnitelmien kustannusarvion mukaisina. Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hankkeet toteutuvat suunnitelluissa aikatauluissa.	Investointien toteumatilanteen raportointi lautakunnalle neljännesvuosittain mukaan lukien osavuosisikatsaus ja toimintakertomus.	Investointiohjelma raportoitu toimitilapalvelujen lautakunnalle suunnitellusti	Toteutui
Investointien käytäntöjen kehittäminen	Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut tai ylitykset. Määrärahat jäävät käyttämättä tai ylittivät. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Investointiohjelman hankkeet saadaan toteutettua suunnitellussa aikataulussa ja hyväksytyssä kustannusarviossa. Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lautakunta on tietoinen investointien tilanteesta.	Toimialan vastuuhenkilöt varmistavat, että hankinnoista vastaavat tuntevat ja noudattavat lakeja, määräyksiä ja kunnan ohjeita. Toimialan investointien kilpailutusikäntöjen jatkuva arviointi, kehittäminen ja valvonta. Kehitetään toimialan investointien aikataulu- ja talousseurantaa johtoryhmässä ja lautakunnassa. Lautakunnalle raportoidaan	Uusien isojen investointien osalta kehitetty elinkaarimallin kilpailutusta. Henkilöstölle järjestetty hankintakoulutusta ja projektinjohtokoulutusta. Toimitilapalvelujen hankintaprosessia ja ohjeistusta kehitetty. Investointien poikkeamat käsitelty lautakunnassa.	Toteutui

			investointien tilanne, ennusteet sekä poikkeamat neljä kertaa vuodessa. Mahdolliset kustannusylitykset käsitellään ennakoivasti lautakunnassa.		
Henkilöstön riittävyys ja ajantasainen osaaminen	Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmissa asetettuja tavoitteita ei kyetä toteuttamaan. Kriittinen henkilöstö vaihtaa työpaikkaa tai jää eläkkeelle. Osaavaa henkilöstöä ei saada rekrytoitua. Pitkät poissaolot aiheuttavat resurssivajetta. Resurssivajeen vuoksi ei kyetä reagoimaan yllättäviin toimintaympäristön muutoksiin. Toimintaa muutetaan, mutta toimintaohjeita ei ehditä päivittää.	Tehdään ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Hyödynnetään sisäistä rekrytointia, kun se on mahdollista. Varmistetaan riittävät resurssit eri tehtävissä. Toiminnan tavoitteet asetetaan vallitsevan resurssitilanteen mukaisesti. Pysymme toimintaympäristön muutoksissa ajan tasalla. Toimintaa ohjaavat asiakirjat päivitetään riittävän usein. Palvelualue panostaa koulutukseen ja vahvistaa osaamista asiantuntijatasolla. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset paranevat.	Palvelualueen vastuuhenkilöt varmistavat, että osaaminen on hyvällä tasolla ja että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Vastuuhenkilöt varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtävänkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin. Palvelualueen johtoryhmä varmistaa riittävät resurssit palvelualueella. Johtoryhmä seuraa toimialan henkilöstön vaihtumista ja avoimien paikkojen täyttämistä. Henkilöstövajeen tilanteissa valmistaudutaan konsulttien käyttöön henkilöstövajeen korvaajana.	Puhtaus- ja ruokapalveluissa tehtävät ja resurssitarpeet on mitoitettu ja koko henkilökunta on osallistunut täydennyskoulutuksiin. Toimitilapalvelujen henkilöille järjestetty koulutusta. Toimitilapalveluiden resurssit saatu täytettyä, mutta edelleen varsinkin poissaolojen takia osittain vajaa.	Toteutui osittain

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta. Käyttösunnitelmassa annetaan tiedoksi ostolaskujen hyväksyjät ja asiatarkastajat, joita palvelualuejohtaja voi tarvittaessa päätöksellään muuttaa talousarviovuoden aikana esimerkiksi organisaatio- tai talousrakenteen muuttuessa.

Palvelualuejohtaja on tilivelvollinen kaikista kustannuspaikoista.

Palveluryhmän johtajalla on oikeus hyväksyä oman tulosalueensa kustannuspaikkojen laskut.

Yhdyskuntatekniikan hallinto voi tarvittaessa tiliöidä, asiatarkastaa ja hyväksyä laskuja kaikille kustannuspaikoille.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Toimitilapalvelut - palveluryhmä	Anna-Kaisa Kauppinen	yhdyskuntatekniikan johtaja	Kari Toikka	toimitilajohtaja
Toimitilojen ylläpito- ja rakennuttamispalvelut	Kari Toikka	toimitilajohtaja	Anna-Kaisa Kauppinen	yhdyskuntatekniikan johtaja
Puhtaus- ja ruokapalvelut	Johanna Tuppurainen	palvelujohtaja, puhtaus- ja ruokapalvelut	Kari Toikka	toimitilajohtaja
Hallinto	Sirpa Salminen	hallintopäällikkö	Kia Forsell	suunnittelija

Toimitilapalvelut

Toimitilapalvelujen lautakunta

Määrärahat sisältävät lautakunnan kokoukset, koulutukset ja muut kulut sekä kunnan asuntoviranomaistoiminnan kustannukset.

Talousarviossa on varauduttu siihen, että osa lautakunnan kokouksista pidetään läsnäkokouksina ja osa etäkokouksina.

Toimitilapalvelut

Määrärahat sisältävät toimitilojen rakennuttamis- ja kehittämispalvelut sekä toimitilojen ylläpitopalvelut.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueen käytössä olevat tilat ovat siirtyneet hyvinvointialueen hallintaan. Tilojen vuokrat muuttuvat ulkoisiksi vuokratuloiksi. Kunnan ulkoa vuokrattujen tilojen vuokrasopimukset ja kustannukset ovat siirtyneet hyvinvointialueen vastuulle.

Yleinen kustannustason nousu, erityisesti energiakustannukset

Muutokset palveluverkossa: Gesterbyn rakennushanke käynnistyy ja uusia väistötiloja otetaan käyttöön. Vuoden aikana otetaan käyttöön Winellska skolanille toteutetut väistötilat keskustan alueella sekä Nissnikun koulun (alakoulun) käyttöön hankittavat väistötilat Masalan koulun läheisyyteen. Uusien väistötilojen vuokrat sekä jo käytössä olevien väistötilojen vuokrasopimusten mukaiset muutokset tilavuokriin on huomioitu talousarviossa.

Gesterbyn koulukeskushanke toteutetaan leasingrahoituksella. Leasingvuokra lisää käyttötalouden toimintakuluja rakennushankkeen valmistumisen jälkeen.

Talousarviossa on huomioitu kunnan talouden tasapainottamisen tavoitteet ja se edellyttää resurssien kohdentamista tärkeimpiin toimenpiteisiin, energiansäästötoimenpiteitä sekä toimenpiteitä lautakunnan alaisen toiminnan tuottavuuden parantamiseksi.

Talousarvion toiminnallisen tavoitteiden ja investointiohjelman toteutuminen edellyttää, että avoinna oleviin tehtäviin saadaan rekrytoitua henkilöstöä.

Liikunta- ja virkistysalueiden kunnossapidon määrärahat ja sisäiset tulot on määritelty sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan talousarvion mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet

Organisaation ja tehtäväkuvien kehittäminen sekä henkilöstön riittävyyden varmistaminen ja henkilöstöresurssin uudelleen järjestely tarvittaessa. Talousarviossa on varauduttu avoimena olevien tehtävien täyttämiseen.

Investointiohjelman toteuttaminen talousarvion mukaisesti, korjausohjelmaa toteuttaminen lautakunnan käyttösuunnitelman mukaisesti.

Kunnan kiinteistöjen suunnitelmallinen ja kustannustehokas ylläpito, pts-suunnittelun kehittäminen. Korjaukset suunnataan pts-suunnitelmien mukaisesti tärkeimpiin kohteisiin ja toimenpiteisiin. Käyttäjien tilamuutostyöt voidaan toteuttaa, jos ne ovat välttämättömiä.

Ylläpitokustannusten pienentäminen myymällä ja purkamalla kiinteistösalkutuksen mukaisia myynti- ja purkukohteita

Kunnan kiinteistöjen energiatehokkuuden edistäminen ja energiankulutuksen vähentäminen
varaudutaan energianjakelun katkoksiin ja toteutetaan energiansäästön kansallisia velvoitteita
toteutetaan kunta-alan energiatehokkuussopimuksen mukaisia energiansäästötoimenpiteitä.

Talousarvion investointiossa sisältää määrärahan energiatehokkuushankkeille

Selvitetään aurinkovoiman ja muiden energiatehokkuusinvestointien toteuttamista myös palvelusopimusmallilla

Edistetään energiatehokasta rakentamista, ilmastotavoitteet ja vähäpäästöisen energian käyttö huomioidaan investointien hankintakriteereissä.

Edistetään muita HINKU-tavoitteita, Kirkkonummen kunnan kestävänsä energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) toimenpiteiden toteuttaminen talousarvion määrärahojen puitteissa

Toiminnan suurimmat kustannuserät

Henkilöstökustannukset -2 296 482 euroa

Palvelujen ostot -4 654 939 euroa, josta suurimmat erät ovat

Rakennusten ja alueiden rakentamispalvelut, - 3 260 500 euroa, josta suurimmat erät ovat

Ylläpito -1 780 000 euroa

Vuosikorjaukset -800 000 euroa

Kiinteistöjen pihojen kunnossapito -500 000 euroa

Liikunta- ja virkistysalueiden kunnossapito -140 000 euroa

Asiantuntijapalvelut -206 500 euroa

Puhtaanapito- ja pesulapalvelut -264 016

ICT-palvelut -146 500 euroa

ulkoistettu kiinteistöhuolto (Veikkola, Jokirinne) -385 000 euroa

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -4 892 000 euroa, josta suurimmat erät ovat

Sähkö ja kaasu -1 805 000

Lämmitys -2 311 000 euroa

Vesi -332 000 euroa

Rakennus- ja muu materiaali -377 200

Muut toimintakulut -5 640 000 euroa, josta suurimmat erät ovat

Rakennusten vuokrat - 5 336 000 euroa

Väistötilojen vuokrat

Kunnantalon ja pysäköintilaitoksen vuokra

Muut vuokratilat

Toimitilapalveluiden rakennuttamis- ja kehittämispalvelut

Toimitilapalveluiden rakennuttamis- ja kehittämispalvelut -yksikkö vastaa kunnan talonrakennushankkeista sekä rakennuskannan salkutuksen mukaisista toimenpiteistä. Yksikkö vastaa myös rakennuskannan hallinnosta.

Toimintaympäristön sisäisten ja ulkoisten muutosten vaikutukset toimintaan

Yleinen kustannustason nousu vaikuttaa kaikkeen toimintaan. Ukrainan sodan aiheuttamat rakennusmateriaalien saatavuushaasteet ja hintojen epävarmuus on aiheuttanut voimakasta hintojen nousua. Tilastokeskuksen mukaan rakennuskustannukset nousivat vuoden 2022 elokuussa 6,8 % vuodentakaisesta. Kustannukset nousivat erityisesti tarvikkepanoksissa (teräsrakenteissa (24,9 %) ja lämmöneristeissä (22,7 %)). Materiaalien saatavuudessa on paikoin esiintynyt toimitusketjuun ja logistiikkaan liittyviä häiriöitä ja markkinoilta on ollut vaikea saada kiinteitä hintoja. Rakennusalan suhdannenäkymät ovat epävarmat. Suhdanteiden vaikutus talonrakennushankkeiden tarjouksiin ja urakkahintoihin on huomattava.

Kunnalla on käynnissä useita suuria talonrakentamisen investointihankkeita. Hankkeiden valmistelu ja toteuttaminen edellyttävät asiantuntijapalveluiden hyödyntämistä. Suunnittelun, urakkatarjousten valmisteluun, rakennuttamisen tehtäviin ja rakennusurakoiden valvontaan on varauduttu investointien määrärahoissa. Yksikössä on ollut merkittävää henkilöstövajausta kesän 2022 jälkeen. Talousarvion tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että saadaan rekrytoitua henkilöt yksikössä avoimna oleviin tehtäviin. Talousarviossa on varauduttu avoimna olevien tehtävien täyttämiseen.

Toimitilojen ylläpitopalvelut

Toimitilojen ylläpitopalvelut -yksikkö vastaa kunnan omistamien rakennusten huolto- ja kunnossapitopalveluista. Kiinteistöhuolto toteutetaan omalla henkilökunnalla lukuun ottamatta Veikkolan alueen sekä Killinmäen rakennusten ja Jokirinteen oppimiskeskuksen kiinteistöhuoltoa, jotka ovat ulkoistettu ulkopuoliselle palveluntuottajalle. Rakennusten kunnossapitoa toteutetaan omalla henkilökunnalla sekä ostopalveluina puitesopimusurakoitsijoilta.

Ylläpitopalvelujen määrärahat sisältävät myös kunnallistekniikan kunnossapidon työjohtossa (yhdyskuntatekniikan lautakunnan) toteutettavan liikunta- ja virkistysalueiden ylläpidon määrärahat. Liikunta- ja virkistysalueiden kunnossapidon määrärahat ja sisäiset tulot on määritelty sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan talousarvion mukaisesti.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Yksikössä on ollut merkittävää henkilöstövajausta viime vuosina. Talousarvion tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että saadaan rekrytoitua henkilöt yksikössä avoimna oleviin tehtäviin. Talousarviossa on varauduttu avoimna olevien tehtävien täyttämiseen.

Sääolosuhteet vaikuttavat ylläpidon (lämmitys, sähkö ja pihojen talvikunnossapito) kustannuksiin. Talousarviossa on varauduttu normaaleihin sääolosuhteisiin. Rakennuskustannusindeksin ja energian hintojen nousu vaikuttaa toimintamenoihin voimakkaasti. Kustannusten ennakoitu nousu on huomioitu talousarviossa.

Energiakustannusten osalta on huomioitu toteutettujen ja suunniteltujen energiatehokkuusinvestointien (lämmitysjärjestelmien muutokset sekä rakennusten automaatiojärjestelmien saneeraukset kiinteistöissä, joissa on vanhentuneita laitteita, järjestelmiä ja säätölaitteita) ja energian säästötoimenpiteiden (esimerkiksi lämpötilojen ja valaistuksen säätäminen mahdollisuuksien mukaan, käytöstä poistuvien kiinteistöt) vaikutus energiankulutukseen.

Ylläpidon määrärahoissa on huomioitu muutokset kunnan kiinteistökannassa; C-salkun kiinteistöjen myynti, purettavat rakennukset sekä Hyvinvointikeskusrakennuksen mahdollinen myynti syksyllä 2022 vähentää ylläpidon kustannuksia.

Rakennushankkeiden toteuttamisen ajaksi tarvittavien väistötilojen kustannuksiin vaikuttaa käyttöön otettavat Winellskan yläkoululle toteutettavat tilat Kirkkonummen keskustassa sekä Nissnikun koululle hankittavat väistötilat (alakoulun uudet väistötilat syksyllä 2023). Käytössä olevien vanhojen väistötilojen vuokratustannukset laskevat sopimusten mukaisesti.

Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle siirtyvän toiminnan käytössä olevat tilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan. Kunnan omistuksessa olevien tilojen vuokrat muuttuvat ulkoiseksi vuokratuloksi. Kunnan ulkopuolisilta vuokraamien tilojen vuokrasopimukset siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle, mikä pienentää kunnan ulkoisia vuokratustannuksia.

Talousarvion sisältämät talouden tasapainottamisen toimenpiteet:

Energiatehokkuusinvestoinnit ja energiansäästötoimenpiteet pienentävät energiakustannuksia

C-salkun kiinteistöjen myynti ja purkaminen pienentää ylläpidon kustannuksia

Tilankäytön kehittäminen pienentää ulkoisia vuokratustannuksia

Talousarvion toteutuminen, olennaiset poikkeamat 31.12.2023

Palvelujen ostot toteutuivat talousarviota suurempana (ylitys oli noin 780 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon nähden), mitä varten haettiin kunnanvaltuustolta lisämääräraha. Palvelujen oston kustannuksiin on vaikuttanut yleinen kustannustason nousu. Kiinteistön ylläpidon kustannukset ovat nousseet voimakkaasti vuoden 2023 kolmella ensimmäisellä vuosineljänneksellä (indeksi +11,5 % / +8,4% / +3,6%) vuodentakaisin nähden. Runsaslumina talvi, niin alku- kuin loppuvuonna, on lisännyt pihojen talvikunnossapidon kustannuksia. Energiakustannukset pysyivät kuitenkin budjetissa, mitä tuki kunnan toteuttamat energiansäästötoimenpiteet.

Palvelujen ostojen kohonneita kustannuksia kompensoi hieman budjetoitua alempana toteutuneet henkilöstökustannukset, mitä selittää vuoden aikana avoinna olleet tehtävät, sekä toimintatuotot, jotka toteutuivat talousarviota suurempina (mm. Koy Kirkkonummen liikekeskuksen osakkeiden myyntivoitto joulukuussa).

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot 7/23	Tila
Ylläpidettävien toimitilojen kerrosala, m ²		158 939	143 906	146 266	Odotusten mukainen →
Ylläpidettävien vuokrattujen tilojen kerrosala, m ²		31 393	31 393	31 393	Odotusten mukainen →
Ylläpidettävien muiden tilojen kerrosala, m ²		11 340	11 340	11 340	Odotusten mukainen →

Puhtaus- ja ruokapalvelut

Puhtauspalvelut

Puhtauspalvelujen tehtävänä on luoda puhtaita tiloja sekä lisätä turvallisuutta, terveellisyttä ja viihtyisyyttä kunnan kiinteistöissä. Palvelun tavoitteena on ylläpitää tarkoituksenmukaista ja laadukasta puhtaustasoa, ylläpitää pintamateriaalien kuntoa sekä parantaa ilmanlaatua. Puhtauspalvelujen talousarviossa huomioidaan tarvittavat resurssit, jotka perustuvat työn mitoitukseen asiakkaiden tarpeiden ja heidän käyttämiensä tilojen mukaan. Palvelujen hinnoittelu perustuu asiakkaan tilaamaan palvelukokonaisuuteen, kuten siivottavaan pinta-alaan, puhtaustasoon ja siivoustaajuuteen. Lisäksi palvelun suorittamisajankohta, kuten viikonlopputyö vaikuttaa hinnoitteluun. Asiakkaita pyritään huomioimaan laskutuksessa välittömästi, kun sisäisiä siivouseriä päivitetään toteutuneen palvelun mukaan. Toimintatuotot muodostuvat suurelta osin sisäisistä siivousmaksuista, jotka perustuvat toimitilapalvelujen lautakunnan päättämiin neliöhintoihin.

Ruokapalvelut

Ruokapalvelun tehtävänä on vastata ruokapalvelujen suunnittelusta ja toteutuksesta Kirkkonummen kunnan toimipaikoissa. Valtion ravitsemusneuvottelukunnan julkaisemissa suosituksissa kouluruokailun ja varhaiskasvatuksen osalta tarkennetaan lasten ja nuorten ruokapalvelun suunnittelua ja toteutusta. Kaikissa kouluissa tarjotaan sekä perus- että kasvisruokaa päivittäin vapaasti valittavaksi. Kymmenen viikon kiertävältä perusruokalistalta löytyy kasvisruokia kaikille tarjottavaksi, siten että lähes joka viikolla on kasvisruokapäivä.

Ruokapalvelujen talousarvio laaditaan siten, että toiminnan tuotot kattavat toiminnan kustannukset. Kunnan eri tilaajatahojen edustajat tilaavat ateriapalvelut alueensa tuotantokeittioista. Ruokapalvelu laskuttaa tilaajayksiköitä tilausten mukaan käyttäen toimitilapalvelujen lautakunnan päättämiä hintoja. Ruokatuotanto organisoidaan neljään aluetuotantokeittiöön, josta kaksi sijaitsee keskustan alueella, yksi Sundsbergissä ja yksi Veikkolassa. Ruokapalvelu valmistaa aterioita myös muutaman yksityisen toimijan kohteisiin.

Toiminnan painopistealueet

Puhtaus- ja ruokapalvelujen toiminnan lähtökohtana on tilaaja-asiakkaan tarpeet. Pääpainona on organisaation palvelutuotannon järjestäminen ja toiminnan kehittäminen asiakaslähtöisesti, joustavasti ja kustannustehokkaasti. Tärkeänä osana kunnan HINKU-tavoitteita on ruokahävikin vähentäminen ja hiilijalanjäljen pienentäminen. Kemikaaliton siivous on käytössä lähes kaikissa kouluissa, kunnantalolla ja Fyryssä ja tarkoituksena on laajentaa kemikaalitonta siivousta päiväkoteihin.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuonna 2023 puhtauspalvelua tuotetaan noin 97 500 m² verran 70 rakennuksessa. Palvelusta 70 % on omaa tuotantoa ja 30 % ostopalvelua. Siivottava pinta-ala ja samalla toimintatuotot vähenevät merkittävästi edellisiin vuosiin verrattuna, kun Sote-kiinteistöjen puhtaanapito siirtyy Länsi-Uudenmaan Hyvinvointialueelle 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyy samalla n. 12–13 puhtaanapidon laitoshuoltajan toimea, joka vähentää kuluja, erityisesti henkilöstökuluja. Toiminnan kustannuksiin vaikuttaa yleisen kustannustason nousu. Palkkakulujen kustannusvaikutus on 3–4 %, mikä vaikuttaa merkittävästi työvoimainnotteeseen toimintaan. Kunnan talouden tasapainottamisen vaatimukset on huomioitu mm. ikkunanpesujen harventamisella sekä kunnantalon siivouksen järjestämistavan muutoksella.

Vuonna 2023 tuotettavien aterioiden määrä tulee vähenemään. Ruokapalvelua järjestetään tilaajayksiköiden toiminnan ja tilausten mukaisesti ja Soteuudistus vaikuttaa ruokapalvelujen toimintaan, kun aterioiden järjestäminen Sote-asiakkaille siirtyy Länsi-Uudenmaan Hyvinvointialueen vastuulle. Samalla myös tuotannon kustannukset siirtyvät, kuten esim. palvelukeskuksen keittiön vuokratulot, elintarvikkeiden ja yhteensä seitsemän kokin ja ravitsemistyöntekijän henkilöstökulut. Henkilöstöruokailun tuotot ja kulut vähenevät, kun terveyskeskus suljetaan. Kunnan henkilöstö voi halutessaan jatkossa ruokailla työpaikkaruokailun hinnalla kouluissa.

Gesterbyn koulukeskuksen rakennushanke tulee vaikuttamaan puhtaus- ja ruokapalvelujen toimintaan usean vuoden ajan. Nykyisen koulun purku ja opetuksen siirtäminen väistötiloihin ja keskustan Koulukeskuksen tiloihin edellyttää henkilöstösiirtoja keskustan alueelle. Gesterbyn alueelta siirtyy väistötiloihin arviolta kaksi laitoshuoltajaa ja yksi laitoshuoltajan toimi jätetään täyttämättä.

Gesterbyn keittiön noin 3 500 annoksen valmistaminen siirtyy Koulukeskuksen, Jokirinteen sekä Kartanonrannan tuotantokeittioihin ja Gesterbyn tontille tulee siirtokelpoinen väistökeittiö, joka tulee toimimaan jakelukeittionä tontille jääville noin 800 ruokailijalle. Suurin osa henkilöstöstä siirtyy alueille, jossa ruoanvalmistus lisääntyy ja 3–4 ravitsemistyöntekijää jää työskentelemään väistökeittiöön. Kokonaisannosmäärät eivät merkittävästi vähene ja sama henkilöstömäärä tarvitaan tuottamaan palvelua myös jatkossa. Henkilöstöresursointia arvioidaan kuitenkin jatkuvasti ja esimerkiksi eläköityvien kohdalla pohditaan rekrytointitarvetta. Ruokapalvelut tuotetaan kokonaisuudessaan omana palveluna.

Talousarvioesityksessä on huomioitu kunnan talouden tasapainottamisen tavoitteet. Toiminnan kustannuksiin vaikuttaa kuitenkin voimakkaasti yleisen kustannustason nousu. Palkkakulujen kustannusvaikutus on 3–4 %, mikä vaikuttaa merkittävästi työvoimainnotteeseen toimintaan. Vuoden 2023 elintarvikkeiden hintojen korotuksesta ei ole tietoa, mutta vuonna 2022 korotus

oli noin 11 %. Ruokalistasuunnittelulla voidaan vaikuttaa elintarvikekustannuksiin siten, että elintarvikekustannukset kokonaisuudessaan eivät nouse, mutta poikkeuksellisten korkeiden korotusten vuoksi kustannusten alentaminen ei ole mahdollista ilman laadun heikkenemistä tai merkittäviä toiminnanmuutoksia. Myös muut hinnankorotukset ovat mahdollisia, kuten polttoaine- ja logistiikkakulut, siivoustarvikkeet, keittiökemikaalit ym.

Kunnan tulevat rakennushankkeet tulevat merkittävästi lisäämään puhtaanapidon ostopalvelun osuutta, koska hankkeet on päätetty toteuttaa elinkaarimallilla. Samalla kunnan henkilöstömäärä pienenee. Puhtauspalveluja tulee tuottamaan arviolta omaa henkilöstöä n. 35, kun Gesterbyn koulukeskus, Nissniku ja Yhteiskampus valmistuvat. Ruokapalveluihin ei ole odotettavissa suurempia muutoksia.

Tilanne 31.12.2023

Palvelujen ostojen kustannukset ovat toteutuneet talouarviota korkeampana (noin 250 000 €) pääasiassa puhtauspalvelujen henkilöstövajeen vuoksi. Henkilöstökustannukset ovat toteutuneet hieman talousarviota alempana huolimatta ennakoitua suuremmista kunta-alan palkankorotuksista.

Elintarvikkeiden hintojen nousu vuoden aikana on ollut n. 10 %. Ennakoivalla ruokalistasuunnittelulla elintarvikkeiden kustannukset pysyivät määrärahojen puitteissa.

Hävikkiruoka-annoksia on myyty elokuu-joulukuun aikana 2623 kappaletta. Tuotot käytetään asiakkaille tarjottaviin ylimääräisiin jälkiruoka- tms. annoksiin.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %	Tila
Puhtauspalvelut						
Kunnan henkilöstön siivottava pinta-ala	102 288	69 942	73 242			Ylittynyt ↑
Ostopalvelujen osuus, m ²	32 141	27 516	27 853			Ylittynyt ↑
Yhteensä	134 429	97 458	101 095			Ylittynyt ↑
Ruokapalvelut						
Tuotettuja aterioita, opetustoimi. Sisältää esikoululaisten lounaat	1 174 375	1 076 936	1 233 678		-0,7	Ylittynyt ↑
Tuotettuja aterioita, lasten päivähoito. Sisältää esikoululaisten aamu- ja välipalat.	843 315	914 457	855 762		2,8	Alittunut ↓
Tuotettuja aterioita, henkilöstöruokailu + valvonta-ateriat	140 971	104 464	118 001		0	Ylittynyt ↑
Tuotettuja aterioita, muu tilausruokailu ja välipalakortit	97 362	68 564	67 348		32,0	Alittunut ↓
Tuotettuja aterioita, yksityinen päivähoito	29 883	36 352	24 461		-26,3	Alittunut ↓
Ostopalvelujen osuus tuotetuista aterioista, %	0	0	0		0	Odotusten mukainen →

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma

Kirkkonummen kunta (sis. Kirkkonummen Vesi)

Ulkoiset erät	Alkuperäinen TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Tot %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	24 138 563	-1 075 853	23 062 710	25 976 367	113 %	36 545 269	71 %
Myyntituotot	12 269 049	-415 853	11 853 196	12 803 373	108 %	14 325 408	89 %
Maksutuotot	4 958 680	-660 000	4 298 680	4 855 184	113 %	9 897 972	49 %
Tuet ja avustukset	2 788 908	0	2 788 908	3 395 370	122 %	9 035 796	38 %
Muut toimintatuotot	4 121 926	0	4 121 926	4 922 440	119 %	3 286 093	150 %
Toimintakulut	-138 902 429	-2 867 001	-141 769 430	-142 267 548	100 %	-278 664 952	51 %
Henkilöstökulut	-78 691 239	-2 097 001	-80 788 240	-81 642 061	101 %	-107 484 362	76 %
Palkat ja palkkiot	-64 212 047	-2 064 507	-66 276 554	-66 208 971	100 %	-86 991 896	76 %
Henkilösivukulut	-14 479 192	-32 494	-14 511 686	-15 433 090	106 %	-20 492 466	75 %
Palvelujen ostot	-35 363 084	-770 000	-36 133 084	-36 798 512	102 %	-138 843 193	27 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 350 955	0	-12 350 955	-10 808 024	88 %	-15 612 672	69 %
Avustukset	-5 239 660	0	-5 239 660	-5 257 051	100 %	-8 024 983	66 %
Muut toimintakulut	-7 257 491	0	-7 257 491	-7 761 901	107 %	-8 699 741	89 %
Toimintakate (S)	-114 763 866	-3 942 854	-118 706 720	-116 291 181	98 %	-242 119 683	48 %
Verotulot	110 398 780	0	110 398 780	116 492 379	106 %	223 215 253	52 %
Valtionosuudet	36 080 207	0	36 080 207	37 708 255	105 %	35 670 635	106 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-673 029	0	-673 029	-43 625	6 %	-399 897	11 %
Vuosikate I	31 042 092	-3 942 854	27 099 238	37 865 828	***	16 366 308	231 %
<i>Käyttöom. myyntivoitot</i>	<i>3 500 000</i>	<i>0</i>	<i>3 500 000</i>	<i>2 811 440</i>	<i>80 %</i>	<i>18 244 394</i>	<i>15 %</i>
<i>Maankäyttösop. korvaukset</i>	<i>3 100 000</i>	<i>0</i>	<i>3 100 000</i>	<i>1 603 117</i>	<i>52 %</i>	<i>3 647 887</i>	<i>44 %</i>
Vuosikate II	37 642 092	-3 942 854	33 699 238	42 280 385	125 %	38 258 588	111 %
Poistot ja arvonalentumiset	-20 984 426	0	-20 984 426	-18 611 871	89 %	-25 572 150	73 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	***	0	***
Tilikauden tulos	16 657 666	-3 942 854	12 714 812	23 668 514	***	12 686 438	***
Poistoeron muutos	20 000	0	20 000	12 517	63 %	13 352	94 %
Rahastojen muutos	0	0	0	0	***	0	***
Tilikauden ylijäämä (alij.)	16 677 666	-3 942 854	12 734 812	23 681 031	***	12 699 790	***
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>36 364 102</i>	<i>0</i>	<i>36 364 102</i>	<i>35 802 190</i>		<i>44 056 379</i>	
<i>Sisäiset toimintamenot</i>	<i>-36 364 102</i>	<i>0</i>	<i>-36 364 102</i>	<i>-35 802 190</i>		<i>-44 056 379</i>	

Käyttöomaisuuden myyntivoittoa ja maankäyttösopimuskorvauksia ei ole sisällytetty toimintatuottoihin vaan esitelty Vuosikate I jälkeen, yht. 4 414 557 euroa.

Ulkoiset ja sisäiset erät

Tuloslaskelma Kirkkonummen kunta (sis. Kirkkonummen Vesi)

ulkoiset ja sisäiset erät	Alkuperäinen TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	TOT 2023	Tot %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	60 635 174	-1 075 853	59 559 321	62 386 321	105 %	81 130 311	77 %
Myyntituotot	24 272 656	-415 853	23 856 803	24 686 818	103 %	28 124 211	88 %
Maksutuotot	4 958 680	-660 000	4 298 680	5 020 946	117 %	9 981 210	50 %
Tuet ja avustukset	2 788 908	0	2 788 908	3 395 370	122 %	9 035 796	38 %
Muut toimintatuotot	28 614 930	0	28 614 930	29 283 187	102 %	33 989 095	86 %
Toimintakulut	-175 399 040	-2 867 001	-178 266 041	-178 677 504	100 %	-323 249 995	55 %
Henkilöstökulut	-78 691 239	-2 097 001	-80 788 240	-81 642 061	101 %	-107 484 362	76 %
Palkat ja palkkiot	-64 212 047	-2 064 507	-66 276 554	-66 208 971	100 %	-86 991 896	76 %
Henkilösivukulut	-14 479 192	-32 494	-14 511 686	-15 433 090	106 %	-20 492 466	75 %
Palvelujen ostot	-47 366 691	-770 000	-48 136 691	-48 361 398	100 %	-152 212 872	32 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 350 955	0	-12 350 955	-11 268 057	91 %	-16 096 903	70 %
Avustukset	-5 239 660	0	-5 239 660	-5 257 051	100 %	-8 024 983	66 %
Muut toimintakulut	-31 750 495	0	-31 750 495	-32 148 937	101 %	-39 430 874	82 %
Toimintakate (S)	-114 763 866	-3 942 854	-118 706 720	-116 291 183	98 %	-242 119 683	48 %
Verotulot	110 398 780	0	110 398 780	116 492 379	106 %	223 215 253	52 %
Valtionosuudet	36 080 207	0	36 080 207	37 708 255	105 %	35 670 635	106 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-673 029	0	-673 029	-43 625	6 %	-399 897	11 %
Vuosikate I	31 042 092	-3 942 854	27 099 238	37 865 826	***	16 366 308	231 %
<i>Käyttöom.myyntivoitot</i>	<i>3 500 000</i>	<i>0</i>	<i>3 500 000</i>	<i>2 811 440</i>	<i>80 %</i>	<i>18 244 394</i>	<i>15 %</i>
<i>Maankäytösop.korvaukset</i>	<i>3 100 000</i>	<i>0</i>	<i>3 100 000</i>	<i>1 603 117</i>	<i>52 %</i>	<i>3 647 887</i>	<i>44 %</i>
Vuosikate II	37 642 092	-3 942 854	33 699 238	42 280 382	125 %	38 258 588	111 %
Poistot ja arvonalentumiset	-20 984 426	0	-20 984 426	-18 611 871	89 %	-25 572 150	73 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	***	0	***
Tilikauden tulos	16 657 666	-3 942 854	12 714 812	23 668 511	***	12 686 438	***
Poistoeron muutos	20 000	0	20 000	13 352	67 %	13 352	100 %
Rahastojen muutos	0	0	0	0	***	0	***
Tilikauden ylijäämä (alij.)	16 677 666	-3 942 854	12 734 812	23 681 863	***	12 699 790	***

Käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja maankäytösopimuskorvauksia ei ole sisälletty toimintatuottoihin vaan esitelty Vuosikate I jälkeen, yht. 4 414 557 euroa.

Rahoituslaskelmaosa

Rahoituslaskelma

	Alkuperäinen TA 2023	TA- muutokset	TA 2023	TOT 2023	Poikkeama 2023
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	37 642 092	-3 942 854	33 699 238	42 280 385	8 581 147
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-3 500 000	0	-3 500 000	-3 695 003	-195 003
Toiminnan rahavirta	34 142 092	-3 942 854	30 199 238	38 585 382	8 386 144
Investointien rahavirta					
Investoinnit	-38 590 000	-2 476 752	-41 066 752	-26 451 073	14 615 679
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	34 200	34 200
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 500 000	0	3 500 000	3 430 120	-69 880
Investointien rahavirta	-35 090 000	-2 476 752	-37 566 752	-22 986 753	14 579 999
Toiminnan ja investointien rahavirta	-947 908	-6 419 606	-7 367 514	15 598 629	22 966 143
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset (S)	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	636 116	636 116
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (S)	48 000 000	0	48 000 000	0	-48 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 436 938	0	-19 436 938	-23 123 625	-3 686 687
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 528 098	0	-4 528 098	-22 000 000	-17 471 902
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-10 035 569	-10 035 569
Rahoituksen rahavirta	24 034 964		24 034 964	-54 523 078	-78 558 042
Vaikutus maksuvalmiuteen	23 087 056		16 667 450	-38 924 449	-55 591 899

Investointiosa

Investointien toteumavertailun yhteenveto 2023

Investointien kokonaistoteuma vuoden 2023 lopussa oli 26,2 milj. euroa eli 63,7 %.

	Alkuperäinen TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	Toteuma 12/2023	Poikkeama	Toteuma %
ICT-ohjelmat ja käyttöönottoprojektit*	-195 000	0	-195 000	-22 671	-172 329	11,6 %
ICT-ohjelmat vesiliikelaitos****	0	0	0	-22 465	22 465	****
Muut pitkävaikutteiset menot*	-60 000	-100 000	-160 000	-142 050	-17 950	88,8 %
Maa- ja vesialueet** menot	0	-2 250 000	-2 250 000	-2 211 886	2 211 886	****
Maa- ja vesialueet** tulot	0	0	0	61 854	-61 854	****
Talonrakentaminen***	-3 700 000	0	-3 700 000	-1 932 501	-1 767 499	52,2 %
Irtain omaisuus*	-180 000	0	-180 000	-50 245	-129 755	27,9 %
Osakkeet ja osuudet** menot	0	-126 752	-126 752	-126 752	0	****
Osakkeet ja osuudet** tulot	0	0	0	187 267	-187 267	****
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Liikennealueet ja puistot**	-26 310 000	0	-26 310 000	-15 159 627	-11 150 373	57,6 %
Liikunta- ja virkistysalueet** menot	-735 000	0	-735 000	-633 042	-101 958	86,1 %
Liikunta- ja virkistysalueet** tulot	0	0	0	34 200	-34 200	****
Vesiliikelaitos**** investointimenot	-7 410 000	0	-7 410 000	-6 149 837	-1 260 163	83,0 %
Vesiliikelaitos**** investointitulot	0	0	0	13 028	-13 028	****
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-34 455 000	0	-34 455 000	-21 895 278	-12 559 722	63,5 %
Investointimenot yhteensä	-38 590 000	-2 476 752	-41 066 752	-26 451 073	-14 615 679	64,4 %
Investointitulot yhteensä	0	0	0	296 350	-296 350	****
Investointiosa yhteensä	-38 590 000	-2 476 752	-41 066 752	-26 154 723	-14 912 029	63,7 %

* Sitovia tehtävätasolla

** Sitovia hankeryhmätasolla

*** Talonrakentamisen peruskorjaushankkeet sitovia hankeryhmätasolla, muut ovat sitovia hanketasolla.

**** Sitovia liikelaitostasolla

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankeryhmään on tehtävätasolla budjetoitu kunnan rahoitusosuus sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät jää kunnan käyttöomaisuudeksi. Lisäksi hankeryhmään on budjetoitu asiantuntijapalveluhankinnoista aiheutuvat tavanomaista suuremmat kartoituskustannukset.

Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen 60 000 €

Vuonna 2023 investointirahaa käytetään mm. erilaisten paikkatietoaineistojen tuottamiseen ja täydentämiseen. Lisäksi kunnan paikkatietojärjestelmää päivitetään ja laajennetaan palvelemaan paremmin nykyaikaisten paikkatietojen tuottamista ja käsittelyä.

Vuonna 2023 on tarkoitus uusia digitaalisten paikkatietojen ja dokumenttien myyntiin tarkoitettu verkkokauppa. Sitowisen Louhi Kauppa -sähköisen verkkokaupan toiminta loppuu vuoden 2022 loppuun mennessä ja korvaava verkkokauppa otetaan käyttöön vuonna 2023. Kaupan kautta voidaan myydä haluttuja aineistoja käyttäjille ja palvelu hoitaa automaattisesti tuotteiden toimittamisen ja laskutuksen.

Lisäksi vuonna 2023 Helsingin seudun ympäristö palvelut HSY kilpailuttaa koko pääkaupunkiseudun kattavan ilmakeuhahankkeen, jossa myös Kirkkonummi on mukana omalla osuudellaan.

Tilanne 31.12.2023

Yhdyskuntatekniikan lautakunta päätti 27.4.2023 hankkia Tiera Oy:n kilpailuttaman Tiera City-paikkatietojärjestelmän ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle lisäinvestointimäärärahaa 100 000 euroa vuodelle 2023 hankkeelle ”Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen”. 22.5.2023 kunnanvaltuusto päätti myöntää lisäinvestointimäärärahan kyseiselle hankkeelle. 19.12.2023 Kirkkonummen kunta ja Kuntien Tiera Oy allekirjoittivat sopimuksen Tiera City järjestelmän hankkimisesta. Sopimuksen mukaisesti käyttöönottomaksuista maksettiin 50 % ennen käyttöönoton käynnistymistä, eli 31.12.2023 mennessä investoinnista on maksettu 86 200 euroa.

Paikkatietojen nykyaikaisen tuottamisen ja viranomaismittausten suorittamisen parantamiseksi paikkatietopalveluihin hankittiin kaksi uutta maastotietokonetta korvaamaan vanhat maastotietokeet. 31.12.2023 mennessä, investoinnista on maksettu 16 800 euroa. Aineistonmyyntipalvelun eli karttakaupan hankinta kilpailutettiin ja toimittajaksi valittiin Esri Finland Oy. Toimittaja on toimittanut palvelun ja palvelu on otettu käyttöön marraskuussa 2023. 31.12.2023 mennessä investoinnista on maksettu 17 400 euroa. Helsingin seudun ympäristö palvelut HSY kilpailutti koko pääkaupunkiseudun kattavan ilmakeuhahankkeen ja toimittajaksi valittiin MGGP Aero Sp. z o.o. Toimittaja toimitti ortoilmakuvat tilaajille lokakuussa 2023. 31.12.2023 mennessä investoinnista on maksettu 21 650 euroa.

Kiinteät rakenteet

Investointien tilanne 31.12.2023 on raportoitu liitteenä olevassa taulukossa.

Liikenneväylät ja puistot

Aluekohtaiset tiet ja muut liikennealueet

Isot hankkeet 3 960 000 €

- Kirkkonummentien ylikulkusillan rakennussuunnittelu ja rakentaminen (STk-urakka)
- Suunnittelu, toteuta, kehittä -hankkeena toteuttava hanke. Tehdään yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Kunnan osuus 100 %.

Keskusta

- Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu ja rakentaminen
- Wiikintien, Kirkkotallinkujan ja liikealueen kehäyhteys välillä Kirkkotallintie-Wiikintie suunnittelu ja rakentaminen
- Kirkkonummentie ja Överbyntie suunnittelu ja rakentaminen
- Kt 51 yleissuunnittelu välillä Kirkkonummi- Siuntio

Uudet asemakaavahankkeet alueittain 12 350 000 €

- Juhlakallio ja Tolsanmäki
 - Hankkeiden katu- ja rakennussuunnittelu on käynnistynyt vuonna 2021. Juhlakallion suunnitelmista on jätetty oikaisuvaatimus hallinto-oikeuteen. Tolsanmäen suunnitelmat valmistuvat vuoden 2022 aikana. Rakentaminen alkaa aikaisintaan vuonna 2023.

Keskusta ja lähialueet

- Läntinen Gesterby: Gesterbyntie, Gesterborgintie
- Vesitorninmäki itäosa: Vesitorninrinne

- Tolsanportti
- Tolsanjärvi (ent. Drusibacken)

Jorvas ja lähialueet

- Kvis- ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue

Laajakallio ja lähialueet

- Killinmäki

Masala ja lähialueet

- Tinantien, Suomalapolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Bjönsinmäki) katujen suunnittelu ja rakentaminen
- Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmite suunnittelu ja rakentaminen
- Mustikkarinne

Sundsberg ja lähialueet

- Sarvvikinportti
- Kolabacken

Veikkola

- Eerikinkartano 1. vaihe
- Veikkolanpuro II

Asumisviihtyvyyttä parantavat hankkeet alueittain 3 600 000 €

Keskusta ja lähialueet

- Tallinmäki: Rovastinpuiston rakentaminen
- Tievalaistus kohde 11: Juusjärventie väli Evitskogintie-Solvikintie rakentaminen

Masala ja lähialueet

- Ratsumiehentien p-alueen rakentaminen
 - Parannetaan alueen vieraspysäköintiä rakentamalla muutama paikka kadun varteen.

Veikkola

- Impivaaranpolun ja p-alueen (koulun ja päiväkodin länsipuolella) suunnittelu ja rakentaminen
- Eerikinkartanontien liikenneturvallisuuden parantaminen Vuorenmäen koulun kohdalla

Kevyen liikenteen raiteiden rakentaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma (kv 18.12.2017 § 90)

- Mt11277 Hirsalantien jalankulku- ja pyöräilyväylän ja pysäkkiparin välillä kt51-Kiilatatie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen
- Överbyntien jalankulku- ja pyöräilyväylän välillä Karlbergintie-Granbackantie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen
- Jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu ja toteuttaminen Sjököllantielle ja Kylmäntielle Kylmälän bussipysäkeiltä Sjököllan koululle, tie-, rakennussuunnittelu ja rakentaminen
- Mt 110 kevyenliikenteenväylän tie- ja rakennussuunnitelman laadinta välille Kolmiranta Veikkola ELY/kunta 50/50 periaatteella (Kv 11.5.2020 § 174)
- Tolsan asemanseutu-Jorvas rataraitin suunnittelu ja rakentaminen
- Radanvarsiraitin välillä Kuusalan pallokenttä-Jeppaksentie suunnittelu ja rakentaminen

Arvioidut määrittelemättömät hankkeet

- Tie- ja katualueiden valaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi
- Hulevesijärjestelmien saneeraus
- Hankkeiden jälki/takuaikaiset kustannukset
- Ennalta määrittelemättömät selvitykset, pienet suunnittelukohteet

Korjausrakentaminen/saneerauskohteet 5 920 000 €

- Sokeritehtaantien saneeraus
 - Sokeritehtaantien saneerataan kolmessa vaiheessa, joista kaksi ensimmäistä toteutetaan vuonna 2023.
- Munkinmäentien saneeraus
- Tallinmäki: Toritien, Kärrytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen
- Purokummuntien risteysalueen parantaminen
- Luostarinrinteen katu- ja rakennussuunnittelu

- Alueen 13 katujen rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja
- Alueiden 12 (Kyntäjätie, Takkumäentie ja Pienviljelijätie) katujen rakentaminen
- Munkinmäentie välillä Purokummuntie- Munkkullan silta
- Veikkolan hiekkasiilon tontin muotoilu
- Munkinmäentie välillä Purokummuntie- Munkkullan silta
- Muonamiehenkuja ja Rusthollinpolku suunnittelu ja rakentaminen

Liikunta ja virkistysalueet 1 225 000 €

- Keskustan urheilupuiston skeittipaikka
 - Uusi skeittipaikka rakennetaan urheilukentän ja uimahallin väliselle alueelle.

Keskusta

- Keskustan urheilupuisto: skeittialue
- Keskustan urheilupuisto: monitoimikenttä
- Keskustan nykyisen yleisurheilukentän suunnittelu (valaistus, tartan, katsomo, kastelujärjestelmä, aita jne.) ja peruskorjaus
- Heikkilän jalkapallokentän aidan uusiminen

Sundsberg ja lähialueet

- Sarvikinportin uimaranta ja ulkokuntoilupaikka, rakentaminen

Ulkoilualueet ja rannat

- Tampanjan p-alue
- Syväjärven uimarannan kehittäminen, suunnittelu
- Latuverkoston peruskorjaus

Yhdyskuntatekniikan investoinnit 2023

Liikenneväylät ja puistot	TA 2023	Toteuma 31.12.2023	Toteuma %	Tilanne 31.12.2023
Isot hankkeet	-5 040 000	-6 686 662	132,7 %	
Keskusta:	-3 950 000	-5 645 739	142,9 %	
Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-3 185	3,2 %	Kohteen yleissuunnittelu on käynnistynyt.
Kirkkonummentien ylikulkusillan rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-3 500 000	-5 134 063	146,7 %	Stk-urakka. Katusuunnitelmat hyväksytyt. Ensimmäinen silta avautunut liikenteelle syyskuussa. Kokonaisbudjetti (11,5 miljoonaa) tulee ylittymään ennakoimattomien lisätöiden takia. Yhdyskuntatekniikan lautakunta on käsitellyt kustannusylityksiä 30.3.2023 § 37.
Wiikintien, Kirkkotallinkujan ja liikealueen kehäyhteys välillä Kirkkotallintie-Wiikintie suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-87 254	87,3 %	Kohteen yleissuunnittelu on käynnistynyt. Suunnitellaan yhdessä hankkeen Asematien hankkeen kanssa.
Kirkkonummentie ja Överbyntie suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-385 337	385,3 %	Suunnittelu käynnissä. Infrakit-pilottikohde. Budjetti ylittyy valitun tarjouksen ollessa suurempi kuin budjetti
Kt 51 yleissuunnittelu välillä Kirkkonummi-Siuntio	-150 000	-35 900	23,9 %	Suunnittelu käynnissä.
Masala:	-10 000	-11 365	113,7 %	
Kt 50 Kehä III välillä kt 51 - Mankki: 1. vaihe: Tiesuunnitelman laatiminen (kunnan osuus 50 %): Masalan(portti) eritasoliittymä, rinnakkaisyhteydet ja liikenneturvallisuuden parantaminen	-10 000	-11 365		Tiesuunnitelma valmis, mutta siihen tehdään kaavojen takia päivitystä.
Veikkola:	-1 080 000	-1 029 558	95,3 %	
Alueen 13 katujen rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja	-1 000 000	-967 356	96,7 %	Kohde valmistunut.
Alueiden 12 (Kyntäjäntie, Takkumäentie ja Pienviljelijäntie) ja 18 (Paasitie) ja Peräläntien välillä vt1:n ylikulkusilta-rakennettu osuus katujen rakentaminen sekä Impivaarantien ja Männistöntie saneeraus	-80 000	-62 202	77,8 %	Suunnittelu käynnissä.

Uudet asemakaavahankkeet alueittain	-12 540 000	-5 741 082	45,8 %
--	--------------------	-------------------	---------------

(*) = maankäyttösopimus voimassa

(**) = maankäyttösopimus allekirjoitettu, kaava ei lainvoimainen

(***) = edellyttää sopimusta, mutta sopimusta ei vielä ole. Hanke ei ole käynnistynyt

Keskusta:	-4 050 000	-3 424 587	84,6 %
------------------	-------------------	-------------------	---------------

Läntinen Gesterby: Gesterbyntie, Gesterborgintie (***)	-300 000	-62 820	20,9 %	Katu- ja rakennussuunnittelu käynnissä.
Vesitorninmäki itäosa: Vesitorninrinne (*) Katujen ja puistojen suunnittelu ja rakentaminen	-1 500 000	-1 029 008	69,3,0 %	Rakentaminen valmis.
Munkinmäenpuisto: Munkinmäentien, Luostarinrinteen, Apotintien, Eteläisen asema-aukion, Munkinkujan, Apotinpuiston, Apotinpolun, Munkinpolun, Purotien, Purokujan, Puropolun ja P-Munkinpihan rakennussuunnittelu ja rakentaminen (***)	-150 000	-328 828	219,2 %	Suunnittelu käynnissä (Munkinmäentien saneeraus hanke, Luostarinrinne omana hankkeena) Ylittää budjetin odotettua kalliimman suunnittelun takia.
Tolsanportti	-50 000	0	0,0 %	Suunnittelu ei ole käynnistynyt.
Tolsanjärvi (ent. Drusibacken) (***)	-50 000	-112 339	224,7 %	Yleissuunnittelu käynnissä. Odottaa kaavaa ennenkuin katu- ja rakennussuunnittelu voi käynnistyä.
Juhlakallio ja Tolsanmäki (*)	-2 000 000	-1 881 592	94,1 %	Juhlakallion rakentaminen käynnissä. Tolsanmäen suunnittelu kesken.

Jorvas ja lähialueet:	-400 000	0	0,0 %
------------------------------	-----------------	----------	--------------

Kvis ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue (***)	-400 000	0	0,0 %	Yleissuunnittelu kesken. Odottaa kaavaa.
--	----------	---	-------	--

Laajakallio ja lähialueet:	-100 000	0	0,0 %
-----------------------------------	-----------------	----------	--------------

Killinmäki	-100 000	0		Ei käynnistynyt
------------	----------	---	--	-----------------

Masala ja lähialueet:	-2 350 000	-1 371 537	58,4 %
------------------------------	-------------------	-------------------	---------------

Tinantien, Suomelanpolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Bjönsinmäki) katujen suunnittelu ja rakentaminen (**)	-500 000	-1 383 465	276,7 %	Kohde valmis.
Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie suunnittelu ja rakentaminen (*)	-1 500 000	11 928	-0,8 %	Suunnittelu valmis. Rakentaminen odottaa maakaapelin rakentamista, jotta katu saadaan kerralla kuntoon.
Mustikkarinne	-350 000	0	0,0 %	Ei käynnistynyt. Odottaa kaavaa.

Sundsberg ja lähialueet	-5 100 000	-869 603	17,1 %
--------------------------------	-------------------	-----------------	---------------

Riistametsä (*)	-400 000	-546 637	136,7 %	Valmis. Ylitti budjetin hankkeen aikataulun pidentymisestä johtuvien kustannusten takia.
Sarvikinportti (*)	-1 500 000	-51 705	3,4 %	Suunnittelu valmis. Katusuunnitelmat valmiit. Ratkaisu hallinto-oikeudesta saatu. Rakennussuunnitelmat valmiit.
Kolabacken (**)	-3 200 000	-271 261	8,5 %	Suunnittelu käynnissä.

Veikkola:	-540 000	-75 355	14,0 %	
Eerikinkartano 1. vaihe	-150 000	-3 700	2,5 %	Yleissuunnittelu käynnistymässä.
Veikkolan hiekkasiilon tontin	-90 000	-71 655	79,6 %	Kohde valmis
Veikkolanpuro II (***)	-300 000	0	0,0 %	Suunnittelu ei käynnistynyt. Odottaa kaavaa.

Asumisviihtyvyyttä parantavat hankkeet alueittain	-8 200 000	-2 481 194	30,3 %	
--	-------------------	-------------------	---------------	--

Keskusta ja lähialueet	-3 480 000	-1 605 028	46,1 %	
-------------------------------	-------------------	-------------------	---------------	--

Tallinmäki: Rovastinpuiston rakentaminen	-70 000	0	0,0 %	Toteutus Yhteiskampus-hankkeen yhteydessä. Suunnittelu käynnistymässä.
Tallinmäki: Toritien, Kärkytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen	-900 000	-572 276	63,6 %	Kärkytien hulevesijärjestelmän osalta rakentaminen valmis.
Tievalaistus kohde 13: Österbyntie väli Pähkinätie-Aavaranta suunnittelu ja rakentaminen	0	-26 332		Työt valmiit. Vastaanotto kesken.
Tievalaistus kohde 11: Juusjärventie väli Evtiskogintie-Solvikintie rakentaminen	-110 000	-128 380	116,7 %	Kohde valmis.
Purokummuntien risteysalueen parantaminen	-300 000	-36 737	12,2 %	Suunnitelmat valmiit. Rakentaminen vuonna 2024
Luostarinrinteen katu- ja rakennussuunnittelu	-1 600 000	-813 814	50,9 %	Rakentaminen kesken. Valmis kesällä 2024. Ylittää budjetin.
Munkinmäentie välillä Purokumm	-500 000	-27 489	5,5 %	Suunnittelu valmis. Rakentaminen vuonna 2024.

Masala ja lähialueet	-400 000	-129 766	32,4 %	
-----------------------------	-----------------	-----------------	---------------	--

Muonamiehenkuja ja Rusthollinpolku suunnittelu ja rakentaminen	-300 000	-113 966	38,0 %	Rakentaminen käynnissä.
Ratsumiehentien p-alueen rakentaminen	-100 000	-15 800	15,8 %	Rakentaminen käynnissä.

Kantvik ja lähialueet	-1 000 000	-19 613	2,0 %	
------------------------------	-------------------	----------------	--------------	--

Sokeritehtaantien saneeraus	-1 000 000	-19 613	2,0 %	Suunnittelu valmis. 1.vaiheen rakentamisen kilpailutus kesken.
-----------------------------	------------	---------	-------	--

Veikkola	-80 000	-114 741		
-----------------	----------------	-----------------	--	--

Impivaaranpolun ja p-alueen suunnittelu ja rakentaminen	-20 000	-18 209	91,0 %	Suunnittelu valmis.
Liik.turv.parant.Vuorenmäen ko	-60 000	-17 638	29,4 %	Suunnittelu käynnissä.
Tievalaistus kohde 12: Lamminpääntie väli n. 280-kunnan rakentaminen	0	-78 894		Rakentaminen valmis. Vastaanotto kesken.

Kevyen liikenteen raittien rakentaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma (kv 18.12.2017 § 90)	-2 730 000	-161 819	5,9 %	
Mt11277 Hirsalantien jalankulku- ja pyöräilyväylän ja pysäkkiparin välillä kt51-Kiilatatie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-400 000	-2 917	0,7 %	Suunnitelmat valmiit. Hankkeen toteutus siirtymässä.
Överbyntien jalankulku- ja pyöräilyväylän välillä Karlbergintie-Granbackantie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-1 000 000	-65 396	6,5 %	Rakennussuunnittelu valmis. Tiesuunnitelma hyväksymiskäsittelyssä. Rakentamista siirrettiin eteenpäin talousarviossa 2024.
Jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu ja toteuttaminen Sjäokullantielle ja Kylmäläntielle Kylmälän bussipysäkeiltä Sjäokullan koululle, tie-, rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-150 000	-7 423	4,9 %	Tiesuunnitelma valmis.
Mt 110 kevyenliikenteenväylän tie- ja rakennussuunnitelman laadinta väylille Kolmiranta Veikkola ELY/kunta 50/50 periaatteella (Kv 11.5.2020 § 174)	-1 000 000	-76 184	7,6 %	Rakennussuunnitelmat valmiit. Kohteen rakentaminen alkanut.
Tolsan asemanseutu-Jorvas rataraitin suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-9 899	9,9 %	Toteuttamisselvitys tehty. Hankkeen toteutus siirtymässä.
Radanvarsiraitin välillä Kuusalan pallokenttä-Jeppaksentie suunnittelu ja rakentaminen	-80 000	0	0,0 %	Suunnittelu valmistelussa.

Arvioidut määrittelemättömät hankkeet	-510 000	-450 227	88,3 %	
Tie- ja katualueiden valaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi	-200 000	-169 145	84,6 %	
Hulevesijärjestelmien saneeraus	-100 000	0	0,0 %	
Hankkeiden jälki/takuu. kust.	-200 000	-264 989	132,5 %	
Enn. määrittelemättömät selv.	-10 000	-16 093	160,9 %	

Liikunta- ja virkistysalueet	TA 2023	Toteuma	Toteuma %	Tilanne
	-1 265 000	-849 531	67,2 %	

Keskusta	-735 000	-613 899	83,5 %	
Keskustan urheilupuisto: monitoimikenttä	-270 000	-408 550		Rakentaminen valmis. Ylittää budjetin.
Keskustan nykyisen yleisurheilukentän suunnittelu (valaistus, tartan, katsomo, kastelujärjestelmä, aita jne.) ja peruskorjaus	-25 000	-27 867		Suunnittelu kesken.
Juhlakallion ulkokuntoiluapaikan rakentaminen	-30 000	0		Ei toteudu tänä vuonna
Keskustan urhp. skeittipuisto	-380 000	-162 425	42,7 %	Rakentaminen kesken. Valmis viimeistään toukokuussa 24. Ylittää budjetin.
Syvjäjärven uimarannan kehittäminen	-30 000	-15 057	50,2 %	Suunnittelu kesken.

Veikkola	-30 000	0	0,0 %	
Latuverkoston peruskorjaus	-30 000	0		Suunnittelu kesken

Sundsberg ja lähialueet	-400 000	-18 916	4,7 %	
Sarvikinportin uimaranta ja ulkokuntoilupaikka, rakentaminen	-400 000	-18 916	4,7 %	Suunnittelu keskeytetty. Hanketta ei voi toteuttaa suunnitellussa laajuudessa.
Ulkoilualueet ja rannat	-100 000	-216 716	216,7 %	
Meikon p-alue	0	-1 233		Suunnitelmat valmiit. Toteutus myöhemmin.
Tampanjan p-alue	-100 000	-215 482	215,5 %	Rakentaminen valmis. Budjetti ylittyy.
Liikenneväylät ja puistot sekä liikunta- ja virkistysalueiden investoinnit yhteensä	-27 045 000	-15 758 469	58,3 %	
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	-160 000	-142 050	88,8 %	
Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen	-160 000	-142 050	88,8 %	Kunnanvaltuusto myönsi 100 000 euron lisämäärärahan hankkeelle 25.5.2023 § 42
Yhdyskuntatekniikan lautakunnan investoinnit yhteensä	-27 205 000	-15 900 519	58,7 %	

Toimitilapalvelujen investoinnit

Koulujen ja päiväkotien pihojen perusparannukset

Hankkeen kokonaiskustannus: 200 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v. 2023: 200 000 €

Hanketta koskevat tiedot: Hankkeen toteutunut kustannus 31.12.2023 on 152 356 €.

Toimitilapalveluiden tehtävänä on ylläpitää kunnan kiinteistöjen piha-alueita. Piha-alueiden suunnitelmallinen ylläpito vaatii vuosittaista perusparannusta vanhentuvan laitekannan ja kulumisen johdosta. Määräraha kohdennetaan tarkemmin toimitilapalvelujen lautakunnan käyttösuunnitelman yhteydessä.

Toimitilapalveluiden energiatehokkuushankkeet

Hankkeen kokonaiskustannus: 400 000–700 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v. 2023: 700 000 €

Hanketta koskevat tiedot: Hankkeen toteutunut kustannus 31.12.2023 on 47 278 €.

Kirkkonummen kunta kuuluu kuntien energiatehokkuussopimukseen, jossa on laadittu tavoitteet energian käytön vähentämiseksi seuraavien vuosien aikana. Vanhan rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen on yksi parhaista tavoista uusien sekä vanhentunutta laitekantaa ja samalla parantaa rakennusten energiatehokkuutta. Määräraha kohdennetaan tarkemmin toimitilapalvelujen lautakunnan käyttösuunnitelman yhteydessä.

Toimitilapalvelujen korjausohjelma

Hankkeen kokonaiskustannus: 2 000 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v. 2023: 2 000 000 €

Hanketta koskevat tiedot: Hankkeen toteutunut kustannus 31.12.2023 on 2 084 509 €.

Korjausohjelman määrärahoilla toteutetaan kunnan pts-suunnitelmien mukaisia kiinteistöjen peruskorjausinvestointeja. Määräraha kohdennetaan tarkemmin toimitilapalvelujen lautakunnan käyttösuunnitelman yhteydessä.

Irtain omaisuus

Puhtaus- ja ruokapalvelujen laitteet 130 000 €.

Määrärahalla hankitaan keittiölaitteita ja siivouskoneita rikkoutuneiden laitteiden ja koneiden tilalle.

Hankkeen toteutunut kustannus 31.12.2023 on 30 583 €.

Tilinpäätös 2023 – Kirkkonummen kunta

Korjausohjelmaraportti					
suunnittelu					
rakentaminen					
Peruskorjaukshankkeet (proj. 9400)	2023	Toteuma 31.12.2023	Ennuste	Selite	Hankkeen tilanne 31.12.2023
Päiväkodit					
Nissikun PK	50 000 €	41 008 €	41 008 €	Tilanne 1.12. Kattavat tutkimukset alk. tammik 2022, raportti viim 30.4	Kuntotutkimus on valmistunut, ilmanvaihtoon kohdistuvia välittömiä toimenpiteitä vaativat työt toteutettu. Korjaukset jatkuvat vuonna 2024.
Ravails PK	200 000 €	130 951 €	131 000 €	Julkisivun ja vesikaton huoltomaalaus ja sisäpuoliset tiivitykset. IV- ja lämmitysjärjestelmän perussäätö	Sisäitä sokkelin ja salaojkorjausten lopputyöt ja sisäilmakorjaukset, julkisivumaalaus ja kattokorjaukset. Korjattu myös kellarikerroksen ulko-ovi ja välitiet varastotiloihin+maalattu seinät. Työt valmiita. IV säätö tehty joulukuussa 2023.
Liinaharjan päiväkotit	50 000 €	9 469 €	9 469 €	Kuntotutkimusportti valmis, korjaustarpeet: -ilmanvaihdon ohjaukskanavien nuohous, palokatkot -kylmäsiilit, rakenteiden vuotokohdat -yläpohja, aluskate -pienkorjaukset sisällä	Kuntotutkimuksen toimenpiteistä pienkorjauksia tehty ja ilmanvaihto on nuohottu ja säädetty. Rakenteiden avaukset siirretään vuoden 2024 korjausohjelmaan.
Koskentorin päiväkotit	50 000 €	73 558 €	73 558 €	Julkisivun maalaus ja kiertovesijohdon uusiminen toteutetaan kesällä 2023 puitesopimuksella. IV-koneessa ilmeni ongelmia, jotka on saatu toistaiseksi korjattua. IV-koneen uusimisen suunnittelun käynnistäminen seuraavan työvaiheena.	Työ valmis.
Koulut					
Bobäck	150 000 €	280 267 €	280 267 €	Vesikatto, (sisäpihan hulevedet/valaistus). Poistumistieportaan uusiminen	Työt ovat valmiit. Kustannusten kertymä: Vuoden 2022 kustannuksia siirtynyt vuodelle 2023 yht. 78 361,14 €. Lisäksi pihan profilointia jouduttiin korjaamaan.
Veikkolan koulu	150 000 €	127 844 €	127 844 €	Julkisivujen maalaus ja vesikaton kuntoarvio vanha osa	Valmis ja urakka on vastaanotettu 1.8. Vesikaton kuntotutkimus valmistunut ja kiireelliset korjaustyöt tilattu.
Heikkilän koulu	50 000 €	49 592 €	49 592 €	Ilmanvaihto ja lämmitysjärjestelmä. Vesikatto? Tilanne 1.12. Kattavat kuntotutkimukset alk. helmik 2022, raportti viim. 30.4	Kuntotutkimus on valmistunut, välittömiä toimenpiteitävaativat työt toteutetaan käyttäjätoimikunnan kautta. Muut korjaukset toteutetaan ensi vuoden korjausohjelmassa ja myöhemmin toteutettavassa peruskorjauksessa.
Kirkkoharjun koulu	130 000 €	232 925 €	232 925 €	Sisäilmakorjaukset jatkuu	Työt ovat valmiit. Työt olivat arvioitua suuremmat, mm. sähkötöitä, keittiöasennuksia ja sisäilmakorjauksia. Veistotilan luokan korjaus suunniteltua laajempi. Putkitunnelin tiivistämisestä ei huomioitu suunnitelmissa.
Vuoremäen koulu	20 000 €	11 434 €	11 434 €	Alapohjan puhdistus. Selvitetään laajuus.	Valmis. Alapohjan IV kanavat eristettiin ja kannakointia parannettiin.
Muut rakennukset					
Jerikon varikko	250 000 €	315 099 €	330 208 €	Vesikaton uusiminen	Urakan osittainen vastaanottotarkastus pidettiin 22.12.2023. Lumitilanteesta johtuen varsinaisen vastaanottotarkastus keväällä 2024. Asbestia esiintyi purkutöiden yhteydessä, lisäksi korjaustyöt olivat arvioitua laajempia.
Finnsback kanavetta	150 000 €	102 372 €	102 372 €	Vesikaton uusiminen	Työt ovat valmiit.
Veikkolan sivukirjasto	0 €	0 €	0 €	Tarkemmitta toimenpiteet	Valtuustoaloite
Lehmuskartano	50 000 €	9 419 €	9 419 €	Terassien uusimiset, IV- ja jäähdytys sekä piha-alue	Suunniteltu valmis, toteutus vuoden 2024 korjausohjelmassa
Masalan monitoimitalo	50 000 €	19 162 €	19 162 €	IV, pihan profilointi ja hätäpoistumisreitit	Pihan profiloinnin työt valmiit. Muiden toimenpiteiden osalta odotetaan palveluverkkoselvitystä.
Mariefred	100 000 €	55 114 €	55 114 €	Jätevesijärjestelmän uusiminen.	Työt ovat valmiit.
Eerikinkartanon rakennukset					
Eerikinkartanon päärakennus	100 000 €	921 €	921 €	Vesikaton kunnostus	Eerikinkartanon vesikaton korjauskuluja siirretty 167049 € Wahlbergin rahastolle. Rakennustekniset työt on valmistunut pääosin 30.10.2023. Jäljityöt ja vesikaton maalaus on siirtynyt keväälle 2024.

Tilinpäätös 2023 – Kirkkonummen kunta

Muut kohteet					
KETS-energiansäätö hankkeet	150 000 €	34 418 €	34 418 €	Erikseen nimettyjen kohteiden päivitys	Projektinjohtopalveluntarjoaja valittu, tavoitehinta 125.000 €, kattohinta 165.000 €. Arvio vuoden 2023 kustannuksista 60 000€. Projekti jatkuu vuonna 2024.
Muut pienet työt, josta	300 000 €			Yksilöimättömät pienet korjaustyöt	Kts. Uimahalli ja CLP
CLP (Creative Learning Playschool) Masala, Hvittorpintie 6 muutostyöt (yksityinen päiväkotiki)		503 595 €	503 595 €	Tilat vuokrataan yksityiselle päiväkodille. Tilojen remontointi- ja muutostyöt päiväkotikäyttöön	Suunnittelun yhteydessä korjaustarve laajentunut huomattavasti mm. viranomismääräysten johdosta. IV-koneen patterissa on mitoitusvirhe, jonka korjaus on siirtynyt vuoden 2024 puolelle. Päiväkoti aloittaa toiminnan 1.1.2024.
Uimahalli		62 891 €	62 891 €	Kattavat kuntotutkimukset ja peruskorjauksen suunnittelua varten.	Kuntotutkimukset ovat valmiita.
Neidonkallio	20 000 €	24 470 €	24 470 €	Korjaustoimenpiteenä kiertovesijohdon uusiminen. Kiertovesijohdon uusimisen suunnittelun tarjouspyyntö valmis. Työn toteutus kesällä 2023 puitesopimuksella. Kustannukset PTS-ohjelmasta.	Työt ovat valmiit.
Yhteensä	2 020 000 €	2 084 509 €	2 099 667 €		
Koulujen ja päiväkotien pihojen perusparannukset (proj. 9313)					
	2023	Toteuma 31.12.2024		Selitte	Hankkeen tilanne 31.12.2023
Gesterbyn navetan pihan päivitys	10 000 €		10 000 €	Osa Winellskan pihasta siirtyy tänne	Kts. Winellska
Kartanonrannan koulu ja päiväkotiki	40 000 €	34 381 €	34 381 €	Pihavalaisuksen parantaminen ja pihan painumien korjaus	Pihan valaistus parannettu. Painumien korjaaminen osottautui niin suureksi työksi, ettei sitä voitu toteuttaa tämän vuoden korjausohjelmassa. Pihan painamakorjaukset toteutetaan muiden pihatöiden yhteydessä vuoden 2024 korjausohjelmassa.
Winellska	150 000 €	117 975 €	130 000 €	Leikkivälineiden siirtoa	Winellskan vanhat leikkivälineet siirretty Gesterbynkaaren kääntöpaikan viereen rakennetulle leikkipihalle ja museoalueen leikkikentälle. Urakointi aloitettiin riidanalaisena ja markkinaoikeudelta tullut päätös, sakko ja oikeudenkäyntikulut n. 12 000 €, varaus tehty kirjanpitoon. Työt ovat valmiit.
Yhteensä	200 000 €	152 356 €	174 381 €		
Energiatehokkuus hankkeet (proj. 9399)					
	2023	Toteuma 31.12.2023		Selitte	Hankkeen tilanne 31.12.2023
Bobäck skola	480 000 €	28 600 €	150 000 €	Öljylämmityksestä maalämpöön (osa koulusta) ja ilmanvaihdon korjauksia. Kaivojen poraus 2023 (150 000 Eur), muu toteutus tod. näk v.2024 puolella.	Suunnittelu valmis, urakan toteutus vuonna 2024.
Sjökulla skola och daghem	150 000 €	10 678 €	150 000 €	Öljylämmityksestä maalämpöön suunnittelu ja kaivojen poraus 2023, (toteutus 2024, yht. 510.000€)	Suunnittelu valmis, urakan toteutus vuonna 2024.
Ravalsin päiväkotiki	70 000 €	8 000 €	70 000 €	Kaasulämmityksestä ilmasilämpöpumppuun ja ilmanvaihtokoneen uusiminen (suunnittelu ja toteutus 2023 70.000€:llä) vuonna 2024 lopputoteutus, yht 360000	Suunnittelu valmis, urakan toteutus vuonna 2024.
Yhteensä	700 000 €	47 278 €	370 000 €	Kaivojen poraus kaikkiin kohteisiin 2023 aikana.	

Toimitilapalvelujen investoinnit 2023

Projekti	Hanke	Hyväksytty kustannus- arvio	Päivitetty kustannus- arvio 08/2022	Rakentamisen kokonaistilanne %	TA 2023	TOT 12/2023
Talonrakentaminen						
Rakentamisvaiheessa						
9220	Killinmäki	-1 500 000 €	-1 500 000 €	43 %	-300 000 €	-192 276 €
Suunnitteluvaiheessa						
9315	Yhteiskampus	-28 569 000 €	-33 250 000 €	1 %	-200 000 €	-238 538 €
9311	Nissniku-talo	-23 194 000 €	-26 146 000 €	1 %	-200 000 €	-48 910 €
Tarveselvitysvaiheessa						
9316	Kantvikin koulu		-10 500 000 €	0 %	-100 000 €	-12 410 €
9319	Uimahallin peruskorjaus ja laajennus					
9320	Väestönsuojan peruskorjaus		-4 000 000 €			
9317	Heikkilän koulun peruskorjaus		-8 000 000 €			
9318	Papinmäen koulun peruskorjaus ja muutostyöt		-5 000 000 €			
Talonrakentaminen yhteensä		-53 263 000 €	-88 396 000 €		-800 000 €	-193 554 €
Muut rakennusinvestoinnit						
9400	Korjausohjelma				-2 000 000 €	-2 084 509 €
9313	Koulujen ja päiväkotien pihojen perusparannushankkeet				-200 000 €	-152 356 €
9399	Energiatlehokkuushankkeet				-700 000 €	-47 278 €
Irtain omaisuus						
9843	Puhtaus- ja ruokapalvelujen laitteet				-130 000 €	-30 583 €
Toimitilapalvelujen lautakunnan investoinnit yhteensä		-53 263 000 €	-88 396 000 €		-3 830 000 €	-2 806 860 €
Kiinteistöleasinghankkeet						
9308	Gesterbyn koulukeskus**	-42 500 000 €	-59 045 000 €	33 %		
Hankkeet yhteensä		-95 763 000 €	-147 441 000 €			

--

Killinmäki

	Toteuma	Tila
Hankkeen aikataulu	Osa vuodelle 2022 suunnitelluista toimenpiteistä siirtyi vuodelle 2023. Henkilöstövajeen vuoksi hankkeen valmistelu viivästyi.	Kohonnut riski, että tavoite ei toteudu ●
Hankkeen taloudellinen tilanne	Määräraha 2023: 300 000 € Toteuma 2023: 192 276 €	Kohonnut riski, että tavoite ei toteudu ●
Hankkeen tavoitteiden toteutuminen	Vuonna 2023 suoritettiin myös välttämättömiä korjaustöitä sekä paloilmoinjärjestelmän uusinta. Automaalaamon siirtäminen käyttäjän toiveiden mukaisesti on osoittautunut odotettua haastavammaksi. Lisäksi rakennuksessa 2 ja 4 suoritettiin rakennusautomaation korjaustöitä.	Kohonnut riski, että tavoite ei toteudu ●

Hanketta koskevat tiedot:

Hankkeen kokonaiskustannus: 1 500 000 €

Hankkeen kustannus v.2023: 300 000 €

Arvioitu vuokra: ei vielä tiedossa

Hankkeessa toteutetaan tilojen peruskorjausta. Kunnanvaltuusto hyväksyi hankesuunnitelman 16.11.2020 § 84 ja hankkeen kokonaiskustannukset 1,5 milj. euroa. Hankesuunnitelman mukaan rakennuksiin siirtyisi työllistämisyksikkö Toimarin sekä ikäihmisten päivätoiminnan toimintoja. Rakennusten korjaus- ja muutostöiden suunnittelutyö valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä. Vuonna 2023 korjaustoimenpiteitä on toteutettu rakennuksessa 3 siten, että ikäihmisten päivätoiminnan tiloja ei vielä toteuteta.

Vuonna 2023 toteutetaan välttämättömiä korjaustoimenpiteitä, automaation uusinta ja paloilmoinjärjestelmän uusinta työllistämisyksikkö Toimarin käytössä olevissa rakennuksissa 4 ja 5. Tilojen kunnostuksessa pintatöiden osalta voidaan hyödyntää työllistämisyksikkö Toimarin omaa työtä. Tarvittaviin talotekniikkaan ym. erityisammattiosaamista vaativiin töihin kilpailutetaan ulkopuolinen toteuttaja.

Hankkeen tilanne 31.12.2023:

Automaalaamon siirtäminen käyttäjän toiveiden mukaisesti on osoittautunut odotettua haastavammaksi. Uutta ratkaisua mietitään.

Muut vuodelle 2023 suunnitellut työt ovat valmiit.

Gesterbyn koulukeskus

	Toteuma	Tila
Hankkeen aikataulu	<p>Hankkeen sopimukset allekirjoitettiin 24.10.2022 YIT Suomi Oy:n kanssa. Tämän jälkeen jatkettiin suunnittelua yhteistyössä käyttäjien kanssa. Kevään aikana suunnittelua on tarkoitus jatkaa kalusteiden ja pintamateriaalien osalta. Muu suunnittelutyö etenee rinnan arkkitehtisuunnitelmien kanssa.</p> <p>Rakennushanke etenee lohkoittain. Kaikkien lohkojen perustustyöt ovat valmiit. Ensimmäisissä lohkoissa rakennusrunko on valmis ja vesikatto vedenpitävä sekä väliseinämuuraukset ja pintalattiat ovat valmiit. Julkisivumuuraukset ja sisävalmistustyöt ovat käynnissä. Seuraavissa lohkoissa työt etenevät työjärjestyksen mukaisesti. Viimeisessä lohossa on käynnissä rakennusrungon elementtiasennustyöt.</p>	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●
Hankkeen taloudellinen tilanne	Kohde on kiinteistöleasing, kohteelle ei ollut budjetoitu määrärahaa.	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●
Hankkeen tavoitteiden toteutuminen	Hanke etenee suunnitellusti.	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●

Hanketta koskevat tiedot:

Kokonaiskustannus: 59 045 000 €

Hankkeen kustannus v. 2023: Hanke on päätetty toteuttaa kiinteistöleasinghankkeena. Kunta alkaa maksaa leasingvuokraa rakennushankkeen valmistumisen jälkeen.

Alustava sisäisen vuokran määrä: pääomavuokra 3 542 700 €

Hanke rakennetaan nykyisen Gesterbyn ja Winellskan koulukeskuksen alueelle ja se on yhteinen koulukampus Gesterbyn koululle, Winellska skolanille ja Papinmäen koululle sekä Prästgårdsbackens daghemin esikouluryhmille. Hankesuunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 28.6.2021 ja heti tämän jälkeen käynnistettiin hankinta palveluntuottajan valitsemiseksi. Palveluntuottaja on valittu ja rakennustyöt ovat käynnistymässä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 5.9.2022 § 62 hankkeen kokonaiskustannuksiksi 59 045 000 euroa, josta urakkahinta on 51 222 26 euroa, lisä- ja muutostyövarauksia on 1 000 000 euroa, indeksoinnin aiheuttamaa nousuriskiä on 5 122 212 euroa ja rakennuttajan kustannukset ovat 1 700 000 euroa.

Hanke toteutetaan elinkaarihankkeena, jossa palveluntarjoaja hoitaa hankkeen suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon 20 vuoden sopimusjaksolla.

Hankkeen rahoitus toteutetaan kiinteistöleasingilla ja hankkeen kustannukset kohdistuvat kunnan käyttötalouteen tulevia leasingkustannuksia hankkeen valmistuttua vuodesta 2026 alkaen.

Hankkeen tilanne 31.12.2023:

Rakennushanke etenee lohkoittain. Kaikkien lohkojen perustustyöt ovat valmiit. Ensimmäisissä lohkoissa rakennusrunko on valmis ja vesikatto vedenpitävä sekä väliseinämuuraukset ja pintalattiat ovat valmiit. Julkisivumuuraukset ja sisävalmistustyöt ovat käynnissä. Seuraavissa lohkoissa työt etenevät työjärjestyksen mukaisesti. Viimeisessä lohossa on käynnissä rakennusrungon elementtiasennustyöt.

Rakennushankkeen ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan tilat kaikille käyttäjille ja suurin osa pihatöistä. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2026 alussa.

Toisessa vaiheessa toteutetaan viimeisten vanhojen rakennusten purku ja loput alueen pihasta sekä pysäköintialueet.

Työt etenevät aikataulussa.

Kuntarahoitus, kiinteistöleasing:

Hanke toteutetaan Kuntarahoituksen kiinteistöleasingilla. Hankkeelle kertyneet kustannukset eivät näy kunnan investoinneissa. Hankkeen kustannukset osoitetaan Kuntarahoitukselle, jotka maksetaan tulevaisuudessa vuokrana.

Tällä hetkellä toteutuneita kustannuksia on kertynyt kustannuksia urakan maksueristä 19 211 106,30 euroa, indeksoinnista 143 501,30 euroa ja lisä- ja muutostöitä 46 229,12 euroa, yhteensä 19 400 836,72 euroa.

Rakennuttajakonsultin palkkioita on kertynyt 224 457,39 €.

Tässä vaiheessa arvioidaan, että hankkeelle hyväksytty kokonaiskustannus ei ylitä.

Yhteiskampus

	Toteuma	Tila
Hankkeen aikataulu	Hanke toteutetaan elinkaarihankeena, jossa palveluntuottaja vastaa hankkeen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta sopimuskauden ajan. Elinkaariurakan hankinta kilpailullisella neuvottelumenettelyllä on käynnissä ja palveluntuottaja valitaan vuoden 2024 alussa.	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●
Hankkeen taloudellinen tilanne	Kohde toteutetaan taserahoituksella. Määräraha 2023: 200 000 € Toteuma 2023: 238 538 € Hankkeen hyväksytty kokonaismääräraha on 36 109 500 €.	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●
Hankkeen tavoitteiden toteutuminen	Elinkaariurakan hankinta kilpailullisella neuvottelumenettelyllä on käynnissä ja palveluntuottaja valitaan vuoden 2024 alussa. Alustavan aikataulun mukaan rakennustyöt valmistuvat vuoden 2027 aikana.	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●

Hanketta koskevat tiedot:

Hankkeen kokonaiskustannus: hyväksytty 28 569 000 € vuoden 2021 tasossa. Indeksitarkistettu kustannusarvio 06/2023 on 36 109 500 €.

Hankkeen kustannus v.2023: 200 000 €

Arvioitu sisäisen vuokran määrä: pääomavuokra 1 995 000 €.

Rakennukseen toteutetaan tilat seuraaville opetusyksiköille; Porkkalan lukio, Kyrkslätts gymnasium, musiikki- ja kansalaisopistot. Tarveselvitys hyväksyttiin kunnanhallituksessa 16.3.2020 § 92 ja hankesuunnitelma kunnanvaltuustossa 31.1.2022 § 4. Kunnanvaltuusto hyväksyi hankesuunnitelman yhteydessä hankkeen kattohinnaksi 28 569 000 € vuoden 2021 tasossa. Rakennuskustannusindeksin perusteella tarkennettu kustannusarvio 06/2023 on 36 109 500 euroa. Hankinnan vertailuperusteissa otetaan huomioon HINKU-kunnan mukaiset tavoitteet. Hankesuunnitelman jälkeen on valmisteltu elinkaariurakan hankinta-asiakirjoja.

Vuonna 2023 toteutetaan hankkeen kilpailullinen neuvottelumenettely, minkä jälkeen käynnistyy hankkeen jatkosuunnittelu ja rakentaminen. Hanke on suunniteltu valmistuvan vuonna 2027.

Hankkeen tilanne 31.12.2023:

Hanke toteutetaan elinkaarihankeena, jossa palveluntuottaja vastaa hankkeen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta sopimuskauden ajan.

Elinkaariurakan hankinta kilpailullisella neuvottelumenettelyllä on käynnissä. Palveluntuottaja valitaan vuoden 2024 alussa.

Nissniku-talo

	Toteuma	Tila
Hankkeen aikataulu	Henkilöstövajeen vuoksi hankkeen valmistelu on viivästynyt. Hanke valmistuu loppuvuodesta 2027.	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●
Hankkeen taloudellinen tilanne	Määräraha 2023: 200 000 € Toteuma 2023: 48 910 € Hankkeen hyväksytty kokonaismääräraha on 36 850 000 €.	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●
Hankkeen tavoitteiden toteutuminen	Elinkaarihankkeen palveluntuottajan valinta on käynnissä kilpailullisella neuvottelumenettelyllä ja sopimus pyritään allekirjoitettamaan vuoden 2025 alussa. Alustavan aikataulun mukaan rakennustyöt valmistuvat vuoden 2027 aikana.	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●

Hanketta koskevat tiedot:

Hankkeen kokonaiskustannus: hankesuunnitelman yhteydessä hyväksytty 36 850 000 €.

Hankkeen kustannus v. 2023: 200 000 €

Arvioitu sisäisen vuokran määrä: ei vielä tiedossa

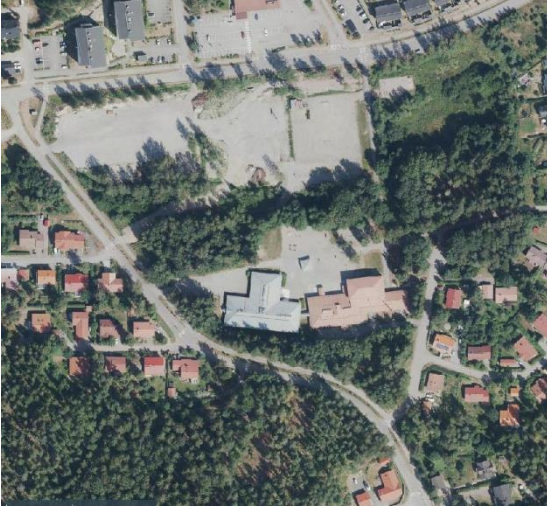
Hankkeen kokonaiskustannus: päivitetyn KV 30.10.2023 § 82 hyväksymän hankesuunnitelman mukaisesti hankkeen kokonaiskustannukseksi on hyväksytty 36 850 000 €.

Hanke toteutetaan uudisrakennuksena korvaten Nissnikun koulun nykyiset tilat. Hanke toteutetaan elinkaarihankkeena, jossa palveluntuottaja vastaa hankkeen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta sopimuskauden ajan.

Hankkeen tilanne 31.12.2023:

Elinkaarihankkeen palveluntuottajan valinta on käynnissä kilpailullisella neuvottelumenettelyllä ja sopimus pyritään allekirjoitettamaan vuoden 2025 alussa. Alustavan aikataulun mukaan rakennustyöt valmistuvat vuoden 2027 aikana.

Kantvikin koulu

	Toteuma	Tila
Hankkeen aikataulu	Hanke on sijoitettu kunnan investointiohjelmaan vuoden 2023 talousarviossa. Vuonna 2024 laaditaan hankesuunnitelma. Hankesuunnitteluvaiheessa vertaillaan peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeen vaihtoehtoja. Vaihtoehtojen vertailua varten kuntotutkimusta täydennetään korjaustapaselostuksella ja kustannusarviolla. Kuntotutkimus on tehty vuonna 2019 ja kuntoarvioita täydennetään vuoden 2023 aikana.	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●
Hankkeen taloudellinen tilanne	Määräraha 2023: 100 000 € Toteuma 2023: 12 410 €	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●
Hankkeen tavoitteiden toteutuminen	Tarveselvityksen laatiminen on käynnissä ja päätöksentekoon se on tarkoitus tuoda alkuvuodesta 2024. Alustavan aikataulun mukaan hankkeen arvioitu valmistumisaika on vuoden 2028 aikana.	Toteutuu suunnitellun mukaisesti ●

Hanketta koskevat tiedot:

Hankkeen kokonaiskustannus:

Hankkeen kustannus v. 2023: 100 000 €

Hanke on sijoitettu kunnan investointiohjelmaan vuoden 2023 talousarviossa.

Hankkeen tilanne 31.12.2023:

Tarveselvityksen laatiminen on käynnissä ja päätöksentekoon se on tarkoitus tuoda alkuvuodesta 2024.

Tilinpäätöslaskelmat

Kunnan tuloslaskelma

Kunta ja vesi, ulkoiset erät

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot		
Myyntituotot	12 803 373,11	14 325 408,07
Maksutuotot	6 458 301,04	13 545 858,87
Tuet ja avustukset	3 395 370,10	9 035 796,17
Muut toimintatuotot	7 733 880,19	21 562 823,82
Toimintatuotot	30 390 924,44	58 469 886,93
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-66 208 970,82	-86 991 895,99
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-12 847 011,10	-17 272 665,86
Muut henkilösivukulut	-2 586 079,09	-3 219 800,31
Palvelujen ostot	-36 798 512,12	-138 843 193,45
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-10 808 023,95	-15 612 671,97
Avustukset	-5 257 050,51	-8 024 982,89
Muut toimintakulut	-7 761 900,65	-8 732 078,54
Toimintakulut	-142 267 548,24	-278 697 289,01
TOIMINTAKATE	-111 876 623,80	-220 227 402,08
Verotulot	116 492 379,46	223 215 252,71
Valtionosuudet	37 708 255,00	35 670 635,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	336 105,42	53 985,07
Muut rahoitustuotot	500 496,03	647 965,12
Korkokulut	-829 580,20	-967 106,51
Muut rahoituskulut	-50 646,60	-134 740,96
Rahoitustuotot ja -kulut	-43 625,35	-399 897,28
VUOSIKATE	42 280 385,31	38 258 588,35
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 611 871,37	-19 481 986,51
Arvonalentumiset	0,00	-6 090 163,41
Poistot ja arvonalentumiset	-18 611 871,37	-25 572 149,92
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	23 668 513,94	12 686 438,43
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	12 517,39	13 351,67
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	23 681 031,33	12 699 790,10

Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

Tuloslaskelma-yhdistely 2023

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonais- tarkastelu
	Kunnan tulos- laskelmaosa toteutumis- vertailussa	Liikelaitoksen tulos- laskelmaosa	Kunta	Liikelaitos	Kunnan tulos- laskelma tilinpäätöksessä
Toimintatulot					
Myyntitulot, ulk.	15 082 270	9 073 981			24 156 250
Myyntitulot, sis.	40 507	490 060	-40 507	-490 060	0
Maksutuotot, ulk.	6 624 063	0			6 624 063
Tuet ja avustukset, ulk.	3 395 370	0			3 395 370
Muut toimintatuotot, ulk.	32 017 431	0			32 017 431
Muut toimintatuotot, sis.	77 197	0	-77 197		0
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-80 218 983	-1 423 078			-81 642 061
Palvelujen ostot, ulk.	-45 038 682	-3 239 062			-48 277 744
Palvelujen ostot, sis.	-83 654	0	83 654	40 507	40 507
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk.	-8 894 180	-1 967 470			-10 861 650
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis.	-406 407	0	406 407	0	0
Avustukset, ulk.	-5 257 051	0			-5 257 051
Muut toimintakulut, ulk.	-32 040 527	-108 410			-32 148 937
Muut toimintakulut, sis.	0	0		77 197	77 197
Toimintakate	-114 702 646	2 826 022	372 356	-372 356	-111 876 624
Verotulot	116 492 379	0			116 492 379
Valtionosuudet	37 708 255	0			37 708 255
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotuotot	336 105	0			336 105
Muut rahoitustulot, ulk.	500 496	0			500 496
Muut rahoitustulot, sis.	15 011	0	-15 011		0
Korkokulut, ulkoiset	-829 580	0			-829 580
Muut rahoituskulut, ulk.	-50 589	-58			-50 647
Muut rahoituskulut, sis.	0	-15 011		15 011	0
Vuosikate	39 469 433	2 810 953	-357 345	357 345	42 280 385
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 348 474	-2 263 398			-18 611 871
Satunnaiset erät	0	0			0
Tilikauden tulos	23 120 959	547 555	-357 345	357 345	23 668 514

Kunnan rahoituslaskelma

Kunta ja vesi, ulkoiset erät

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	42 280 385,31	38 258 588,35
Tulorahoituksen korjauserät	-3 695 003,25	-17 737 468,71
	38 585 382,06	20 521 119,64
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-26 451 072,81	-25 830 019,94
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34 200,00	231 644,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 430 120,04	65 761 119,54
	-22 986 752,77	40 162 743,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	15 598 629,29	60 683 863,24
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	636 116,22	54 146,38
	636 116,22	54 146,38
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-23 123 624,88	-24 744 696,34
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-22 000 000,00	-9 000 000,02
	-45 123 624,88	-33 744 696,36
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-67 318,98	-56 744,66
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	59 651,12
Saamisten muutos	3 139 461,80	4 392 350,92
Korottomien velkojen muutos	-13 107 711,81	4 801 620,84
	-10 035 568,99	9 196 878,22
Rahoituksen rahavirta	-54 523 077,65	-24 493 671,76
Rahavarojen muutos	-38 924 448,36	36 190 191,48
Rahavarat 31.12.	40 081 886,41	79 006 334,77
Rahavarat 1.1.	79 006 334,77	42 816 143,29
Rahavarojen muutos	-38 924 448,36	36 190 191,48

Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

Rahoituslaskelma- yhdistely 2023

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonais- tarkastelu
	Kunnan osarahoitus- laskelma	Liikelaitoksen rahoitus- laskelma	Kunta	Liikelaitos	Kunnan rahoitus- laskelma tilinpäätöksessä
Tulorahoitus					
Vuosikate	39 456 404	2 823 981	372 356	-372 356	42 280 385
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-3 695 003	0	0	0	-3 695 003
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-20 278 771	-6 172 302			-26 451 073
Rahoitusosuudet investointimenoihin	34 200	0			34 200
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 430 120	0			3 430 120
Toiminnan ja investointien rahavirta	18 946 950	-3 348 321	372 356	-372 356	15 598 629
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys, ulk.	0				0
Antolainasaamisten lisäys, sis.					
Antolainasaamisten vähennys, ulk.	636 116				636 116
Antolainasaamisten vähennys, sis.	0		0		
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys, ulk.	0				0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys, sis.					0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys, ulk.	-23 123 625				-23 123 625
Pitkäaikaisten lainojen vähennys, sis.				0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-22 000 000				-22 000 000
Oman pääoman muutokset	0				0
Toimeksiant. varojen ja pääoman muutos	-67 319				-67 319
Vaihto-omaisuuden muutos	0				0
Saamisten muutos	330 268	2 809 194			3 139 462
Saamisten muutos kunnalta		-528 464		528 464	0
Korottomien velkojen muutos, ulk.	-14 175 303	1 067 591	0		-13 107 712
Korottomien velkojen muutos, sis.		0			
Rahavarojen muutos	-39 452 912	0	0	528 464	-38 924 448

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.

40 081 886

15 598 629

-15 598 629

40 081 886

Rahavarat 1.1.

79 006 335

0

79 006 335

-38 924 448

-38 924 448

Kunnan tase

Kunta ja vesi, ulkoiset erät

VASTAAVAA

	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	60 417,69	309 679,31
Muut pitkävaikutteiset menot	645 492,60	676 205,96
Aineettomat hyödykkeet	705 910,29	985 885,27
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	38 657 165,95	36 508 250,20
Rakennukset	126 061 196,78	131 378 847,11
Kiinteät rakenteet ja laitteet	55 230 147,85	52 751 838,02
Koneet ja kalusto	1 342 224,60	3 885 615,65
Muut aineelliset hyödykkeet	128 856,47	128 856,47
Ennakomaksut ja keskeneräiset hankinnat	19 050 529,89	8 160 281,07
Aineelliset hyödykkeet	240 470 121,54	232 813 688,52
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	15 988 440,14	25 204 910,55
Muut lainasaamiset	8 567,66	644 683,88
Muut saamiset	534 451,84	534 451,84
Sijoitukset	16 531 459,64	26 384 046,27
PYSYVÄT VASTAAVAT	257 707 491,47	260 183 620,06
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	404 626,69	386 988,69
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	404 626,69	386 988,69
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	0,00	91 625,35
Vaihto-omaisuus	0,00	91 625,35
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	1 177 144,00	1 471 430,00
Pitkäaikaiset saamiset	1 177 144,00	1 471 430,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 802 729,95	6 040 800,91
Muut saamiset	590 090,71	1 689 040,46
Siirtosaamiset	534 957,55	1 043 112,64
Lyhytaikaiset saamiset	5 927 778,21	8 772 954,01
Saamiset	7 104 922,21	10 244 384,01
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	193 543,95	193 543,95
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	22 000 000,00	0,00
Muut arvopaperit	2 000 000,00	2 000 000,00
Rahoitusarvopaperit	24 193 543,95	2 193 543,95
Rahat ja pankkisaamiset	15 888 342,46	76 812 790,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT	47 186 808,62	89 342 344,13
VASTAAVAA	305 298 926,78	349 912 952,88

VASTATTAVAA

	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	54 875 525,02	59 989 993,53
Arvonkorotusrahasto	552 578,42	553 693,92
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	21 245 605,57	8 545 815,47
Tilikauden yli-/alijäämä	23 681 031,33	12 699 790,10
OMA PÄÄOMA	100 354 740,34	81 789 293,02
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	81 406,99	93 924,38
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	81 406,99	93 924,38
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	527 032,71
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	527 032,71
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 230 222,52	3 380 748,76
Muut toimeksiantojen pääomat	187 052,59	86 207,33
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 417 275,11	3 466 956,09
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	139 231 452,27	161 178 604,15
Saadut ennakot	1 689 693,95	1 324 421,38
Muut velat	17 911 814,31	17 911 814,31
Pitkäaikainen vieras pääoma	158 832 960,53	180 414 839,84
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 933 415,02	45 109 888,02
Ostovelat	7 115 430,76	14 747 803,03
Muut velat	1 440 989,71	2 067 295,60
Siirtovelat	12 122 708,32	21 695 920,19
Lyhytaikainen vieras pääoma	42 612 543,81	83 620 906,84
VIERAS PÄÄOMA	201 445 504,34	264 035 746,68
VASTATTAVAA	305 298 926,78	349 912 952,88

Konsernin tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot		
Myyntituotot	49 760 348,35	112 838 549,55
Maksutuotot	6 797 847,17	15 488 058,42
Tuet ja avustukset	4 601 462,60	12 610 318,91
Muut toimintatuotot	8 192 593,10	22 318 175,37
Toimintatuotot	69 352 251,21	163 255 102,25
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-73 644 697,36	-123 235 775,19
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-14 044 075,09	-23 564 753,94
Muut henkilösivukulut	-2 904 138,77	-4 521 349,06
Palvelujen ostot	-63 025 581,32	-174 194 785,06
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-11 596 871,39	-28 959 350,10
Avustukset	-5 307 658,46	-8 086 092,22
Muut toimintakulut	-14 913 634,38	-20 636 389,30
Toimintakulut	-185 436 656,76	-383 198 494,87
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	24 267,72	-99 705,86
TOIMINTAKATE	-116 060 137,83	-220 043 098,48
Verotulot	116 183 591,41	222 929 363,72
Valtionosuudet	47 257 372,72	44 679 438,89
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	452 782,16	96 447,37
Muut rahoitustuotot	834 345,15	639 888,47
Korkokulut	-1 902 655,73	-1 783 211,83
Muut rahoituskulut	-353 569,52	-827 304,88
Rahoitustuotot ja -kulut	-969 097,94	-1 874 180,86
VUOSIKATE	46 411 728,36	45 691 523,26
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 775 339,57	-26 175 378,00
Omistuksen eliminointierot	0,00	14 052,30
Arvonalentumiset	0,00	-6 093 101,10
Poistot ja arvonalentumiset	-22 775 339,57	-32 254 426,80
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	23 636 388,79	13 437 096,47
Tilinpäätössiirrot	7 005,92	-5 478,57
Tilikauden verot	-2 288,18	-8 810,21
Laskennalliset verot	107 790,80	117 042,92
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	63 741,04	67 666,65
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	23 812 638,36	13 607 517,27

Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	46 411 728,36	45 691 523,26
Tilikauden verot	-2 288,18	-8 810,21
Tulorahoituksen korjaukset	-3 841 203,73	-17 714 823,95
	42 568 236,45	27 967 889,11
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-28 268 759,77	-51 319 377,69
Rahoitusosuudet investointimenoihin	38 620,92	268 632,90
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 429 251,61	80 930 509,85
	-24 800 887,24	29 879 765,06
Toiminnan ja investointien rahavirta	17 767 349,21	57 847 654,16
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	636 116,22	54 442,39
	636 116,22	54 442,39
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	9 782 018,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 563 101,95	-27 744 084,68
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 443 198,21	-8 959 149,09
	-47 006 300,16	-26 921 215,78
Oman pääoman muutokset	0,00	152 630,51
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-68 604,43	-54 686,07
Vaihto-omaisuuden muutos	-49 160,12	312 158,61
Saamisten muutos	4 244 247,12	-298 519,77
Korottomien velkojen muutos	-13 607 591,73	5 429 582,37
	-9 481 109,16	5 388 535,14
Rahoituksen rahavirta	-55 851 293,09	-21 325 607,73
Rahavarojen muutos	-38 083 943,88	36 522 046,43
Rahavarat 31.12.	51 435 232,29	92 660 251,73
Rahavarat 1.1.	89 519 176,17	56 138 205,30
Rahavarojen muutos	-38 083 943,89	36 522 046,43
<u>Rahavarat 1.1. HVA-muutos</u>		
HUS-kuntayhtymä	2 878 493,19	
Eteva kuntayhtymä	262 275,50	
<u>Kärkulla samkommun</u>	<u>306,87</u>	
HVA-muutos yhteensä	3 141 075,56	

Konsernin tase

VASTAAVAA

	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	708 846,92	928 639,85
Muut pitkävaikutteiset menot	741 250,60	2 341 527,28
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	271 875,85	218 711,26
Aineettomat hyödykkeet	1 721 973,38	3 488 878,38
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	45 786 437,06	44 074 906,57
Rakennukset	191 801 030,53	215 939 999,62
Kiinteät rakenteet ja laitteet	55 371 451,38	53 790 262,68
Koneet ja kalusto	1 472 223,15	6 490 219,68
Muut aineelliset hyödykkeet	833 997,00	1 090 312,50
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20 340 599,11	21 430 197,33
Aineelliset hyödykkeet	315 605 738,23	342 815 898,39
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	1 168 677,95	2 247 097,26
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	2 133 527,51	2 858 170,83
Muut lainasaamiset	0,00	636 116,22
Muut saamiset	534 451,84	551 749,87
Sijoitukset	3 836 657,30	6 293 134,18
PYSYVÄT VASTAAVAT	321 164 368,90	352 597 910,95
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	146 721,96	190 072,31
Lahjoitusrahastojen varat	404 626,69	542 476,44
Muut toimeksiantojen varat	345 378,72	26 190,50
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	896 727,37	758 739,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	127 379,69	1 151 142,71
Muu vaihto-omaisuus	100 799,99	89 602,17
Vaihto-omaisuus	228 179,68	1 240 744,88
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	1 178 866,33	1 473 152,33
Pitkäaikaiset saamiset	1 178 866,33	1 473 152,33
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 653 713,86	11 478 277,49
Lainasaamiset	15,44	15,44
Muut saamiset	1 697 323,34	3 250 914,01
Siirtosaamiset	1 572 879,49	4 741 051,16
Lyhytaikaiset saamiset	8 923 932,13	19 470 258,10
Saamiset	10 102 798,46	20 943 410,43
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	401 125,64	414 729,23
Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin	27 143 585,91	5 639 717,47
Muut arvopaperit	3 829 620,65	3 829 568,14
Rahoitusarvopaperit	31 374 332,20	9 884 014,84
Rahat ja pankkisaamiset	20 060 900,09	82 776 236,89
VAIHTUVAT VASTAAVAT	61 766 210,43	114 844 407,04
VASTAAVAA	383 827 306,69	468 201 057,24

VASTATTAVAA

	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	54 875 525,02	59 989 993,53
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	0,00	0,00
Ylikurssirahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	1 601 458,31	1 632 828,88
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	17 581 990,91	4 216 409,62
Tilikauden yli-/alijäämä	23 812 638,36	13 607 517,27
OMA PÄÄOMA	97 871 612,60	79 446 749,29
VÄHEMMISTÖOSUDET	1 793 568,82	2 058 684,77
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0,00	12 771,00
Muut pakolliset varaukset	1 689,94	1 461 789,24
PAKOLLISET VARAUKSET	1 689,94	1 474 560,24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	146 721,96	190 538,60
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 231 352,99	3 538 210,15
Muut toimeksiantojen pääomat	538 621,59	119 376,08
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 916 696,53	3 848 124,83
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	206 945 094,37	251 011 595,30
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	4 580,68	5 611,10
Saadut ennakot	1 689 693,95	1 324 451,85
Muut velat	18 077 062,07	18 162 360,11
Laskennalliset verovelat	0,00	37 910,04
Pitkäaikainen vieras pääoma	226 716 431,07	270 541 928,39
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 379 969,49	49 932 442,12
Lainat julkisyhteisöiltä	599,20	602,97
Saadut ennakot	1 918 459,95	3 396 175,17
Ostovelat	9 830 758,76	22 963 867,20
Muut velat	1 693 208,41	3 430 615,07
Siirtovelat	14 318 958,07	30 614 162,52
Laskennalliset verovelat	385 353,86	493 144,66
Lyhytaikainen vieras pääoma	53 527 307,74	110 831 009,71
VIERAS PÄÄOMA	280 243 738,81	381 372 938,10
VASTATTAVAA	383 827 306,70	468 201 057,23

Liitetiedot

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle

Tilikaudella jaksotettiin menojaämpalkkoja 262 157,035 euroa (843 879,35 € v. 2022).

Lomapalkkavelan muutosta jaksotettiin 357 899,65 euroa (242 938,27 € v. 2022) ja lomapalkkavelan määräksi taseeseen muodostui 8.169.157,56 euroa (12 170 163,56 € v.2022). Vuoden 2023 avaava taseessa lomapalkkavelan siirto hyvinvointialueelle kirjattiin vähennyksenä 4 358 905,65 euroa.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kirkkonummen kunta on vahvistanut 1.1.2013 jälkeen valmistuneiden hankkeiden suunnitelmapoistojen perusteet (Kvalt 17.6.2013 § 105) Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston uuden yleisohjeen lyhyempien poistoaikojen noudattamisen mukaisiksi. Kunnanvaltuusto on vahvistanut pienhankintarajaksi 10 000 euroa. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetietojen kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset ja vaihto-omaisuus

Pysyvien vastaavien sijoitukset sekä vaihto-omaisuus ja rahoitusomaisuuspaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa määräisinä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoonsa Luottotappioita kirjattiin tilikaudella 189 568,42 euroa (119 421,37 € v. 2022).

2. Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Tuloslaskelma ja tase on laadittu kirjanpitolaian säännösten sekä kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti, tuloslaskelmayleisohje v. 2021 ja taseyleisohje v. 2020. Tilinpäätöksen liitetiedoissa on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta v. 2020 tilinpäätöksen liitetiedoista sekä ohjeen liitetietonumerointia 1–46. Kunnan Vesilaitos -liikelaitos tiedot on yhdistetty kunnan tilinpäätökseen ja liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat on esitetty tilinpäätöslaskelmissa kohdassa eriytetyt tilinpäätökset.

3. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että vuoden alussa sosiaali-, terveys- sekä pelastuspalvelut siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Siirron seurauksena Kirkkonummen kunnan taseessa vähenivät kuntayhtymäosuudet 8 949 459,01 €, muut osakkeet ja osuudet 206 497,00 €, keskusvarasto 91 625,35 €, irtain omaisuus 225 792,80 €, peruspääoma 5 114 468,51 € ja lomapalkkavelka 4 358 905,65 €. Siirryneiden sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen vaikutus edellisen vuoden tuloksessa oli merkittävä, tuloslaskelman luvut eivät ole vertailukelpoisia 2022–2023.

4. Aikaisempiin tilikausiin ei ole kohdistunut tuottojen ja kulujen eikä virheiden korjauksia.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet sekä esittämistapa

Kunnan konsernitilinpäätöksen yhdisteltävien yhteisöjen tilinpäätökset on muutettu yhdistely vaiheessa kunnassa noudatettujen tilinpäätösperiaatteiden mukaisiksi. Konsernitase on esitetty lyhennetyllä tasekaavalla. Valtion yksikköhintarahoitus koulutuksen järjestäjälle Espoon seudun koulutusky:n ja Länsi-Uudenmaan koulutusky:n ja Västra Nylands Folkskola samkommun yksikkörahoitus on esitetty tuloslaskelman rivillä - valtionosuudet, josta konsernin omistusosuuden mukainen osuus on 9 549 117,72 euroa (9 008 803,89 € v. 2022).

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätöksessä kunnan tilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä kunnan tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt.

Hyvinvointialueelle siirtyneiden omaisuus- ja pääomaerien aiheuttamat muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimanpanosta annetun lain (616/2021) 4 luku sisältää säännöksen uudistuksen omaisuusjärjestelyistä, mitä on noudettu tämän tilinpäätöksen laadinnassa.

Omaisuusjärjestelyt vaikuttavat siihen, mitkä yhteisöt on yhdistelty kuntakonsernin konsernitilinpäätökseen, ja siten myös konsernitilinpäätöksen oikaisu- ja eliminointikirjauksiin.

Voimaanpanolain mukaan hyvinvointialueelle siirtyi konserniin kuuluvista yhteisöistä Eteva kuntayhtymä, Helsingin ja Uudenmaan shp kuntayhtymä ja Kårkulla samkommun.

Muutoksen vaikutus konsernin avaavan taseen loppusummaan -46 939 936,03 euroa, pysyviin vastaaviin -35.985.282,56 euroa ja omaan pääomaan -5 380 769,14 euroa.

Tilikaudella konsernirakenteessa on tapahtunut seuraavat muutokset:

Kiinteistö Oy Kirkkonummen Männistönmuori yhtiökokouksen päätöksen mukaan asetettiin selvitystilaan 03.09.2021 alkaen ja päätettiin yhtiön purkamisesta 2.3.2023, joten yhtiö ei ole yhdistelty konserniin.

Osakkuusyhtiöistä Kirkkonummen Liikekeskus Oy:n on myyty 14.12.2023, joten osakkuusyhtiö on myös poistettu konsernirakenteesta.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot, kulut ja rahoitustapahtumat sekä saamiset ja velat on eliminoitu.

Konsernitytäryhtiöiden maksamia kiinteistöveroja 308 788,05 euroa on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä.

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien Kirkkonummen kunnan (552 578,42 euroa) arvonkorotukset on purettu Maa-alueiden arvosta sekä arvonkorotusrahastosta, omaisuutta koskevien tietojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. Vertailuvuoden 2022 (553 693,92 euroa) tiedot on korjattu vastaavalla tavalla.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuusien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Lyhytaikaiseen korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat olivat 385 353,86 euroa (493 144,66 € v. 2022).

Laskennallista verovelkaa on tilikaudella kirjattu -107 790,80 euroa (-117 042,92 € v.2022).

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä jäsenkuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty eliminoimalla kunnan osakkeiden ja osuuksien hankintameno konserniyhtiöiden oman pääoman eriä vastaan.

Eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintakaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Jos yhtiön oma pääoma on muodostunut negatiiviseksi, ei vähemmistöosuutta ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu Kirkkonummen kunnan suunnitelman mukaisiksi.

Tilikauden suunnitelmapoistojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmaan tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi sekä konsernitaseen tilikauden yli/alijäämätilin oikaisuksi. Kumulatiivinen kertynyt poistojen ero on kirjattu konsernitaseen edellisten tilikausien yli/alijäämätilin oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmällä. Yhdistelyn vaikutus konsernin omaan pääomaan on 388 960,50 euroa (390 329,49 € v. 2022) ja tilikauden yli/alijäämään -1 368,99 (-12 401,91 € v. 2022).

Kirkkonummen kunnan konsernirakenne	Kotikunta	Omistus %
Tytäryhteisöt		
Kirkkonummen Vuokra-Asunnot Oy KVA	Kirkkonummi	100
Koy Kirkkonummen Keskustapysäköinti	Kirkkonummi	59,24
Kiinteistö Oy Kirkkonummen Pankkitalo	Kirkkonummi	100
Kuntayhtymät		
Uudenmaan liitto	Helsinki	2,53
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä/Omnia	Espoo	11,46
Länsi-Uudenmaan ammaiikoulutus ky/Luksia	Lohja	1,36
Helsingin seudun Liikenne	Helsinki	3,1
Samkommun Västra Nylands folkhögskola	Karjaa	12,5
Osakkuusyhteisöt		
As Oy Matinmäki	Kirkkonummi	20,81
As Oy Masalan Tupa	Kirkkonummi	36,1
As Oy Kirkkonummen Masalanhovi	Kirkkonummi	24,8

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtävälueittain

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	2 065 544,34	2 023 274,26	2 065 544,34	2 023 274,26
Sosiaali- ja terveystalvet	0,00	80 806 961,21	0,00	12 840 049,75
Opetus- ja kulttuuripalvelut	10 373 561,27	10 924 867,69	8 390 170,34	8 545 976,29
Yhdyskuntapalvelut	15 023 468,29	12 527 951,74	15 520 652,07	13 135 968,34
Muut palvelut	41 889 677,32	56 972 047,35	4 414 557,69	21 924 618,29
Toimintatuotot yhteensä	69 352 251,21	163 255 102,25	30 390 924,44	58 469 886,93

7. Verotulojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan tulovero	95 855 762,80	201 280 819,88	95 855 762,80	201 280 819,88
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 207 480,95	9 196 519,74	7 207 480,95	9 196 519,74
Kiinteistövero	13 120 347,66	12 452 024,10	13 429 135,71	12 737 913,09
Verotulot yhteensä	116 183 591,41	222 929 363,72	116 492 379,46	223 215 252,71

8. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	39 391 783,00	38 158 105,00	39 391 783,00	38 158 105,00
<i>Siiä:</i> Verotuloihin perustuva				
valtionosuuksien tasaus (+/-)	-661 596,00	-11 163 464,00	-661 596,00	-11 163 464,00
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	9 549 117,72	9 008 803,89	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 683 528,00	-2 487 470,00	-1 683 528,00	-2 487 470,00
Valtionosuudet yhteensä	47 257 372,72	44 679 438,89	37 708 255,00	35 670 635,00

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	7 898 321,25	83 656 903,76
Muiden palvelujen ostot	28 900 190,87	55 186 289,69
Kaupungin / Kunnan palvelujen ostot yhteensä	36 798 512,12	138 843 193,45

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

	Kunta	
	2023	2022
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	0,00	0,00

11. Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Kirkkonummen kunta on vahvistanut poistosuunnitelman kunnanvaltuustossa 17.6.2013 § 105. Rakennusten ja peruskorjausten osalta poistosuunnitelma on muutettu alkaen 1.1.2015 Kvalt 14.3.2016 §25. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintahinta tehtävätasolla on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi. Pienhankintaraja on vahvistettu kvalt 29.11.2014 §128 talousarvion hyväksymisen yhteydessä

Poistosuunnitelman poistomenetelmät ja poistoajat

Aineettomat oikeudet	3–30 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	10–50 vuotta	Tasapoisto
- Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
- Hallintorakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
- Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
- Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Rakennusten peruskorjaukset	5 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
- Kadut, tiet, torit ja sillat, puistot	15 vuotta	Menojäännöspoisto
- Sillat, laiturit ja uimalat	10 vuotta	Menojäännöspoisto
- Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	Menojäännöspoisto
- Vedenjakelu- ja viemäriverkko	30 vuotta	Menojäännöspoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	15 vuotta	Menojäännöspoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	Menojäännöspoisto
Sähkö-, vesi- yms laitosten koneet	10 vuotta	Menojäännöspoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	Menojäännöspoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 vuotta	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteetj rakenteet	10 vuotta	Menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto		
- Rautaiset alukset	15 vuotta	Tasapoisto
- Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 vuotta	Tasapoisto
- Muut kuljetusvälineet	5 vuotta	Tasapoisto
- Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	Tasapoisto
- Muut raskaat koneet	10 vuotta	Tasapoisto
- Muut kevyet koneet	5 vuotta	Tasapoisto
- Sairaala- terveydenhuolto- yms laitteet	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Eläkevastuu	12 771,00	12 771,00	0,00	0,00
HVA muutos	-12 771,00	0,00	0,00	0,00
Eläkevastuu 1.1.	0,00	12 771,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Eläkevastuu 31.12.	0,00	12 771,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu	903 711,80	847 734,80	0,00	0,00
HVA muutos	-903 711,80	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0,00	847 734,80	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	55 977,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0,00	903 711,80	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	558 077,44	59 645,53	527 032,71	0,00
HVA muutos	-29 354,79	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	528 722,65	59 645,53	527 032,71	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	716 250,20	0,00	710 000,00
Vähennykset tilikaudella	-527 032,71	-217 818,29	-527 032,71	-182 967,29
Muut pakolliset varaukset 31.12.	1 689,94	558 077,44	0,00	527 032,71

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	2 811 440,34	3 878 364,68	2 811 440,34	3 878 364,68
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	14 397 130,39	0,00	14 397 130,39
Osakkeiden luovutusvoitot	350 129,06	0,00	369 558,68	0,00
Muut luovutusvoitot	141 529,68	115 336,18	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	3 303 099,08	18 390 831,25	3 180 999,02	18 275 495,07
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0,00	10 993,65	0,00	10 993,65
Rakennusten luovutustappiot	0,00	10 898,88	0,00	0,00
Osakkeiden luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutustappiot	13 195,78	0,00	13 028,48	0,00
Luovutustappiot yhteensä	13 195,78	21 892,53	13 028,48	10 993,65

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut				
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2023	2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	461 822,02	357 835,24
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	258 671,55
Yhteensä	461 822,02	616 506,79

16. Erittely poistoeron muutoksista

	Kunta	
	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	12 517,39	13 351,67
Poistoeron muutokset yhteensä	12 517,39	13 351,67

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset**

Kunnalla ei ole joukkovelkakirjalainoja

18. Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	0,00	0,00	553 693,92	553 693,92
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00	-1 115,50	0,00
Arvo 31.12.	0,00	0,00	552 578,42	553 693,92
Arvonkorotukset yhteensä	0,00	0,00	552 578,42	553 693,92

Kunnan taseessa olevat arvonkorotukset on alun perin tehty 1.1.1997 siten, että arvo on enintään silloisen verotusarvon suuruinen.

19. Pysyvien vastaavien erittelyt**Aineettomat hyödykkeet**

	Konserni	Aineettomat oikeudet	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno		532 962,49	395 677,36	2 341 527,28	218 711,26	3 488 878,38
HVA muutos		-7 945,08	-225 792,80	-1 557 456,15	0	-1 791 194,02
Poistamaton hankintameno 1.1.		525 017,42	169 884,56	784 071,13	218 711,26	1 697 684,37
Lisäykset tilikauden aikana		181 939,55	67 326,80	157 328,57	190 006,54	596 601,47
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä		61 663,07	97 643,68	0,00	-136 841,95	22 464,80
Tilikauden poisto		-249 832,22	-144 795,93	-200 149,10	0,00	-594 777,25
Arvon alennukset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.		518 787,82	190 059,11	741 250,60	271 875,85	1 721 973,38
Kirjanpitoarvo 31.12.		518 787,82	190 059,11	741 250,60	271 875,85	1 721 973,38
	Kunta	Aineettomat oikeudet	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno		0,00	309 679,31	676 205,96	0,00	985 885,27
HVA muutos		0,00	-225 792,80	0,00	0,00	-225 792,80
Poistamaton hankintameno 1.1.		0,00	83 886,51	676 205,96	0,00	760 092,47
Lisäykset tilikauden aikana		13 400,00	0,00	142 049,82	0,00	155 449,82
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä		0,00	22 464,80	0,00	0,00	22 464,80
Tilikauden poisto		0,00	-59 333,62	-172 763,18	0,00	-232 096,80
Arvon alennukset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.		13 400,00	47 017,69	645 492,60	0,00	705 910,29
Kirjanpitoarvo 31.12.		13 400,00	47 017,69	645 492,60	0,00	705 910,29

Aineelliset hyödykkeet

Konserni	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno	44 074 906,57	215 939 999,62	53 790 262,68	6 490 219,68	1 090 312,50	21 430 197,33	342 815 898,39
HVA muutos	-438 500,76	-16 232 817,99	-735 627,49	-2 489 770,57	-94 618,10	-12 438 069,26	-32 429 404,17
Poistamaton hankintameno 1.1.	43 636 405,81	199 707 181,63	53 054 635,19	4 000 449,11	995 694,40	8 992 128,07	310 386 494,22
Lisäykset tilikauden aikana	2 211 885,61	780 620,61	68 776,25	71 930,39	0,00	24 412 193,18	27 545 406,04
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-4 420,92	0,00	0,00	-34 200,00	-38 620,92
Vähennykset tilikauden aikana	-61 854,36	0,00	-13 239,28	0,00	0,00	-9 420,34	-84 513,98
Siirrot erien välillä	0,00	1 713 908,06	11 265 580,78	18 148,16	0,00	-13 020 101,80	-22 464,80
Tilikauden poisto	0,00	-10 400 679,77	-8 999 880,64	-2 618 304,51	-161 697,40	0,00	-22 180 562,32
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	45 786 437,06	191 801 030,53	55 371 451,38	1 472 223,15	833 997,00	20 340 599,11	315 605 738,23
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	45 786 437,06	191 801 030,53	55 371 451,38	1 472 223,15	833 997,00	20 340 599,11	315 605 738,23
Kunta	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno	35 954 556,27	131 378 847,11	52 751 838,02	3 885 615,65	128 856,47	8 160 281,07	232 259 994,59
HVA muutos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 1.1.	35 954 556,27	131 378 847,11	52 751 838,02	3 885 615,65	128 856,47	8 160 281,07	232 259 994,59
Lisäykset tilikauden aikana	2 211 885,61	0,00	0,00	21 632,66	0,00	23 935 352,46	26 168 870,73
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-34 200,00	-34 200,00
Vähennykset tilikauden aikana	-61 854,36	0,00	-13 028,48	0,00	0,00	0,00	-74 882,84
Siirrot erien välillä	0,00	1 713 908,06	11 265 580,78	8 950,00	0,00	-13 010 903,64	-22 464,80
Tilikauden poisto	0,00	-7 031 558,39	-8 774 242,47	-2 573 973,71	0,00	0,00	-18 379 774,57
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	38 104 587,52	126 061 196,78	55 230 147,85	1 342 224,60	128 856,47	19 050 529,89	239 917 543,11
Arvonkorotukset	552 578,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	552 578,42
Kirjanpitoarvo 31.12.	38 657 165,94	126 061 196,78	55 230 147,85	1 342 224,60	128 856,47	19 050 529,89	240 470 121,53

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 028 479,27	1 016 934,72	0,00	0,00
Muut maa- ja vesialueet	44 757 957,79	43 057 971,85	38 104 587,52	35 954 556,28
Arvonkorotukset	0,00	0,00	552 578,42	553 693,92
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>45 786 437,06</i>	<i>44 074 906,57</i>	<i>38 657 165,94</i>	<i>36 508 250,20</i>

Sijoitukset**Osakkeet ja osuudet**

Konserni	Osakkeet omistusyhteis- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno	2 247 097,26	2 858 170,83	5 105 268,09
HVA muutos	-1 022 743,01	-724 643,32	-1 747 386,33
Hankintameno 1.1.	1 224 354,25	2 133 527,51	3 357 881,77
Lisäykset	126 752,26	0,00	126 752,26
Vähennykset	-206 696,28	0,00	-206 696,28
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	24 267,72	0,00	24 267,72
Tilikaudella osakkuusyhteisöltä saatujen osinkojen peruutus	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 168 677,95	2 133 527,51	3 302 205,46
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 168 677,95	2 133 527,51	3 302 205,46

Kunta	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteis- yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno	9 024 472,14	786 790,21	13 297 046,47	2 096 601,73	25 204 910,55
HVA muutos	0,00	0,00	-8 949 459,01	-206 497,00	-9 155 956,01
Hankintameno 1.1.	9 024 472,14	786 790,21	4 347 587,46	1 890 104,73	16 048 954,54
Lisäykset	0,00	126 752,26	0,00	0,00	126 752,26
Vähennykset	0,00	-187 266,66	0,00	0,00	-187 266,66
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	9 024 472,14	726 275,81	4 347 587,46	1 890 104,73	15 988 440,14
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset				0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 024 472,14	726 275,81	4 347 587,46	1 890 104,73	15 988 440,14

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

Konserni	Jvk-lainasaamiset	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno	0,00	1 187 866,09	1 187 866,09
HVA muutos	0,00	-17 298,03	-17 298,03
Hankintameno 1.1.	0,00	1 170 568,06	1 170 568,06
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	-636 116,22	-636 116,22
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	534 451,84	534 451,84
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset			0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	534 451,84	534 451,84

Kunta	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno	0,00	8 567,66	0,00	1 170 568,06	1 179 135,72
HVA muutos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 1.1.	0,00	8 567,66	0,00	1 170 568,06	1 179 135,72
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-636 116,22	-636 116,22
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	8 567,66	0,00	534 451,84	543 019,50
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	8 567,66	0,00	534 451,84	543 019,50

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20.–22. Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kuntakonsernin osuus omasta pääomasta (€)	osuus vieraasta pääomasta (€)	osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytäryhteisöt						
Kirkkonummen Vuokra-Asunnot Oy KOy Kirkkonummen	0990655-4	100,00	100,00	5 730 239,18	71 395 296,07	9,09
Keskustapysäköinti	2381939-3	59,24	59,24	3 713 664,04	1 182,91	374,78
Koy Kirkkonummen Pankkitalo	0197166-9	100,00	100,00	282 527,97	25 743,53	9 104,07
Tytäryhteisöjen tilinpäätöstiedot; (Yhtiöiden omat tilinpäätöstiedot)				Yhtiön oma pääoma	Yhtiön vieras pääoma	Tilikauden voitto / tappio
Kirkkonummen Vuokra-Asunnot Oy				5 730 239,18	71 395 296,07	9,09
Koy Kirkkonummen Pankkitalo				282 527,97	25 743,53	9 104,07
Kiint. Oy Kirkkonummen Keskustapysäköinti				6 268 845,45	1 996,81	632,65
Kuntayhtymät						
Uudenmaan liitto	0201296-1	2,53	2,53	34 501,37	82 125,11	-1 287,85
Espeen seudun koulutuskuntay Omnia	0502454-6	11,46	11,46	8 260 402,35	2 406 032,65	-284 820,05
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutusky	0203167-9	1,36	1,36	592 314,00	210 874,43	4 102,48
Helsingin Seudun Liikenne	2274586-3	3,10	3,10	3 409 846,04	4 450 746,63	930 521,71
Samkommunen Västra Nylands folkhögskola	0203394-9	12,50	12,50	114 152,43	28 629,35	-12 043,60
Kuntayhtymien tilinpäätöstiedot; (Yhtiöiden omat tilinpäätöstiedot)				Yhtiön oma pääoma	Yhtiön vieras pääoma	tilikauden yli-/alijäämä
Uudenmaan liitto				1 363 690,56	3 246 051,96	-50 903,29
Espeen seudun koulutuskuntay Omnia				72 080 299,75	20 995 049,27	-2 485 340,71
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutusky				43 552 499,75	15 505 472,94	301 653,08
Helsingin Seudun Liikenne				109 995 033,58	143 572 472,04	30 016 829,33
Samkommunen Västra Nylands folkhögskola				913 219,46	229 034,76	-96 348,76
Osakkuusyhteisöt						
As.Oy Matinmäki	0777751-7	20,80	20,80	349 768,29	69 409,95	3,85
As Oy Masalan Tupa	0194243-8	36,05	36,05	218 763,94	696,82	82,63
As. Oy Kirkkonummen Masalanhovi	0593326-4	24,79	24,79	437 422,22	31 739,73	496,31
Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöstiedot; (Yhtiöiden omat tilinpäätöstiedot)				Yhtiön oma pääoma	Yhtiön vieras pääoma	tilikauden voitto / tappio
As.Oy Matinmäki				1 681 578,33	333 701,70	18,5
As Oy Masalan Tupa				606 834,79	1 932,93	229,20
As. Oy Kirkkonummen Masalanhovi				1 764 510,76	128 034,42	2 002,06

23. Saamisten erittely

	Kunta			
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	151 729,50	0,00	173 487,98
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	4 559,10
Siirtosaamiset	0,00	26 203,11	0,00	41 219,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>177 932,61</i>	<i>0,00</i>	<i>219 266,08</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	2 043,16	0,00	68 017,80
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	34 100,32
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	-418 643,84
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>2 043,16</i>	<i>0,00</i>	<i>-316 525,72</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	17 947,50	0,00	17 139,05
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	213,53	0,00	600,04
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>18 161,03</i>	<i>0,00</i>	<i>17 739,09</i>
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	4 631 009,79	0,00	5 782 156,08
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	1 177 144,00	589 877,18	1 471 430,00	1 649 781,00
Siirtosaamiset	0,00	508 754,44	0,00	1 420 537,48
<i>Yhteensä</i>	<i>1 177 144,00</i>	<i>5 729 641,41</i>	<i>1 471 430,00</i>	<i>8 852 474,56</i>
Saamiset yhteensä	1 177 144,00	5 927 778,21	1 471 430,00	8 772 954,01

24. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Siirtyvät korot	0,00	0,00	0,00	0,00
Verosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaksotetut henkilöstökulut	0,00	2 727,29	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	386 189,45	1 057 129,82	385 584,63	937 958,62
Ennakkomenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuntalaskutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion tuet ja avustukset	119 711,92	475 455,52	119 711,92	475 455,52
EU-tuet ja -avustukset	0,00	4 161,13	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	30 942,00	33 234,00	0,00	0,00
Projektisaamiset	96 967,30	78 776,29	0,00	0,00
Vuokrasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakekaupat	0,00	0,00	0,00	0,00
Korkojaksotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Koulutuskorvaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Korvaukset kuntouttavaan työtoimintaan	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionosuudet/investointituet	0,00	0,00	0,00	0,00
Korvaukset vastaanottokeskustoimintaan	0,00	0,00	0,00	0,00
Korvaukset pakolaiskustannuksiin	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkoliikenteen valtionapu	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset	0,00	-409 975,58	26 203,11	-377 424,84
Saamiset vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Sairaanhoidopiirin lisälaskutus	0,00	0,00	0,00	0,00
Laskuttamaton myynti	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	939 068,83	3 492 973,44	3 457,89	7 123,34
Muut siirtosaamiset as.koht.	0,00	6 569,25	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset as.koht.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset as.koht.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset as.koht.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset as.koht.	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 572 879,49	4 741 051,16	534 957,55	1 043 112,64

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma	59 989 993,53	59 989 993,53	59 989 993,53	59 989 993,53
HVA muutos	-5 114 468,51	0,00	-5 114 468,51	0,00
Peruspääoma 1.1.	54 875 525,02	59 989 993,53	54 875 525,02	59 989 993,53
Peruspääoma 31.12.	54 875 525,02	59 989 993,53	54 875 525,02	59 989 993,53
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	553 693,92	553 693,92
HVA muutos	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0,00	0,00	553 693,92	553 693,92
Vähennykset	0,00	0,00	-1 115,50	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0,00	0,00	552 578,42	553 693,92
Muut omat rahastot				
Vararahaston pääoma	19 747,27	19 747,27	0,00	0,00
HVA muutos	-19 747,27	0,00	0,00	0,00
Vararahaston pääoma 1.1.	0,00	19 747,27	0,00	0,00
Vararahaston pääoma 31.12.	0,00	19 747,27	0,00	0,00
Rakennusrahasto	1 565 353,28	1 565 353,28	0,00	0,00
HVA muutos	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusrahasto 1.1.	1 565 353,28	1 565 353,28	0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.	1 565 353,28	1 565 353,28	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3	47 728,34	42 249,77	0,00	0,00
HVA muutos	-4 617,39	0,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3 1.1.	43 110,94	42 249,77	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	27,48	5 478,57	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-7 033,40	0,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 3 31.12.	36 105,03	47 728,34	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 601 458,31	1 632 828,88	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	17 823 926,88	4 216 409,61	21 245 605,57	8 545 815,47
HVA muutos	-241 935,97	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	17 581 990,92	4 216 409,61	21 245 605,57	8 545 815,47
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	17 581 990,92	4 216 409,61	21 245 605,57	8 545 815,47
Tilikauden yli-/alijäämä	23 812 638,36	13 607 517,27	23 681 031,33	12 699 790,10
Oma pääoma yhteensä	97 871 612,60	79 446 749,29	100 354 740,34	81 789 293,02

Konsernin edellisten tilikausien yli-/alijäämän avaavan taseen muutosten laskelma (milj. €)

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.2022	17,82
HUS kuntayhtymä siirtynyt hyvinvointialueelle	-0,10
Eteva kuntayhtymä siirtynyt hyvinvointialueelle	-0,14
Kårkulla samkommun siirtynyt hyvinvointialueelle	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.2023	17,58

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kunta	
	2023	2022
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	21 245 605,57	8 545 815,47
Tilikauden yli-/alijäämä	23 681 031,33	12 699 790,10
Kertynyt poistoero 31.12.	81 406,99	93 924,38
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	0,00	0,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	45 008 043,89	21 339 529,95

26. Erittely poistoerosta

	Kunta	
	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	81 406,99	93 924,38
	81 406,99	93 924,38

27. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	76 784 857,56	97 797 462,64	76 784 857,56	96 624 122,28
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	15 214 549,12	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	76 784 857,56	113 012 011,76	76 784 857,56	96 624 122,28

28. Joukkovelkakirjalainat

	Kunta	
	2023	2022
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistyslainat		
Danske Bank	0,00	8 500 000,00
Osuuspanki	0,00	5 000 000,00
Nordea	0,00	8 500 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	0,00	22 000 000,00

29. Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksu	0,00	903 711,80	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	1 689,94	558 077,44	0,00	527 032,71
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 689,94	1 461 789,24	0,00	527 032,71

30. Vieras pääoma

	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	845,81
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	1 860,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	2 705,81
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	18 880,88	0,00	898 572,95
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	2 512 623,22
Yhteensä	0,00	18 880,88	0,00	3 411 196,17
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	10 883,29
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	10 883,29
Konsernin keskinäiset velat yhteensä	0,00	18 880,88	0,00	3 424 785,27
Velat muille				
Lainat rahoitus- ja vakuutusyhtiöiltä	139 231 452,27	21 933 415,02	161 178 604,15	45 109 888,02
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	1 689 693,95		1 324 421,38	
Ostovelat		7 096 549,88		13 837 500,98
Liittymismaksut ja muut velat	17 911 814,31	1 440 989,71	17 911 814,31	2 067 295,60
Siirtovelat		12 122 708,32		19 181 436,97
Velat muille yhteensä	158 832 960,53	42 593 662,93	180 414 839,84	80 196 121,57
Vieras pääoma yhteensä	158 832 960,53	42 612 543,81	180 414 839,84	83 620 906,84

31. Sekkitililimiitti

	Kunta	
	2023	2022
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	0,00	0,00
Kunnalla ei ole taseeseen merkittyä luotollista sekkivelkaa		

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut	17 914 834,01	17 904 823,84	17 904 823,84	17 904 823,84
Muut velat	162 228,06	257 536,27	6 990,47	6 990,47
Muut velat yhteensä	18 077 062,07	18 162 360,11	17 911 814,31	17 911 814,31

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Verovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaksotetut henkilöstökulut	212 961,55	5 972 951,93	48 362,02	72 616,06
Lomapalkkajaksotukset	9 040 340,36	13 433 227,83	8 169 157,56	12 170 163,56
Korkojaksotukset	457 136,80	448 558,46	178 902,30	198 532,69
Muut tuet, avustukset ja korvaukset	44 146,73	0,00	0,00	0,00
Muut siirtovelat	4 385 470,33	10 539 228,28	3 726 286,44	9 254 607,88
Yhteensä	14 140 055,77	30 393 966,49	12 122 708,32	21 695 920,19

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot**34. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet****Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin**

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	69 950 819,27	73 068 242,84	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	149 036 422,00	151 330 855,58	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	149 036 422,00	151 330 855,58	0,00	0,00

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pantatut osakkeet yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

35.–37. Vakuudet ja takaukset

35. Ei vakuuksia, joita kunta on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi.

36. Ei vakuuksia, joita kunta olisi antanut sen kanssa saman konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta.

37. Vakuudet, jotka kunta on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi.

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	823,83	0,00	0,00	0,00
Muut	1 482,97	3 073,01	0,00	0,00
Yhteensä	2 306,80	3 073,01	0,00	0,00
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Muut	0,00	1 281,96	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	1 281,96	0,00	0,00

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	2 903 002,79	2 951 093,90	0,00	0,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 936 682,99	2 736 559,23	1 270 612,63	2 122 946,86
Maa-alueiden vuokravastuut	465 219,04	459 983,80	0,00	0,00
Muut vuokravastuut	31 694 067,60	44 018 220,73	30 950 388,79	32 383 913,73
Vuokravastuut yhteensä	36 998 972,42	50 165 857,65	32 221 001,42	34 506 860,59
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	5 566 000,55	8 181 615,97	4 616 013,09	5 494 406,16
Leasingvastuut yhteensä	709 633,68	3 226 431,41	653 071,51	1 865 049,22
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	404 667,18	1 495 988,85	383 886,13	957 008,59
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut				
Yhteensä	37 708 606,11	53 392 289,06	32 874 072,93	36 371 909,81

39.–40. Vastuositoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	19 323 924,29	19 340 714,66	19 323 924,29	19 323 924,29
Jäljellä oleva pääoma	15 713 627,77	15 180 608,34	15 713 627,77	15 180 608,34
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	4 423 053,18	0,00	0,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	3 484 802,18	0,00	0,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	4 128 900,00	11 361 042,09	4 128 900,00	11 273 376,48
Jäljellä oleva pääoma	2 512 071,95	9 671 465,67	2 512 071,95	9 624 001,21

Apotti takaukset haltijan vaihdossa siirretty hyvinvointialueelle vuoden 2023 alussa.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	337 822 759,00	306 102 807,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	2 687 915,00	177 014,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet	24 783 005,00	22 445 874,00	24 783 005,00	22 445 874,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	5 006 855,00	3 192 867,00	5 006 855,00	3 192 867,00
Muut sopimusvastuut	0,00	85 697,31	0,00	0,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut	0,00	518 341,62	0,00	0,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	24 783 005,00	23 049 912,93	24 783 005,00	22 445 874,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä Arvonlisäveron palautusvastuu	15 686 202,57	28 788 918,90	15 542 318,96	28 604 666,33
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	0,00	0,00	0,00	0,00
Kunnan hankkeista v. 2008–2014 arvonlisäveron palautusvastuuta ei ole esitetty. Arvonlisäveron osuudet hankkeissa (10 v:n saastumisaika), rakennushankkeissa ei ole rakentamisvuotena palautusvastuuta.				
Johdannaissopimukset				
Hyödykejohdannaiset				
Sähköjohdannaiset				
Ostettu, GWh	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypä arvo	0,00	396 199,61	0,00	0,00
Myyty, GWh	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypä arvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypä arvo yhteensä	0,00	396 199,61	0,00	0,00

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot**42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	Kunta	
	2023	2022
Yleishallinto	77	57
Sosiaali- ja terveystoimi	0	597
Opetus- ja kulttuuritoimi	1364	1464
Yhdyskuntapalvelut	252	245
Muut palvelut	0	0
Liiketoiminta	0	0
Yhteensä	1 693	2 363

43. Henkilöstökulut

	Kunta	
	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	81 642 061,01	107 484 362,16
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	81 642 061,01	107 484 362,16

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2023	2022
Kirkkonummen Kokoomus ry	14 838,01	13 717,95
Suomen Keskusta	2 498,20	2 988,60
Kirkkonummen vasemmisto ry	3 588,75	3 204,75
Sosiaalidemokraatit	5 705,00	3 459,00
Kirkkonummen Vihreät ry	13 649,50	13 295,00
Svenska folkpartiet	18 574,80	17 536,40
Kirkkonummen perussuomalaiset	4 561,67	3 970,80
Kirkkonummen sos.dem yhdistys	242,00	889,00
Pro Kirkkonummi	6 374,25	5 995,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	70 032,18	65 057,00

45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2023	2022
Tilintarkastusyhteisö KPMG JULKISTARKISTUS OY		
Tilintarkastus	46 091,54	38 793,50
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	10 708,37	6 782,00
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	56 799,91	45 575,50

46. Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kunta on antanut kokonaan omistamansa tytäryhteisön ottamaan pankkilainaan vakuuden.

Eriytetyt tuloslaskelmat

Ruokapalvelut

Kirkkonummen kunta

Tuloslaskelma

	1.1-31.12.2023	1.1-31.12.2022
Liikevaihto	207 760	306 058
Materiaalit ja palvelut	-84 833	-122 665
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-81 359	-107 383
Palvelujen ostot	-3 474	-15 281
Henkilöstökulut	-108 102	-146 614
Palkat ja palkkiot	-87 119	-120 405
Henkilösivukulut	-20 983	-26 209
Poistot ja arvonalentumiset	-2 778	-2 616
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 778	-2 616
Liiketoiminnan muut kulut	-24 756	-33 201
Liikeliijäämä (-alijäämä) yhteensä	-12 709	962
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-12 709	962
Tuotetut ateriat	2023	2022
Ulkoiset ateriat, kpl	91 809	127 245
Sisäiset ateriat, kpl	2 207 441	2 248 842
Yhteensä, kpl	2 299 250	2 376 087
	3,99 %	5,36 %
	96,01 %	94,64 %
	100,00 %	100,00 %

Vuokrauspalvelut

Kirkkonummen kunta

Tuloslaskelma

1.1-31.12.2023

1.1-31.12.2022

Liikevaihto**2 595 715****990 519****Materiaalit ja palvelut****-727 090****-551 159**

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

-362 392

-349 199

Palvelujen ostot

-364 699

-201 960

Henkilöstökulut**-53 926****-54 489**

Palkat ja palkkiot

-44 596

-45 144

Henkilösivukulut

-9 330

-9 345

Poistot ja arvonalentumiset**-116 982****-120 411**

Suunnitelman mukaiset poistot

-116 982

-120 411

Liiketoiminnan muut kulut**-4 650****-14 272****Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä****1 693 067****250 187****Rahoitustuotot ja -kulut****-14****-2****Tilikauden ylijäämä (alijäämä)****1 693 053****250 185**

Kirkkonummen kunta
Tilinpäätös 31.12.2023

**Luettelo kirjanpitokirjoista
ja tositelajeista sekä säilytystavoista**

Luettelo kirjanpitokirjoista

Tasekirja, tilinpäätös ja toimintakertomus	sidottu	pysyvästi säilytettävä
Päiväkirja	atk-tuloste	10 vuotta
Pääkirja	atk-tuloste	10 vuotta
Talousarvion toteutumisvertailut	atk-tuloste	10 vuotta
Tase-erittelyt, saldonselvitykset ja liitetietojen erittelyt	arkistokansi	10 vuotta
Palkkakirjanpito	atk-tuloste	10 vuotta
Ostoreskontra	atk-tuloste	10 vuotta
Myyntireskontra	atk-tuloste	10 vuotta

Luettelo tositelajeista

Alkusaldot	ALKUSA
Talousarvio	BUD
Lisätalousarvio	BUDL
Käyttöomaisuustositteet	KOMTOS
Käyttöom muistiot	KOMMUI
Kassatositteet	KASSA
Laskulaji 11	MRP11
Laskulaji 13	MRP13
Laskulaji 27	MRP27
Laskulaji 29	MRP29
Laskulaji 33	MRP33
Laskulaji 34	MRP34
Laskulaji 37	MRP37
Laskulaji 44	MRP44
Laskulaji 48	MRP48
Laskulaji 53	MRP53
Laskulaji 64	MRP64
Laskulaji 65	MRP65
Laskulaji 69	MRP69
Laskulaji 70	MRP70
Laskulaji 73	MRP73
Laskulaji 74	MRP74
Laskulaji 77	MRP77
Laskulaji 79	MRP79
Laskulaji 81	MRP81
Laskulaji 86	MRP86
Laskulaji 93	MRP93
Manuaalimaksu	MRPMAN
Hyvityslasku kiitt	MRPHYV
Tileistä poisto	MRPK
Viitesuoritukset	MRPVII
Muistiotos Rondo	MUIRO2
Muistio sisäinen	MUISIS
Muistiotos Rondo sis	MUISRS2
Muistiotositteet 1	MUIST1
Ostoreskontra maksut	OMAKSU
Ostolaskut	ORPRO
Palkkatositteet	PALKAT
Pankkien tiliotteet	PANKKI
Sis laskut Rondo	SISROP

Allekirjoitukset Tilinpäätösmerkintä

Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan allekirjoitukset

Kirkkonummella 25. maaliskuuta 2024

Kirkkonummen kunnanhallitus sekä kunnanjohtaja ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti, allekirjoitukset löytyvät asiakirjan lopusta.

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta annettu kertomus on sähköisesti allekirjoitettu ja liitetty tämän asiakirjan loppuun.

KPMG Julkistarkastus Oy
Tilintarkastusyhteisö

Kirsi Sova
HT, JHT

Liitteet

Käyttötalous 2023**SOTE-kustannukset vähennetty vertailuvuodesta****Ulkoisen toimintakate palveluryhmittäin**

Yhteiset palvelut	TA 2023+LTA	TP 2023	TP 2022	Muutos% TP/TA
1000 Tarkastustoimi	-76 000	-78 039	-70 885	-2,6
1010 Keskusvaalilautakunta	-236 318	-131 593	-73 588	79,6
1020 Kunnanvaltuusto	-335 419	-196 494	-464 492	70,7
1050 Kunnanhallitus	-650 298	-1 104 296	-710 929	-41,1
1190 Yleishallinto	-1 585 418	-1 675 488	-2 105 434	-5,4
1200 Taloushallinto	-1 148 962	-948 787	-886 308	21,1
1210 Henkilöstöhallintopalvelut	-2 170 800	-2 101 429	-2 642 037	3,3
1220 Elinvoima ja viestintä	-3 457 735	-4 049 663	-3 209 434	-14,6
1250 Sisäiset palvelut	-4 698 978	-3 177 393	-5 801 270	47,9
Yhteensä	-14 359 928	-13 463 182	-15 964 378	6,7

Sivistyksen palvelualue	TA 2023+LTA	TP 2023	TP 2022	Muutos% TP/TA
Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta				
3000 Sivistystoimi yhteiset palvelut	-3 035 038	-2 806 373	-3 287 132	8,1
3100 Vapaa aikapalvelut	-5 812 292	-5 363 875	-4 922 324	8,4
Yhteensä	-8 847 330	-8 170 248	-8 209 457	8,3
Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta				
3200 Suomenkielinen varhaiskasvatus	-21 040 187	-21 041 144	-18 522 839	0,0
3400 Suomenkielinen opetus	-30 272 166	-30 293 254	-27 669 695	-0,1
Yhteensä	-51 312 353	-51 334 398	-46 192 533	0,0
Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta				
3600 Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	-4 201 849	-4 161 745	-3 719 550	1,0
3800 Ruotsinkielinen opetus	-8 022 456	-8 056 825	-7 422 510	-0,4
Yhteensä	-12 224 305	-12 218 570	-11 142 060	0,0
Sivistyksen palvelualue yhteensä	-72 383 988	-71 723 216	-65 544 050	0,9

Yhdyskuntatekniikan palvelualue	TA 2023+LTA	TP 2023	TP 2022	Muutos% TP/TA
Vesi liikelaitos	3 071 520	2 453 666	2 970 171	25,2
Yhdyskuntatekniikan lautakunta				
6100 Maankäytön ja yhdyskuntarak. palveluryhmä	-5 764 452	-5 661 788	-5 474 985	1,8
6300 Joukkoliikenne	-6 096 000	-6 122 399	-7 464 003	-0,4
Yhteensä	-11 860 452	-11 784 187	-12 938 988	0,6
Rakennus- ja ympäristölautakunta	-781 464	-772 130	-640 121	1,2
Toimitilapalvelujen lautakunta*	-22 392 407	-21 002 132	-23 463 324	6,6
Yhdyskuntatekniikan palvelualue yhteensä	-35 034 323	-33 558 449	-37 042 433	4,4

*vuonna 2023 vuokratuottoja HV-alueelta 2,4 m€

Käyttötalous yhteensä	TA 2023+LTA	TP 2023	TP 2022	Muutos% TP/TA
10 Yhteiset palvelut	-14 359 928	-13 463 182	-15 964 378	6,7
30 Sivistyksen palvelualue	-72 383 988	-71 723 216	-65 544 050	0,9
50 Vesi liikelaitos	3 071 520	2 453 666	2 970 171	25,2
60 Yhdyskuntatekniikan palvelualue	-35 034 323	-33 558 449	-37 042 433	4,4
Toimintakate yhteensä	-118 706 719	-116 291 181	-115 580 690	2,1
Toimintakate (perusturva ja muut LUVN:lle siirtyneet mukana)			-242 119 682	
Verotulot	110 398 780	116 492 379	223 215 253	-5,2
Valtionosuudet	36 080 207	37 708 255	35 670 635	-4,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-673 029	-43 625	-399 897	1442,8
Vuosikate	27 099 239	37 865 828	16 366 309	-28,4
Käyttöomaisuuden luovutukset	3 500 000	2 811 440	18 244 394	24,5
Maankäyttösopimukset	3 100 000	1 603 117	3 647 887	93,4
Vuosikate 2	33 699 239	42 280 385	38 258 589	-20,3
Poistot ja arvonalentumiset	-20 984 426	-18 611 871	-25 572 150	12,7
Satunnaiset erät	0	0	0	****
Tilikauden tulos	12 714 813	23 668 514	12 686 439	-46,3
Poistoeron muutos	20 000	12 517	13 352	59,8
Rahastojen muutos	0	0	0	****
Tilikauden ylijäämä (alij.)	12 734 812	23 681 031	12 699 790	-46,2

Tilinpäätös 2023

Liikelaitos Kirkkonummen Vesi

Vesi-liikelaitoksen johtokunta

Hyväksytty Kirkkonummen Vesi -liikelaitoksen johtokunta 5.3.2024

Toimintakertomus ja talousarvion toteutuminen

Yleiskatsaus

Kirkkonummen Vesi -liikelaitos huolehtii johtokuntansa alaisena toiminta-alueellaan vesihuollosta vesihuoltolain mukaisesti ja tarjoaa mahdollisuuksien mukaan vesihuoltopalveluja myös oman toiminta-alueen ulkopuolelle. Vesihuoltolaitos on 1.6.2017 alkaen toiminut Kirkkonummen Vesi –liikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa ja kunnallisena liikelaitoksena osana kuntatekniikan toimialaa. 1.6.2017 saakka vesihuoltolaitos oli laskennallisesti eriytetty tulosityksikkö.

Kirkkonummen Veden erillinen toimintakertomus on laadittu nyt seitsemättä kertaa. Vuosi 2018 oli ensimmäinen kokonainen vuosi liikelaitoksena. Vesihuoltolain muutosten (22.8.2014/681) mukaan kunnan (tai yrityksen) tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuololle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteinä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Kirkkonummen Vesi –liikelaitoksen johtokunnan jäsenet 1.1.-28.8.2023

Jäsen	Varajäsen:
Urho Blom, pj.:	Viveca Lindgren
Jukka Ylikoski, vpj.	Santtu Vainionpää
Maija Lounamaa	Seppo Palkki
Jens Gellin	Sea Eklund
Siv Ahlberg	Niklas Sillman

Kirkkonummen Vesi –liikelaitoksen johtokunnan jäsenet 29.8.-31.12.2023

Jäsen	Varajäsen:
Urho Blom, pj.:	Viveca Lindgren
Jukka Ylikoski, vpj.	Santtu Vainionpää
Katja Juuti	Seppo Palkki
Jens Gellin	Sea Eklund
Siv Ahlberg	Niklas Sillman

Kirkkonummen Vesi –liikelaitoksen johtaja: 1.1. - 31.12.

Liikelaitoksen johtaja Antti Levänen

Toimintakertomusvuoden oleelliset tapahtumat

Uuden, eteläisen alueen siirtovesijohdon käyttöönotto ja vesilaitoksen luovutus

Uusi, eteläisen alueen runkovesijohto saatiin otettua käyttöön kesän aikana, kun runkovesijohdon epäpuhtaudet saatiin puhdistettua. Samoin urakan vastaanottoon liittyvät kysymykset sovittiin kesäkuussa.

Veden hinnoittelun muutos

Kirkkonummen Veden taksoja korotettiin 1.4.2023 alkaen. Käyttömaksuja korotettiin 14,5 % veden ja 15 % jäteveden osalta. Perusmaksuja korotettiin 15 %.

Olennaiset poikkeamat ja muutokset

Vedenjakelussa ei tapahtunut vakavia häiriöitä vuoden 2023 aikana. Laskuttaman talousveden määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna, mutta pysyi alle talousarviossa esitetyn tavoitetason (vuotovesimäärä vuoden lopussa oli 13,6 %). Jäteveden vuotovesimääräksi muodostui 33 %. Kasvua vuoden 2022 vuotovesimääriin on 9 %-yksikköä.

Kirkkonummen Veden verkostopituudet on tarkastettu vuoden 2023 toteumaa vastaavaksi. Sekä TP 2022 että TA2023 osalta verkostopituudet eivät olleet luotettavat. Vuoden 2023 aikana tähän on saatu aikaiseksi korjaus, joten OVK 2023 ja TP 2023 osalta verkostopituudet ovat luotettavalla tasolla. Tämän talousarvion osalta verkostopituuksiin vaikuttaa mm. se, että Juhlakallion alueella on urakka kesken. Urakan keskeneräisyys tarkoittaa, että Kirkkonummen Vedelle on jo toimitettu tarkemmitatut verkostot. Kaikkia kiinteistöjä ei ole kytketty uusiin, rakennettuun vesihuoltoon, joten vanhoja verkostoja ei voida vielä hylätä. Myös Luoman alueella on rakennettu runkoverkosto ottamatta käyttöön, koska uuden paineenkorotusaseman rakentaminen on viivästynyt. Raportoinnista on poistettu näistä hankkeista johtuvat "tuplaputket". Vesihuoltoverkoston pituudet on ilmoitettu 2D-mittoina.

Talousarviota 2023 laadittaessa ei oltu havaittu liittyneiden kiinteistöjen raportoinnissa ollutta virhettä vuoden 2021 osalta. Virhe liittyi Luoman vesiosuuskunnalta Kirkkonummen Vedelle siirtyneisiin asiakkaisiin. Ensimmäistä kertaa Kirkkonummen Vesi -liikelaitoksen perustamisen jälkeen uusien, asiakkaaksi liittyneiden kiinteistöjen määrässä jäätiin alle 50 liittyneen kiinteistön.

Kirkkonummen Vesi -liikelaitoksen johtokunta esitti ja sai valtuuston 13.11.2023 päätöksellä 953 853 € lisämäärärahan. Muutos tehtiin alentamalla talousarvion tulostavoitetta.

Henkilöstö

Kirkkonummen Veden palveluksessa oli tilanteessa 31.12.2023 21,5 vakinaista työntekijää. Kuluneen vuoden aikana Kirkkonummen Veden palveluksessa vakinaisen henkilöstön lisäksi toimi mittausharjoittelija / mittaustekniikanoppisopimusopiskelija.

Henkilöstön vaihtuvuus jatkui edellisen vuoden tapaan suurena. Vuoden aikana suoritettiin kaksi rekrytointia: verkostoinsinööri, määräaikainen paikkatietoinsinööri. Lisäksi verkostopäällikkö valittiin virkaansa vuoden 2022 puolella, hän aloitti virassaan tammikuussa 2023.

Kirkkonummen Veden palveluksessa oli keväällä 2023 kartoittajaharjoittelija Stadin ammattiopistosta. Harjoittelijalle tarjottiin oppisopimuspaikkaa kesä-joulukuun ajalle. Joulukuussa määräaikaisen paikkatietoinsinöörin päätettyä työsuhteensa, kartoitusharjoittelijan oppisopimuskoulutusta jatkettiin keväällä 2024.

Tärkeimpänä kokonaisuutena voidaan pitää koko henkilöstölle pidettyä "Sopuisaa arkea"-koulutuskokonaisuutta, joka toteutettiin yhteistyössä Kirkkonummen työterveydestä vastaavan Terveystalon kanssa.

Kirkkonummen Vesi

Tuloslaskelma

	Alkuperäinen TA 2023	Muutettu TA 2023	Tot 2023	Tot %	TP 2022	Muutos %
Liikevaihto	10 736 000	9 760 147	9 562 503	97,97 %	9 544 000	0,19 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	138	****	138	0,00 %
Muut tuet ja avustukset	0	0	1 400	****	6 910	****
Materiaalit ja palvelut	-5 242 104	-5 242 104	-5 206 532	99,32 %	-4 841 677	7,54 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 099 000	-2 099 000	-1 967 470	93,73 %	-1 913 077	2,84 %
Palvelujen ostot	-3 143 104	-3 143 104	-3 239 062	103,05 %	-2 928 600	10,60 %
Henkilöstökulut	-1 471 875	-1 471 875	-1 423 077	96,68 %	-1 299 794	9,48 %
Palkat ja palkkiot	-1 198 827	-1 198 827	-1 153 983	96,26 %	-1 091 561	5,72 %
Henkilösivukulut	-273 048	-273 048	-269 094	98,55 %	-208 233	29,23 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 944 000	-2 944 000	-2 263 398	76,88 %	-2 242 942	0,91 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 944 000	-2 944 000	-2 263 398	76,88 %	-2 242 942	0,91 %
Liiketoiminnan muut kulut	-107 157	-107 157	-108 410	101,17 %	-94 283	14,98 %
Liikelylijäämä (-alijäämä yhteensä)	970 864	-4 989	562 624	-11277,29 %	1 072 352	-47,53 %
Rahoitustuotot ja kulut	-15 011	-15 011	-15 069	100,39 %	-15 424	-2,30 %
Korvaus peruspääomasta	-15 011	-15 011	-15 011	100,00 %	-15 011	0,00 %
Muut rahoituskulut	0	0	-58	****	-413	****
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä yhteensä	955 853	-20 000	547 555	-2737,78 %	1 056 928	-48,19 %
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0	0	0	****	0	****
Satunnaiset kulut	0	0	0	****	0	****
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia yhteensä	955 853	-20 000	547 555	-2737,78 %	1 056 928	-48,19 %
Poistoeron lisäys tai väh	20 000	20 000	12 517	62,59 %	13 352	-6,25 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	975 853	0	560 072	****	1 070 279	-47,67 %

Valtuuston asettamien tavoitteiden ja talouden toteutuminen

Valtuuston Kirkkonummen Vesi -liikelaitokselle talousarviossa asettama sitova taso on tilikauden yli-/alijäämä. Tilikausi toteutui 560 072 € yli lisätalousarviossa 2023 budjetoidun jääden 560 072 € positiiviseksi. Alkuperäisen talousarvion sitovaa tasoa ei saavutettu.

Toimintatuottojen toteuma oli 98 % lisätalousarviossa esitettyyn nähden, jääden käytännössä TP2022 tasolle. Veden käyttö- ja perusmaksutuotot jäivät alle lisätalousarviossa budjetoidun. Talousarviossa 2023 oli varauduttu liittymismaksutuottojen määrän pienenemiseen vuodesta 2022, ylitettiin lisätalousarvion tuottotavoite vain niukasti ja alkuperäisessä talousarviossa esitettyistä liittymismaksutuottotavoitteesta jäätin noin 113 000 €. Suurin muutos TA2023een nähden muodostuu maankäyttötulojen osalta. Molemmat kaavahankkeet, joista piti kertyä maankäyttötuloja, siirtyivät rakennettavaksi vasta 2024. Maankäyttötuloja ei kertynyt vuodelta 2023, mikä vastaa lisätalousarviossa esitettyä. Kirkkonummen Veteen liittyi 43 kiinteistöä.

Toimintakulut toteutuivat hieman alle budjetoidun. Toteuma oli 99 %. Kulujen alitus oli kokonaisuudessaan 83 117 €. Lisätalousarviossa ei esitetty muutosta toimintakuluihin.

Säästöt muodostuivat etenkin henkilöstökuluista, jotka toteutuivat 97 % tarkkuudella. Toteumaan vaikutti etenkin verkostoinnin rekrytoinnin viivästyminen.

Palvelujen ostot toteutuivat hieman eli 96 000 € yli budjetoidun. Tämän kustannuslajin suurin kuluerä eli jäteveden puhdistaminen toteutui 102,8 % tarkkuudella eli 60 700 € yli budjetoidun. Tämän kohteen kustannuksia seurattiin tarkasti ja vielä marraskuulla näytti, että kustannukset alitetaan. HSY laskutti jäteveden puhdistuksen tasauslaskun joulukuulla, mikä nosti toteuman yli budjetoidun. Tämä ylitys kattaa yli 60 % palvelujen ostojen kustannusylityksistä. Jätevesien puhdistamisen osuus kaikista palvelujen ostoista on 69 %. Muilta osin palvelujen ostoissa on pieniä ylityksiä, joiden merkitys tilinpäätökseen on vähäinen.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuvat 6 % eli 131 530 € alle budjetoidun. Veden hankinnan osuus on 60 % koko osiosta. Veden oston kustannukset kasvoivat vuodesta 2022 hieman, mutta kokonaisuudessa jäätin alle talousarviossa esitetyn. Näyttää, että vesimaksujen korotukset ja yleinen kustannusten nousu ovat vaikuttaneet veden käyttäjien kulutustottumuksiin. Polttoaineiden ja sähkön hinta laski vuoden 2023 aikana, joten näiden osalta talousarviomäärärahat alitettiin. Osa ylityksistä johtuu maailmantilanteen muutoksen vaikutuksista. Kustannusylityksiä talousarvioon nähden tapahtui vaatteiston, rakennusmateriaalien sekä muiden materiaalin osalta.

Valtuuston talousarviossa vahvistama peruspääoman korko oli edellisten vuosien tapaan 5 %. Vesiliikelaitoksella ei ole korollisia lainoja kunnalta.

Valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti Kirkkonummen Vesi-liikelaitoksen investoinnit ovat sitovia liikelaitostasolla. Investointien kokonaisbudjetti oli 6 250 000 €, josta toteutui 96,8 % eli toteuma oli 6 049 293 €. Kirkkonummen Vesi osti hiilidioksidineutraalia sähköä vuonna 2023.

Tilanteessa 31.12.2023 johtokunnalle raportoitavia yli 1000 euron maksuajan pidennyksiä on myönnetty 19 kpl. Kasvua maksuajanpidennyksissä edelliseen vuoteen verrattuna on yli 100 %.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
4. Luomme uuden työn paikkoja – täällä on tilaa ajatella: Houkuttelemme asiantuntijatyöpaikkoja ja kehitämme nykyisiä työpaikkoja. Tähtäämme korkeampaan tuottavuuteen.		Kirkkonummen Veden organisaation sisäisiä ja ulkoisia prosesseja on kuvattu ja läpikäyty, mutta ei kattavasti. Vuoden 2022 aikana sisäisiä prosesseja on saatu käytyä osittain läpi.	Kirkkonummen Veden organisaation sisäiset ja ulkoiset prosessit on käyty perusteellisesti läpi ja kehitetyt toimintamallit on otettu käyttöön. Vuonna 2023 Kirkkonummen Veden organisaation prosessit on dokumentoitu ja kehitetyt prosessit on otettu käyttöön.	Kirkkonummen Veden sisäiset prosessit on käyty läpi, prosesseja on osittain parannettuja otettu käyttöön. Ulkoiset prosessit, kuten hankinnat eivät ole täysin Kirkkonummen Veden käsissä, joten niiden kehittäminen vain Kirkkonummen Veden näkökulmasta on haastavaa	Liikelaitoksen johtaja	Toteutui osittain
2. Investoimme tulevaisuuteen: Teemme rohkeasti investointeja kestävän kehityksen		Riittävä, kestävä ja taloudellinen vedenhankinta edellyttää vedenhankintajärjestelyjen päivittämistä. Verkostojen mittarointia on kehitetty	Veden ja jäteveden vuotovesien määrä saadaan vakiinnutettua alhaisemmalle tasolle. Verkoston kunnosta	Kirkkonummen Veden vesijohtoverkosto vuotovesimäärä pysyi matalalla tasolla eli alle	Liikelaitoksen johtaja, verkostopäällikkö, käyttöpäällikkö	Toteutui osittain

periaatteiden mukaisesti		investoimalla verkoston virtaamamittaamalaitteistoon ja etäluettaviin vesimittareihin.	raportoidaan ja Kirkkonummen Veden omat saneerausinvestoinnit ohjataan kohteisiin, joiden vuotovesimäärät ovat suurimpia. Vuonna 2023 Vesijohdon vuotovesimäärä putoaa 15 % tasolle verkostoon pumpattavasta vesimäärästä Jätevesiverkoston vuotovesimäärä putoaa 28 % tasolle HSY:lle puhdistettavaksi johdettavasta jätevesimäärästä.	tavoitteen, ollen 13,6 % Jätevesiverkoston vuotovesimäärä ylitti tavoitteen ollen 33 %.		
--------------------------	--	--	--	--	--	--

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tot-%	Muutos %
Liittyneet kiinteistöt, kpl	4490	4 400	4533	103 %	1 %
- vuoden aikana liittyneet	80	50	43	86 %	-46 %
Vedenkäyttäjää (arvio, sis. osuuskunnat)	32 248	31 000	32 358	104 %	0 %
Pumpattu vesimäärä, m ³ /vuosi	1 866 540	2 005 000	1 902 913	95 %	2 %
- siitä ostoveden osuus, m ³	1 136 300	1 252 500	1 109 301	89 %	-2 %
Myyty vesimäärä, m ³ /vuosi	1 707 034	1 707 000	1 644 416	96 %	- 4 %
Laskuttamattoman veden osuus %	8,5 %	15 %	13,6 %	91 %	60 %
Käsitelty jätevesimäärä, m ³ /vuosi (ostop.)	2 613 246	2 870 000	2 851 097	99 %	9 %
Laskutettu jätevesimäärä, m ³ /vuosi	1 987 407	2 065 000	1 921 086	93 %	- 3 %
Jätevesiverkoston vuotovedet %	24 %	28 %	33 %	116 %	36 %
Vesijohtoverkoston pituus km	271,8	244	249,9	102 %	92 %
Jätevesiverkoston pituus km	241,8	224	238,7	107 %	98 %
Jätevedenpumppaamoiden lkm.	98	103	99	96 %	1 %
Vesijohtoverkosto km	0	4,1	3,9	95 %	*
Jätevesiverkosto km	0,3	1,5	3,0	200 %	1000 %
Jätevedenpumppaamot kpl	2	3	1	50 %	-50 %
CO ₂ -päästöt yhteensä, 1000 kg CO ₂ /v	38	0	35		-8 %
CO ₂ -päästöt energiankulutus, 1000 kg CO ₂ /v	0	0	0		
Kokonaisenergian kulutus MWh	2 476	2 500	2305	92 %	-7 %

Tilinpäätös 2023 – Kirkkonummen kunta

CO ₂ -päästöt huoltoajat, 1000 kg CO ₂ /v	38	0	35		-8 %
Polttoaineen (diesel) kulutus, l	14 572	14 000	13 417	96 %	-8 %
Vakinaisia	19,5	21,5	20,5	95 %	5 %
Sijaisia	0	0	0		
Määräaikaisia	0	0	1		
Yhteensä	19,5	21,5	21,5	100 %	10 %

Riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimen piteet	Onnistuminen 31.12.	Riskiarvo
2. Investoimme tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme talouttamme	Strateginen ja taloudellinen riski	Kirkkonummen Veden investoinnit eivät toteudu talousarvion suunnitelman mukaisesti aiheuttaen saneerausvelan kasvamista	Kirkkonummen Vesi ottaa käyttöön ennustavan budjetoinnin investointikohteissa.	Kirkkonummen Veden investointiohjelman toteuma on 96,8 % talousarviossa määritetystä tasosta. Riskienhallinta on onnistunut hyvin vuoden 2023 osalta.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 6
1. Houkuttelemme ja kasvamme	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallinen riski	Henkilöstön riittävyys henkilöstövaihdokista tai poissaoloista	Kirkkonummen Vesi panostaa henkilöstön työhyvinvointiin ja pyrkii kasvattamaan organisaation henkilöstömäärän riittävä tasolle, jotta normaalitilanteessa ehditään tehdä kaikki työsuoritukset.	Kirkkonummen Vesi järjesti henkilöstölle "sopuisaa arkea" koulutuskokonaisuuden. Työhyvinvointikyselyn tulokset ovat parantuneet vuoden 2021 tasosta huomattavasti. Henkilöstömäärä on lähes tavoitetasolla.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 3 6

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.12.	Tila
Investointien käytäntöjen kehittäminen	<p>Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut tai ylitykset.</p> <p>Määrärahat jäävät käyttämättä tai ylittyvät johtuen kaavoituksen viivästyisestä.</p> <p>Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.</p>	<p>Investointihankkeet pysyvät suunnitelmien kustannusarvion mukaisina.</p> <p>Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti.</p> <p>Etenkin Veden omat hankkeet toteutuvat suunnitelluissa aikatauluissa.</p> <p>Johtokunta on tietoinen investointien tilanteesta.</p>	<p>Hankinnoista vastaavat tuntevat ja noudattavat lakeja, määräyksiä ja ohjeita.</p> <p>Toimialan investointien kilpailutusikäntöjen jatkuva arviointi, kehittäminen ja valvonta.</p> <p>Kehitetty investointien aikataulu- ja talousseuranta on otettu käyttöön.</p> <p>Johtokunnalle raportoidaan investointien tilanne, ennusteet sekä poikkeamat säännöllisesti.</p>	<p>Investointiohjelman seurannan kehitystyö kantaa hedelmää.</p> <p>Investointivaruksen mahdollisimman kustannustehokas toteuttaminen luo edellytyksiä Kirkkonummen Veden pitkäjänteiselle kehittämiselle.</p>	Toteutui ✓
Liikelaitoksen omaisuuden arvon säilyttäminen	<p>Käyttötalouden määrärahat eivät riitä riittävään ylläpidon tasoon, korjausvelka kasvaa.</p> <p>Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.</p>	<p>Ylläpidolla taataan turvallinen ympäristö.</p> <p>Kunnossapidon toimenpiteillä säilytetään omaisuuden arvo.</p>	<p>Seurataan, että määrärahat riittävät käyttökustannuksiin.</p> <p>Käyttötalouden toteumista seurataan säännönmukaisesti.</p> <p>Johtokunnalle raportoidaan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden tilanne säännöllisesti.</p>	<p>Johtokunnalle on raportoitu säännöllisesti kustannuksista ja vuoden 2023 toteuma jäi alle budjetoidun.</p>	Toteutui ✓
Henkilöstön riittävyys ja ajantasainen osaaminen	<p>Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei kyetä toteuttamaan.</p> <p>Toimintaa muutetaan, mutta toimintaohjeita ei ehditä päivittämään.</p>	<p>Tehdään ennakoivaa henkilöstösuunnittelua.</p> <p>Hyödynnetään sisäistä rekrytointia, kun se on mahdollista.</p> <p>Varmistetaan riittävät resurssit eri tehtävissä.</p> <p>Toiminnan tavoitteet asetetaan vallitsevan resurssitilanteen mukaisesti.</p>	<p>Organisaation vastuuhenkilöt varmistavat, että osaaminen on hyvällä tasolla ja että henkilöstö osallistuu koulutuksiin.</p> <p>Vastuuhenkilöt sekä varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat, toimivat</p>	<p>Kirkkonummen Veden henkilöstö on osallistunut koulutuksiin.</p> <p>Vastuuhenkilöt ovat päivittäneet tehtäväkuvaukset ajantasaisiksi.</p> <p>Tarvittaessa rekrytoinnit on käynnistetty ajoissa ja avoimiin vakansseihin on</p>	Toteutui ✓

	Riskin suuruusluokka on suuri.	Toimintaa ohjaavat asiakirjat päivitetään riittävän usein. Liikelaitos panostaa koulutukseen ja vahvistaa osaamista asiantuntijatasolla. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset paranevat.	sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin. Vastuuhenkilöt varmistavat riittävät resurssit toimialalla ja seuraavat toimialan henkilöstön vaihtumista ja avoimien paikkojen täyttämistä.	ollut kohtuullisesti hakijoita. Vakanssit on pääsääntöisesti saatu täytettyä ensimmäiselle hakukierroksella.	
--	--------------------------------	---	---	--	--

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Kirkkonummen Vesi	Antti Levänen	Liikelaitoksen johtaja	Maria Lehtinen	Käyttöpäällikkö

Kirkkonummen Veden tulos- ja rahoituslaskelmat

Kirkkonummen Vesi

Tuloslaskelma

	Alkuperäinen TA 2023	Muutettu TA 2023	Tot 2023	Tot %	TP 2022	Muutos %
Liikevaihto	10 736 000	9 760 147	9 562 503	97,97 %	9 544 000	0,19 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	138	****	138	0,00 %
Muut tuet ja avustukset	0	0	1 400	****	6 910	****
Materiaalit ja palvelut	-5 242 104	-5 242 104	-5 206 532	99,32 %	-4 841 677	7,54 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 099 000	-2 099 000	-1 967 470	93,73 %	-1 913 077	2,84 %
Palvelujen ostot	-3 143 104	-3 143 104	-3 239 062	103,05 %	-2 928 600	10,60 %
Henkilöstökulut	-1 471 875	-1 471 875	-1 423 077	96,68 %	-1 299 794	9,48 %
Palkat ja palkkiot	-1 198 827	-1 198 827	-1 153 983	96,26 %	-1 091 561	5,72 %
Henkilösivukulut	-273 048	-273 048	-269 094	98,55 %	-208 233	29,23 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 944 000	-2 944 000	-2 263 398	76,88 %	-2 242 942	0,91 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 944 000	-2 944 000	-2 263 398	76,88 %	-2 242 942	0,91 %
Liiketoiminnan muut kulut	-107 157	-107 157	-108 410	101,17 %	-94 283	14,98 %
Liikelylijäämä (-alijäämä yhteensä)	970 864	-4 989	562 624	-11277,29 %	1 072 352	-47,53 %
Rahoitustuotot ja kulut	-15 011	-15 011	-15 069	100,39 %	-15 424	-2,30 %
Korvaus peruspääomasta	-15 011	-15 011	-15 011	100,00 %	-15 011	0,00 %
Muut rahoituskulut	0	0	-58	****	-413	****
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä yhteensä	955 853	-20 000	547 555	-2737,78 %	1 056 928	-48,19 %
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0	0	0	****	0	****
Satunnaiset kulut	0	0	0	****	0	****
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia yhteensä	955 853	-20 000	547 555	-2737,78 %	1 056 928	-48,19 %
Poistoeron lisäys tai väh	20 000	20 000	12 517	62,59 %	13 352	-6,25 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	975 853	0	560 072	****	1 070 279	-47,67 %

Rahoituslaskelma

570 Kirkkonummen Vesi -liikelaitos

	Alkuperäinen TA 2023	TA- muutokset	TA 2023	TOT 2023	Poikkeama 2023
Toiminnan rahavirta					
Liikelyjäämä (alijäämä)	970 864	-975 853	-4 989	562 624	567 613
Poistot ja arvonalentumiset	2 944 000	0	2 944 000	2 263 398	-680 602
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 011	0	-15 011	-15 069	-58
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	13 028	13 028
Toiminnan rahavirta	3 899 853	-975 853	2 924 000	2 823 981	-100 019
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 410 000	0	-7 410 000	-6 172 302	1 237 698
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-7 410 000	0	-7 410 000	-6 172 302	1 237 698
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 510 147	-975 853	-4 486 000	-3 348 321	1 137 679
Rahoituksen rahavirta					
Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä	0	0	0	2 809 194	2 809 194
Saamisten muutos muilta	0	0	0	-528 464	-528 464
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0	0	1 067 591	1 067 591
Rahoituksen rahavirta	0	0	0	3 348 321	3 348 321
Vaikutus maksuvalmiuteen	-3 510 147	-975 853	-4 486 000	0	4 486 000

Kirkkonummen Veden investointien toteuma

Investointien kokonaismääräraha 6 250 000 € saatiin käytettyä kohtuullisen tehokkaasti. Kirkkonummen Vesi käytti investointeihin 6 049 293 €. Koko kalenterivuoden jatkunut investointihankkeiden seuranta antoi mahdollisuuksia käynnistää uusia hankkeita tai tehdä yksittäisiä investointihankintoja, mikäli kokonaisennuste investointien toteumasta antoi siihen mahdollisuuksia.

Investointien toteumaennuste voi muuttua myös kohtuullisen nopeasti, mistä on osoituksena kuorma-auton hankinta. Vaikka hankinta on tehty ajoissa, yhden yksittäisen osan toimituksen viivästyminen siirsi koko investointikustannuksen vuodelle 2024, sillä kuorma-autoa ei voitu luovuttaa ilman kyseistä osaa.

Oheisessa investointitaulukossa on esitetty Kirkkonummen Veden investointien toteumaennusteen tilanteissa 3/2023, 7/2023, 9/2023 ja 11/2023 (joulukuun alun ennuste ja lopullinen investointitoteuma vuodelta 2023).

Aluerakentamisen hankkeet	TA 2023	Ennuste 1-3/2023	Ennuste 1-7/2023	Ennuste 1-9/2023	Ennuste 1-11/2023	Toteuma 1-12/2023	Selite
	-4 425 000	-4 929 400	-4 504 188	-4 690 588	-4 490 703	-4 376 627	
Keskusta:	-1 945 000	-3 204 400	-3 841 000	-4 000 000	-3 722 980	-3 615 575	
Kirkkonummentien ylikulkusillan rakentamiseen liittyvät johtosiirrot	-30 000	-20 000	-10 000	-10 000	0	0	Suunnittelu käynnistetty loppuvuodesta 2023, mutta kustannukset ja toteutus muodostuvat vasta keväällä 2024
Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu ja rakentaminen	-20 000	-15 000	0	0	0	0	Hanke sisällytetään Villa Hagan puiston kaavahankkeeseen
Wiikintien, Kirkkotallinkujan ja liikealueen kehäyhteys välillä Kirkkotallintie-Wiikintie suunnittelu ja rakentaminen	-20 000	-15 000	0	0	0	0	Hanke sisällytetään Villa Hagan puiston kaavahankkeeseen
Kirkkonummentie ja Överbyntie suunnittelu ja rakentaminen	-30 000	-35 000	-35 000	-25 000	-30 000	-38 959	Suunnittelu eteni hitaasti, mutta konsultti sai lopulta projektin valmiiksi aikataulun puitteissa. Hieman lisätöitä
Tallinmäki: Rovastipuiston rakentaminen	-50 000	0	0	0	0	0	Hanke sisältyy lukiokampukseen, ei kustannuksia vuonna 2023
Tallinmäki: Toritien, Kärrytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen	-50 000	-190 000	-199 000	-223 000	-330 000	-330 300	Jätevesiviemäriä jouduttiin saneeraamaan n. 100 m ylimääräistä projektin yhteydessä, lisäksi urakassa pienempiä lisätöitä
Läntinen Gesterby: Gesterbyntie, Gesterborgintie	-50 000	-50 000	-12 000	-12 000	-5 000	-3 009	Suunnittelun aloitus syksyllä. Vesihuollon osalta vain lähtötietoja ja alustavia toimia.
Hevosmäen alueen vesihuollon saneeraus	-300 000	0	0	0	0	0	Hanke poistunut kunnan investointilistalta,

							jäänyt Veden listalle. Ei toteudu
Vesitorinmäki itäosa: Vesitorinrinne	-600 000	-610 000	-660 000	-700 000	-680 000	-605 325	Urakan taloudellinen loppuselyitys siirtyi vuodelle 2024, joten viimeiset maksuerät jäivät toteutumatta vuonna 2023
Luostarinteiden katu- ja rakennussuunnittelu	-200 000	-485 000	-95 000	-110 000	-110 000	-94 425	Urakan toteuma 2023 osalta, vesihuollon rakentaminen hidastui hieman loppuvuodesta syksyn ennusteesta.
Munkinmäentie suunnittelu ja rakentaminen	-75 000	-269 400	-20 000	-20 000	-11 942	-11 942	Suunnittelukustannukset vuodelle 2023. Suunnittelun viimeistely valituksen takia pysähtynyt, hankkeen kilpailutus arvioitu 2024.
Juhlakallion ja Tolsanmäen asemakaava-alueet	-500 000	-1 500 000	-2 800 000	-2 880 000	-2 546 038	-2 531 615	Urakan toteuma vuoden 2023 osalta. Urakoisijalla aikataulutettuna syksyille paljon töitä ja toteutuksen tahti oli hyvä, mutta loppusyksystä haastavat olosuhteet hidastivat toteutusta.
Tolsanjärvi (ent. Drusibacken)	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-5 000	0	Yleissuunnittelu valmistuu vuoden 2023 loppuun
Tolsanportti	-10 000	-5 000	0	-10 000	-5 000	0	Syksyllä näytti, että hankkeen suunnittelu käynnistyy, mutta hankkeen aloitus siirtyi tulevaisuuteen
Jorvas, Laajakallio ja lähialueet:	-115 000	-65 000	0	0	-4 000	-4 428	
Kvis ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue	-100 000	-50 000	0	0	-4 000	-4 428	Yleissuunnittelussa toteutettu lisätyökustannus projektille
Killinmäki	-15 000	-15 000	0	0	0	0	Hanke ei käynnistynyt vuonna 2023
Masala ja lähialueet:	-150 000	-215 000	-257 000	-282 000	-412 826	-385 826	
Tinantien, Suomelanpolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Björnsinmäki) katujen suunnittelu ja rakentaminen	-50 000	-140 000	-257 000	-272 000	-412 826	-385 826	Urakka vastaanotettu. Suunnittelun aikana louhintamäärät oli arvioitu erittäin alhaisiksi aiheuttaen lisätyökustannuksia toteutuksen aikana
Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie suunnittelu ja rakentaminen	-50 000	-50 000	0	0	0	0	Hankkeen edistyminen yhteensovitettava Fortumin hankkeen kanssa.

							Yhteensovitusta vasta vuonna 2024
Mustikkarinne	-50 000	-25 000	0	-10 000	0	0	Syyskuussa näytti, että hanke voisi edetä, mutta suunnittelua ei käynnistetty 2023
Sarvvik:	-1 340 000	-580 000	-185 255	-187 655	-157 655	-168 750	
Riistametsä	0	-120 000	-119 255	-121 655	-121 655	-121 655	Urakka valmistunut. Hankkeen toteutus pitkittynyt vuodelle 2023, laatuaineisto ja viimeistely kustannukset, hanke vastaanotettu. Syksyllä huomattu kirjausvirhe korjattu.
Sarvvinportti	-500 000	-250 000	-6 000	-6 000	-6 000	-5 735	Valituskäsitely saatu päätökseen syksyllä 2023, mutta urakan kilpailutus ja aloitus siirtynyt vuodelle 2024
Kolabacken	-840 000	-210 000	-60 000	-60 000	-30 000	-41 360	Suunnittelun valmistuminen viivästynyt vuodelle 2024 johtuen yhteensovitustarpeista alueen yritystoimijoiden kanssa.
Kantvik:	-800 000	-800 000	-150 000	-150 000	-155 000	-163 706	
Sokeritehtaantie + JVP (saneeraus)	-800 000	-800 000	-150 000	-150 000	-155 000	-163 706	Hankkeen kilpailutus keskeytyi syksyllä 2023. Suunniteltu pumppaamo sekä väliaikaisjärjestelyjä toteutettu vuoden 2023 aikana. Urakan kilpailutus 2024
Veikkola:	-75 000	-65 000	-70 933	-70 933	-38 242	-38 342	
Alueen 13 vesihuollon rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja	-15 000	-15 000	-45 933	-45 933	-38 242	-38 342	Laskentavirhe excelissä joka korjattu loppuvuodesta.
Alueiden 12 (Kyntäjantie, Takkumäentie ja Pienviljelijantie) ja	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	0	0	
Eerikinkartano	-20 000	-20 000	-5 000	-5 000	0	0	Suunnittelun aloituksen ajankohta ei tiedossa
Veikkolanpuro II	-20 000	-10 000	0	0	0	0	Suunnittelun aloituksen ajankohta ei tiedossa

Runko- ja siirtojohdot	-1 670 000	-1 681 476	-1 555 000	-1 055 000	-1 013 700	-1 015 132	
Viemäriverkoston saneeraus	-200 000	-200 000	-200 000	-150 000	-104 000	-134 531	Omat hankkeet toteutunevat suunnitellusti
Vesijohtojen saneeraus	-200 000	-200 000	-50 000	-20 000	-9 700	-25 968	Kustannusvarausta siirretty mitta-asemien rakentamisen priorisointiin
Jäteveden pumpun saneeraus	-100 000	-100 000	-80 000	-20 000	-18 000	-17 719	Pumppaamoista siirretty mitta-asemiin
Vesih verk pienet muutokset	-50 000	-50 000	-50 000	-40 000	-38 000	-37 268	Omat hankkeet toteutunevat suunnitellusti
Luoman runkovesijohdon saneeraus ja paineviemärin rakentaminen	-1 600 000	-1 600 000	-1 300 000	-900 000	-800 000	-755 822	Urakan kustannukset vuoden 2023 osalta. Urakkatarjoukset alhaisemmat kuin odotettu, koska urakkaa jouduttiin supistamaan. Urakan vastaanotto venyi tammikuulle 2024.
Luoman runkovesijohdon saneeraus ja paineviemärin rakentaminen, korvaus johtosiirrosta	580 000	580 000	500 000	500 000	380 000	379 419	Kustannukset runkolinjan osalta odotettua pienemmät, mikä alentaa maksettavia korvauksia
Paineenkorotus- ja mitta-asetat	-100 000	-111 476	-375 000	-425 000	-424 000	-423 243	Mitta-asemien rakentaminen priorisoitu
Vedenottamot	0	0	-35 000	-15 000	-15 000	-13 315	
Meikon vedenottamon saneeraus			-35 000	-15 000	-15 000	-13 315	Suunnittelu ja lupa-asiat siirsivät töiden aloituksen loppuvuoteen
Ohjelmistot	-155 000	-155 000	-50 000	-50 000	-145 000	-145 215	
Etäluentaprojekti	-155 000	-155 000	-50 000	-50 000	-145 000	-145 215	Mitta-asemien rakentaminen. Investointiohjelmassa oli tilaa ja loppuvuodesta tilattiin varastoon materiaaleja, jotka käytetään vuoden 2024 aikana.
Lisähankkeet		-628 100	-474 125	-646 125	-488 753	-499 004	
Veikkolan PJV	0	-218 100	-235 000	-235 000	-240 628	-240 628	Urakka valmistunut
GWP-hankkeen vesihuollon johtosiirrot	0	-410 000	-407 812	-407 812	-163 125	-163 125	Urakka valmistunut. Kustannusjako kunnan kanssa sovittu 60 % kunta, 40 % Vesi. Toteuma Veden kustannus
GWP-hankkeen vesihuollon johtosiirrot, kunnan osuus 60 %			244 687	244 687			Kts edellinen rivi

Skeittiparkin johtosiirrot	0	0	-76 000	-76 000	-75 000	-75 000	Urakka valmistunut vesihuoltorakentamisen osalta. Vuonna 2024 skeittiparkin viimeistely ja laatuaineistot
Munkinmäentien saneeraus	0	0	0	-15 000	-10 000	-20 251	Suunnittelun aikana ilmennyt asioita, jotka aiheuttavat lisäsuunnittelua.
Kuorma-auto	0	0	0	-157 000	0	0	Kuorma-auton toimitus viivästy vuoden 2023 lopusta vuoden 2024 keväälle. Maksu vasta toimituksen yhteydessä.
	TA 2023	Ennuste 1-3/2023	Ennuste 1-7/2023	Ennuste 1-9/2023	Ennuste 1-11/2023	Toteuma 1-12/2023	
Vesihuollon investoinnit yhteensä	-6 250 000	-7 393 976	-6 618 313	-6 456 713	-6 153 156	-6 049 293	

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot Vesi

Kirkkonummen Vesi - liikelaitos

TULOSLASKELMA

KIRKKONUMMEN KUNTA

	1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022	
Liikevaihto		9 562 503,17		9 544 000,34
Liiketoiminnan muut tuotot		137,86		137,86
Muut tuet ja avustukset		1 400,00		6 909,56
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 967 469,93		-1 913 076,82	
Palvelujen ostot	<u>-3 239 061,94</u>	-5 206 531,87	<u>-2 928 599,58</u>	-4 841 676,40
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 153 983,27		-1 091 561,38	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-222 032,46		-187 314,45	
Muut henkilösivukulut	<u>-47 061,92</u>	-1 423 077,65	<u>-20 918,24</u>	-1 299 794,07
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 263 397,59		-2 242 942,30	
Kertaluonteiset poistot	<u>0,00</u>	-2 263 397,59	<u>0,00</u>	-2 242 942,30
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-108 409,74</u>		<u>-94 282,64</u>
Liikelylijäämä (-alijäämä)		562 624,18		1 072 352,35
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korvaus peruspääomasta	-15 011,10		-15 011,10	
Muut rahoituskulut	<u>-58,08</u>	-15 069,18	<u>-412,58</u>	-15 423,68
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		547 555,00		1 056 928,67
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot		0,00		0,00
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		547 555,00		1 056 928,67
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		12 517,39		13 351,67
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		560 072,39		1 070 280,34

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,60	7,24
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,60	7,24
Voitto, %	5,73	11,07

Kirkkonummen Vesi - liikelaitos

KIRKKONUMMEN KUNTA

Tuloslaskelman 2023 tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto, %

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta

= 100 x (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä		547 555,00
Kunnalle maksetut korkokulut		0,00
Muille maksetut korkokulut		-58,08
Korvaus peruspääomasta		15 011,10
		<u>562 508,02</u>
Oma pääoma 1.1.	15 239 871,89	
Poistoero 1.1.	93 924,38	
Oma pääoma 31.12.	15 799 944,28	
Poistoero 31.12.	81 406,99	
Oma pääoma keskiarvo		15 607 573,77
Korollinen vpo 1.1.	0,00	
Korollinen vpo 31.12.	0,00	
Korollinen vpo keskiarvo		<u>0,00</u>
		15 607 573,77
		3,60

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä		547 555,00
Kunnalle maksetut korkokulut		0,00
Korvaus peruspääomasta		15 011,10
		<u>562 566,10</u>
Oma pääoma 1.1.	15 239 871,89	
Poistoero 1.1.	93 924,38	
Oma pääoma 31.12.	15 799 944,28	
Poistoero 31.12.	81 406,99	
Oma pääoma keskiarvo		15 607 573,77
Lainat kunnalta 1.1.	0,00	
Lainat kunnalta 31.12.	0,00	
Lainat kunnalta keskiarvo		<u>0,00</u>
Oma pääoma ja lainat keskiarvo yhteensä		15 607 573,77
		3,60

Voitto, %

= 100 x (Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

Yli-/alijäämä ennen varauksia	547 555,00
Liikevaihto	9 562 503,17

Kirkkonummen Vesi -liikelaitos

KIRKKONUMMEN KUNTA

RAHOITUSLASKELMA**1.1. -31.12.2023**

1.1. -31.12.2022

Toiminnan rahavirta

Liikelyjäämä (-alijäämä)	562 624,18	1 072 352,35
Poistot ja arvonalentumiset	2 263 397,59	2 242 942,30
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 069,18	-15 423,68
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	13 028,48	0,00
	<u>2 823 981,07</u>	<u>3 299 870,97</u>

Investointien rahavirta

Investointimenot	-6 172 302,17	-2 311 580,20
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	0,00	0,00
	<u>-6 172 302,17</u>	<u>-2 311 580,20</u>

Toiminnan ja investointien rahavirta

-3 348 321,10**988 290,77****Rahoituksen rahavirta**

Antolainojen muutokset

Lainakannan muutokset

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos muilta	-528 464,01	-85 754,39
Saamisten muutos kunnalta	2 809 194,05	-715 994,13
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0,00	0,00
Korottomien velkojen muutos muilta	1 067 591,06	-186 542,25
	<u>3 348 321,10</u>	<u>-988 290,77</u>

Rahoituksen rahavirta

3 348 321,10

-988 290,77

Rahavarojen muutos	0,00	0,00
--------------------	------	------

Rahavarat 31.12.2022	0,00	0,00
----------------------	------	------

Rahavarat 01.01.2022	0,00	0,00
----------------------	------	------

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5v

5 496 534,97**1 942 152,68**

Investointien tulorahoitus, %	45,54	142,75
-------------------------------	--------------	---------------

Laskennallinen lainahoitokate	0,00	0,00
-------------------------------	-------------	-------------

Kassan riittävyys, pv	0,00	0,00
-----------------------	-------------	-------------

Quick ratio	5,43	11,66
-------------	-------------	--------------

Current ratio	5,43	11,66
---------------	-------------	--------------

Kirkkonummen Vesi - liikelaitos
KIRKKONUMMEN KUNTA

Rahoituslaskelman 2023 tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

vuosi 2019	-758 310,38
vuosi 2020	-1 663 182,44
vuosi 2021	3 581 415,92
vuosi 2022	988 290,77
vuosi 2023	3 348 321,10
yhteensä	5 496 534,97

Investointien tulorahoitus, %

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella
= 100 x (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) /

Investointien omahankintameno

Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	547 555,00
Poistot ja arvonalentumiset	2 263 397,59
	<hr/>
	2 810 952,59
Investointien omahankintameno	6 172 302,17
	45,54

Laskennallinen lainanhoitokate

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.

= (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	547 555,00
Poistot ja arvonalentumiset	2 263 397,59
Korkokulut	0,00
tuloverot	0,00
	<hr/>
	2 810 952,59
Korkokulut	0,00
Laskennalliset lainanlyhennykset	0,00
	<hr/>
	0,00
	0,00

Lainanhoitokate

Tunnusluku kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun

= (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	547 555,00
Poistot ja arvonalentumiset	2 263 397,59
Korkokulut	0,00
	<hr/>
	2 810 952,59
Korkokulut	0,00
Lainanlyhennykset	0,00
	<hr/>
	0,00
	0,00

Kassan riittävyys, pv

Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa tilinpäätöspäivän kassavaroilla

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Rahavarat 31.12.	0,00
Kassasta maksut	
Tulos; materiaalit ja palvelut	5 206 531,87
Tulos; henkilöstökulut	1 423 077,65
Tulos; liiketoiminnan muut kulut	108 409,74
Tulos; korkokulut kunnalle	0,00
Tulos; korkokulut muille	0,00
Tulos; korvaus peruspääomasta	15 011,10
Tulos; muut rahoituskulut	58,08
Rahoitus; Investointimenot	6 172 302,17
Rahoitus; pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	0,00
Rahoitus; pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	0,00
	<hr/>
	12 925 390,61
	0,00

Quick ratio (hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5)

Tunnusluku kuvaa rahoitusomaisuuden riittävyyttä lyhytaikaisten velvoitteiden hoitamiseen

= (rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Rahat ja pankkisaamiset	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	12 825 231,28
	<hr/>
	12 825 231,28
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 363 616,16
	5,43

Current ratio (hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1)

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Lyhytaikaiset saamiset	12 825 231,28
Rahat ja pankkisaamiset	0,00
	<hr/>
	12 825 231,28
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 363 616,16
	5,43

Kirkkonummen Vesi - liikelaitos
 KIRKKONUMMEN KUNTA

TASE

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	24 537 806,02	20 641 929,92
Aineettomat hyödykkeet	485 648,14	617 452,75
Aineettomat oikeudet	24 406,37	29 975,91
Muut pitkävaikutteiset menot	461 241,77	587 476,84
Aineelliset hyödykkeet	24 052 157,88	20 024 477,17
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 955 794,88	19 516 051,17
Koneet ja kalusto	75 300,63	143 725,38
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	3 021 062,37	364 700,62
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 825 231,28	15 105 961,32
Saamiset	12 825 231,28	15 105 961,32
Lyhytaikaiset saamiset	12 825 231,28	15 105 961,32
Myyntisaamiset	3 401 336,78	2 872 872,77
Muut saamiset kunnalta (yhdystili)	9 423 894,50	12 233 088,55
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
*** VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 363 037,30	35 747 891,24
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	15 799 944,28	15 239 871,89
Peruspääoma	300 221,93	300 221,93
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	14 939 649,96	13 869 369,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	560 072,39	1 070 280,34
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Kertynyt poistoero	81 406,99	93 924,38
VIERAS PÄÄOMA	21 481 686,03	20 414 094,97
Pitkäaikainen	19 118 069,87	19 118 069,87
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Liittymismaksut kunta	1 213 246,03	1 213 246,03
Liittymismaksut ja muut velat	17 904 823,84	17 904 823,84
Lyhytaikainen	2 363 616,16	1 296 025,10
Ostovelat	1 655 895,57	533 649,74
Muut velat	371 066,31	437 412,99
Siirtovelat	336 654,28	324 962,37
*** VASTATTAVAA YHTEENSÄ	37 363 037,30	35 747 891,24
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	42,51	42,89
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	224,64	213,89
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 e	15 500	14 940
Lainakanta 31.12., 1000 e	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 e	0	0
Lainasaamiset 31.12., 1000 e	0	0

Kirkkonummen Vesi - liikelaitos
 KIRKKONUMMEN KUNTA

Taseen 2023 Tunnusluvut
Omavaraisuusaste, %
Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakaavaraisuutta ja alijäämän sietokykyä
 $= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Oma pääoma	15 799 944,28	
Poistoero	81 406,99	15 881 351,27
Koko pääoma		37 363 037,30
		42,51

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun
 $= 100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Vieras pääoma	21 481 686,03	
Saadut ennakot	0,00	
	21 481 686,03	
Käyttötulot	9 562 641,03	
	224,64	

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 e

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	14 939 649,96
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	560 072,39
	15 499 722,35

Lainakanta 31.12., 1000 e
2023
2022
 $= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Liikelaitoksen lainakanta = korollinen vieras pääoma

Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
	0,00	0,00

Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 e
 $= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokra-vastuut}$

Liikelaitoksen lainakanta = korollinen vieras pääoma

Pitkäaikainen	
Lainat kunnalta	0,00
Lyhytaikainen	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00
	0,00
vuokravastuut	0,00
	0,00

Lainat ja vuokravastuut, euro/asukas, 1000 e
0,00
 $= \text{Lainat ja vuokravastuut 31.12.} / \text{asukasmäärä}$

Asukasmäärä 31.12.2022	41 160	40 715
------------------------	--------	--------

Lainasaamiset 31.12., 1000 e
 $= \text{Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Pysyviin vastaaviin merkityt antolainat	0,00	0,00
---	------	------

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

- Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvosteluperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät*
1. *Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot*
Peruspääomalle on määritelty korvaus kunnalle maksettavaksi korkona. Korko on 5 % avaavassa taseessa määritellystä peruspääomasta 300.221,93.
 2. *Vesilaitos - liikelaitoksen tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettu kirjapito-lautakunnan kuntajaoston v.2019 yleisohjetta kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä, v.2020 yleisohjetta kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta sekä vuoden 2020 liitetieto-ohjetta.*
Menot ja tulot on kirjattu suoriteperusteisesti.
Selvitys edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuudesta päättyneen tilikauden tietojen kanssa sekä liitetietojen esittämistapa
Yhdystilin saldo on esitetty taseessa omalla rivillään lyhytaikaisissa saamisissa; Muut saamiset kunnalta 9 423 894,50 euroa
Tilinpäätöksen liitetiedot on esitetty kirjanpitolausakunnan kuntajaoston v.2019 ohjeiden mukaan vastaavasti kuin Kirkkonummen kunnan tilinpäätöksessä noudattaen liitetietonumerointia 1–46.
Menojäämäpalkkoja on jaksotettu 20 915,43 euroa
Lomapalkkavelan lisäystä kirjattiin 17 363,36 euroa. Lomapalkkavelan lomapäivien määrittelyssä käytettiin Kvtes:n vuosilomaluvun A-taulukkoa.
Laki vesihuoltolain muuttamisesta (2014) edellyttää, että hulevesien viemärointi eriytetään kirjanpidossa, mikäli kunta on päättänyt, että vesihuoltolaitos huolehtii huleveden viemäroinnistä.
 4. Huleveden verkostot siirretty kunnan alle 01.04.2021 alkaen, KV 16.11.2020 § 85
Tästä syystä huleveden tuloslaskelma ja tase ei esitetty.

6. <i>Toimintatuotot tehtäväalueittain</i>	2023	2022
Ulkoisen liikevaihto	9 071 042,84	9 105 069,13
Liikevaihto kunta/vesilaitos	490 060,33	432 021,65
Liiketoiminnan muut ulkoiset tuotot	1 400,00	6 909,56
Liiketoiminnan muut sisäiset tuotot		
<i>Taseyksikön toimintatuotot yhteensä</i>	<i>9 562 503,17</i>	<i>9 544 000,34</i>

11. Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista ja niiden muutoksista

Kirkkonummen kunta on vahvistanut suunnitelmapoistojen perusteet 1.1.2013 alkaen (Kvalt 17.6.2013 § 105). Rakennusten ja peruskorjausten osalta poistosuunnitelma on muutettu alkaen 1.1.2015 Kunnan valtuuston päätöksellä 14.3.2016 §25.

Poistosuunnitelman poistomenetelmät ja poistoajat omaisuusryhmittäin

Aineettomat oikeudet	3–30 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	10–50 vuotta	Tasapoisto
Rakennusten peruskorjaukset	5 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
- Kadut, tiet, torit ja sillat, puistot	15 vuotta	Menojäännöspoisto
-Sillat, laiturit ja uimalat	10 vuotta	Menojäännöspoisto
- Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	Menojäännöspoisto
- Vedenjakelu- ja viemäriverkko	30 vuotta	Menojäännöspoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	15 vuotta	Menojäännöspoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	Menojäännöspoisto
Sähkö-, vesi- yms laitosten koneet	10 vuotta	Menojäännöspoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	Menojäännöspoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 vuotta	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	Menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto		
- Rautaiset alukset	15 vuotta	Tasapoisto
- Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 vuotta	Tasapoisto
- Muut kuljetusvälineet	5 vuotta	Tasapoisto
- Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	Tasapoisto
- Muut raskaat koneet	10 vuotta	Tasapoisto
- Muut kevyet koneet	5 vuotta	Tasapoisto
-Sairaala- terveydenhuolto- yms laitteet	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	2023	2022
<i>Satunnaiset tuotot</i>		
Kiinteistön Gillobacka osto, Helsingin kaupunki sopimusrikkomuskorvaus	0,00	0,00
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut</i>		
Luoman Vesiosuuskunnan osto,		
KH § 346 19.10.2020	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	0,00	0,00
<i>Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä</i>	0,00	0,00

16. Erittely poistoeron muutoksesta

	2023	2022
Investointivaraukseen sisältyvä poistoeron muutos	12 517,39	13 351,67
Suunnitelman muk. poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen muutos		
Poistoeron muutokset yhteensä	12 517,39	13 351,67

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19. Pysyvät vastaavat, Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset tase-eräkohtaisesti	oikai suer						31.12.2023
	1.1.2023	ä	siirrot	*) ostot +	myynnit -	poistot	
Aineettomat hyödykkeet Muut pitkävaikut. menot	617 452,75		22 464,80	0,00	0,00	154 269,41	485 648,14
Aineelliset hyödykkeet							
Kiinteät rakenteet ja laitteet 1)	19 516 051,17	0,00	3 493 475,62	0,00	13 028,48	2 040 703,43	20 955 794,88
Koneet ja kalusto	143 725,38	0,00	0,00	0,00	0,00	68 424,75	75 300,63
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	364 700,62	0,00	-3 515 940,42	6 172 302,17	0,00	0,00	3 021 062,37
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	20 024 477,17	0,00	-22 464,80	6 172 302,17	13 028,48	2 109 128,18	24 052 157,88
Sijoitukset							
Kuntayhtymä-osuudet	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sijoitukset yhteensä	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	20 641 929,92	0,00	0,00	6 172 302,17	13 028,48	2 263 397,59	24 537 806,02

23. Saamisten erittely	2023		2022	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä		151 729,50		134 207,98
Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä		667,32		2 033,60
Myyntisaamiset osakkuusyhteisöiltä		17 947,50		16 044,05
Muut myyntisaamiset		3 230 992,46		2 720 587,14
Muut saamiset kunnalta		9 423 894,50		12 233 088,55
Siirtosaamiset		0,00		0,00
Saamiset yhteensä		12 825 231,28		15 105 961,32

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

30. Vieras pääoma	2023		2022	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Velat muille				
Ostovelat		1 655 895,57		533 649,74
Muut velat kunnalle, liittymismaksut		371 066,31		437 412,99
Muut velat muille	19 118 069,87	0,00	19 118 069,87	0,00
Siirtovelat		336 654,28		324 962,37
<i>Koroton vieras pääoma yhteensä</i>	<i>19 118 069,87</i>	<i>2 363 616,16</i>	<i>19 118 069,87</i>	<i>1 296 025,10</i>

32. Erittely liittymismaksuista	2023		2022	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Liittymismaksut ja muut velat				
Sisäiset liittymismaksut				
Liittymismaksut muille	19 118 069,87		19 118 069,87	
<i>Liittymismaksut ja muut velat yhteensä</i>	<i>19 118 069,87</i>		<i>19 118 069,87</i>	

33. Siirtovelat	2023	2022
	Lyhytaikaiset siirtovelat	
Lomapalkkavelkajaksotus	315 635,55	298 272,19
Muut menoajämät	21 018,73	26 690,18
Palkkojen eläke-, tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksut	0,00	0,00
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>336 654,28</i>	<i>324 962,37</i>

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2022
	Vesilaitos	22

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan; tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut sekä taseeseen aktivoituneet henkilöstömenot

44. Henkilöstökulut	2023	2022
	Palkat ja palkkiot	1 153 983,27
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	222 032,46	187 314,45
Muut henkilösivukulut	47 061,92	20 918,24
<i>Henkilöstökulut yhteensä tuloslaskelman mukaan</i>	<i>1 423 077,65</i>	<i>1 299 794,07</i>

Kirkkonummen Vesi -liikelaitos

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Kirkkonummen kunta

Tilinpäätösasiakirjat sekä luettelot kirjanpito-asiakirjoista esitetään yhdessä Kirkkonummen kunnan tilinpäätöksen kanssa. Liikelaitokselle on laadittu erilliset varmentavat asiakirjat.

This documents contains 19 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 19 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 19 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 19 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 19 sider før denne side

KATJA TIINA JOHANNA JUUTI

118f0c88-abf3-4b22-ad0a-32725a52818d - 2024-03-07 09:21:45 UTC +02:00
BankID / MobileID - 30fd7e0c-f449-4a9a-b197-77f7d83831e0 - FI

URHO BLOM

ecd39f21-856f-4da3-a26a-bc6d3ffddda4 - 2024-03-07 10:10:04 UTC +02:00
BankID / MobileID - 0d2c14ed-abf7-4182-be21-82dd2e3d8ba2 - FI

JUKKA KALEVI YLIKOSKI

bdc68f71-d98b-4376-819c-c80f1f475fba - 2024-03-07 10:52:29 UTC +02:00
BankID / MobileID - 0816937d-a42c-434a-bb94-e1870217b0f7 - FI

Jens Theo Gellin

d278e298-a035-4077-a230-cbf59a28c52c - 2024-03-20 15:38:24 UTC +02:00
BankID / MobileID - 6e5f96d3-cfdc-4971-9c9d-d87c6252393e - FI

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet

<https://sign.visma.net/fi/document-check/d72a0ee1-2138-41ca-8246-aec09e00291d>

<https://sign.visma.net/fi/document-check/f88f78c6-0a4b-41b9-8899-98abfb4d8310>

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 20 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 20 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 20 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 20 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 20 sider før denne side

ANTTI EVALD ANTERO LEVÄNEN

d6ed68be-5986-4348-8236-c492964d44d5 - 2024-03-21 11:47:38 UTC +02:00

BankID / MobileID - 2114d5af-8560-4839-8fff-060ebd5ac40f - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende